

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen kallas härmed till sammanträde för behandling av ärenden enligt bilagd förteckning.

Tid Tisdag den 11 mars 2025 kl. 09:00
Plats Salen, Centralplan 1, Alvesta

Ledamöter

Per Ribacke (S), ordförande
Frida Christensen (S)
Sebastian Olsson (S)
Thomas Haraldsson (C), 1:e vice ordförande
Heléne Andersson (C)
Jessica Johansson (KD)
Linnéa Naess (V)
Claudia Crowley Sörensson (M), 2:e vice ordförande
Kajsa Sivertson (M)
Mats Johnsson (SD)
Lena Nikolausson (SD)
Lars-Olof Franzén (AA)
Jan-Erik Svensson (AA)

Ersättare

Torbjörn Svensson (S)
Lavinia Strömberg (S)
Lars-Olof Petersson (S)
Jennie Palm (S)
Anna Gilius (C)
Björn Nilsson (V)
Josefine Ljungqvist (KD)
Gunilla Gustafson (M)
Katarina Tuneskog (M)
Robin Berg (SD)
Oskar Andersson (SD)
Jolanta Johansson (AA)
Benny Lundh Johansson (AA)

Om du inte kan närvara på mötet meddela detta i god tid till nämndsekreteraren eller genom att ringa 0472-150 00 så att ersättare kan kallas i ditt ställe.

Förteckning över kommunstyrelsens ärenden den 11 mars 2025 kl. 09:00		
1.	Närvaro Dnr KS-32263	
2.	Val av justerare och tid för justering Dnr KS-31375	
3.	Godkännande av dagordning Dnr KS-40702	
4.	Information om pågående arbete gällande bland annat ny socialtjänstlag och barnens bästa Dnr KS-2025-00127 1.2.7	
5.	Information från kommunstyrelsens ordförande Dnr KS-2025-00017 1.2.7	
6.	Information från kommunchef/VD för Alvesta kommunföretag Dnr KS-2025-00018 1.2.7	
7.	Information från ordförande för Alvesta kommunföretag AB Dnr KS-2025-00019 1.2.7	
8.	Information om konsekvensanalys av utredning gällande ändring av bolagsstruktur för Allbohus Fastighets AB Dnr KS-2024-00507 1.6.4	
9.	Årsrapport med återsrapportering av intern kontroll för kommunstyrelsen år 2024 Dnr KS-2025-00076 1.4.1	
10.	Information om inriktning och utvecklingsmål för kommunstyrelsen inför Mål och budget år 2026 Dnr KS-2025-00077 1.4.1	
11.	Utökning av ram för nyupplåning 2025 Dnr KS-2025-00072 1.4.1	
12.	Kommunalt borgensåtagande för Föreningen Härlövs sockenstuga Dnr KS-2025-00106 2.5.5	
13.	Investeringsmedel för pep-park (aktivitetspark) i Alvesta centrum Dnr KS-2025-00092 10.8.3	

Förteckning över kommunstyrelsens ärenden den 11 mars 2025 kl. 09:00		
14.	Investering och startbesked för fortsatt ombyggnation och underhåll av särskilda boendet Furuliden i Moheda (etapp 2) Dnr KS-2024-00315 4.5.2	
15.	Projektering och upphandling av ny F-6 skola med sporthall på Aringsås i Alvesta Dnr KS-2025-00108 4.5.1	
16.	Energi- och klimatprogram för Alvesta kommun Dnr KS-2024-00156 4.12.1	
17.	Projekt "Alvestas väg mot jobb 2025-2027" Dnr KS-2025-00093 3.6.1	
18.	Utredning av buss till Åsnens nationalpark sommaren 2025 Dnr KS-2024-00486	
19.	Stämmodirektiv till årsstämma med Växjö Småland Airport AB 31 mars 2025 Dnr KS-2025-00094 11.1.4	
20.	Redovisning av delegationsbeslut Dnr KS-2025-00071 1.2.3	
21.	Meddelanden Dnr KS-2025-00054 1.2.7	
22.	Övriga ärenden Dnr KS-2025-00020 1.2.1	

Per Ribacke
Ordförande

Peggy Hall
Kommunsekreterare

Plats och tid	Salen, kommunhuset, Alvesta 2025-02-24, kl 10.00 – 12.00
Beslutande	Sebastian Olsson, ordförande Thomas Haraldsson Claudia Crowley Sörensson Per Ribacke Lars-Olof Franzén, tjänstgörande suppleant
Suppleant	Heléne Andersson Peter Gustavsson
Övriga	Mikael Lindberg, styrelseordförande Alvesta Utveckling AB, § 4 Krister Jönsson, VD AllboHus Fastighets AB, § 10 och 11 Lars Engborg, fastighetschef AllboHus, § 10 och 11 Stefan Blomkvist, utredare, § 12
Tjänstemän	Camilla Holmqvist, VD Kjell Rosenlöf, vVD, sekreterare
Paragrafer	1 - 15
Sekreterare	 Kjell Rosenlöf
Ordförande	 Sebastian Olsson
Justerare	 Thomas Haraldsson

2025-02-24

§ 1 Sammanträdet öppnande

Ordföranden öppnar styrelsemötet och hälsar ledamöter och övriga närvarande välkomna. Närvaron fastställs enligt ovan.

§ 2 Val av justerare

Till att justera dagens protokoll utsågs Thomas Haraldsson.

§ 3 Dagordning

Utsänt förslag till dagordning godkänns.

§ 4 Dialog med dotterbolaget Alvesta Utveckling

Som ett led i moderbolagets ägarstyrning och uppföljning medverkar Alvesta Utveckling AB:s styrelseordförande Mikael Lindberg och VD Kjell Rosenlöf vid dagens möte för redovisning av aktuellt läge med verksamhet och ekonomi samt utmaningar inför framtiden. Styrelsen ställer frågor och har diskussion utifrån redovisningen.

Några viktiga uppgifter som lyftes fram var:

- Bolagets grunduppdrag och mål i ägardirektiv
- Måluppfyllelse 2024 och preliminärt ekonomiskt resultat för året
- Successioner i bolaget våren 2025
- Omförhandling av avtal med Alwex Intermodal
- Läget med arkivcentrum och nya Swearkivera
- Stöd till vissa bredbandsprojekt på landsbygden

Styrelsen i Kommunföretag beslutar notera informationen.

§ 5 Föregående protokoll

Protokoll från det senaste styrelsesammanträdet 19 november 2024 anmäldes och lades till handlingarna.

§ 6 Information från ordförande

Ordföranden Sebastian Olsson informerar om att en dag för bolagskoncernen i likhet med tidigare utvecklingsdag är inplanerad till 16 maj. Särskild kallelse skickas. Plats blir Hjortsbergagården.

Styrelsen beslutade att notera informationen.

§ 7 Information från VD

VD Camilla Holmqvist rapporterar om de preliminära boksluten för bolagen i koncernen. Totalt sett visar koncernen ett positivt resultat. Vidare informerar Camilla om aktuella analyser och diskussioner om ersättande fjärrvärmeanläggning i Alvesta tätort alternativt ett samarbete med Växjö Energi AB om fjärrvärme.

Styrelsen beslutade att godkänna rapporten.

2025-02-24

§ 8 Vice VD i Alvesta Kommunföretag AB

Nuvarande vice VD går i pension 1 april 2025. En ny person bör utses till uppdraget.

Styrelsen beslutade att

1. notera att vice VD Kjell Rosenlöf avgår från uppdraget 1 april 2025
2. från 1 april 2025 utse Anna Falkenstam till ny vice VD

§ 9 Förnyat beslut om firmateckning 2025

Bolaget behöver ta ett förnyat beslut om firmateckning från april 2025. I april avgår nuvarande vVD. Gällande beslut anger att firman tecknas av hela styrelsen eller två i förening av ordföranden, vice ordföranden, VD och vice VD. Dessutom har VD rätt att teckna firman beträffande löpande förvaltningsåtgärder.

Styrelsen beslutade att

1. bolagets firma ska från 1 april 2025 tecknas, förutom av styrelsen gemensamt, av Sebastian Olsson, Thomas Haraldsson, Camilla Holmqvist eller Anna Falkenstam två i förening
2. bolagets verkställande direktör äger rätt att ensam teckna bolagets firma i löpande förvaltningsåtgärder.

§ 10 Försäljning av fastigheten Moheda-Ryd 1:56 (f d Långagårds förskola)

AllboHus har för avsikt att sälja fastigheten den nedlagda förskolan i Moheda, Långagård (Moheda-Ryd 1:56). Styrelsen för AllboHus beslutade redan i juni 2023 att godkänna förslag om att sälja Långagård och ge VD i uppdrag att lägga ut förskolan till försäljning och lämna över ärendet till Alvesta Kommunföretag för beslut. Frågan om ev försäljning av fastigheten diskuterades vid Kommunföretags styrelsemöte 2024-11-19 varvid konstaterades att en försäljning blir ett ärende för Kommunföretag.

AllboHus har därefter träffat en avsiktsförklaring om en försäljning. Information om potentiell köpare, villkor m m lämnas muntligen på Kommunföretags styrelsemöte.

Styrelsen beslutade godkänna att AllboHus säljer fastigheten Moheda-Ryd 1:56 (f d Långagårds förskola).

§ 11 AllboHus renovering av Furuliden etapp 2

Omsorgsförvaltningen är i behov av att fortsätta renovering av äldreboendet Furuliden efter genomförd första etapp. AllboHus Fastighets AB har tagit fram och handlat upp entreprenörer för en fortsatt renovering av fastigheten. I renoveringen kommer bland annat utemiljö, uteplatser, tekniska system samt ombyggnad av badrum för tillgänglighet och ombyggnad av sjuksköterskornas kontor påbörjas. Kommunstyrelsen beslutade 2024-09-10 att ge AllboHus Fastighets AB i uppdrag att genomföra upphandling för renovering och ombyggnation enligt framtaget förslag på ritning av särskilda boendet Furulidens A- och B-hus samt utemiljö för att sedan återkomma till kommunfullmäktige kring beslut och startbesked. Omsorgsnämnden har därefter 2024-12-16 godkänt tillkommande årlig kostnad (2,7 mkr) för blockförhyrning för renoveringen av Furuliden etapp 2.

2025-02-24

Den totala kalkylen för etapp 2 omfattar en summa av 42 906 000 kronor.

Arbetena är enligt AllboHus planerade att starta under våren efter erforderliga beslut i kommunstyrelse och kommunfullmäktige för att vara klara under vår/sommar 2026.

Styrelsen beslutar föreslå kommunstyrelse och kommunfullmäktige besluta

1. ge startbesked för ombyggnation och renovering av A- och B-huset samt utemiljön på särskilda boendet Furuliden i Moheda enligt tilldelat anbud.
2. godkänna investeringsutgiften på totalt cirka 42,9 miljoner kronor exklusive moms för ombyggnation och renovering.

§ 12 Bolagsutredning AllboHus Fastighets AB

Vid senaste mötet i november rapporterade VD Camilla Holmqvist och ekonomichef Anna Falkenstam om uppdrag och bakgrund till bolagsutredning om AllboHus. Revisionsfirman KPMG har skrivit ett utkast till rapport med analyser och olika alternativ. Utredningen handlar om att tydliggöra fastighetsägandet. Vid mötet fick VD i uppdrag att undersöka vilka konsekvenser förslagen innebär.

Utredare Stefan Blomkvist och kommunstrateg Kjell Rosenlöf berättar vid dagens möte om den konsekvensanalys de genomfört på VD:s uppdrag.

Styrelsen beslutar godkänna rapporten och uppdra till VD att utifrån dagens diskussion ta fram förslag till beslut inklusive tidsplan för genomförande.

§ 13 Ombud vid årsstämmor 2025 med dotterbolagen

Kommunen har som rutin efter ett beslut i kommunfullmäktige för något år sedan att kommunstyrelsen varje år utser ombud till stämmor med Alvesta Kommunföretag, Huseby Bruk och Smaland airport. Till rutinen hör också att Kommunföretag utser ombud till stämmor med sina dotterbolag. Till ombuden utfärdas instruktion för hur ombuden ska rösta på stämman.

Styrelsen beslutade att

1. utse Sebastian Olsson till ombud och Thomas Haraldsson till ersättare för årsstämmor 2025 med AllboHus Fastighets AB, AllboHus Mården 10 AB, AllboHus Rensberg 2 AB, Alvesta Energi AB, Alvesta Elnät AB, Alvesta Utveckling AB, Alvesta Renhållning AB samt Wexnet AB. Valet avser också eventuellt fler stämmor under året.
2. beslut om stämmodirektiv tas vid styrelsemötet 1 april.

§ 14 Nästa sammanträde

Nästa sammanträde med styrelsen är 1 april 2025 kl 10.00.

§ 15 Mötet avslutas

Ordförande tackade för gott och trevligt samarbete varefter mötet avslutades.

Undertecknat av följande personer

Kjell Olof Rosenlöf

E-Legitimation: BankID Mobile
Datum: 2025-02-25 11:05:11
Transaktionsidentitet: 25F477F30FAC1E65AFBC914E37BD42A6D7430EFA46

SEBASTIAN OLSSON

E-Legitimation: BankID Mobile
Datum: 2025-02-25 14:22:18
Transaktionsidentitet: C528EF6D21B35D0451DFD9363A5CE5944072B0D506

Thomas Robert Haraldsson

E-Legitimation: BankID Mobile
Datum: 2025-03-03 10:49:20
Transaktionsidentitet: A6D92DC108071517168B6802D2DAEA4E619DFE4204

Underskriftstjänst: **Visma Underskriftstjänst**

Dokumentet är signerat av Ciceron DoÄ

Organisation

Organisation: Visma Consulting

Organisationsnr: 556117-7543

E-post: ciceron@localhost

Information om bolagsutredning

Beslut

Kommunstyrelsen noterar informationen.

Sammanfattning

Kommunchef Camilla Holmqvist och ekonomi- och finanschef Anna Falkenstam informerade under sammanträdet om den utredning gällande lämplig struktur vad gäller förvaltning av verksamhetslokaler som KPMG har genomfört på uppdrag av Alvesta kommunföretag AB.

Allbohus Fastighets AB:s verksamhet är dels fastighetsförvaltning genom förvaltningsavtal med kommunen, dels uthyrning av såväl lokaler som bostäder. Allbohus är ett allmännyttigt bostadsbolag men deras fastighetsbestånd består i nuläget av en stor del verksamhetslokaler. Ett allmännyttigt bostadsbolag får inte ha fler verksamhetslokaler än bostäder enligt lag (2010:879) om allmännyttiga kommunala bostadsaktiebolag. Allbohus börjar nu närma sig gränsen vad gäller andelen verksamhetslokaler. Utredningens syfte är därför att utreda olika alternativ för en effektiv omstrukturering som säkerställer att Allbohus förblir ett allmännyttigt bostadsbolag även i framtiden.

Utredningen fokuserar på två huvudalternativ, antingen att dela Allbohus i en del för bostäder och en del för verksamhetslokaler eller att kommunen själv äger och förvaltar alla verksamhetslokaler. En genomgång gjordes under sammanträdet av de positiva respektive negativa aspekter som konstateras i utredningen gällande de båda förslagen.

Det förslag som framhålls i utredningen är att Allbohus delas i två separata bolag och att man därmed renodlar den allmännyttiga delen gentemot förvaltningen av verksamhetslokaler. Detta kan då göras antingen genom fullständig delning av bolaget (fission) eller genom att två parallella systerbolag skapas.

Årsrapport med återrapportering av intern kontroll för kommunstyrelsen år 2024

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta att godkänna årsrapport 2024 och återrapportering av intern kontrollplan 2024 för kommunstyrelsen.

Sammanfattning

I enlighet med kommunlagen upprättar kommunstyrelsen en årsredovisning för kommunkoncernen. Nämnder och styrelse upprättar årsrapport som ligger till grund för årsredovisningen. Årsrapporten innefattar uppföljning av kommunfullmäktigesmål, nämndspecifika mål och särskilda uppdrag, årets resultat och händelser, ekonomi, personal samt framtidsblick. Förutom underlag till det ekonomiska året 2025 utgör årsredovisningen en viktig del som underlag till budget 2026 och plan 2027-2028.

Av de två av fullmäktige beslutade utvecklingsmålen bedöms båda delvis vara uppfyllda. Av de beslutade särskilda uppdragen är tre påbörjade och ett klart.

Kommunstyrelsen har ett negativt resultat 2024 på 0,8 miljoner kronor. Anledningen till underskottet är ökade driftkostnader för förvaltade fastigheter och tillkommande fastigheter.

Av investeringsbudgeten (116 miljoner kronor) har 69 miljoner kronor eller 59 procent genomförts. Den lägre genomförandegraden beror på att delar av Kulturarenans kostnader föll ut redan under 2023. De största investeringarna har gjorts i förvaltade fastigheter (13,2 miljoner kronor).

Den interna kontrollen bedöms vara tillräcklig.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2025-02-17

Årsrapport för kommunstyrelsen år 2024, 2025-02-17

Årsrapport med återrapportering av intern kontroll för kommunstyrelsen år 2024

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna årsrapport 2024 och återrapportering av intern kontrollplan 2024 för kommunstyrelsen.

Sammanfattning

I enlighet med kommunlagen upprättar kommunstyrelsen en årsredovisning för kommunkoncernen. Nämnder och styrelse upprättar årsrapport som ligger till grund för årsredovisningen. Årsrapporten innefattar uppföljning av kommunfullmäktiges mål, nämndspecifika mål och särskilda uppdrag, årets resultat och händelser, ekonomi, personal samt framtidsblick. Förutom underlag till det ekonomiska året 2025 utgör årsredovisningen en viktig del som underlag till budget 2026 och plan 2027-2028.

Av de två av fullmäktige beslutade utvecklingsmålen bedöms båda delvis vara uppfyllda. Av de beslutade särskilda uppdragen är tre påbörjade och ett klart.

Kommunstyrelsen har ett negativt resultat 2024 på 0,8 miljoner kronor. Anledningen till underskottet är ökade driftkostnader för förvaltade fastigheter och tillkommande fastigheter.

Av investeringsbudgeten (116 mnkr) har 69 mnkr eller 59 procent genomförts. Den lägre genomförandegraden beror på att delar av Kulturarenans kostnader föll ut redan under 2023. De största investeringarna har gjorts i förvaltade fastigheter (13,2 mnkr).

Den interna kontrollen bedöms vara tillräcklig.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2025-02-17

Årsrapport för kommunstyrelsen år 2024, 2025-02-17

Camilla Holmqvist
Kommunchef

Anna Falkenstam
Ekonomi- och finanschef

Beslutet skickas till

Ekonomiavdelningen

Alvesta
kommun

Kommunledningsförvaltningen

Datum 2025-02-05,
Red. korrigeringar 2025-03-04

Diarienummer: KS 2025-00076

Årsrapport 2024

med återrapportering av intern kontroll

Kommunstyrelsen

Beslutad av kommunstyrelsen §XX /2025

Innehållsförteckning

1 SAMMANFATTNING	2
2 NÄMNDENS ANSVARSOMRÅDE	3
3 HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE	3
4 VERKSAMHETSBERÄTTELSE	4
4.1 NÄMNDENS INRIKTNING	4
4.2 KOMMUNFULLMÄKTIGES UTVECKLINGSMÅL	4
4.3 KOMMUNFULLMÄKTIGES SÄRSKILDA UPPDRAG	6
4.4 ÅRETS VERKSAMHET	7
5 EKONOMI.....	8
5.1 DRIFTREDOVISNING	8
5.2 INVESTERINGSREDOVISNING.....	10
6 MEDARBETARE	11
6.1 NYCKELTAL	11
7 FÖRVÄNTAD UTVECKLING	12
8 INTERN KONTROLL	13

1 Sammanfattning

Omställning i fokus

Kommunledningsförvaltningen biträder styrelsen i arbetet med utveckling, uppföljning, ledning och samordning av kommunkoncernens verksamhet. Förvaltningen och styrelsen har en betydande uppsiktsplikt för övriga nämnder och bolag i kommunkoncernen samt också ett viktigt strategiskt ansvar för kommunens attraktivitet, kvalitet samt mark- och exploateringsfrågor.

Grunduppgdraget för styrelsens hela verksamhet har i allt väsentligt haft en god kvalitet och utveckling under året. De två utvecklingsmålen bedöms båda vara delvis uppfyllda vid årets slut. Det är visionära övergripande målsättningar som kräver fokuserat och uthålligt arbete över tid för att förbättras.

Såväl omvärldens förändrade krav på säkerhet och beredskap som förändrade demografiska utmaningar ställer krav på omställning. Fortsatt arbete för att stärka säkerhet och beredskap sker därför inom flera områden. Ett stort arbete har gjorts för att säkerställa en rättssäker informationshantering samt cybersäkerhet och anpassning till säkerhetskraven i ny lagstiftning, så kallad NIS2. Vidare krävs med anledning av försämrad ekonomi och kostnadskontroll i den kommunala organisationen ändrat stöd till nämnder och bolag inom stödfunktioner för ekonomi, HR, kommunikation, säkerhet, IT och inköp. Ett stort arbete pågår även inom digital omställning. Alvesta kommun är med i det så kallade "handslaget för digitalisering" där SKR driver vissa nationella initiativ för att stödja kommunernas omställning.

Under året är ett helt nytt varumärke framtaget som fokuserar på Alvesta kommuns kärnvärden. Ett betydligt mer utvecklat och fokuserat arbete på kommunikation i olika kanaler har genomförts och gör att Alvesta kommuns arbete synliggörs för invånare, besökare och näringsliv. Detta stärker även arbetsgivarvarumärket för kommunen som arbetsgivare. Slutligen kan nämnas att invånare, besökare och företagare nu också vid fysiska besök erbjuds en väg in till Alvesta kommun.

Kommunstyrelsen har ett negativt resultat 2024 om 0,8 miljoner kronor i förhållande till budget, vilket är i paritet med lagd prognos i samband med delårsrapporten. Anledningen till underskottet är övriga kostnader som i huvudsak är hänförliga till förvaltningsavtalet. Kommunstyrelsen har även haft lägre personalkostnader kopplat till ett flertal vakanser samt sjukskrivningar under året samt högre intäkter från projektbidrag än budgeterat.

Tabell 1. Faktaruta

mnkr	Budget 2024	Utfall 2024	Budget avvikelse	Utfall 2023	Utfall 2022
Intäkter	-71.1	-78.0	6.8	-75.3	-32.6
Personalkostnader	69.6	68.6	1.0	61.5	56.2
Övriga kostnader	106.8	115.4	-8.7	104.2	66.9
Summa	105.2	106.0	-0.8	90.4	90.5
Förändring i %		17.29%		-11.00%	19.24%
Nettoinvesteringar	116.4	69.4	47.0	28.0	11.6
Nettokostnad kr/inv		5,327.70		4 489.03	4 433.80

2 Nämndens ansvarsområde

Kommunstyrelsens grunduppdrag beskrivs i kommunallagen, 6 kap.

- 1 § Styrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens eller regionens angelägenheter och ha uppsikt över övriga nämnders och eventuella gemensamma nämnders verksamhet.
- 2 § Styrelsen ska uppmärksamta följande frågor som kan inverka på kommunens eller regionens utveckling och ekonomiska ställning.

Med utgångspunkt från kommunfullmäktiges beslutade vision och värdegrund, inriktningar, mål och uppdrag har kommunstyrelsen i uppgift att leda och samordna kommunkoncernens arbete. Styrelsen styr, leder och utvecklar nämnder, bolag och förvaltningar koncernövergripande så att kommunen kan nå sin vision om södra Sveriges mittpunkt där attraktivt boende förenas med globala möjligheter. Arbetet innefattar uppsiktsplikt, samordning, stöd, uppföljning och utveckling av kommunens attraktivitet och kvalitet. Uppdraget har också sikte på övergripande långsiktighet, Agenda 2030; ekonomiskt, socialt och ekologiskt. De demokratiska värderingarna och invånares inflytande ska särskilt beaktas liksom en korrekt myndighetsutövning.

3 Händelser av väsentlig betydelse

Under 2024 framhåller kommunstyrelsen särskilt två händelser av väsentlig betydelse:

Avtalsrörelsen inom kommunsektorn

Årets avtalsrörelse inom den kommunala sektorn var särskilt utmanande. Fackförbunden Kommunal och Vårdförbundet motsatte sig det normerande avtalet från den privata sektorn, vilket ledde till att Kommunal varslade om strejk. Det nya avtalet innebär viss arbetstidsförkortning för utvalda grupper. Avtalen gäller endast för ett år, och en ny avtalsrörelse inleds redan under hösten.

Kontaktcenter öppnade

Inför sommaren färdigställdes och öppnades Kontaktcenters besöksyta. Besöksytan ger invånare, besökare och företagare en väg in till Alvesta Kommun också vid fysiska besök, på samma sätt som Kontaktcenter sedan starten 2022 varit en väg in för ärenden via telefon och digitala kanaler.

4 Verksamhetsberättelse

4.1 Nämndens inriktning

Inriktning

Alvesta kommun ska vara en hållbar och trygg plats att leva, bo och verka i. Kommunen ska stå för tillgänglighet, gott bemötande och vara ledande i samhällsutvecklingen genom att involvera invånare och samhällets aktörer i kommunens utveckling. Alvesta ska ha det bästa näringslivsklimatet i regionen som skapar fler arbetstillfällen och näringslivsetableringar i den växande och attraktiva kommunen. För att ha en långsiktig ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet för framtida generationer, arbetar kommunkoncernen strategiskt genom att integrera redan pågående arbete i kärnverksamheten och utgå från de resurser som redan finns, ställa om och skapa förutsättningar för hållbarhet.

4.2 Kommunfullmäktiges utvecklingsmål

Kommunen ska växa hållbart med fokus på att minska klimatpåverkan och skapa cirkulära kretslopp

Målet bedöms delvis uppfyllt. Alvesta har blivit utsedd till årets tillväxtkommun i Kronoberg de senaste fyra åren. Indikatorn för NKI-betyg (Nöjd-Kund-Index) för myndighetsutövning är högt, med ett värde på 77 enligt den senaste mätningen från 2023. Svenskt Näringslivs företagsranking, som mäter företagsklimatet, visar en långsiktig uppåtgående trend, även om det skett ett litet tapp 2024. Utsläppen av växthusgaser har minskat över tid, men de är fortfarande något högre än rikssnittet. Den senaste tillgängliga statistiken om detta är från 2022. Det finns inte tillgänglig statistik för närodlat livsmedel, men den allmänna uppfattningen är att användningen av närodlat livsmedel har ökat. Detta beror bland annat på att flera livsmedelsupphandlingar har delats upp för att ge mindre aktörer möjlighet att lämna anbud. Dessutom har satsningen på DIS-upphandlingar (Direktinförskaffning och Samordnade upphandlingar) bidragit till att fler lokala aktörer har kunnat delta i upphandlingarna.

Arbetet för att kommunen ska växa hållbart pågår, där det sker en rad insatser för att driva kommunen i en fortsatt positiv utveckling. Ett konkret exempel är återuppbyggnaden av Prästängskolan där vi tar initiativ för återbruk och cirkularitet. Under året har även arbetet med utveckling av vårt varumärke och kommunikation förstärkts.

Indikatorer klimat: Utsläpp av växthusgaser, kommungeografiskt, ton CO2-ekvivalenter per invånare
Närodlat livsmedel i kommunens verksamhet, andel

Indikator näringsliv:

Företagens NKI-betyg för myndighetsutövningen i Alvesta kommun (SKR) U07451

Indikatorer upphandling:

Antal upphandlingar med LCA (livscykelanalys)-baserade upphandlingskrav

Tillgodose invånares behov av trygg välfärd med fokus på folkhälsa och livskvalitet.

Målet bedöms delvis uppnått. Indikatorerna som beskrivs är främst kopplade till folkhälsa och livskvalitet. Kommunens roll inom detta mål är att skapa förutsättningar som kan främja en positiv utveckling. Enligt dessa indikatorer, som ibland har flera års eftersläpning, ligger kommunen under riksnittet och det finns även en större könsskillnad jämfört med landets genomsnitt. Alvesta kommuns invånares självskattade hälsotillstånd har succesivt försämrats över tid. Andelen invånare med bra eller mycket bra självskattat hälsotillstånd ligger på 67,9 procent. Det är i högre grad män som uppskattar sin hälsa som god. I Alvesta har ohälsotalet (utbetalda dagar med sjukpenning, arbetsskadesjukpenning, rehabiliteringspenning, aktivitetsersättning och sjukersättning från socialförsäkringen) ökat och det totala antalet ohälsodagar ligger nu på 24 dagar. Det är en tydlig skillnad mellan könen, där män har 19 ohälsodagar medan kvinnor har 30 ohälsodagar. Detta visar på en större ökning av ohälsodagar bland kvinnor jämfört med män.

SCB:s nyckeltal "Invånare, 0-19 år, med låg ekonomisk standard" visar att det finns en hög andel barn i åldersgruppen som lever i ekonomisk utsatta hushåll i Alvesta och kommunen är en av de med högst andel i Sverige. En liten procentminskning, från 28 procent till 25 procent, har dock skett under åren 2020 till 2023.

Indikatorn för bostadsförsörjning är kopplad till arbetssättet *Bostad först*. Under 2025 kommer *Bostad först* att införas som en metod för att stödja personer som är hemlösa eller riskerar att bli det, genom att först ge dem en stabil bostad innan andra sociala och hälsorelaterade insatser sätts in.

Det krävs krafttag för att förbättra såväl den fysiska som psykiska folkhälsan i samhället. I kommunen finns ett flertal påbörjade och planerade projekt, uppdrag och insatser som kommande år bör ge positiv effekt för folkhälsan och är i linje med utvecklingsmålet. Exempel är arbetssätten *Bostad först*, *Barnens Bästa* och *Brottsförebyggande* arbete, externfinansierat projekt "Missiondriven områdesutveckling för hälsa och välbefinnande", fritidsbank, pep-park, arenan-/idrottshall, nyinrättad tjänst för strategisk uppbyggnad av arbete med folkhälsa. Arbetet med samhällsutveckling fortsätter med olika insatser för att det ska vara attraktivt att bo och leva i kommunen.

Indikatorer folkhälsa, livskvalitet

Invånare med bra självskattat hälsotillstånd, andel U01405 (kvinnor, män)

Ohälsotal bland Alvestas invånare N00957 (kvinnor, män)

Invånare 0–19 år i ekonomiskt utsatta hushåll, andel (%)

Indikator bostadsförsörjning:

Andel av nyuthyrning som kommunen hyrt ut till personer som av särskilda ekonomiska och/eller sociala skäl inte kan få en bostad på egen hand (egen uppföljning)

4.3 Kommunfullmäktiges särskilda uppdrag

Särskilda uppdrag kommunstyrelsen	Status
Implementera strategin för den samlade laddinfrastrukturen i kommunen	Påbörjat
Fortsätta arbetet med social hållbarhet med bland annat hbtqi-certifiering	Klart
Ta fram ett koncernövergripande hållbarhetsprogram som innefattar Agenda 2030:s tre delar; socialt, ekonomiskt och ekologiskt	Påbörjat
Ta fram en kommungemensam måltidspolicy	Påbörjat

Uppdrag laddinfrastruktur

Uppdraget är påbörjat. Arbetet med att implementera den beslutade planen för laddinfrastruktur fortgår. Under 2023 ansökte kommunen om bidrag från Klimatklivet för publik laddinfrastruktur. Bidraget söktes för 14 platser i kommunen och bidraget motsvarar 70 procent av investeringskostnaden. I januari 2024 fick kommunen besked om beviljat stöd till samtliga platser. För att få stödet måste elbilsladdarna vara i drift senast 2024-06-30. Detta visade sig vara en realistisk tidplan då nätbolagen inte kunde få fram ström till alla platser inom utsatt datum.

Kommunen har under 2024 fått upp publika elbilsladdare på följande platser:

2st 150kwh snabbladdare vid Järnväggsgatan i Alvesta

5st 22 kWh laddare vid Högåsen

5st 22kWh laddare vid Hanaslöv

5st 22 kWh laddare vid Mohedaskolan

En ny ansökan är inlämnad gällande 150 kWh elbilsladdare i Moheda och Vislanda där vi har fått Vislanda beviljad och avslag gällande Moheda. Nya ansökningsperioder från Klimatklivet gällande 22 och 150 kWh laddstolpar kommer att öppna upp för nya ansökningar under hösten 2025.

Uppdrag social hållbarhet

Uppdraget är klart. Uppdragen kring Policy för våld i nära relationer och hedersrelaterat våld 2024 - 2027 samt Handlingsplan HBTQI är klart. Arbetet med utbildningsinsatser och implementering av antagna dokument är påbörjat och fortsätter under 2025.

Uppdrag koncernövergripanden hållbarhetsprogram

Uppdraget är påbörjat. Framtagande av hållbarhetsprogram pågår. Styrgruppen för hållbar tillväxt har tillsatt en arbetsgrupp som tar fram ett utkast som sedan ska på remiss. Framtagandet fortsätter under 2025 eftersom Hållbarhetsprogrammet är ett övergripande dokument som behöver ta hänsyn till flera andra program och planer som är under framtagande såsom Översiktsplan, Energi- och klimatprogram och Bostadsförsörjningsprogram.

Uppdrag kommungemensam måltidspolicy

Uppdraget är påbörjat. En styrgrupp för arbetet är etablerad med representation från kommunledningsförvaltningen, utbildningsförvaltningen och omsorgsförvaltningen.

4.4 Årets verksamhet

Verksamheten har under året haft en god kvalitet och utveckling. Uppföljning av kvalitetsfaktorer och kvalitetstal knutna till grunduppdraget indikerar även det. Verksamhetsplanens två utvecklingsmål (se även avsnitt 4.2 ovan) bedöms delvis uppfyllas vid årets slut. Det är visionära övergripande målsättningar som kräver fokuserat och uthålligt arbete över tid för att förbättras. Ett flertal åtgärder är initierade för att ytterligare utveckla arbetet under 2025.

Verksamhetsplanen har därutöver ett antal prioriterade områden och strategier och verksamheten har i allt väsentligt följt planen. Från resultatet på året kan fyra områden lyftas fram:

Fortsatt arbete för att stärka säkerhet och beredskap inom flera områden. Oerhört stort arbete läggs ner inom dessa områden på grund av att omvärlden förändras. Statsbidrag har eftersökts för att förstärka arbetet med säkerhet och beredskap inom hälso- och sjukvården. Ett stort arbete har gjorts för att säkerställa en rättssäker informationshantering samt cybersäkerhet. Arbete pågår även för att säkerställa att vi uppfyller säkerhetskraven i ny lagstiftning, sk NIS2.

De ekonomiska förutsättningarna och kostnadskontrollen för kommunen har försämrats vilket krävt och fortsatt kräver ändrat stöd till nämnder och bolag. Ett stort arbete har gjorts för att säkerställa att rätt stöd ges till nämnder och bolag inom stödfunktioner för ekonomi, HR, kommunikation, säkerhet, IT och inköp. HR och ekonomi har ändrat sin interna organisation och utvecklat sina processer för att säkra ett mer effektivt stöd.

Ett helt nytt varumärke är framtaget som fokuserar på Alvesta kommuns kärnvärden. Ett betydligt mera utvecklat och fokuserat arbete på kommunikation i olika kanaler har genomförts och gör att Alvesta kommuns arbete synliggörs för invånare, besökare och näringsliv. Detta stärker även arbetsgivarvarumärket för kommunen som arbetsgivare. Personalutskottet har också tagit initiativ till ett intensifierat arbete för att minska sjukfrånvaron varför HR har tagit fram en projektbeskrivning för ett nytt arbetssätt nära koncernens chefer så att rätt åtgärder kan vidtas.

Ett stort arbete pågår inom digital omställning. Kommunkoncernen deltar i DiMiOs som är SKR:s program för att utveckla organisationen till en digitalt mogen och effektiv kommun. Flera områden har pekats ut som viktiga för den fortsatta omställningen så som att arbeta bort den digitala tekniska skulden. Därför driver avdelningen för stöd och verksamhetsutveckling ett stort arbete för att förtydliga samtliga digitala processer samt verka för att verksamheten lyfter fram nya digitala initiativ som ytterligare kan driva omställningen. Alvesta kommun är också med i det så kallade "handslaget för digitalisering" där SKR driver vissa nationella initiativ för att stödja kommunernas omställning. Två exempel på det är säker digital post och identitets- och behörighetshantering.

5 Ekonomi

5.1 Driftredovisning

Kommunledningsförvaltning

Tabell 2. Driftredovisning 2024

mnkr	Budget 2024	Utfall 2024	Budget avvikelse	Utfall 2023
Intäkter	-48.3	-52.8	4.5	-48.4
Personalkostnader	63.4	61.7	1.7	55.3
Övriga kostnader	53.1	53.0	0.1	49.9
Summa	68.2	62.0	6.3	56.8

Kommunövergripande verksamhet

Tabell 2. Driftredovisning 2024

mnkr	Budget 2024	Utfall 2024	Budget avvikelse	Utfall 2023
Intäkter	-22.9	-24.6	1.7	-26.9
Personalkostnader	4.8	4.8	0.0	4.7
Övriga kostnader	52.2	61.0	-8.8	52.8
Summa	34.2	41.2	-7.1	30.6

Revision, Kommunfullmäktige, Valnämnd

Tabell 2. Driftredovisning 2024

mnkr	Budget 2024	Utfall 2024	Budget avvikelse	Utfall 2023
Intäkter	0.0	-0.6	0.6	0.0
Personalkostnader	1.3	2.0	-0.7	1.5
Övriga kostnader	1.5	1.4	0.1	1.5
Summa	2.8	2.8	0.0	3.0

Kommunledningsförvaltning

Tabell 3. Driftredovisning per verksamhet

mnkr	Budget 2024	Utfall 2024	Budget avvikelse	Utfall 2023
Kommunledningsstab	4.4	3.3	1.1	5.0
Stöd och verksamhetsutveckling	16.1	15.4	0.7	12.4
Utvecklingsavdelningen	12.5	10.1	2.4	9.7
Inköpsavdelningen	4.6	5.2	-0.6	4.7
Ekonomiavdelningen	14.3	11.6	2.7	10.1
HR-avdelningen	16.2	16.3	-0.1	14.9
Summa	68.2	61.9	6.3	56.8

Kommunövergripande verksamhet

Tabell 3. Driftredovisning per verksamhet

mnr	Budget 2024	Utfall 2024	Budget avvikelse	Utfall 2023
Driftbidrag	7.2	9.3	-2.1	3.1
Kommunstyrelsen	5.6	5.6	0.0	4.7
Partigruppledarvode	0.8	0.8	0.0	0.8
Överförmyndarverksamhet	1.5	1.5	0.0	1.3
Räddningstjänst	19.0	20.4	-1.4	19.3
Förvaltningsavtal	0.0	3.7	-3.7	1.4
Summa	34.2	41.3	-7.1	30.6

Revision, Kommunfullmäktige, Valnämnd

Tabell 3. Driftredovisning per verksamhet

mnr	Budget 2024	Utfall 2024	Budget avvikelse	Utfall 2023
Revision	1.1	1.1	0.0	1.2
Kommunfullmäktige	1.3	1.4	-0.1	1.8
Valnämnd	0.4	0.3	0.1	0
Summa	2.8	2.8	0.0	3.0

Analys av årets utfall

Större budgetavvikelser

Kommunstyrelsen redovisar totalt sett ett underskott om 0,8 mnr för år 2024.

Utfallet för kommunledningsförvaltningen visar på ett överskott med 6,3 mnr. Intäkterna avviker positivt om 4,5 mnr och beror till största del på högre inflöde av projektbidrag än budgeterat. Personalkostnaderna avviker positivt om 1,7 mnr och beror i huvudsak på vakanta tjänster inom flera avdelningar. Avdelning stöd och verksamhetsutveckling har haft minskade personalkostnader eftersom personal har hjälpt till med valet samt säkerhet och beredskap. På utvecklingsavdelningen har avvikelser mot budget uppstått på grund av föräldraledighet, sjukskrivning samt vakans. Inom inköpsavdelningen har personalkostnader minskat hänförligt till sjukskrivningar. Kostnader har tillkommit vid köp av laddstolpar. Ekonomiavdelningen har också haft lägre personalkostnader på grund av sjukskrivningar och vakanser.

Vid utgången av 2024 visar den kommunövergripande verksamheten ett underskott om 7,1 mnr. Anledningen till underskottet grundar sig i att förvaltade fastigheters utfall blev 3,7 mnr som är en negativ budgetavvikelse om 3,7 mnr. Förvaltningsavtalets avvikelse beror på ökade driftkostnader under årets samt ett ökat behov av reparationer. Även tillkommande fastigheter har gjort att driftkostnader har ökat. Räddningstjänstens kostnadsökning beror på personalkostnader. Avvikelsen för driftbidragen avser finansiering av personalfest samt projektbidrag till Alvesta Motorklubb som ej budgeterats för.

Prognossäkerhet

Utfallet per den 31 december 2024 visar ett underskott med 0,8 mnr och avviker 0,1 mnr från det prognostiserade resultatet vid delårsrapporten. Jämfört med prognosen efter oktober månad har resultatet kraftigt försämrats. Anledning till den negativa avvikelsen mot helårsprognosen beror främst på förvaltningsavtalet där det tillkommit ökade kostnader för el och värme. Försäljning av Riksdagsmannagården har inte skett under hösten som planerat vilket medfört kostnader.

Utfall jämfört med föregående år

Kommunstyrelsen har ökat sina nettokostnader under 2024 med totalt 15,8 mnkr i förhållande till 2023. Intäktsökningen mellan åren beror främst på koncerninterna mellanhavanden så som Kontaktcenter, IT och förvaltningsavtalet. Detsamma gäller förändringarna av ökade övriga kostnader. Under 2024 har man även utökat med personal i projekt som genererat bidrag/projektersättningar.

5.2 Investeringsredovisning

Av investeringsbudgeten på 116 mnkr har 69 mnkr eller 60% genomförts.

Tabell 4. Investeringsredovisning per projekt

mnkr	Budget 2024	Utfall 2024	Budget avvikelse	Utfall 2023
Diverse inventarier KLF	3.3	0.1	3.2	0
IT-klient	6.5	6.2	0.3	7.8
Laddstolpar	2.5	2.3	0.2	0
Diverse inventarier KLF - strategiska medel	1.5	0.7	0.8	0
Reservkraft - strategiska medel	2.6	0.0	2.6	0
Diverse förvaltade - strategiska medel	15	13.2	1.8	2.5
Kulturarena - strategiska medel	85.0	46.9	38.1	38.6
Summa	116.4	69.4	47.0	48.9

Större budgetavvikelser

Budgetavvikelsen för investeringar beror i huvudsak på investeringsmedel som avser kulturarenan. Denna investering sträcker sig över både 2023 och 2024 och uppgår totalt till 85,5 mnkr.

Tabell 5. Större avslutade
investeringsprojekt (>10 mnkr)

mnkr	Projekttid, år	Budget för projektet	Utfall för projektet
Kulturarena - strategiska medel	2023-2024	85.0	85.5
Summa		85.0	85.5

Avser budget och utfall för totala projektet

6 Medarbetare

6.1 Nyckeltal

Tabell 6. Nyckeltal medarbetare

	2024	2023	2022	2021
Anställda				
Antal tillsvidareanställda årsarbetare*	65,0	65,0	62,2	54,6
Antal tillsvidareanställda personer*	66,0	66,0	63,0	55,0
Personalomsättning	10,6%	15,2%	9,5%	5,5%
Genomsnittlig sysselsättningsgrad	98,4%	98,4%	98,7%	99,2%
Pension inom 5 år**				
Antal	8	8	9	9
Andel	12,1%	12,1%	14,3%	16,4%
Sjukfrånvaro				
Antal sjukdagar per anställd	12,1	9,9	8,7	5,2
Sjukfrånvaro i procent	3,3%	2,9%	2,6%	1,6%
<i>varav män</i>	5,1%	1,7%	1,9%	1,8%
<i>varav kvinnor</i>	2,4%	3,5%	3,0%	1,4%
<i>varav längre än 59 dagar</i>	37,8%	24,2%	27,4%	10,1%

* per december månad

**Avgång vid 65 års ålder

Kommentarer till nyckeltalen

Kommunledningsförvaltningen har under 2024 haft 66 medarbetare vilket är samma som föregående år. Personalomsättningen har minskat något.

Sjukfrånvaron har ökat främst beroende på några längre sjukskrivningar. Under året har förvaltningen arbetat med en fördjupad genomgång av sjukfrånvaron, där fokus har varit att varje chef ska ha kontroll på sina sjuktal för att kunna arbeta mer förebyggande under 2025. Vissa avdelningar har påbörjat arbetet med Sunt arbetslivs metoder.

7 Förväntad utveckling

Arbetet med kommunkoncernens gemensamma styrmodell fortsätter för att bland annat stimulera mer tvärfunktionella arbetssätt över förvaltnings- och bolagsgränser till nytta för kommunens invånare, företagare och besökare. Detta är ännu viktigare nu med tanke på de ekonomiska utmaningarna kommunkoncernen har. Fortsatt arbete med att stödja nämnder och bolag i den omställning som krävs med anledning av de kraftigt ändrade demografiska förutsättningarna är därför prioriterat för kommunledningsförvaltningen. Den avstannade befolkningsökningen i kommunen och att det föds färre barn ställer även ökade krav på planering för lokaler, organisation och inte minst ekonomiska överväganden, så att resurser fördelas efter politiska prioriteringar till de områden där de gör mest nytta för invånarna. Förbättrad uppföljning inom ramen för upphandling och inköp i förvaltningar och bolag är nödvändig för att säkra effektivitet och kostnadskontroll.

Civilt försvar och civil beredskap blir allt viktigare på grund av omvärldens oroligheter. Nya statliga krav behöver mötas. En stabil beredskaps- och krisorganisation innebär att alla medarbetare behöver tränas för att kunna möta uppkomna situationer med robusthet och trygghet. Ett stort fokus kommer att läggas på övning för alla medarbetare under året. Förbättrat arbetssätt och rutiner för ökad IT- och informationssäkerhet prioriteras och från februari finns en nyinrättad funktion som är expert på cybersäkerhet att driva arbetet tillsammans med informationssäkerhetsansvarig.

Omställning och innovation genom verksamhetsutveckling, digitalisering och AI kommer att intensifieras och fördjupas för att möta de utmaningar vi står inför. Både vad gäller säkerhet och beredskap men också för att klara den omställning som behövs göras inom välfärdssektorn. Detta kräver stora utbildningsinsatser och satsning på ny teknik som initialt kan bli dyrare men på sikt ge skalfördelar och mer effektiva arbetssätt. Så kallad portföljstyrning har införts för att bättre kunna ta fram nyttovärdering inför genomförande samt beräkna effekthemtagning. Kommunkoncernen deltar fortsatt i de satsningar som görs via SKR i form av utbildning och det så kallade Handslaget för digitalisering.

Flera nya uppdrag finns i budget 2025 som kommunledningsförvaltningen nu arbetar med. Ett viktigt sådant är det uppdrag som innebär ett intensifierat arbete för att motverka arbetslöshet för invånare i Alvesta kommun. En projektplan är framtagen där förvaltningens HR-avdelning och näringslivsavdelning samarbetar tätt med förvaltningen för arbete och lärande och Arbetsförmedlingen. En koncerngemensam strategi för att motverka välfärdsbrottslighet är under framtagande och det pågår mycket bra arbete inom flera förvaltningar och bolag i frågan.

Kommunledningsförvaltningen bidrar fortsatt i det tvärssektoriella arbetet kopplat till visionen och dess fyra inriktningar. Särskilt fokus är på hållbar tillväxt och social hållbarhet där flera olika insatser pågår inom ramen för samhällsbyggnadsprocessen samt tidiga samordnade insatser för barn och unga. För att ytterligare stärka kommunen utveckling samlas kompetens för ytterligare externfinansiering i form av ett projektkontor.

8 Intern kontroll

För båda de beslutade kontrollmomenten 2024 bedöms resultatet **bristfälligt**. Förslag till åtgärder är framtagna och i flera fall påbörjade. Den löpande interna kontrollen visar inte på några allvarliga brister. I de fall mindre brister har påvisats har dessa rättats till. Sammantaget bedöms resultatet som att den interna kontrollen är **"tillräcklig"**.

Kontrollmoment	Välfärdsbrottslighet: Har vi en tillräcklig riskhantering inom området?
Avgränsningar/urval	Kontroll av utbildningsbehov, att erforderliga beslut fattats i organisationen och att systematiskt arbete bedrivs inom området utifrån SKR:s stödmaterial.
Bedömt resultat	Bristfälligt
Kommentar och slutsats	En koncerngemensam samlad process saknas. Utbildning inom området behövs. Centrala styrdokument saknas. Resultatet bedöms därför bristfälligt.
Förslag till åtgärd	Ta fram en koncerngemensam process och därefter arbeta in välfärdsbrottslighet i den interna kontroll-processen. Utbildningsinsatser bör genomföras.

Kontrollmoment	Informationssäkerhet: Bedrivs arbetet i enlighet med KL, internationella standarden inom området och EU-direktiv inom området?
Avgränsningar/urval	Bedömning sker mot ISO/ICE 27000-serien.
Bedömt resultat	Bristfälligt
Kommentar och slutsats	Centrala styrdokument upprättade och beslutade av kommunfullmäktige respektive kommunstyrelsen. Arbeta med koncerngemensam process i form av ledningssystem för informationssäkerhet pågår. Eftersom processer i ledningssystemet saknas för att uppnå 27000-standard bedöms resultatet som bristfälligt.
Förslag till åtgärd	Fortsatt arbete med att ta fram processer i ledningssystem för informationssäkerhet och implementera dessa. Utbildningsinsatser bör genomföras.

Utökning av ram för nyupplåning 2025

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att ramen för kommunens nyupplåning år 2025 utökas till 150 miljoner kronor.

Reservation

Mats Johnsson (SD) reserverar sig mot beslutet.

Sammanfattning

Kommunens behov av lån för kommande räkenskapsår bedöms och fastställs i samband med budgetprocessen. Behov uppstår för att främst finansiera investeringar inom såväl skatte- som avgiftskollektivet samt eventuella betydande likvideffekter av låg budgetföljsamhet.

Kommunfullmäktige beslutade i Mål och budget 2024 (§ 76/2023) om ram för nyupplåning om 150 miljoner kronor. Under 2024 nyupplånades endast 100 miljoner kronor av ramen. Ram för nyupplåning om 80 miljoner kronor beslutades av kommunfullmäktige i Mål och budget 2025 (§ 64/2024). I januari 2025 nyupplånades 50 miljoner kronor.

Med anledning av att upplåningsbehovet skjutits fram i tid görs bedömningen att ytterligare 70 miljoner kronor kan behöva upplånas under 2025, en total ram om 150 miljoner kronor.

Yrkanden

Mats Johnsson (SD) yrkar avslag till utskickat förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns två förslag till beslut, utskickat förslag till beslut och Mats Johnssons (SD) avslagsyrkande.

Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar i enlighet med utskickat förslag.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2025-01-27

Utökning av ram för nyupplåning 2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att ramen för kommunens nyupplåning år 2025 utökas till 150 miljoner kronor.

Sammanfattning

Kommunens behov av lån för kommande räkenskapsår bedöms och fastställs i samband med budgetprocessen. Behov uppstår för att främst finansiera investeringar inom såväl skatte- som avgiftskollektivet samt eventuella betydande likvideffekter av låg budgetföljsamhet.

Kommunfullmäktige beslutade i Mål och budget 2024 (§ 76/2023) om ram för nyupplåning om 150 miljoner kronor. Under 2024 nyupplånades endast 100 miljoner kronor av ramen. Ram för nyupplåning om 80 miljoner kronor beslutades av kommunfullmäktige i Mål och budget 2025 (§ 64/2024). I januari 2025 nyupplånades 50 miljoner kronor.

Med anledning av att upplåningsbehovet skjutits fram i tid görs bedömningen att ytterligare 70 miljoner kronor kan behöva upplånas under 2025, en total ram om 150 miljoner kronor.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2025-01-27

Camilla Holmqvist
Kommunchef

Anna Falkenstam
Ekonomi- och finanschef

Beslutet skickas till

Ekonomiavdelningen

Kommunalt borgensåtagande för Föreningen Härlövs sockenstuga

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta om ett kommunalt borgensåtagande om 500 000 kronor för Föreningen Härlövs sockenstuga avseende köp av fastigheten Härlöv 15:2 inklusive byggnad.

Jäv

Mats Johnsson (SD) deltar inte i handläggning eller beslut på grund av jäv.

Sammanfattning

Föreningen Härlövs Sockenstuga (829500-8349) avser förvärva fastigheten Härlöv 15:2 inklusive byggnad från Alvesta kommun. Taxeringsvärdet för fastigheten uppgår till 1 388 000 kronor och överenskommen köpeskilling är 500 000 kronor. Föreningen önskar att Alvesta kommun ingår borgen motsvarande detta belopp.

Det kommunala borgensåtagandet till föreningar uppgick per 2024-12-31 till 7 443 400 kronor. Det finns därmed ett utrymme för ytterligare borgensåtaganden utifrån kommunfullmäktiges beslut om mål och budget för år 2025 (§ 64/2024).

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2025-02-18

Budget 2025 gällande Föreningen Härlövs sockentugas köp av fastighet

Balansrapport år 2023 för Föreningen Härlövs sockenstuga

Revisionsberättelse år 2023 för Föreningen Härlövs sockenstuga

Kommunalt borgensåtagande för Föreningen Härlövs sockenstuga

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar om ett kommunalt borgensåtagande om 500 000 kronor för Föreningen Härlövs sockenstuga avseende köp av fastigheten Härlöv 15:2 inklusive byggnad.

Sammanfattning

Föreningen Härlövs Sockenstuga (829500-8349) avser förvärva fastigheten Härlöv 15:2 inklusive byggnad från Alvesta kommun. Taxeringsvärdet för fastigheten uppgår till 1 388 000 kronor och överenskommen köpeskilling är 500 000 kronor. Föreningen önskar att Alvesta kommun ingår borgen motsvarande detta belopp.

Det kommunala borgensåtagandet till föreningar uppgick per 2024-12-31 till 7 443 400 kronor. Det finns därmed ett utrymme för ytterligare borgensåtaganden utifrån kommunfullmäktiges beslut om mål och budget för år 2025 (§ 64/2024).

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2025-02-18

Budget 2025 gällande Föreningen Härlövs sockentugas köp av fastighet

Balansrapport år 2023 för Föreningen Härlövs sockenstuga

Revisionsberättelse år 2023 för Föreningen Härlövs sockenstuga

Camilla Holmqvist
Kommunchef

Anna Falkenstam
Ekonomi- och finanschef

Beslutet skickas till

Föreningen Härlövs sockenstuga

Ekonomiavdelningen

Budget för Föreningen Härlövs Sockenstuga 2025				
Vid köp av fastighet				
Lån 500 000 kr och 4% ränta				
Inkomster			Utgifter	
Hyra Lägenhet	77 000 kr		Vaktmästarlön	53 600 kr
Hyra Samlingslokal	5 600 kr		Arbetsgivaravgifter	16 139 kr
Medlemsavgifter	3 350 kr		El	48 145 kr
Hysesintäkt Alvesta Församling	45 687 kr		Renhållning	5 500 kr
Kommunalt föreningsbidrag	71 869 kr		Försäkring	7 000 kr
			Reparationer	15 000 kr
			Kontorsmaterial	3 656 kr
			Styrelsearvoden	3 240 kr
			Övrigt	1 000 kr
			Amortering	5 000 kr
			Räntor	1 667 kr
			Lagfart (engångs)	22 500 kr
			Pantbrev (engångs)	10 000 kr
Summa	203 506 kr			189 207 kr

Ej klar kostnad

Ej klart

Ej klart

Baserat på taxeringsvärde

Engångskostnad

Lagfart	1,5% av köpeskilling eller taxeringsvärde
Pantbrev	2,0% av lånebelopp

Lagfart	7500 Köpesumma
	22500 Taxeringsvärde
Pantbrev	10000

Balansrapport ÅRL

	Ing balans	Ing saldo	Period	Utg balans
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Summa anläggningstillgångar	0,00	0,00	0,00	0,00
Omsättningstillgångar				
Kortfristiga fordringar				
1630 Avräkning för skatter och avgifter (skattekonto)	3,00	3,00	17 316,00	17 319,00
1680 Andra kortfristiga fordringar	0,00	0,00	2 200,00	2 200,00
Summa kortfristiga fordringar	3,00	3,00	19 516,00	19 519,00
Kassa och bank				
1910 Kassa	60,00	60,00	0,00	60,00
1920 PlusGiro	55 848,50	55 848,50	1 154,73	57 003,23
1930 Företagskonto/checkkonto/affärskonto	12 775,49	12 775,49	3 501,31	16 276,80
Summa kassa och bank	68 683,99	68 683,99	4 656,04	73 340,03
Summa omsättningstillgångar	68 686,99	68 686,99	24 172,04	92 859,03
SUMMA TILLGÅNGAR	68 686,99	68 686,99	24 172,04	92 859,03
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital				
2010 Eget kapital	-40 886,47	-40 886,47	-21 683,52	-62 569,99
2019 Årets resultat, delägare 1	-25 467,52	-25 467,52	-2 365,52	-27 833,04
Summa eget kapital	-66 353,99	-66 353,99	-24 049,04	-90 403,03
Kortfristiga skulder				
2710 Personalskatt	-1 140,00	-1 140,00	-60,00	-1 200,00
2940 Upplupna lagstadgade sociala och andra avgifter	-1 193,00	-1 193,00	-63,00	-1 256,00
Summa kortfristiga skulder	-2 333,00	-2 333,00	-123,00	-2 456,00
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	-68 686,99	-68 686,99	-24 172,04	-92 859,03
BERÄKNAT RESULTAT	0,00	0,00	0,00	0,00

○

○

○

○

Resultatrapport ÅRL

	Period	Ackumulerat	Period fg år
RÖRELSENS INTÄKTER			
Aktiverat arbete för egen räkning			
3810 Uthyrning samlingslokaler	5 600,00	5 600,00	9 000,00
3811 Uthyrning av bostad	66 800,00	66 800,00	64 800,00
3812 Uthyrning av porslin/möbler	400,00	400,00	2 400,00
3813 Årshyra kyrkan	40 792,28	40 792,28	37 528,90
Summa aktiverat arbete för egen räkning	113 592,28	113 592,28	113 728,90
Övriga rörelseintäkter			
3900 Medlemsavgifter	3 350,00	3 350,00	2 700,00
3987 Erhållna kommunala bidrag	51 732,00	51 732,00	46 928,00
Summa övriga rörelseintäkter	55 082,00	55 082,00	49 628,00
SUMMA RÖRELSENS INTÄKTER	168 674,28	168 674,28	163 356,90
RÖRELSENS KOSTNADER			
BRUTTOVINST	168 674,28	168 674,28	163 356,90
Övriga externa kostnader			
5020 El för belysning	-63 630,00	-63 630,00	-53 783,00
5021 Elstöd	19 508,00	19 508,00	0,00
5060 Städning och renhållning	-2 426,00	-2 426,00	-3 575,50
5090 Övriga lokalkostnader	-462,00	-462,00	-321,00
5170 Reparation och underhåll av fastighet	-17 438,00	-17 438,00	-6 600,00
5460 Förbrukningsmaterial	0,00	0,00	-336,00
5510 Reparation och underhåll av maskiner och andra tekniska anläggningar	-947,00	-947,00	-2 613,00
6110 Kontorsmateriel	-3 656,00	-3 656,00	0,00
6230 Datakommunikation	0,00	0,00	-1 103,00
6310 Företagsförsäkringar	-2 468,00	-2 468,00	-2 291,00
6570 Bankkostnader	-1 034,55	-1 034,55	-1 003,50
Summa övriga externa kostnader	-72 553,55	-72 553,55	-71 626,00
Personalkostnader			
7010 Löner till kollektivanställda	-52 940,00	-52 940,00	-51 140,00
7510 Arbetsgivaravgifter 31,42 %	-15 606,00	-15 606,00	-15 039,00
Summa personalkostnader	-68 546,00	-68 546,00	-66 179,00
RÖRELSERESULTAT	27 574,73	27 574,73	25 551,90
Finansiella poster			
8310 Ränteintäkter från omsättningstillgångar	253,31	253,31	17,62
8314 Skattefria ränteintäkter	95,00	95,00	0,00
8423 Räntekostnader för skatter och avgifter	-90,00	-90,00	-102,00
Summa finansiella poster	258,31	258,31	-84,38
RESULTAT EFTER FINANSIELLA POSTER	27 833,04	27 833,04	25 467,52
SUMMA RÖRELSENS KOSTNADER	-140 841,24	-140 841,24	-137 889,38
Årets resultat			

Resultatrapport
ÅRL

	Period	Akkumulerat	Period fg år
8999 Årets resultat	-27 833,04	-27 833,04	-25 467,52
Summa årets resultat	-27 833,04	-27 833,04	-25 467,52
BERÄKNAT RESULTAT	0,00	0,00	0,00

Revisionsberättelse

Till årsmötet i föreningen Härlöv Sockenstuga

Det är styrelsen som har ansvar för att upprätta ett årsbokslut som ger en rättvisande bild och för den interna kontroll som styrelsen bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller väsentliga felaktigheter.

Revisorns ansvar är att uttala sig om årsbokslutet på grundval av genomförd revision. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

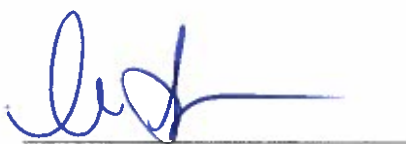
Uttalanden

Vi har granskat årsbokslutet för Föreningen Härlövs Sockenstuga och räkenskapsåret 2023-01-01 till 2023-12-31 och enligt vår uppfattning finner vi de i god ordning i enlighet med god redovisningssed och ger en rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2023 och av dess finansiella resultat för året.

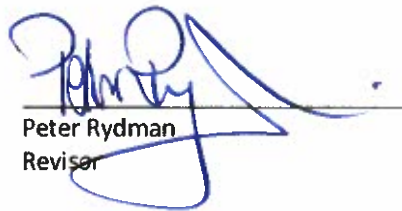
Vi tillstyrker att årsmötet fastställer resultat- och balansräkningen.

Vi tillstyrker att föreningens årsmöte beviljar styrelsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskapsåret som revisionen avser.

Härlöv 2023-03-17

Kajsa Sivertson
Revisor

Peter Rydman
Revisor

Investeringsmedel för pep-park (aktivitetspark) i Alvesta centrum

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta att fördela 4,3 miljoner kronor från strategiska investeringsmedel år 2025 till samhällsbyggnadsnämnden för iordningsställande av Järnvägsparken i Alvesta centrum enligt konceptet för en Pep-park (aktivitetspark) samt att kapitalkostnadseffekten ska beaktas i budgetarbetet 2026.

Deltar inte i beslut

Mats Johnsson (SD) och Lars-Olof Franzén (AA) avstår från att delta i beslutet.

Sammanfattning

Järnvägsparken i Alvesta centrum är en anrik centralt belägen park med möjlighet till samvaro och aktiviteter. Parken är omgiven av en allé med knuthamlade lindar med stora kvaliteter. Träd i stadsmiljö har positiva effekter ur flera avseenden och i detta fall inte minst för att förstärka inramningen av parken. Parken byggdes senast om på 90-talet och innehållet i parken är nu i behov av upprustning.

Generation Pep är en folkrörelse med kronprinsessparet som initiativtagare, vars syfte är att alla barn, unga och vuxna i Sverige ska ha möjligheten och viljan att leva ett aktivt och hälsosamt liv. Målet är att engagera hela samhället i fysisk aktivitet och att uppnå bättre folkhälsa. Pep Park är ett verktyg framtaget för att uppmuntra till skapandet av inkluderande och inbjudande utomhusmiljöer med fokus på lek, rörelse och vardagsmotion för alla oavsett ålder, förutsättningar och behov. En plats kan bli godkänd av Generation Pep som en Pep-park om den uppfyller vissa kriterier. Alvesta kommun har ansökt med ett förslag på utformning av järnvägsparken som har blivit godkänt.

Kostnaden för upprustningen av järnvägsparken till en aktivitetspark enligt konceptet för generation Pep är beräknat till 4,3 miljoner kronor vilket även inkluderar projektering.

Konsekvensanalys

Projektet ökar möjligheterna för det barnkonventionen ger barn rätt till, nämligen bästa möjliga hälsa.

Bevarande av träd i stadsmiljö skapar mikroklimat och skänker skugga samt sänker lufttemperaturen, vidare bidrar träd till biologisk mångfald och skapar ekosystemtjänster, till exempel i form av minskning av dagvatten och filtrering av partiklar.

Aktivitetsparken kommer ge möjligheter för alla generationer att röra på sig och bidrar därmed till sjukdomsprevention och förbättrad folkhälsa samt ger förutsättningar för möten över generationsgränser.

Projektet innebär en investeringskostnad och en framtida kapital- och skötselkostnad med årlig besiktning och veckoöversyn enligt investeringskalkyl.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2025-02-19

Projektblankett med projektbudget

Pep-park (aktivitetspark) i Alvesta centrum

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att fördela 4,3 miljoner kronor från strategiska investeringsmedel år 2025 till samhällsbyggnadsnämnden för iordningsställande av Järnvägsparken i Alvesta centrum enligt konceptet för en Pep-park (aktivitetspark) samt att kapitalkostnadseffekten ska beaktas i budgetarbetet 2026.

Sammanfattning

Järnvägsparken i Alvesta centrum är en anrik centralt belägen park med möjlighet till samvaro och aktiviteter. Parken är omgiven av en allé med knuthamlade lindar med stora kvaliteter. Träd i stadsmiljö har positiva effekter ur flera avseenden och i detta fall inte minst för att förstärka inramningen av parken. Parken byggdes senast om på 90-talet och innehållet i parken är nu i behov av upprustning.

Generation Pep är en folkrörelse med kronprinsessparet som initiativtagare, vars syfte är att alla barn, unga och vuxna i Sverige ska ha möjligheten och viljan att leva ett aktivt och hälsosamt liv. Målet är att engagera hela samhället i fysisk aktivitet och att uppnå bättre folkhälsa. Pep Park är ett verktyg framtaget för att uppmuntra till skapandet av inkluderande och inbjudande utomhusmiljöer med fokus på lek, rörelse och vardagsmotion för alla oavsett ålder, förutsättningar och behov. En plats kan bli godkänd av Generation Pep som en Pep-park om den uppfyller vissa kriterier. Alvesta kommun har ansökt med ett förslag på utformning av järnvägsparken som har blivit godkänt.

Kostnaden för upprustningen av järnvägsparken till en aktivitetspark enligt konceptet för generation Pep är beräknat till 4,3 miljoner kronor vilket även inkluderar projektering.

Konsekvensanalys

Projektet ökar möjligheterna för det barnkonventionen ger barn rätt till, nämligen bästa möjliga hälsa.

Bevarande av träd i stadsmiljö skapar mikroklimat och skänker skugga samt sänker lufttemperaturen, vidare bidrar träd till biologisk mångfald och skapar ekosystemtjänster, till exempel i form av minskning av dagvatten och filtrering av partiklar.

Aktivitetsparken kommer ge möjligheter för alla generationer att röra på sig och bidrar därmed till sjukdomsprevention och förbättrad folkhälsa samt ger förutsättningar för möten över generationsgränser.

Projektet innebär en investeringskostnad och en framtida kapital- och skötselkostnad med årlig besiktning och veckoöversyn enligt investeringskalkyl.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2025-02-19

Projektblankett med projektbudget

Camilla Holmqvist
Kommunchef

Magnus Wigren
Förvaltningschef samhällsbyggnad

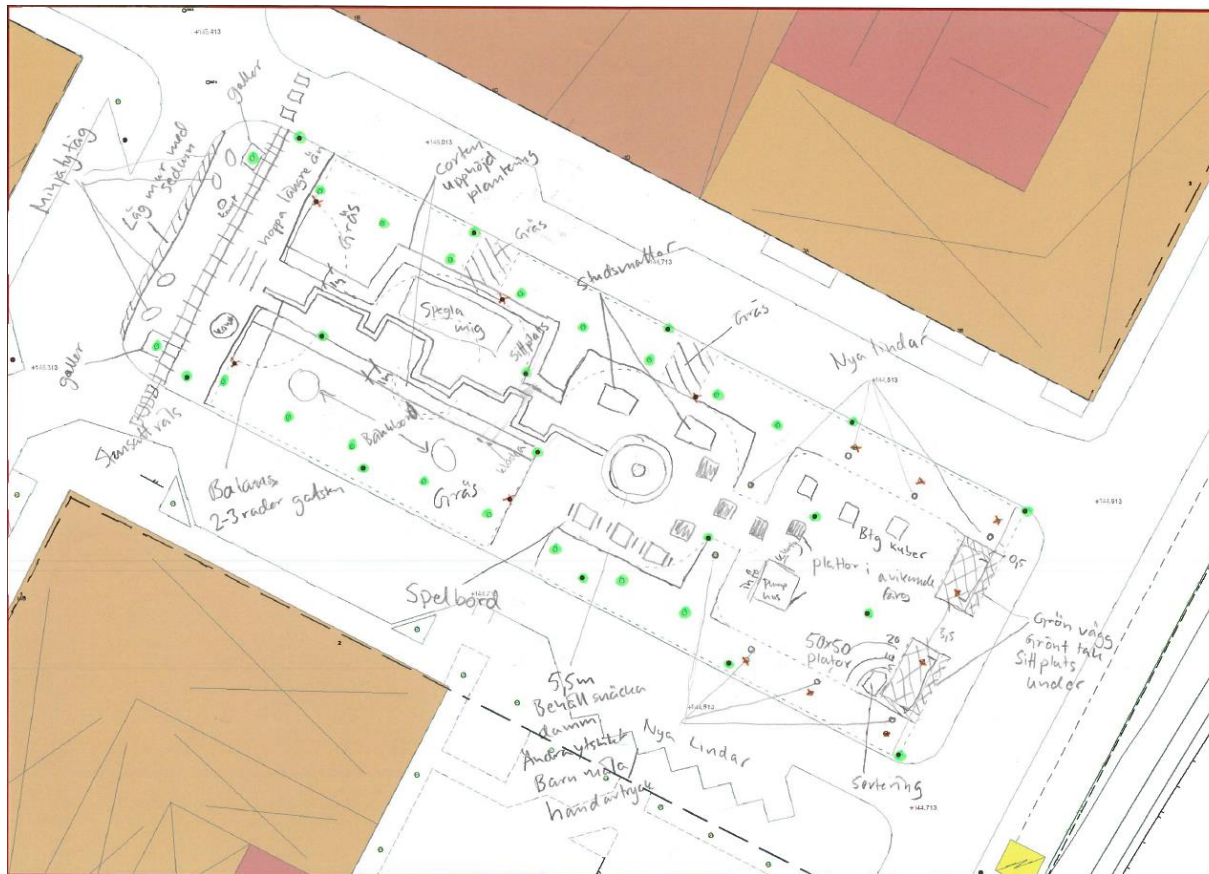
Beslutet skickas till

Ekonomiavdelningen

Samhällsbyggnadsnämnden

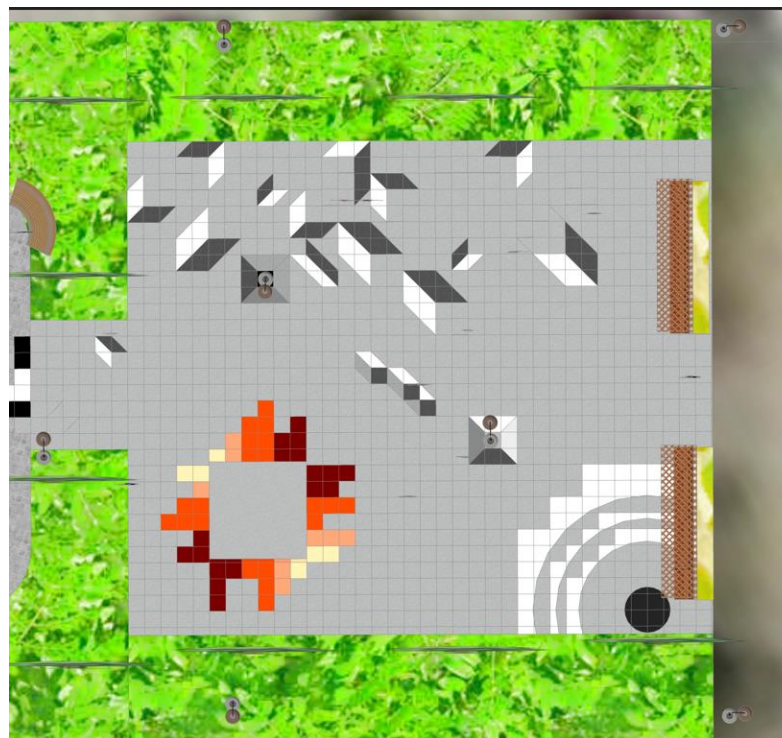
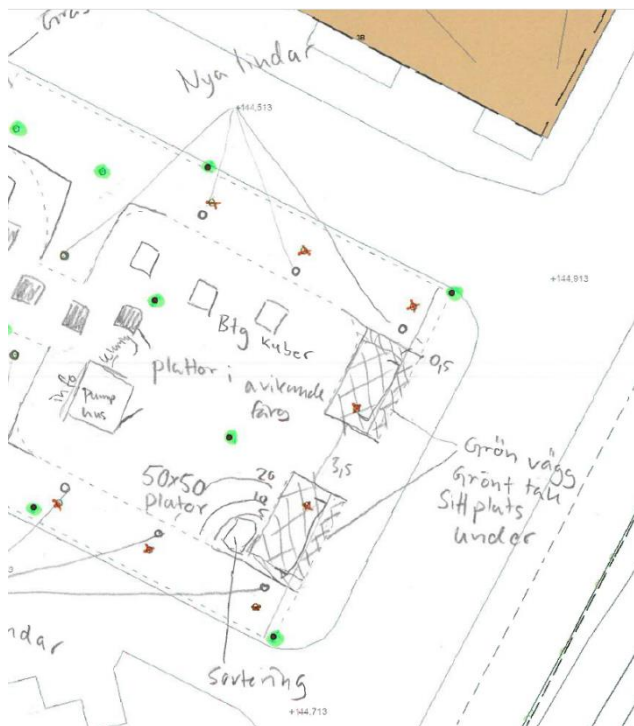
Järnvägsparken Alvesta

I Alvesta Centrum finns en park som heter Järnvägsparken. Denna behöver rustas upp och i samband med detta vill vi skapa en mer attraktiv plats för våra invånare. En grönskande park som inbjuder till gemensamhet, samvaro och aktivitet. Parken har idag en allé med Knuthamlade lindar som vi vill bevara och ge goda förutsättningar att kunna stå kvar. För att förstärka inramningen och de positiva effekterna träd har i stadsmiljö kommer fler lindar att planteras in. Den nya parken kommer innehålla mycket grönska och vi kommer inte hårdgöra större ytor än vad som är hårdgjorda idag. Parken är uppdelad i 4 olika rum som kommer presenteras nedan:

Rum 1-Här finnas betongkuber i olika höjder som kan användas både till lek, träning samt som sittplatser.

Rummet innehåller även två st. pergola där man kan sitta och vila i skugga.

Rummet innehåller även ett pumphus som ska användas som en anslagstavla. Där det kommer finnas både kluringar och information om parken och aktiviteterna den har att erbjuda.

I nedersta hörnet finns återvinningen. Där man kan tävla om vem som kan kasta i sin pant från längst håll. Poängen mäts med hjälp av markerade linjer på marken.

Rum 2-Här finns ett befintligt vattenspel som ska rustas upp. Rummet kommer innehålla nedsänkta studsmattor och plattor i avvikande färger för att inbjuda att hoppa på fram till aktiviteterna.

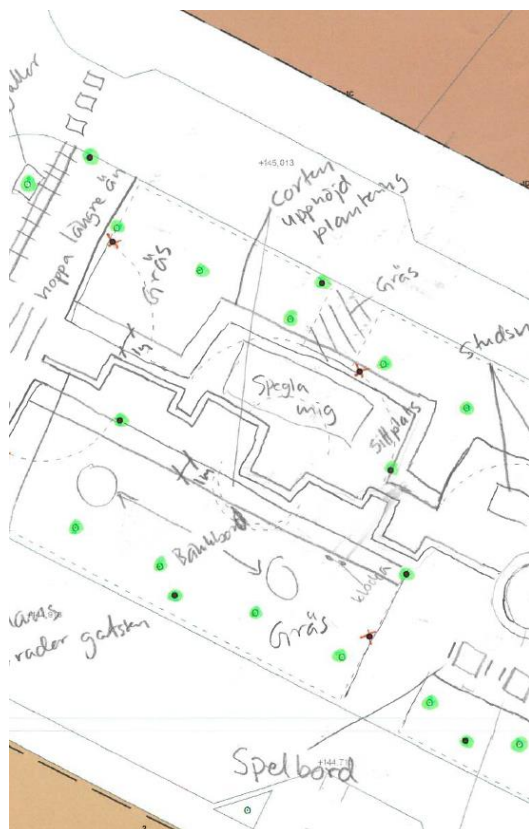

I detta rum ska man även kunna träna sin balans på sfäriska former som bildar en lite hinderbana.

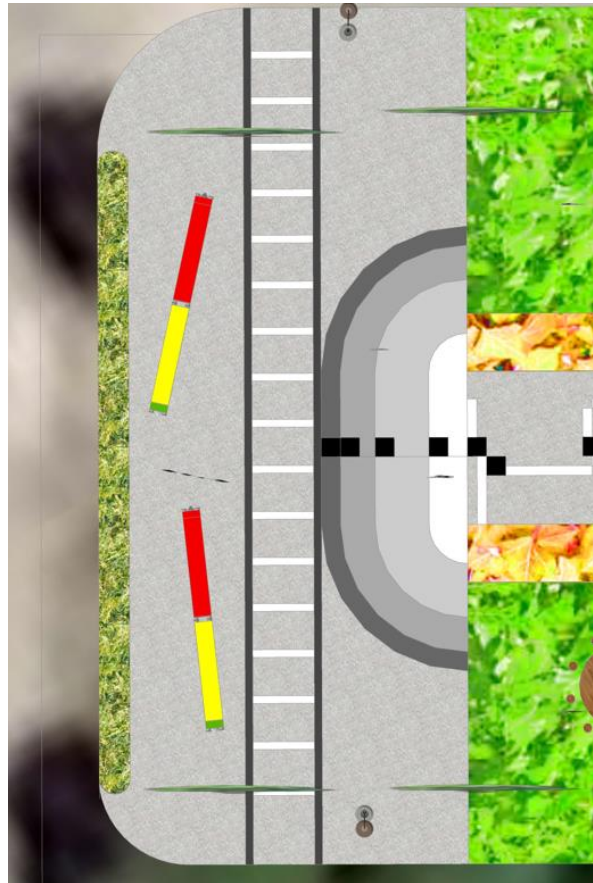
Rum 3-Här finns det mycket grönska med stora cortenlådor för sommarplanteringar samt en yta för picknick.

Längs gången finns en slingrande linje på marken där man kan träna sin balans.

Här finns även en del med "spegla mig". Där kan man spegla varandras rörelser och tränar på sin koordination, koncentration och uppmärksamhet mot varandra. Man står vända mot varandra och turas om att göra rörelser och sedan göra likadant.

Rum 4-Knyter ihop de båda övergångställena med en stensatt räls. Rälsen ska även den inbjuda till hopp och lek. Bredvid rälsen kommer ett antal miniatyrtåg att finnas även dessa för lek.

Här finns även en del med "hoppa längre än". Här kan man testa att hoppa längre än en kanske en loppa, en kanin, eller kanske Carolina Klüft 😊

Investering:	Järnvägsparken Pep					Bilaga 1				
Budgetår	2025		Projekt							
Projektbeskrivning	Bygga om järnvägsparken till Pep park. Generation Pep är en folkrörelse som vill att alla barn, unga och vuxna i Sverige ska ha möjligheten och viljan att leva ett aktivt och hälsosamt liv. För att få kalla sig Pep park behöver platsen uppfylla ett antal kriterier och godkännas av generation Pep. Generation Pep har som mål att engagera hela samhället i fysisk aktivitet och uppnå bättre folkhälsa.									
Fastighet	Del av Alvesta 14:45			Ev kst/objekt						
Syfte/mål	Projektering/ombyggnad									
Investeringsbelopp (under budgetåret)	4 300 000									
Totalt investeringsbelopp	4 300 000									
Uppdelning per år	2025	2026	2027	2028	2029					
	4 300 000									
Startdatum (mån/år)	2025-03-15									
Färdigställd (mån/år)	2025-10-01									
Nyttjandetid	25 år									
<u>Driftkonsekvenser</u>										
<u>Ekonomiska</u>										
Besparingar	-									
Tillkommande kostnader	103 333	skötsel, service, hyra mm								
Avskrivning	172 000									
Internränta	107 500									
Finansieringstyp	SKATT									
<u>Hållbarhet</u>	Flera hållbarhetsperspektiv berörs, såväl social-, ekologisk- och ekonomisk hållbarhet									
Verksamhet	Samhällsbyggnadsförvaltningen									
Mål (KF/Agenda 2030)	Människors vardag, barn och ungas behov, trygg välfärd									
Momslyft (AllboHus)										
Belopp underhåll (AllboHus)	Ingår ej i investeringsbeloppet ovan.									
Beslutad i nämnd/styrelse	KS									

Budget Järnvägsparken				
	antal	enhet	pris	summa
Projektering	1	st	500 000 kr	500 000 kr
Rivning plattyta	1000	m2	50 kr	50 000 kr
Rivning murar	1	omg	50 000 kr	50 000 kr
Rivning planteringsytor	1	omg	20 000 kr	20 000 kr
Rivning Pergola	1	omg	20 000 kr	20 000 kr
Rivning belysningspollare	5	st	2 000 kr	10 000 kr
Skydd av bef träd	18	st	5 000 kr	90 000 kr
Nytt				
Plattsättning 50 x 50 plattor inkl överbyggnad	800	m2	750 kr	600 000 kr
Gatsten mönster inkl överbyggnad	200	m2	2 500 kr	500 000 kr
BTG kuber kuber 50 x 50 x 50	8	st	10 000 kr	80 000 kr
BTG yta "spegla mig"	20	m2	1 000 kr	20 000 kr
Träd Lindar inkl planteringgrop	8	st	16 000 kr	128 000 kr
Gröna väggar/Tak	2	st	50 000 kr	100 000 kr
Planteringslådor Corten 1 m breda 0,6 höga	120	lm	3 000 kr	360 000 kr
Planteringsjord	30	m3	525 kr	15 750 kr
Soffor	5	st	5 000 kr	25 000 kr
Sorteringskärl	1	st	40 000 kr	40 000 kr
Renovering av "basäng"	1	omg	50 000 kr	50 000 kr
Ny gräsyta	340	m2	400 kr	136 000 kr
Bef Gräsyta	300	m2	200 kr	60 000 kr
Studsmatta	2	st	70 000 kr	140 000 kr
"Spegla mig"	5	st	5 000 kr	25 000 kr
Galler trädgropar	2	st	8 000 kr	16 000 kr
BTG tåg	4	st	10 000 kr	40 000 kr
Mur med sedum höjd?	20	lm	10 000 kr	200 000 kr
Infoskylt	1	st	5 000 kr	5 000 kr
"kluring"	1	st	10 000 kr	10 000 kr
Ny belysning	4	st	25 000 kr	100 000 kr
Nya LED insatser	6	st	5 000 kr	30 000 kr
Skyltar	5	st	5 000 kr	25 000 kr
Rotvitalisering bef täd	18	st	9 000 kr	162 000 kr
Ninja Halvklotsbana	2	st	30 000 kr	60 000 kr
Oförutsedda kostnader				600 000 kr
				4 267 750 kr
VA				
Nytt hus				0 kr

			investering	
Avskrivningstid	10 år	15%	640 163 kr	64 016 kr
Avskrivningstid	20 år	15%	640 163 kr	32 008 kr
Avskrivningstid	40 år	70%	2 987 425 kr	74 686 kr
				170 710 kr

Genomsnittlig avskrivningstid 25

Driftbudget

Tillkommande planteringar/skötsel träd 70 000 kr/år	70 000
Vart tredje år behöver det målas nytt på asfalten 25 000 kr.	8 333
Studsmattorna behöver repareras/bytas vartannat år 50 000 kr.	25 000
Summa tillkommande kostnader	103 333

Investering och startbesked för fortsatt ombyggnation och underhåll av särskilda boendet Furuliden i Moheda (etapp 2)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att:

1. Ge startbesked för ombyggnation och renovering av A- och B-huset samt utemiljön på särskilda boendet Furuliden i Moheda enligt tilldelat anbud.
2. Godkänna investeringsutgiften på totalt cirka 42,9 miljoner kronor exklusive moms för ombyggnation och renovering.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen beslutade 2024-09-24, § 110, att ge Allbohus Fastighets AB i uppdrag att genomföra upphandling för renovering och ombyggnation enligt framtaget förslag på ritning av särskilda boendet Furulidens A- och B-hus samt utemiljö för att sedan återkomma till kommunfullmäktige kring beslut och startbesked. Beslutet avser etapp 2 av renoveringen. Etapp 1, som avsett Furulidens C-hus, är slutförd och även brandskydd i form av sprinklersystem är åtgärdat för hela Furuliden.

Allbohus fastighets AB har tagit fram och handlat upp entreprenörer för renoveringens etapp 2. I renoveringen ingår bland annat renovering av ytskikt, ombyggnad av badrum för tillgänglighet, ombyggnad av sjuksköterskornas lokaler, tekniska system samt utemiljö. Den totala kalkylen för etapp 2 omfattar en summa av 42 906 000 kronor exklusive moms. Renoveringen är planerad att starta under våren 2025 och B-huset beräknas vara klart våren 2026 och A-huset våren 2027.

Alvesta kommunföretag AB har på sitt styrelsemöte 2025-02-24, § 11, beslutat föreslå kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta:

1. ge startbesked för ombyggnation och renovering av A- och B-huset samt utemiljön på särskilda boendet Furuliden i Moheda enligt tilldelat anbud.
2. godkänna investeringsutgiften på totalt cirka 42,9 miljoner kronor exklusive moms för ombyggnation och renovering.

Renoveringen av etapp 2 innebär en ökad hyreskostnad för blockförhyrningen för omsorgsnämnden på 2,7 miljoner kronor årligen. Omsorgsnämnden har beslutat att godkänna hyresökningen 2024-12-16, § 96.

Anledningen till renoveringen och ombyggnationen är att Furuliden är i behov av ett större underhåll samt omdisponering inom befintlig byggnad för att åstadkomma mer ändamålsenliga lokaler som kan nyttjas på ett bättre sätt. Bland annat behöver ändringar göras gällande brandskydd och arbetsmiljö eftersom det är andra regler för detta nu än när Furuliden byggdes.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2025-03-03

Protokoll från styrelsemöte i Alvesta kommunföretag 2025-02-24 (§ 11)

Alvesta kommunföretag AB:s tjänsteskrivelse, 2025-02-12

Allbohus Fastighets AB:s underlag för beslut

Omsorgsnämndens beslut § 96, 2024-12-16

Kommunstyrelsens beslut § 110, 2024-09-24

Bilaga renoveringens omfattning, 2024-05-06

Camilla Holmqvist
Kommunchef

Mikael Magnusson
Lokalstrateg

Beslutet skickas till

Allbohus Fastighets AB

Omsorgsnämnden

Investering och startbesked för fortsatt ombyggnation och underhåll av särskilda boendet Furuliden i Moheda (etapp 2)

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott lämnar ärendet utan beredning.

Plats och tid	Salen, kommunhuset, Alvesta 2025-02-24, kl 10.00 – 12.00
Beslutande	Sebastian Olsson, ordförande Thomas Haraldsson Claudia Crowley Sörensson Per Ribacke Lars-Olof Franzén, tjänstgörande suppleant
Suppleant	Heléne Andersson Peter Gustavsson
Övriga	Mikael Lindberg, styrelseordförande Alvesta Utveckling AB, § 4 Krister Jönsson, VD AllboHus Fastighets AB, § 10 och 11 Lars Engborg, fastighetschef AllboHus, § 10 och 11 Stefan Blomkvist, utredare, § 12
Tjänstemän	Camilla Holmqvist, VD Kjell Rosenlöf, vVD, sekreterare
Paragrafer	1 - 15
Sekreterare	 Kjell Rosenlöf
Ordförande	 Sebastian Olsson
Justerare	 Thomas Haraldsson

2025-02-24

§ 1 Sammanträdet öppnande

Ordföranden öppnar styrelsemötet och hälsar ledamöter och övriga närvarande välkomna. Närvaron fastställs enligt ovan.

§ 2 Val av justerare

Till att justera dagens protokoll utsågs Thomas Haraldsson.

§ 3 Dagordning

Utsänt förslag till dagordning godkänns.

§ 4 Dialog med dotterbolaget Alvesta Utveckling

Som ett led i moderbolagets ägarstyrning och uppföljning medverkar Alvesta Utveckling AB:s styrelseordförande Mikael Lindberg och VD Kjell Rosenlöf vid dagens möte för redovisning av aktuellt läge med verksamhet och ekonomi samt utmaningar inför framtiden. Styrelsen ställer frågor och har diskussion utifrån redovisningen.

Några viktiga uppgifter som lyftes fram var:

- Bolagets grunduppdrag och mål i ägardirektiv
- Måluppfyllelse 2024 och preliminärt ekonomiskt resultat för året
- Successioner i bolaget våren 2025
- Omförhandling av avtal med Alwex Intermodal
- Läget med arkivcentrum och nya Swearkivera
- Stöd till vissa bredbandsprojekt på landsbygden

Styrelsen i Kommunföretag beslutar notera informationen.

§ 5 Föregående protokoll

Protokoll från det senaste styrelsesammanträdet 19 november 2024 anmäldes och lades till handlingarna.

§ 6 Information från ordförande

Ordföranden Sebastian Olsson informerar om att en dag för bolagskoncernen i likhet med tidigare utvecklingsdag är inplanerad till 16 maj. Särskild kallelse skickas. Plats blir Hjortsbergagården.

Styrelsen beslutade att notera informationen.

§ 7 Information från VD

VD Camilla Holmqvist rapporterar om de preliminära boksluten för bolagen i koncernen. Totalt sett visar koncernen ett positivt resultat. Vidare informerar Camilla om aktuella analyser och diskussioner om ersättande fjärrvärmeanläggning i Alvesta tätort alternativt ett samarbete med Växjö Energi AB om fjärrvärme.

Styrelsen beslutade att godkänna rapporten.

2025-02-24

§ 8 Vice VD i Alvesta Kommunföretag AB

Nuvarande vice VD går i pension 1 april 2025. En ny person bör utses till uppdraget.

Styrelsen beslutade att

1. notera att vice VD Kjell Rosenlöf avgår från uppdraget 1 april 2025
2. från 1 april 2025 utse Anna Falkenstam till ny vice VD

§ 9 Förnyat beslut om firmateckning 2025

Bolaget behöver ta ett förnyat beslut om firmateckning från april 2025. I april avgår nuvarande vVD. Gällande beslut anger att firman tecknas av hela styrelsen eller två i förening av ordföranden, vice ordföranden, VD och vice VD. Dessutom har VD rätt att teckna firman beträffande löpande förvaltningsåtgärder.

Styrelsen beslutade att

1. bolagets firma ska från 1 april 2025 tecknas, förutom av styrelsen gemensamt, av Sebastian Olsson, Thomas Haraldsson, Camilla Holmqvist eller Anna Falkenstam två i förening
2. bolagets verkställande direktör äger rätt att ensam teckna bolagets firma i löpande förvaltningsåtgärder.

§ 10 Försäljning av fastigheten Moheda-Ryd 1:56 (f d Långagårds förskola)

AllboHus har för avsikt att sälja fastigheten den nedlagda förskolan i Moheda, Långagård (Moheda-Ryd 1:56). Styrelsen för AllboHus beslutade redan i juni 2023 att godkänna förslag om att sälja Långagård och ge VD i uppdrag att lägga ut förskolan till försäljning och lämna över ärendet till Alvesta Kommunföretag för beslut. Frågan om ev försäljning av fastigheten diskuterades vid Kommunföretags styrelsemöte 2024-11-19 varvid konstaterades att en försäljning blir ett ärende för Kommunföretag.

AllboHus har därefter träffat en avsiktsförklaring om en försäljning. Information om potentiell köpare, villkor m m lämnas muntligen på Kommunföretags styrelsemöte.

Styrelsen beslutade godkänna att AllboHus säljer fastigheten Moheda-Ryd 1:56 (f d Långagårds förskola).

§ 11 AllboHus renovering av Furuliden etapp 2

Omsorgsförvaltningen är i behov av att fortsätta renovering av äldreboendet Furuliden efter genomförd första etapp. AllboHus Fastighets AB har tagit fram och handlat upp entreprenörer för en fortsatt renovering av fastigheten. I renoveringen kommer bland annat utemiljö, uteplatser, tekniska system samt ombyggnad av badrum för tillgänglighet och ombyggnad av sjuksköterskornas kontor påbörjas. Kommunstyrelsen beslutade 2024-09-10 att ge AllboHus Fastighets AB i uppdrag att genomföra upphandling för renovering och ombyggnation enligt framtaget förslag på ritning av särskilda boendet Furulidens A- och B-hus samt utemiljö för att sedan återkomma till kommunfullmäktige kring beslut och startbesked. Omsorgsnämnden har därefter 2024-12-16 godkänt tillkommande årlig kostnad (2,7 mkr) för blockförhyrning för renoveringen av Furuliden etapp 2.

2025-02-24

Den totala kalkylen för etapp 2 omfattar en summa av 42 906 000 kronor.

Arbetena är enligt AllboHus planerade att starta under våren efter erforderliga beslut i kommunstyrelse och kommunfullmäktige för att vara klara under vår/sommar 2026.

Styrelsen beslutar föreslå kommunstyrelse och kommunfullmäktige besluta

1. ge startbesked för ombyggnation och renovering av A- och B-huset samt utemiljön på särskilda boendet Furuliden i Moheda enligt tilldelat anbud.
2. godkänna investeringsutgiften på totalt cirka 42,9 miljoner kronor exklusive moms för ombyggnation och renovering.

§ 12 Bolagsutredning AllboHus Fastighets AB

Vid senaste mötet i november rapporterade VD Camilla Holmqvist och ekonomichef Anna Falkenstam om uppdrag och bakgrund till bolagsutredning om AllboHus. Revisionsfirman KPMG har skrivit ett utkast till rapport med analyser och olika alternativ. Utredningen handlar om att tydliggöra fastighetsägandet. Vid mötet fick VD i uppdrag att undersöka vilka konsekvenser förslagen innebär.

Utredare Stefan Blomkvist och kommunstrateg Kjell Rosenlöf berättar vid dagens möte om den konsekvensanalys de genomfört på VD:s uppdrag.

Styrelsen beslutar godkänna rapporten och uppdra till VD att utifrån dagens diskussion ta fram förslag till beslut inklusive tidsplan för genomförande.

§ 13 Ombud vid årsstämmor 2025 med dotterbolagen

Kommunen har som rutin efter ett beslut i kommunfullmäktige för något år sedan att kommunstyrelsen varje år utser ombud till stämmor med Alvesta Kommunföretag, Huseby Bruk och Smaland airport. Till rutinen hör också att Kommunföretag utser ombud till stämmor med sina dotterbolag. Till ombuden utfärdas instruktion för hur ombuden ska rösta på stämman.

Styrelsen beslutade att

1. utse Sebastian Olsson till ombud och Thomas Haraldsson till ersättare för årsstämmor 2025 med AllboHus Fastighets AB, AllboHus Mården 10 AB, AllboHus Rensberg 2 AB, Alvesta Energi AB, Alvesta Elnät AB, Alvesta Utveckling AB, Alvesta Renhållning AB samt Wexnet AB. Valet avser också eventuellt fler stämmor under året.
2. beslut om stämmodirektiv tas vid styrelsemötet 1 april.

§ 14 Nästa sammanträde

Nästa sammanträde med styrelsen är 1 april 2025 kl 10.00.

§ 15 Mötet avslutas

Ordförande tackade för gott och trevligt samarbete varefter mötet avslutades.

Undertecknat av följande personer

Kjell Olof Rosenlöf

E-Legitimation: BankID Mobile
Datum: 2025-02-25 11:05:11
Transaktionsidentitet: 25F477F30FAC1E65AFBC914E37BD42A6D7430EFA46

SEBASTIAN OLSSON

E-Legitimation: BankID Mobile
Datum: 2025-02-25 14:22:18
Transaktionsidentitet: C528EF6D21B35D0451DFD9363A5CE5944072B0D506

Thomas Robert Haraldsson

E-Legitimation: BankID Mobile
Datum: 2025-03-03 10:49:20
Transaktionsidentitet: A6D92DC108071517168B6802D2DAEA4E619DFE4204

Underskriftstjänst: **Visma Underskriftstjänst**

Dokumentet är signerat av Ciceron DoÄ

Organisation

Organisation: Visma Consulting

Organisationsnr: 556117-7543

E-post: ciceron@localhost

AllboHus renovering av Furuliden etapp 2

Omsorgsförvaltningen är i behov av att fortsätta renovering av Furuliden efter genomförd första etapp. AllboHus Fastighets AB har tagit fram och handlat upp entreprenörer för en fortsatt renovering av fastigheten. I renoveringen kommer bland annat utemiljö, uteplatser, tekniska system samt ombyggnad av badrum för tillgänglighet och ombyggnad av sjuksköterskornas kontor påbörjas. Kommunstyrelsen beslutade 2024-09-10 att ge AllboHus Fastighets AB i uppdrag att genomföra upphandling för renovering och ombyggnation enligt framtaget förslag på ritning av särskilda boendet Furulidens A- och B-hus samt utemiljö för att sedan återkomma till kommunfullmäktige kring beslut och startbesked. Omsorgsnämnden har därefter 2024-12-16 godkänt tillkommande årlig kostnad (2,7 mkr) för blockförhyrning för renoveringen av Furuliden etapp 2.

Den totala kalkylen för etapp 2 omfattar en summa av 42 906 000 kronor.

Arbetena är enligt AllboHus planerade att starta under våren efter erforderliga beslut i kommunstyrelse och kommunfullmäktige för att vara klara under vår/sommar 2026.

Förslag till beslut

Styrelsen beslutar föreslå kommunstyrelse och kommunfullmäktige

1. Ge startbesked för ombyggnation och renovering av A- och B-huset samt utemiljön på särskilda boendet Furuliden i Moheda enligt tilldelat anbud.
2. Godkänna investeringsutgiften på totalt cirka 42,9 miljoner kronor exklusive moms för ombyggnation och renovering.

Camilla Holmqvist
VD

Kjell Rosenlöf
vVD

Bilagor

AllboHus tjänsteskrivelse
Omsorgsnämndens protokoll 2024-12-15
Kommunstyrelsens protokoll 2024-09-10

Underlag för beslut, renovering av Furuliden etapp 2

Med bakgrund av att Omsorgsförvaltningen är i behov av att fortsätta renovering av Furuliden har AllboHus tagit fram och handlat upp entreprenörer för en fortsatt renovering av fastigheten. I renoveringen kommer bla utemiljö, uteplatser, tekniska system samt ombyggnad av badrum för tillgänglighet och ombyggnad av sjuksköterskornas kontor påbörjas.

Den totala kalkylen för etapp 2 omfattar en summa av 49 906 000:-

Arbetena är planerade att starta under våren efter erforderliga beslut i KS/KF för att vara klara under vår/sommar 2026.

Lars Engborg
Fastighetschef/vVD

Ombyggnation och underhåll av särskilda boendet Furuliden i Moheda (etapp 2)

Beslut

Omsorgsnämnden godkänner den tillkommande kostnad för blockförhyrningen på 2,7 miljoner kronor årligen för renovering av Furuliden etapp 2.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har sedan tidigare fattat ett inriktningsbeslut om att genomföra renovering och ombyggnation av särskilda boendet Furuliden i Moheda (§ 73/2022).

Anledningen är att Furuliden är i behov av ett större underhåll samt omdisponering inom befintlig byggnad för att åstadkomma mer ändamålsenliga lokaler som kan nyttjas på ett bättre sätt. Bland annat behöver ändringar göras gällande brandskydd och arbetsmiljö eftersom det är andra regler för detta nu än när Furuliden byggdes.

Renoveringen genomförs i etapper för att verksamheten ska kunna vara igång även under den period som renoveringen pågår. Etapp 1, som avser Furulidens C-hus, är slutförd och även brandskydd i form av sprinklersystem är åtgärdat för hela byggnaden.

För etapp 2, renoveringens avslutande del har kommunstyrelsen gett Allbohus Fastighets AB i uppdrag att genomföra upphandling för renovering och ombyggnation enligt framtaget förslag på ritning av särskilda boendet Furulidens A- och B-hus samt utemiljö för att sedan återkomma till kommunfullmäktige kring beslut och startbesked (§ 110/2024).

Upphandling av etapp 2 är nu genomförd vilket för omsorgsnämnden medför en ökad kostnad för blockförhyrningen på 2,7 miljoner kronor årligen. Fakturering sker från och med att de olika huskropparna tas i bruk. Det vill säga att när B-huset är klart april 2026 debiteras cirka hälften av den beräknade hyran. Resten debiteras när A-huset är klart, preliminärt våren 2027. Produktionskostnad inklusive byggherrekostnader är cirka 49,6 miljoner kronor inklusive moms.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2024-12-09

Arbetsutskottets beslut § 60, 2024-12-02

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Beslut om fortsatt ombyggnation och underhåll av särskilda boendet Furuliden i Moheda (etapp 2)

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att ge Allbohus Fastighets AB i uppdrag att genomföra upphandling för renovering och ombyggnation enligt framtaget förslag på ritning av särskilda boendet Furulidens A- och B-hus samt utemiljö för att sedan återkomma till kommunfullmäktige kring beslut och startbesked.

Sammanfattning

Omsorgsnämnden har på sitt sammanträde 2024-06-03 (§ 44) behandlat ett ärende gällande fortsatt ombyggnation och underhåll av särskilda boendet Furuliden i Moheda. Omsorgsnämnden har beslutat att:

1. Godkänna framtaget förslag på ritning för renovering och ombyggnation av särskilda boendet Furulidens A- och B-hus samt enligt förslag på utformning av utemiljö.
2. Föreslå kommunstyrelsen att ge Allbohus Fastighets AB i uppdrag att genomföra upphandling för renovering och ombyggnation enligt framtaget förslag på ritning av särskilda boendet Furulidens A- och B-hus samt utemiljö för att sedan återkomma till kommunfullmäktige kring beslut och startbesked.

Särskilda boendet Furuliden i Moheda är i behov av ett större underhåll samt omdisponering inom befintlig byggnad för att åstadkomma mer ändamålsenliga lokaler som kan nyttjas på ett bättre sätt. Bland annat behöver ändringar göras gällande brandskydd och arbetsmiljö eftersom det är andra regler för detta nu än när Furuliden byggdes.

Kommunstyrelsen har sedan tidigare fattat ett inriktningsbeslut om att genomföra renovering och ombyggnation av särskilda boendet Furuliden (§ 73/2022). Renoveringen genomförs i etapper för att verksamheten ska kunna vara igång även under den period som renoveringen pågår. Etapp 1, som avsett Furulidens C-hus, är avslutad. I samband med etapp 1 åtgärdades även brandskyddet, i form av installation av sprinklersystem, för hela fastigheten, det vill säga för A-, B- och C-huset.

Etapp 2 avser Furulidens A- och B-hus samt utemiljö. Planeringen för denna renovering har påbörjats och det finns framtagna ritningar för A- och B-huset samt förslag på utformning av utemiljön.

Renoveringen av A- och B-huset omfattar underhåll av lägenheter med tillgänglighetsanpassade badrum, korridorer, allrum och tvättstugor. Passagen mellan A- och B- och C-huset byggs om så att avdelningen Gullvivans allrum blir avskilt från en passage. I B-huset tillskapas ett nytt större dagrum och det tidigare mindre dagrummet görs om till boendelägenhet. Sjuksköterskornas lokaler anpassas efter verksamhetens behov.

Kommunstyrelsen

Utemiljön får en generell standardhöjning. Det kommer göras två mindre inramade trädgårdar anpassade utifrån behovet som finns hos personer med kognitiv svikt samt ett inglasat uterum för social samvaro och möjlighet till växtodling.

På sammanträdet informerades om arbetet med den fortsatta renoveringen av Furuliden.

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets beslut § 78, 2024-08-27

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2024-06-17

Omsorgsnämndens beslut § 44, 2024-06-03

Ritningar

Renoveringens omfattning, 2024-05-06

Skiss över utemiljö

Beslutet skickas till

Allbohus Fastighets AB

Omsorgsnämnden

Justerares signaturer

Utdragsbestyrkande

Furuliden – renoveringens omfattning, etapp 2 (A- och B-huset samt utemiljö)

Lägenheter

- Underhåll – nya ytskikt
- Nya mindre utrustade kök
- Större badrum – nya ytskikt

Allmänna utrymmen

- Nya allrumskök
- Nya tvättstugor
- Underhåll av korridorer, samlingssal, övriga utrymmen.

A Huset

- Passagen mellan A-, B-, och C-huset byggs om
- Källarplan renoveras med nya ytskikt
- Oljetanken rivs
- Kontorsplanet anpassas efter sjuksköterskornas behovs

B Huset

- Trapphus byggs om för att uppfylla brandkrav
- Takbyte
- Nytt dagrum
- Trapphuset i norr rivs

Utemiljö

- Generellt standardhöjande åtgärder
- Två mindre inramade trädgårdar
- Ett inglasat uterum

Ny F-6 skola med sporthall på Aringsås i Alvesta

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att:

1. Ge Allbohus fastighets AB i uppdrag att i samverkan med utbildningsförvaltningen och kultur- och fritidsförvaltningen genomföra projektering och upphandling av en F-6 skola med tillhörande sporthall på fastigheten Aringsås 14:1 i östra Alvesta.
2. Ge Allbohus Fastighets AB i uppdrag att efter genomförd upphandling återkomma till kommunfullmäktige för beslut om investering och startbesked.
3. Inriktningen är fortsatt att en ny förskola ska uppföras på samma fastighet som skolan när behov finns.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har sedan tidigare fattat ett inriktningsbeslut om att bland annat uppdra till utbildningsnämnden att tillsammans med Allbohus ta fram planritning för den nya förskolan och skolan på Aringsås (KS § 169/2023). I samma beslut fick även kommunstyrelsens ordförande i uppdrag att sätta samman en styrgrupp med representanter från utbildningsnämnden, kommunstyrelsen, Allbohus och kultur- och fritidsnämnden.

Kommunstyrelsens inriktningsbeslut grundar sig på det behov som utbildningsnämnden framfört utifrån den analys de gjort under år 2022 av förskole- och skolverksamhet i östra Alvesta. Utifrån analysen föreslog utbildningsnämnden kommunstyrelsen att uppdra till utbildningsnämnden att tillsammans med Allbohus ta fram planritning för den nya förskolan och skolan på Aringsås (UN § 62/2023).

Styrgruppen har arbetat vidare med planering utifrån kommunstyrelsens uppdrag. I detta arbete har styrgruppen, mot bakgrund av låga födelsetal, kommit fram till att en byggnation av en ny förskola bör skjutas fram i tid men att inriktningen fortsatt bör vara att den ska byggas på samma fastighet.

Det finns framtaget ett gestaltungsunderlag för den planerade skolan med en tillhörande sporthall. Underlaget ger förslag på utformning för att byggnaden ska passa in i den miljö som är tänkt för området. Det visar även hur utemiljön är tänkt att utformas. Utifrån gestaltungsunderlaget har det tecknats ett tilläggsavtal till optionsavtalet med markägaren för fastigheten Aringsås 14:1 om att bygga en skola med tillhörande sporthall. Det finns ännu inte framtaget någon planritning för skolan.

Kultur- och fritidsnämnden har beslutat 2025-02-26 (KFN § 16) att föreslå kommunstyrelsen att komplettera inriktningsbeslutet (KS § 169/2023) med att den planerade skolan och förskolan i Aringsås även ska innehålla en sporthall med en aktivitetsyta på 40x20 meter. Kultur- och fritidsnämnden framför att det finns flera

positiva synergieffekter att i anslutning till skolbyggnaden även anlägga en sporthall. En ny sporthall i anslutning till skolan skapar samordningsvinster och ökar möjligheterna att bedriva idrott och hälsa inom ramen för skolans verksamhet samt bidrar till en aktiv fritid för både föreningsliv och invånare som inte är föreningsanslutna. Föreningslivet i Alvesta tätort har vid en behovsanalys kring en ny sporthall i Aringsås visat på behov och önskemål om ytterligare en sporthall.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2025-03-04

Kultur- och fritidsnämndens beslut § 16, 2025-02-26

Gestaltningsunderlag, 2025-01-28

Kommunstyrelsens beslut § 169, 2023-10-31

Camilla Holmqvist
Kommunchef

Mikael Magnusson
Lokalstrateg

Beslutet skickas till

Allbohus Fastighets AB

Utbildningsförvaltningen

Kultur- och fritidsförvaltningen

Sporthall i anslutning till planerad skola på Aringsås, Alvesta

Beslut

Kultur- och fritidsnämnden föreslår kommunstyrelsen besluta att komplettera inriktningsbeslut (KS §169/2023) med att den planerade skolan och förskolan i Aringsås även ska innehålla en sporthall med aktivitetsyta på 40 x20 meter.

Protokollsanteckning

Cecilia Nilsson (M) lämnar följande protokollsanteckning:

”Moderaterna motsätter sig förslaget om en sporthall vid den planerade skolan på Aringsås, då vi inte anser att en ny skola är motiverad givet den demografiska utvecklingen. Om en ny skola ändå skulle byggas anser vi självklart att en sporthall ska uppföras i anslutning till den.

Kommunens resurser måste användas ansvarsfullt, och vi vill säkerställa att behovet av en ny sporthall är väl underbyggt, särskilt efter nybyggnationen av multiarenan. Vi anser att skolors och föreningars behov bör utredas vidare, inklusive möjligheterna vid Hagaskolan, innan beslut fattas om placering och nybyggnation.”

Sammanfattning

I samband med framtida expansion av Aringsås planeras för anläggande av en ny skola och förskola, inriktningsbeslut i kommunstyrelsen §169/2023. Vid uppförandet av en ny skola finns det flera positiva synergieffekter att i anslutning till skolbyggnaden även anlägga en sporthall. En ny sporthall i anslutning till skolan skapar samordningsvinster och ökar möjligheterna att bedriva idrott och hälsa inom ramen för skolans verksamhet samt bidrar till en aktiv fritid för både föreningsliv och invånare som inte är föreningsanslutna.

Beläggningen är hög på befintliga idrottsanläggningar inom Alvesta tätort idag.

Föreningslivet i Alvesta tätort har vid en behovsanalys kring en ny sporthall i Aringsås visat på behov och önskemål om ytterligare en sporthall. Flera föreningar svarar att man vid ytterligare en sporthall kan ta emot fler aktiva, att fler grupper/lag kan startas upp och att deras behov av träningstider bedöms öka inom de närmaste fem åren.

Vid en byggnation av en ny sporthall bör Alvesta kommun eftersträva en aktivsyta med fullstora mått för inomhusidrott vilket motsvarar 40 x 20 meter samt med kringytor för förråd, omklädningsrum samt begränsat antal publikplatser. Detta för att kunna stå värd för skolan, föreningslivets och allmänhetens behov.

Yrkanden

Annica Svensson (AA) yrkar på återremiss av ärendet med anledning av att ärendet inte behandlats i kultur- och fritidsnämndens arbetsutskott och för ytterligare utredning om huruvida barnunderlaget visar på behov ytterligare sporthall i Alvesta tätort.

Kultur- och fritidsnämnden

Cecilia Nilsson (M), Oskar Andersson (SD) och Helén Gustavsson (M) yrkar i första hand bifall till återremiss och i andra hand avslag till förslag till beslut.

Jonas Lindstens (C), Erik Olofsson (S), Rose-Marie Larsson (S) och Nina Rydström (C) yrkar bifall till förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordförande finner att det finns tre förslag till beslut; utskickat förslag till beslut, Annica Svenssons (AA) yrkande om återremiss och Cecilia Nilsson (M) med fleras yrkande om avslag till förslag till beslut.

Ordförande instruerar nämnden att de först kommer att avgöra om ärendet ska återremitteras eller avgöras idag. Ordförande finner via acklamation att kultur- och fritidsnämnden beslutar att ärendet ska avgöras idag.

Votering begärs, se nedan.

Ordförande ställer sedan de två kvarvarande förslagen mot varandra; utskickat förslag till beslut och Cecilia Nilsson (M) med fleras yrkande om avslag till förslag till beslut. Ordförande finner via acklamation att kultur- och fritidsnämnden beslutar enligt utskickat förslag till beslut.

Votering begärs, se nedan.

Votering

Ordförande instruerar nämnden vid första voteringen att en ja-röst innebär att ärendet avgörs idag och att en nej-röst är en röst på Annica Svenssons (AA) yrkande om återremiss.

Med 5 ja-röster och 4 nej-röster beslutar kultur- och fritidsnämnden att ärendet ska avgöras idag.

Ledamot	Ja-röst	Nej-röst	Avstår
Rose-Marie Larsson (S), 1:e vice ordförande	Ja		
Erik Olofsson (S)	Ja		
Jonas Lindstens (C)	Ja		
Annie Hjärne (V)	Ja		
Helén Gustavsson (M) ersätter Andreas Ejderland (M), 2:e vice ordförande		Nej	
Cecilia Nilsson (M)		Nej	
Annica Svensson (AA)		Nej	
Oskar Andersson (SD)		Nej	
Nina Rydström (C), ordförande	Ja		
Summa	5	4	0

Ordförande instruerar nämnden vid andra voteringen att en ja-röst är en röst på utskickat förslag till beslut och att en nej-röst är en röst på Cecilia Nilsson (M) med fleras yrkande om avslag till förslag till beslut.

Med 5 ja-röster och 4 nej-röster beslutar kultur- och fritidsnämnden i enlighet med utskickat förslag till beslut.

Kultur- och fritidsnämnden

Ledamot	Ja-röst	Nej-röst	Avstår
Rose-Marie Larsson (S), 1:e vice ordförande	Ja		
Erik Olofsson (S)	Ja		
Jonas Lindstens (C)	Ja		
Annie Hjärne (V)	Ja		
Helén Gustavsson (M) ersätter Andreas Ejderland (M), 2:e vice ordförande		Nej	
Cecilia Nilsson (M)		Nej	
Annica Svensson (AA)		Nej	
Oskar Andersson (SD)		Nej	
Nina Rydström (C), ordförande	Ja		
Summa	5	4	0

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Sporthall i anslutning till planerad skola på Aringsås Alvesta,
daterad 2025-02-11

Kommunstyrelsens beslut §169/2023 Inriktningsbeslut skola östra Alvesta

Beslutet skickas till

Kommunstyrelsen

Projektering och upphandling av ny F-6 skola med sporthall på Aringsås i Alvesta

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott lämnar ärendet utan beredning.

Sammanfattning

I ärendet finns inga handlingar utskickade inför dagens sammanträde. Delen om sporthall ska behandlas av kultur- och fritidsnämnden som har sammanträde 26 februari 2025. Förslaget är därför att arbetsutskottet lämnar ärendet utan beredning till kommunstyrelsen.

Yrkanden

Lars-Olof Franzén (AA) yrkar att ärendet återremitteras för komplettering av handlingar så det finns ett underlag för arbetsutskottet att ta ställning till.

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns ett förslag till beslut, att lämna ärende utan beredning, samt ett yrkande om återremiss från Lars-Olof Franzén (AA).

Ordförande frågar först arbetsutskottet om ärendet ska avgöras idag eller om det ska återremitteras och finner att arbetsutskottet beslutar att ärendet ska avgöras idag.

Votering begärs (se rubrik Votering nedan för resultat).

Ordförande frågar sedan om arbetsutskottet kan lämna ärendet utan beredning och finner att arbetsutskottet beslutar i enlighet med det.

Votering

Ordförande instruerar arbetsutskottet att en ja-röst innebär en röst på att ärendet ska avgöras idag och en nej-röst en röst på att ärendet ska återremitteras.

Med tre ja-röster mot två nej-röster beslutar arbetsutskottet att ärendet ska avgöras idag.

Ledamot	Ja-röst	Nej-röst	Avstår
Per Ribacke (S)	Ja		
Frida Christensen (S)	Ja		
Thomas Haraldsson (C)	Ja		
Mats Johnsson (SD)		Nej	
Lars-Olof Franzén (AA)		Nej	
Summa	3	2	0

Gestaltungsunderlag

för del av Aringsås 14:1
2025-01-28
ARBETSHANDLING

Alvesta
kommun

En skogens skola

Alvesta kommun utvecklar nu Aringsåsområdet med en skola F-6 och en förskola, utformade i samklang med skogsmiljön och naturen. Såväl skoltomten som hela Aringsåsområdet präglas av höga ambitioner beträffande miljö, natur, klimat, hälsa och välmående, social och ekologisk hållbarhet samt arkitektonisk utformning. Detta gestaltungsunderlag redogör för de överenskomna målsättningar och visioner som ska vägleda arbetet.

De byggmaterial och produkter som används i projektet kommer att väljas så att resursförbrukning och påverkan på klimatet minimeras. Projektet ska vara en testbädd för innovativa lösningar och de utvärderade metoder som tas fram ska kunna bli vägledande i kommande byggnationer lokalt och i stort. Projektets inne- och utemiljö ska ha ett stort fokus på innovativa lösningar för ökad hälsa och välbefinnande på kort och lång sikt. Inomhusmiljön ska präglas av kloka materialval som bidrar till ökat välmående och utemiljön ska formas med hänsyn till naturen och så att upplevelsevärdena av orörd natur stannar på platsen.

Ett av projektets mål är en giftfri inomhusmiljö där dagens riktvärden ska pressas genom aktiva materialval som utvärderas utifrån hälsa, klimatpåverkan och ekonomi.

Allbohus kommer under projekteringen att säkerställa att intentionerna i detta underlag blir inarbetade i projekthandlingarna.

Avtal med entreprenör kommer att skrivas så att det blir tydligt att intentionerna i detaljplanen och kontraktet, där detta gestaltungsunderlag ingår, ska följas i projekteringen, och att entreprenören i projektering och utförande ska ta särskild hänsyn till den befintliga naturmiljön och topografin samt ovannämnda ambitioner så att arkitektur och kvalitet i enlighet med gestaltungsunderlaget och gestaltungsprogrammet säkerställs i genomförandet.

Särskild vikt läggs på förarbetet för att markera ut extra känsliga naturområden och att detta tas i beaktan under etableringsperioden för projektet.

Bebyggelse i naturen

En viktig princip i utformningen är att anpassa skalan på byggnaderna till skogsmiljön. Vi strävar efter att behålla markens topografi så långt som möjligt och minimera planschaktning av marken. Skydd av den befintliga miljön ska ges särskild uppmärksamhet i utformning av handlingar, tex genom att inkludera en arbetsplatsdispositionsplan och föreskriva viten för skador.

Målsättningen är att så stor del av naturmarken som möjligt ska lämnas synbart orörd. Stenblock tillåts ligga kvar längs och i gångar eller återförs efter varsam hantering för att bevara påväxt och patina. De block som kan tas tillvara vid markberedningen kompletteras eller ersätts om nödvändigt med block med rätt form, påväxt och patina så att de ser naturliga ut när de placeras i utemiljön. Känslan av naturmark förstärks ytterligare genom plantering av lämpliga arter av träd och buskar.

Genom att lägga en "skogspark" mellan skolbyggnaderna och Gemplavägen förstärks intrycket av att byggnaderna är inneslutna i skogen vilket också ökar tryggheten, och de olika byggnaderna läggs så att det uppstår mellanrum som ger genomsikt in i skogen i den södra delen av området.

Kopplingen mellan verksamheten och skogsmiljön är ett bärande tema i gestaltningen. Klassrummen och basrummen placeras i byggnadskroppar där utsikten på ena sidan utgörs av skogsmiljön, och på andra sidan av stigar, bryggor och landgångar som leder ut i landskapet.

Taklandskap

Byggnaderna på skolområdet skall ha tak gestaltade med ett gemensamt formspråk: flacka taklutningar med takfall i olika riktningar, med tydliga gaveltaksprång och överhängande tak vid vissa markerade entréer.

Idrottshallens tak kan utformas utan taksprång för att fungera med den tänkta fasadutformningen.

Takyttskikt huvudsakligen av naturanodiserat aluminium alternativt silverfärgad stålplåt, kompletterad med inslag av tak med sedum. För idrottshallen kan dock takpapp användas som ytskikt.

Ventilationsutformning görs så långt det är möjligt med galler i fasad för uteluft och avluft i stället för takhuvar ("kombihuvar").

Innovation

Val av material, drift och utformning sker med nya metoder där hållbarhet och innovation står i centrum. Lärdomar av projektet ska spridas inom koncernen och till övriga branscher för att vara en del i utvecklingen för en tryggare, mer socialt inkluderande och klimatneutral framtid.

Skolans utemiljö ska utformas till att vara "lärosalar i skogen" där barnen kan lära sig om ekologi i naturmiljön. Uteklassrum och pedagogiska planteringar skapar förutsättningar för undervisning utanför skolans väggar. Möjligheten för inslag som odling och landskapsvård i skolverksamheten ska understödjas i utformningen av utemiljön.

Lokal produktion och kunnande

Användning av lokalt producerade produkter ska eftersträvas i projektet. Det finns en mängd innovativa leverantörer lokalt, och en ambition i projektet blir att skapa kontakt med dessa för att se vad de kan tillföra.

Detaljer

Utvändiga detaljer som räcken, stolpar, avbärare, stuprör och hängrännor etc. ska vara genomtänkta, med ett sammanhållet uttryck och diskret utformade, och kan med fördel förstärka känslan av träkonstruktion och värme med exempelvis drackhandtag och tryckplattor till dörrar i trä. Lekredskap utformas där så är möjligt med trämaterial med naturligt utseende.

Teknikutrymmen integreras i bebyggelsen så att det inte påverkar upplevelsen eller arkitekturen på ett negativt sätt.

Utvändiga belysningsarmaturer utformas för att minimera ljusföroreningar med ljuset riktat mot markytorna så att en säker och trygg miljö kan bibehållas under dygnets mörka timmar.

Den befintliga skogsmarken har stora inslag av blockterräng. Stenblock kan användas på många sätt i den landskapsutformningen: som lekmiljöer, avgränsare, avbärare och de kan bidra till att skapa en utemiljö med stark och egen karaktär.

Spänger och ramper ut i området kompletteras med stigar och gångar som kan användas av rullstolsburna på lämpliga ytor i utemiljön för att tillgängliggöra området. Gångytor belagda med trätrall e dyl. utförs så att halkrisken minimeras. Öppningar till utrymmen under byggnader och konstruktioner förses vid behov med diskreta inkrypningsskydd.

Fasad och fönster

Fasader ska till största delen utföras med ytskikt av träpanel som kan värmebehandlas eller impregneras för att få lång livslängd med bibehållet utseende.

Fönster utförs med smala profiler på karmar och bågar. Möjligheten att använda träfönster ska utredas och om fönster med yttre delar av aluminium förekommer bör dessa vara anodiserade för att möjliggöra återvinning.

Konstruktion och material

De byggmaterial och produkter som används i projektet ska väljas så att resursförbrukning och påverkan på klimatet minimeras. Material för inomhusmiljön väljs med omsorg och med fokus på hälsa och välbefinnande.

Ett av projektets mål är en giftfri inomhusmiljö där aktiva materialval kommer göras genom projektet. Dagens riktvärden ska överträffas genom aktiva materialval som utvärderas mot varandra utifrån hälsa, klimatpåverkan och ekonomi. Användningen av naturmaterial ska prioriteras.

Om fossilbaserade material som tex plast måste användas ska det kunna motiveras. Isolering med cellplast har mycket stor klimatpåverkan och vi ska sträva efter att minimera användningen av materialet där så är möjligt och ersätta det med andra material som tex perlit och skumglas.

Lättklinkerprodukter som används ska vara av en typ med reducerad klimatpåverkan.

Ett stort inslag av träprodukter i stommenger förutom estetiska kvaliteter en stor reduktion av CO₂-utsläpp i jämförelse med bjälklag och stommar av betong och stål.

Byggnaderna kommer huvudsakligen att uppföras med bärande väggar av trä, antingen med traditionella regelväggkonstruktioner eller med träskivor där detta är fördelaktigt. Bjälklag kan utföras med LVL-balkar eller lättbalkar, kompletterat med balkar och pelare av limträ vid större spännvidder. Större konstruktioner som sporthall och matsal utförs med bärande stomme av limträ.

Stommar av massivt korslimmat trä kan användas där det är konstruktivt motiverat och där en eventuell merkostnad kan motiveras med funktionella och estetiska värden.

Färgskala

Färgskalan ska vara ljus, positiv, och harmonisk med ett fåtal färgaccenter. Vi färgsätter byggnaderna i en färgskala som harmonierar med skogsmiljön.

Byggnadernas fasader kommer huvudsakligen att bestå av trä med ett naturligt utseende kombinerat med behandling såsom värmebehandling eller impregnering med träskyddsmedel. Målning med svart/mörk slamfärg eller målning med tjärfärg kan förekomma. Täckmålning ska undvikas om det inte är nödvändigt av brandskyddsskäl.

Lekredskap, detaljer kring fönster, listverk, paneler i ljusa, lätta kulörer som stämmer in i skogens färgskala kommer att lägga till ett element av lekfullhet i skolmiljön.

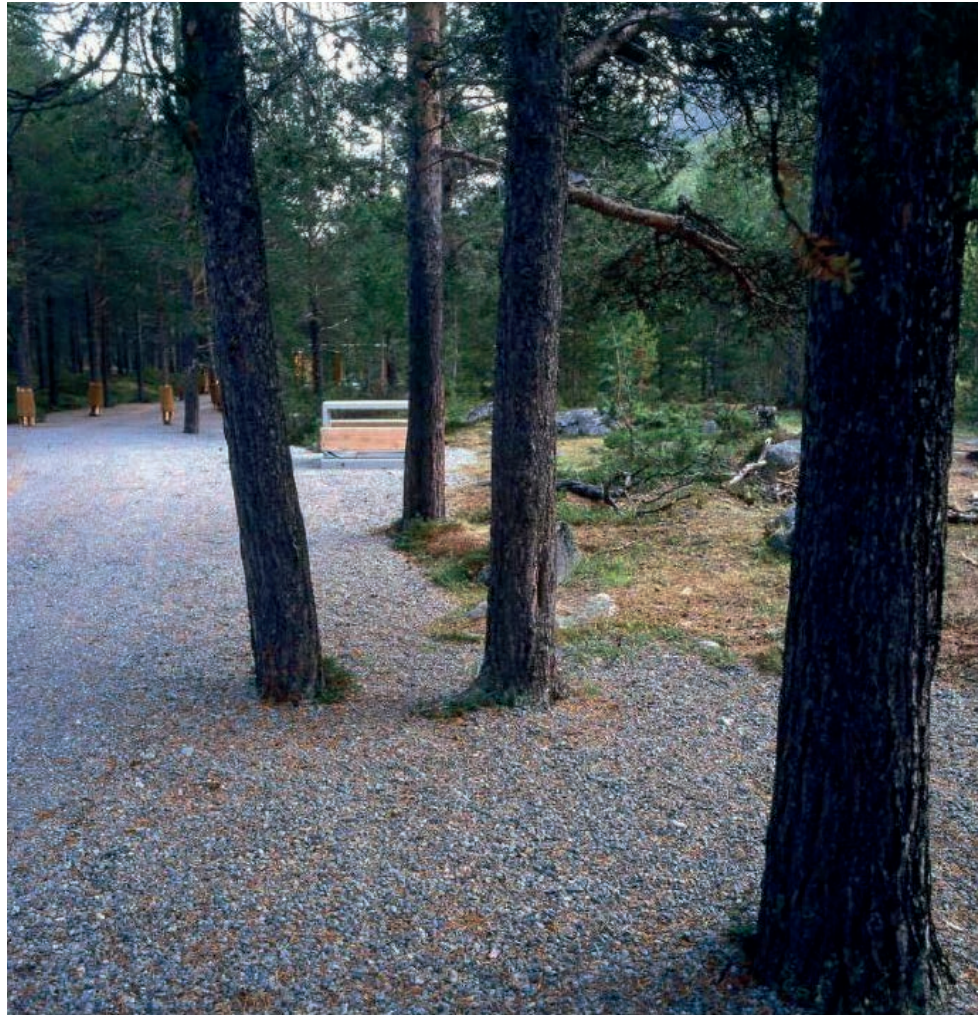
Det gemensamma

En viktig utgångspunkt i projektet blir att skapa flexibla lokaler som är en integrerad del av lokalsamhället Aringsås.

Utformningen och placeringen av byggnaderna görs så att det blir tydligt att den nya skolan är öppen mot det omgivande bebyggelsen och för de kringboende.

En genomtänkt placering av entréer och gränser mellan skolans olika delar underlättar för användning och uthyrning av olika lokaler utanför skolans öppettider, till exempel bibliotek, matsal/kök, hemkunskapssal och slöjdsalar.

Idrottshallen placeras och utformas så att den kan bli en lättillgänglig mötesplats för aktiviteter kvällstid, och ett tydligt "landmärke" i Aringsås.

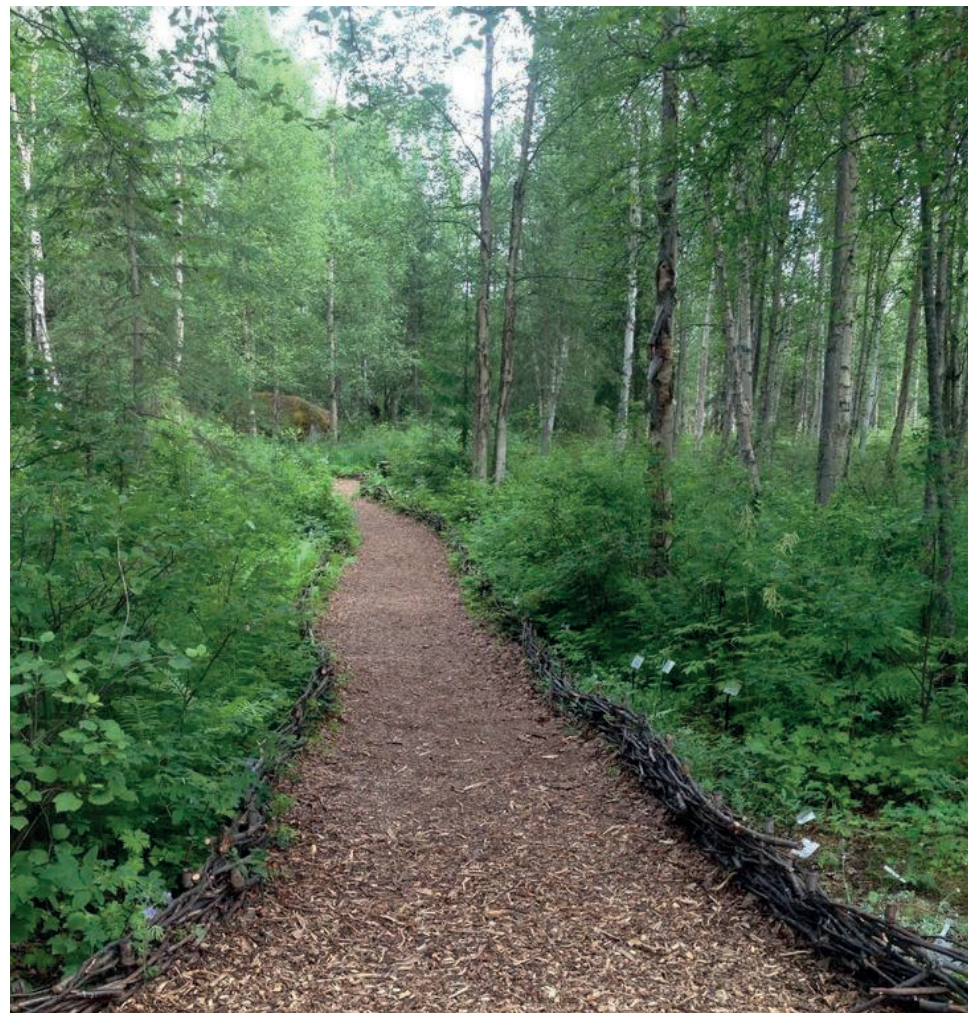
Vägar, gångvägar och stråk

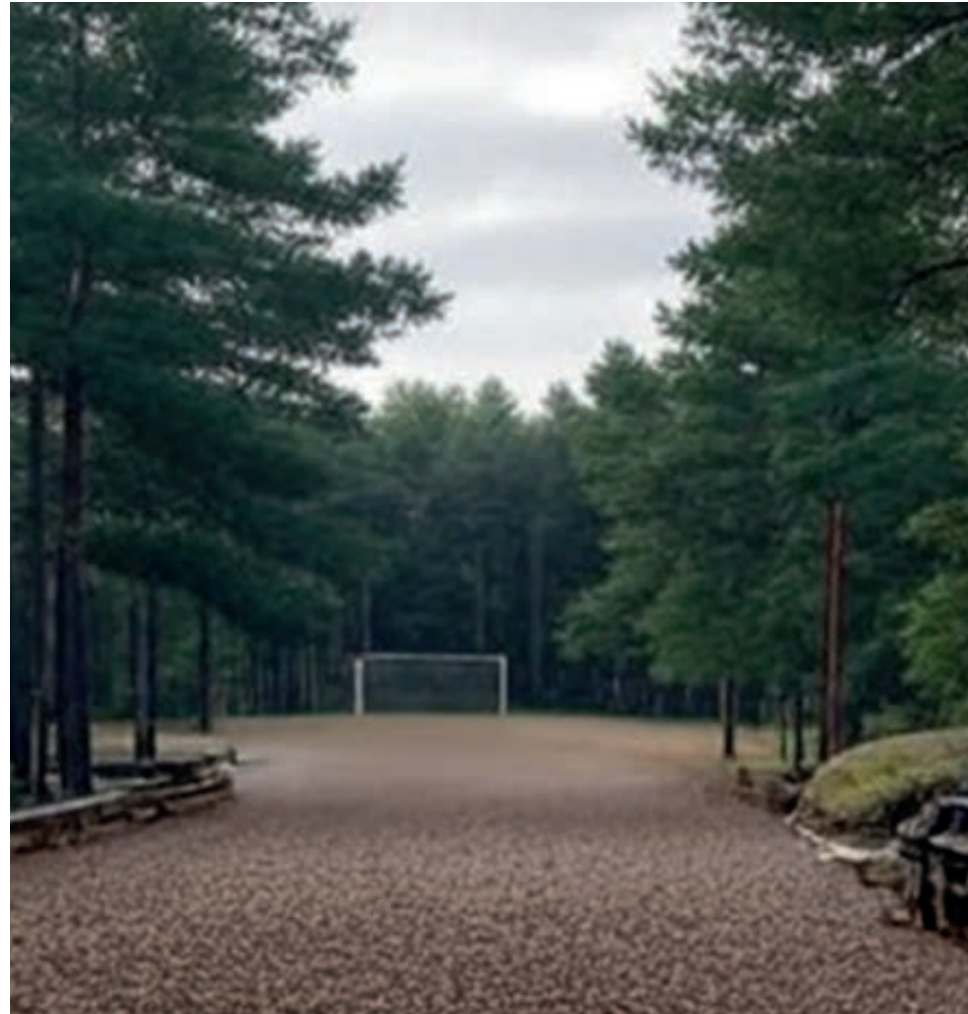
Stora sammanhängande asfaltsytor för parkering eller vändplaner undviks i angöringsmiljön. Parkeringsplatser delas upp i mindre grupper med mellanliggande vegetation, träd eller andra naturelement, tex stenblock. Parkeringar utförs i avvikande markmaterial tex gräsarmering eller med plattsättning.

Enkelriktade körvägar med snedställd parkering minskar behovet av breda gator. Långa raka vägar ska undvikas. Gator underordnas naturen och utformas så att de anpassas med ytor som följer höjder och naturelement: där så är möjligt. Vägar inne på skolgården utförs i olika naturmaterial.

Körvägar för skötsel behöver vara hårdgjorda och asfalt kan behöva förekomma, men alternativ som smågatsten och oljebundet grus kommer att övervägas. Stenmjöl och trä är primära ytskikt för gångar i övrigt.

Stråk med bryggor, spänger eller stigar binder samman byggnaderna med målpunkter i omgivningen. Gångvägar dras kring eller över naturelement.

Lekytör - Skolgård

De idrottsytor som färdigställs inom skolgården anpassas och underordnas naturens former. Utformningen kan därför variera beroende på förutsättningarna. Underlag för bollspel kan vara tex stenmjöl eller hårdgjorda med asfalt eller oljegrus.

Omsorg läggs vid att bevara naturmark runtomkring. Åskådarplatser utformas så de smälter in i omgivningarna med tex stockar eller stenblock. En känsla av att skogen väller in över lekytorna eftersträvas. Blockigheten i skogs- och naturmiljön är en viktig del av leklandskapet och gestaltningen.

För fasta lekredskap undviks grälla färger och plastmaterial. Redskap grupperas så långt möjligt i mindre ytor insprängda i naturmarken. Naturmaterial eftersträvas i stället för tex fallskydd av gummi.

Där så behövs anordnas avgränsning mot kringliggande ytor. Detta kan göras med tex trästaket, gärdesgårdar eller häckar. Nätstängsel kan behöva användas men ska inte väljas av slentrian. Avskärmningar och staket ska utformas så att de blir visuellt diskreta och underordnade naturen.

Lekmiljöer belyses med tex pollare, stolpbelysning och effektbelysning och ska uppmuntra till lekfullhet och äventyrlighet.

Klassrum/hemvister

Klassrum/hemvister

Idrottshall fasad

Inriktningsbeslut skola östra Alvesta

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att:

1. att uppdra till utbildningsnämnden att tillsammans med Allbohus ta fram en projektering för Prästängsskolan.
2. att uppdra till utbildningsnämnden att tillsammans med Allbohus ta fram planritning för den nya förskolan och skolan på Aringsås.
3. kommunstyrelsens ordförande får i uppdrag att sätta samman en styrgrupp med representanter från utbildningsnämnden, kommunstyrelsen, Allbohus och kultur- och fritidsnämnden.

Reservation

Reservation från samtliga ledamöter i Moderaterna, Sverigedemokraterna och Alvesta Alternativet.

Sammanfattning

På utbildningsnämndens sammanträde den 25 september § 62 behandlade nämnden frågan om inriktningsbeslut för skolor och förskola på östra Alvesta. Vid utbildningsnämndens sammanträde den 28 november 2022 § 83 fattades nämndens första beslut om lokalisering och omfattning av projektering och ombyggnationer där nämnden nu behöver kommunstyrelsens inriktningsbeslut för att fortsätta arbetet tillsammans med Allbohus.

I "Analys av förskole- och skolverksamhet i östra Alvesta", har förvaltningschefen redogjort för ärendet. Av analysen framgår att Alvesta tätort växer österut vilket innebär att en översyn av hur strukturen av förskolan och skolan ska se ut på det området är central. Rapporten visar på fyra scenarion där hänsyn tagits till olika faktorer. Situationen på Prästängsskolan är minst sagt ansträngd. Tillfälliga lösningar i form av paviljonger löser problematiken tills nybyggnation har skett. Rapporten har tagits fram i samverkan mellan förvaltningschef, verksamhetschefer, utvecklingsstrateg, lokalsamordnare och kommunens lokalstrateg. Rektorer för verksamheterna i östra Alvesta har konsulterats för rapportens framtagande.

Utbildningsnämnden beslutade den 28 november 2022, §83 följande:

1. En ny förskola med 8 avdelningar byggs (ev förberett för fler) och befintlig verksamhet på Blommagårds förskola läggs ned (2 avdelningar) och att förvaltningen tar fram ritningar för detta.
2. Uppdra åt förvaltningen att ta fram kostnadsberäkning för två F – 6-skolor i östra Alvesta:
 - Prästängsskolan kvarstår för ca 250 - 300 elever. Behov: riva A- och B-delen och bygga nytt.
 - Ny F – 6-skola samt projektering på anvisad tomt för ca 250 - 300 elever

Kommunstyrelsen

Förvaltningen har redogjort för den förmodade prisbilden med två skolor på östra Alvesta för utbildningsnämnden den 15 maj 2023, § 49.

Yrkanden

Per Ribacke (S) yrkar om tillägg att kommunstyrelsens ordförande får i uppdrag att sätta samman en styrgrupp med representanter från utbildningsnämnden, kommunstyrelsen, Allbohus och kultur- och fritidsnämnden.

Katarina Tuneskog (M) och Gunilla Gustafsson (M) ändringsyrkar om att punkt 2 ska ändras från Aringsås till Spåningslanda 4.

Lars-Olof Franzén (AA), Jan-Erik Svensson (AA), Mats Johnsson (SD) och Lena Nikolausson (SD) ändringsyrkar om att punkt 2 ska ändras från Aringsås till Spåningslanda 4.

Frida Christensen (S), Thomas Haraldsson (C) och Linnéa Naess (V) yrkar bifall till utskickat förslag till beslut samt Per Ribackes (S) tilläggsyrkande.

Mats Johnsson (SD) yrkar bifall till punkt 1.

Frida Christensen (S) yrkar avslag på Lars-Olof Franzéns (AA) och Katarina Tuneskogs (M) ändringsyrkanden.

Beslutsgång

Ordföranden finner att det finns ett utskickat förslag till beslut, ett förslag på ändringsyrkande på punkt 2 och ett tilläggsyrkande.

Ordförande instruerar kommunstyrelsen om att han kommer att fråga på alla punkter var för sig, och att på punkt 2 ställer han utskickat förslag mot ändringsyrkande.

Ordföranden finner via acklamation att kommunstyrelsen beslutat att bifalla punkt 1.

Ordföranden ställer utskickat förslag till beslut på punkt 2 mot ändringsyrkandet och finner via acklamation att kommunstyrelsen beslutat att bifalla utskickat förslag till beslut.

Votering begärd.

Ordföranden frågar kommunstyrelsen om de kan godkänna förslag om tilläggsyrkande och finner via acklamation att kommunstyrelsen beslutat i enlighet med tilläggsyrkandet.

Votering

Ordföranden instruerar kommunstyrelsen om att en JA-röst är en röst på utskickat förslag till beslut och att en NEJ-röst är en röst på ändringsyrkandet.

Med 7 JA-röster mot 6 NEJ-röster finner ordföranden att kommunstyrelsen beslutat i enlighet med utskickat förslag till beslut.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse

Utbildningsnämndens beslut § 62

Utbildningsförvaltningens tjänsteskrivelse

Kommunstyrelsen

Analys av förskole- och skolverksamhet i östra Alvesta

Barnkonsekvensanalys beslut av förskola i östra Alvesta

Barnkonsekvensanalys beslut av skolverksamhet i östra Alvesta

Beslutet skickas till

Utbildningsförvaltningen

Kommunstyrelsens ordförande

Allbohus Fastighets AB

Kultur- och fritidsnämnden

Energi- och klimatprogram för Alvesta kommun

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att godkänna Energi- och klimatprogram för Alvesta kommun 2025–2030.

Sammanfattning

Energi- och klimatprogrammet för Alvesta kommun 2025–2030 är ett program för Alvesta kommunkoncern och alla som lever och verkar i kommunen. Programmet syftar till att uppnå en klimatneutral och klimatanpassad kommun år 2045 med mål inom energi, klimatomställning och klimatanpassning för år 2030.

I programmet ingår även kommunens aktuella plan för tillförsel, distribution och användning av energi, som är ett lagkrav för kommuner att ha enligt Lagen om kommunal energiplanering (1977:439).

Förslaget till nytt Energi- och klimatprogram har tagits fram av samhällsbyggnadsförvaltningen i samverkan med bland annat kommunledningsförvaltningen, Allbohus Fastighets AB och Alvesta Energi AB. Kommunstyrelsen beslutade den 4 juni 2024 (§ 87) om att lägga ut förslaget på samråd till och med den 1 oktober 2024. Inkomna synpunkter redovisas i Samrådsredogörelse avseende Energi- och klimatprogram.

Ändringarna som har gjorts i programmet har sammanfattats i Översikt justeringar. De övergripande justeringarna är att målen är tydligare och fler, indikatorerna har förstärkts för kommunkoncernen, delar av statistiken har uppdaterats och en strategisk miljöbedömning och en sammanfattning har lagts till. Den sociala aspekten, extern samverkan och besöksnäringen har vävts in i programmet också.

Konsekvensanalys

Programmet syftar till att ha lokala mål och ambitioner, minska koldioxidutsläpp, främja hållbar energianvändning och anpassa kommunen för ett förändrat klimat i linje med regionala och nationella mål.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2025-02-07

Energi- och klimatprogram 2025–2030

Bilaga 1 Begreppslista

Översikt justeringar

Samrådsredogörelse avseende energi- och klimatprogram

Energi- och klimatprogram för Alvesta kommun 2025–2030

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att godkänna Energi- och klimatprogram för Alvesta kommun 2025–2030.

Sammanfattning

Energi- och klimatprogrammet för Alvesta kommun 2025–2030 är ett program för Alvesta kommunkoncern och alla som lever och verkar i kommunen. Programmet syftar till att uppnå en klimatneutral och klimatanpassad kommun år 2045 med mål inom energi, klimatomställning och klimatanpassning för år 2030.

I programmet ingår även kommunens aktuella plan för tillförsel, distribution och användning av energi, som är ett lagkrav för kommuner att ha enligt Lagen om kommunal energiplanering (1977:439).

Förslaget till nytt Energi- och klimatprogram har tagits fram av samhällsbyggnadsförvaltningen i samverkan med bland annat kommunledningsförvaltningen, Allbohus Fastighets AB och Alvesta Energi AB. Kommunstyrelsen beslutade den 4 juni 2024 (§ 87) om att lägga ut förslaget på samråd till och med den 1 oktober 2024. Inkomna synpunkter redovisas i *Samrådsredogörelse avseende Energi- och klimatprogram*.

Ändringarna som har gjorts i programmet har sammanfattats i *Översikt justeringar*. De övergripande justeringarna är att målen är tydligare och fler, indikatorerna har förstärkts för kommunkoncernen, delar av statistiken har uppdaterats och en strategisk miljöbedömning och en sammanfattning har lagts till. Den sociala aspekten, extern samverkan och besöksnäringen har vävts in i programmet också.

Konsekvensanalys

Programmet syftar till att ha lokala mål och ambitioner, minska koldioxidutsläpp, främja hållbar energianvändning och anpassa kommunen för ett förändrat klimat i linje med regionala och nationella mål.

Beslutsunderlag

Energi- och klimatprogram 2025–2030

Bilaga 1 Begreppslista

Översikt justeringar

Samrådsredogörelse avseende energi- och klimatprogram

Camilla Holmqvist
Kommunchef

Magnus Wigren
Förvaltningschef samhällsbyggnad

Beslutet skickas till

Styrgruppen för Hållbar tillväxt
Samhällsbyggnadsförvaltningen

Alvesta
kommun

Alvesta kommun

Energi- och klimatprogram

Förslag

PROGRAM PLAN POLICY RIKTLINJE

Beslutas av:	Kommunfullmäktige
Beslutsdatum:	Klicka eller tryck här för att ange datum.
Gäller från och med:	2025-01-01
Giltighetstid:	2030-12-31
Dokumentet gäller för:	Alvesta kommunkoncern
Ansvarig för uppföljning:	Kommunledningsförvaltningen
Diarienummer:	KS2024-00156

Alvesta kommuns styrdokument

Våra styrdokument kan vara av två huvudtyper, aktiverande och normerande. Aktiverande dokument syftar till förändring och utveckling och anger på så sätt hur vi ska agera för att nå ett visst resultat. Normerande dokument reglerar befintlig verksamhet och talar om hur vi ska förhålla oss till en given situation.

Aktiverande

Aktiverande dokument syftar till förändring och utveckling. De förklarar vad vi vill åstadkomma och utformningen av uppdraget.

Program – Anger långsiktiga ambitioner och viljeinriktningar.

Plan – Anger konkreta åtgärder, tidsramar och ansvar.

Normerande

Normerande dokument berör hur vi utför befintlig verksamhet, till skillnad från aktiverande vars uppgift är att bryta nya vägar.

Policy – Anger kommunens principer eller inriktning i en viss fråga.

Riktlinje – Anger absoluta gränser och skakrav.

Innehållsförteckning

Tillsammans gör vi Alvesta kommun klimatneutralt.....	3
1 Sammanfattning	4
2 Inledning.....	6
2.1 Bakgrund	6
2.2 Syfte med programmet	6
2.3 Programmets upplägg.....	6
2.4 Koppling till andra styrande dokument och lagstiftning	7
2.5 Målgrupper	8
2.6 Genomförande	11
2.7 Uppföljning.....	12
3 Fakta om energi och klimat	13
3.1 Energi	13
3.2 Klimatomställning	15
3.3 Klimatanpassning.....	17
4 Lokala mål för Alvesta kommun.....	20
4.1 Alvesta kommun i dag 2025	20
4.2 Vision 2045 & Mål 2030	20
4.3 Alvesta kommun 2030.....	27
5 Fokusområden	28
5.1 Energi	30
5.2 Transporter.....	37
5.3 Konsumtion.....	42
5.4 Klimatanpassning.....	50
6 Miljöbedömning	57
7 Referenser	58
8 Bilaga.....	58
Bilaga 1- Begreppslista.....	58

Tillsammans gör vi Alvesta kommun klimatneutralt

Klimatförändringar är en av vår tids största utmaningar. Det innebär att vädret på jorden förändras på lång sikt och hur vi använder energi påverkar detta. Klimatet har redan förändrats och kommer att göra det ännu snabbare om användningen av fossila bränslen inte minskar. Det påverkar alla, så vi behöver anpassa oss. För Alvesta kommun betyder det att vi måste förbereda oss på fler extremväder, som torka och översvämningar.

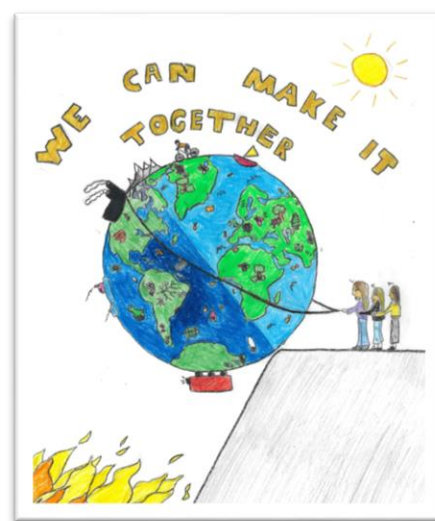
FN:s klimatpanel (IPCC) varnar för att läget är allvarligt och att vi måste agera snabbt för att begränsa den globala uppvärmningen till 1,5–2 grader. Alvesta kommuns Energi- och klimatprogram beskriver hur vi kan nå visionen om ett klimatneutralt och klimatförberett Alvesta. Programmet syftar till att minska utsläppen, säkra energiförsörjningen och anpassa samhället.

Att minska klimatpåverkan och anpassa oss till ett förändrat klimat innebär ibland målkonflikter, som att bygga skydd mot översvämningar kan påverka biologisk mångfald eller kräva stora ekonomiska investeringar. Dessa avvägningar måste hanteras genom samverkan och prioritering.

Energi- och klimatprogrammet har tagits fram i bred samverkan inom kommunkoncernen och med inspel från företag, föreningar och invånare. För att lyckas krävs engagemang från hela samhället. Programmet utgår från en helhetssyn där social hållbarhet, jämställdhet och jämlikhet är centralt, och strävar efter rättvisa, inkluderande lösningar som tar hänsyn till barn och ungas perspektiv.

För att nå visionen behöver vi alla bidra – genom att gå före, inspirera och ta ansvar. Kommunkoncernen, företagen, föreningarna och varje invånare spelar alla en viktig roll. Genom att sätta lokala mål och vidta åtgärder kan vi tillsammans med aktörer utanför kommungränserna bidra till att de globala, nationella och regionala målen blir verklighet här och nu.

Tillsammans kan vi göra Alvesta kommun klimatneutralt – samtidigt som vi hanterar de utmaningar och prioriteringar som krävs för att balansera olika mål.

Figur 1: Affisch från utställning av årskurs 6 på Prästängsskolan "We can make it together", hösten 2021.

1 Sammanfattning

Energi- och klimatprogrammet har skapats för att kommunen ska ha verktyg och målsättningar för att hantera utmaningar inom energi, klimatomställning och klimatanpassning. Programmet gäller för hela Alvesta kommun, från Steglehytte i söder till Lindhult i norr, Vaghult i öst och Piggaboda i väst. Det är också ett arbete som görs tillsammans och där kommunkoncernen, företagare, föreningar och invånare behöver vara delaktiga i arbetet, både för genomförande och för målsättningarna som finns i programmet.

Vision och mål

Vision 2045

Alvesta kommun är klimatneutralt och är anpassat för klimatförändringar som kan inträffa.

Energimål 2030

1. Geografiska Alvesta kommun är en energismart kommun och elproduktionen överstiger den totala elanvändningen i geografiska Alvesta kommun på årsbasis.
2. Alvesta kommunkoncern planerar för en robust och förnybar energiförsörjning, effektiviserar energianvändningen och arbetar för att producera och lagra energi där det behövs, inom kommunkoncernens ansvarsområde.

Klimatomställningsmål 2030

1. Geografiska Alvesta kommun är på väg mot en klimatneutral kommun. De totala utsläppen från fossila bränslen inom geografiska Alvesta kommun har minskat med 80 procent jämfört med år 2019.
2. Utsläppen från konsumtion i geografiska Alvesta kommun är högst 4 ton koldioxidekvivalenter (CO₂- ekv.) per person och år.
3. Inom Alvesta kommunkoncern används inga fossila bränslen till transporter, arbetsmaskiner eller uppvärmning.
4. Bygg- och markentreprenaders utsläpp ska minska med 50 procent, jämfört med 2022.

Klimatanpassningsmål 2030

1. Alvesta kommun är en plats där samhället fungerar väl i ett förändrat klimat. Naturen har förmågan att återhämta sig och är motståndskraftigt.

Klimatanpassning är en naturlig del av arbetet för kommunkoncernen, företag, invånare och föreningar på alla nivåer.

Genomförande och uppföljning

Till programmet ingår handlingsplan som årligen ska ta fram specifika åtgärder med tidsplan, ansvar och eventuella resurser för att nå målen för 2030 och visionen för 2045. Varje år följs Energi- och klimatprogrammet upp utifrån mål och indikatorer.

Fokusområden och indikatorer

För att nå Alvesta kommuns mål 2030 har fyra fokusområden arbetats fram; energi, transporter, konsumtion och klimatanpassning. Till dessa fokusområden finns utmaningar med potential till förbättring. För att följa upp fokusområdena har indikatorer, både utifrån kommunkoncernen och för geografiska Alvesta kommun, tagits fram.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

Enligt lagen om kommunal energiplanering (1977:439) ska det i varje kommun finnas en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi. Planen ska beslutas av kommunfullmäktige. Detta program, tillsammans med tillhörande handlingsplan, är Alvesta kommuns sätt att uppfylla detta lagkrav.

Anledningen till att det är ett Energi- och klimatprogram är att nyttjande av energi i olika former påverkar klimatet och energi är centralt för att minska styrkan på klimatförändringarna. Energi- och klimatprogrammet ersätter Energi- och klimatstrategin, som innehöll mål, fakta och handlingsplan för åren 2015–2020.

2.2 Syfte med programmet

Syftet med Energi- och klimatprogrammet är att fastställa riktningen för Alvesta kommuns arbete med energi, klimatomställning och klimatanpassning fram till år 2030, med målet att uppnå visionen om en klimatneutral kommun 2045. Programmet beskriver vad Alvesta kommun ska uppnå och hur det ska genomföras.

Programmet gäller från och med antagandet och fram till 2030.

2.3 Programmets upplägg

Energi- och klimatprogrammet börjar med "Tillsammans gör vi Alvesta kommun klimatneutralt", där syftet är att sätta programmet i ett sammanhang och förklara varför alla som bor och verkar i Alvesta kommun behöver bidra till att nå visionen om ett klimatneutralt Alvesta kommun år 2045, som också är anpassat för klimatförändringar.

"Sammanfattningen" innehåller en kort översikt som fångar de allra viktigaste delarna i programmet.

I "Inledning" ges en kort beskrivning av bakgrund och syfte med programmet.

Programmets koppling till andra styrande dokument och lagstiftning beskrivs.

Målgrupperna för programmet presenteras, tillsammans med hur de påverkar målen och visionen. Det anges dessutom hur programmet ska genomföras baserat på vissa principer, handlingsplan och uppföljning.

I det tredje avsnittet, "Fakta om energi och klimat", ges grundläggande fakta och information om energi, klimatomställning och klimatanpassning. I programmets

avslutning finns även en begreppslista med förklaringar av ord och begrepp som används igenom texten.

Programmets mål för 2030 och vision för 2045 presenteras i det fjärde avsnittet, "Lokala mål för Alvesta kommun". Avsnittet börjar med en beskrivning av den övergripande situationen i Alvesta kommun 2024. Därefter presenteras visionen och målen med en tillhörande beskrivning om vad de innebär. Slutligen ges en beskrivning av den övergripande situationen i Alvesta kommun 2030.

I det femte avsnittet "Fokusområden", presenteras de fyra fokusområdena och deras utmaningar. Genom att fokusera på dessa områden och koppla insatser och åtgärder till utmaningarna kan målgrupperna tillsammans bidra till att nå de lokala målen till 2030.

Slutligen har en miljöbedömning gjorts av programmet, vilket har lagts i den sjätte avsnittet.

2.3.1 Statistik

I programmet presenteras en del statistik, bland annat i avsnitt "Fokusområden". Det ska nämnas att statistik ofta är något fördröjd, vilket innebär att den statistik som finns tillgänglig i dag kan vara några år gammal. Det kan bidra till att statistiken kan upplevas som osäker och därför bli ifrågasatt. Men det är viktigt att komma ihåg att statistik är ett användbart verktyg för att förstå och hantera olika situationer och trender.

2.4 Koppling till andra styrande dokument och lagstiftning

Parisavtalet, Agenda 2030 och lagstiftning som EU-direktiv är de mest övergripande målen och regelverken som Alvesta kommun följer inom energi- och klimatområdet. Under det finns även nationell lagstiftning, som miljöbalken och miljökvalitetsnormer, nationella miljömål och nationell strategi för klimatanpassning. Till detta kommer också de regionala målen som Länsstyrelsen har samordnings- och uppföljningsansvar för.

Det övergripande målet för Sveriges miljöpolitik är att till nästa generation lämna över ett samhälle där de stora miljöproblemen är lösta, utan att orsaka ökade miljö- och hälsoproblem utanför Sveriges gränser.

I Alvesta kommun är Mål och budget det styrdokument som är övergripande för kommunkoncernen. Kommunen har också ett antal andra styrdokument som relaterar till Energi- och klimatprogrammet:

- Avfallsplan
- Kategoristyrning, Livsmedel

- Belysningsplan
- Bostadsförsörjningsprogram, framtagande pågår (2024)
- Cykelplan, framtagande pågår (2024)
- Finanspolicy
- Grönstrukturprogram
- Inköspolicy
- Nätutvecklingsplan Alvesta energi, E on, framtagande pågår (2024)
- Policy för resor i tjänsten, fordon och drivmedel
- Lokalförsörjningsplan, framtagande pågår (2024)
- Program för civil beredskap
- Program för laddinfrastruktur
- Risk- och sårbarhetsanalys
- Trafikstrategi
- Vattentjänstplan, framtagande pågår (2024)
- VA-policy, framtagande pågår (2024)
- Översiktsplanen, framtagande pågår (2024)

2.5 Målgrupper

Energi- och klimatprogrammet är för hela Alvesta kommun. Från Steglehytte i söder till Lindhult i norr, Våghult i öst och Piggaboda i väst. Programmet vänder sig till olika grupper: kommunkoncernen och geografiska Alvesta kommun, där geografiska Alvesta kommun är invånarna, företagen och föreningarna.

Energi- och klimatprogrammet riktar sig till flera grupper eftersom det behövs samarbete för att hantera energiförsörjningen, klimatomställningen och klimatanpassningarna. Alla måste hjälpas åt för att klara av dessa utmaningar.

Utöver målgrupper inom kommungränsen samarbetar Alvesta kommunkoncern även med andra offentliga och privata aktörer, såväl regionala som nationella, för att uppnå större effekt och bidra till regionala, nationella och globala mål.

Nedan följer en kort beskrivning av varje grupp.

2.5.1 Kommunkoncern

Kommunkoncernen innefattar Alvesta kommuns politiska nämnder och tjänsteorganisation, samt kommunens helägda bolag. Energi- och klimatprogrammet är

styrande för kommunkoncernen. Inom kommunkoncernen är det både politiker och kommunanställda som kan påverka energi, klimatomställningen och anpassningar till klimatförändringar genom sina dagliga beslut om exempelvis inköp, byggnationer, transporter och livsmedel. Dessa beslut påverkar Alvesta kommun både på kort och lång sikt. Kommunkoncernen har också ett ansvar att vara drivande och samordnande i arbetet med Energi- och klimatprogrammet med tillhörande handlingsplan.

För att ta hänsyn till alla perspektiv utifrån kommunkoncernens ansvar behöver arbetet inkludera barn och ungas åsikter samt att tänka på jämställdhet och jämlikhet. Det betyder att kommunkoncernen ska fatta beslut och vidta åtgärder som är rättvisa och ger alla, oavsett ålder, kön eller bakgrund, lika möjligheter att påverka och ta del av energi-, klimatomställnings- och klimatanpassningsåtgärderna.

Kommunkoncernen ska också agera som samarbetspartner och skapa mötesplatser för samarbete. Kommunkoncernen har en viktig roll i att starta samarbeten mellan olika aktörer, både inom och utanför kommunen, för att genomföra programmet.

2.5.2 Geografiska Alvesta kommun (invånare, företag och föreningar)

För geografiska Alvesta kommun är Energi- och klimatprogrammet vägledande, vilket innebär att programmet är mer av en vägledning eller rekommendation för hur man kan bidra till målen.

Invånare

Invånare är de som bor i Alvesta kommun. Varje invånare har chans att påverka energi-, klimatomställnings- och klimatanpassningsarbetet. Det är viktigt att ta hänsyn till jämställdhet och jämlikhet, så att alla, oavsett bakgrund eller ålder får lika chans att vara med och bidra. Barn och unga spelar en viktig roll i detta arbete. De är en ny generation som kommer att ärva den värld vi lämnar efter oss, och genom att inkludera deras perspektiv i arbetet ökar deras medvetenhet och engagemang.

Barn och unga, liksom vuxna och äldre vuxna, kan påverka genom sina dagliga val inom områden som konsumtion, resande och energiutnyttjande. Vuxna har en förebildsroll och behöver göra ansvarsfulla val för att minska klimatpåverkan. Äldre vuxna kan bidra med erfarenhet och kunskap, särskilt om tidigare energi- och klimatkriser, och har en avgörande roll för att skapa en hållbar och miljövänlig värld. Som invånare är det viktigt även med klimatanpassning och vara medveten om klimatrisker som finns och skydda sig mot exempelvis extremväder.

Även besökare i kommunen är en del av målgruppen. Genom att uppmuntra och underlätta hållbara val för turister och andra besökare förstärks det gemensamma arbetet mot en mer hållbar framtid.

Företag

Företag i Alvesta kommun är de som bedriver verksamhet i kommunen. De påverkar direkt Energi- och klimatprogrammet genom sina beslut och verksamheter. Varje företag har olika möjligheter att påverka beroende på plats, verksamhetens art, storlek och regler som gäller. Lagar och kunders krav gör att företagen behöver jobba mer med hållbarhet. Exempel på områden där företagen kan påverka är användning av resurser, energi, utsläpp av växthusgaser och samarbete med andra företag. Företag kan föregå med gott exempel genom att ha långsiktiga mål och strategier, samt genomföra och marknadsföra hållbarhetsinsatser. Företag kan också spela en viktig roll i att skapa inkluderande och rättvisa arbetsmiljöer där alla medarbetare, oavsett kön eller bakgrund, ges lika möjligheter att bidra till energi- och klimatmålen. Näringslivet har också ett ansvar att anpassa sina verksamheter för klimatförändringar.

Föreningar

Föreningslivet i Alvesta kommun består av olika föreningar som är aktiva i kommunen. Varje förening kan påverka Energi- och klimatprogrammet genom göra hållbara val och beslut. De har olika möjligheter att bidra till programmet beroende på föreningens förutsättningar, så som storlek, ekonomi och tillgångar. Föreningar når många invånare och kan påverka dem genom olika aktiviteter. De kan också agera förebilder och samarbetspartners. Genom att föreningar äger eller använder lokaler, konsumerar och transporterar sig kan föreningar också påverka målen och visionen i Energi- och klimatprogrammet. Föreningar har också möjlighet att arbeta med jämställdhet och jämlikhet i sina aktiviteter och se till att deras medlemmar kan bidra till och påverka energi- och klimatarbetet. Föreningar kan även behöva tänka på framtiden och en aspekt är att anpassa sig till klimatförändringar och dess effekter.

2.5.3 Aktörer utanför kommungränsen

För att lyckas med energi- och klimatarbetet behöver Alvesta kommun samarbeta med aktörer utanför kommungränsen. Exempel på dessa är andra kommuner, regionen, länsstyrelsen, energikontoret, nätbolag, universitet och forskningsinstitut. Dessa aktörer kan hjälpa till med att dela kunskap, samarbeta i projekt och samordna olika insatser.

Samarbete möjliggör nya lösningar, effektivare användning av resurser och större genomslag för åtgärder. Samverkan med aktörer utanför kommunen kopplar arbetet till större mål och strategier på regional, nationell och internationell nivå, vilket stärker chanserna att nå både lokala, regionala, nationella och globala energi- och klimatmål.

2.6 Genomförande

Alla i Alvesta kommun behöver jobba både tillsammans och var för sig för att nå energi-, klimatomställnings- och klimatanpassningsmålen i programmet. Varje person bidrar på olika sätt och det finns tre huvudsakliga sätt att påverka:

- Påverkan genom samarbete; genom att jobba tillsammans med grannar, vänner, företag, föreningar eller kommunkoncernen kan problem lösas och förbättringar göras.
- Indirekt påverkan; handlingar och beslut kan ha effekter som inte syns direkt, men ändå påverkar samhället, som att ta kollektivtrafik i stället för att köra bil och därmed minska utsläppen.
- Direkt påverkan; ibland ses ett omedelbart resultat av handlingar, som när det planteras träd för att skapa skugga och grönska i området.

Kommunstyrelsen ansvarar för samordningen av genomförandet och det utgår ifrån följande principer:

- Tydlig ledning och engagemang – Tydligt ledarskap ska inkludera och engagera olika grupper i samhället, med särskild hänsyn till barn och ungas perspektiv samt jämställdhet och jämlikhet. Det är avgörande för att sätta tonen, visa engagemang och handlingskraft för målen och visionen i programmet.
- Samarbete och delaktighet – Ett inkluderande förhållningssätt ska ge alla samhällsgrupper möjligheter att bidra och bli hörda. Samarbete ska också omfatta aktörer utanför kommungränsen för att dela erfarenheter och resurser samt att lösa gemensamma utmaningar. Genom samarbete kan även potentiella målkonflikter upptäckas och hanteras på ett bra sätt.
- Resurser och finansiering – Tilldela tillräckliga resurser och finansiering för att genomföra åtgärderna i handlingsplanen. Det kan både innebära kommunal budget och att söka extern finansiering från regionala, nationella och internationella aktörer.
- Kunskap och kompetens – Utbilda och stödja målgrupperna för att öka förståelsen och kompetensen kring energi- och klimatfrågor. Detta inkluderar även samarbete med akademiska aktörer och experter.

- Mätning och uppföljning – Utveckla tydliga och mätbara mål och indikatorer för att kunna följa upp och utvärdera framstegen. Regelbunden uppföljning och rapportering är viktiga för att identifiera framgångar, utmaningar och eventuella målkonflikter, vilket möjliggör att åtgärderna kan anpassas vid behov.
- Kommunikation och engagemang – Kommunicera regelbundet och öppet med målgrupperna för att öka medvetenheten och engagemanget för energi- och klimatfrågor. Kommunikationen ska vara inkluderande, lyfta fram goda exempel och involvera målgrupperna i planering och genomförande. Kommunikationen sker på ett enkelt och begripligt språk som många förstår.

2.6.1 Handlingsplan

En handlingsplan tas fram tillsammans med representanter från Energi- och klimatprogrammets målgrupper och revideras årligen. Kommunstyrelsen beslutar om och ansvarar för att samordna genomförandet och uppföljning av handlingsplanen.

Handlingsplanen bygger på programmets principer för genomförandet och innehåller specifika åtgärder med tidsplan, ansvar och eventuella resurser för att nå målen för 2030 och visionen för 2045. Åtgärderna i handlingsplanen utgår från fokusområdena, avsnitt 5 Fokusområden, med tillhörande indikatorer och utmaningar. Under varje utmaning ges exempel för vilka typer av åtgärder som kommunkoncernen respektive geografiska Alvesta kommun kan genomföra.

Vid framtagandet och vid revideringen av handlingsplanen samordnas åtgärderna med andra insatser och handlingsplaner, exempelvis genom samarbeten med länsstyrelsen, regionen, grannkommuner och andra relevanta aktörer. Potentiella målkonflikter identifieras och hanteras för att säkerställa en balanserad väg framåt. Detta säkerställer att insatser harmoniserar och förstärker varandra, samt bidrar till att uppnå både lokala och övergripande energi- och klimatmål. Uppföljning av handlingsplanens resultat görs årligen på en gemensam träff med målgrupperna, där lärdomar och framgångar delas.

2.7 Uppföljning

Varje år följs Energi- och klimatprogrammet upp utifrån dess mål och indikatorer. Det görs vid en gemensam träff för programmets målgrupper och även enligt kommunkoncernens ordinarie uppföljningsrutiner för delårs- och helårsuppföljning.

3 Fakta om energi och klimat

Energi- och klimatprogrammet omfattar energi, klimatomställning och klimatanpassning och dess påverkan, både lokalt inom kommunen och på andra platser, till följd av konsumtionsvanor. Det här avsnittet syftar till att förklara begrepp inom energi, klimatomställning och klimatanpassning, för att ge en ökad förståelse för respektive område och hur de hänger samman.

3.1 Energi

Energi är ett brett begrepp och i Energi- och klimatprogrammet menas den energi som används för transporter, el, värme, kyla och energi inom industriverksamhet. För att inte påverka klimatet negativt behöver energiproduktionen ske på ett fossilfritt sätt.

När fossila bränslen som kol, olja och naturgas används, frigörs koldioxid i atmosfären vilket bidrar till att förstärka växthuseffekten. Fossilfri energi är energi som utvinns från kärnkraft. Förnybar energi är energi som utvinns från förnybara källor som sol, vind, vatten och biomassa.

Energiförbrukningen kan minskas genom:

- Energieffektivisering: Att använda energi på ett effektivare sätt, till exempel genom att byta till bättre apparater eller förbättra isoleringen i byggnader.
- Energibesparing: Att förändra vanor för att använda mindre energi, som att sänka värmen inomhus eller stänga av elektronik när den inte används.

Energi för el och värme mäts oftast i enheten wattimmar (Wh). En kilowattimme (kWh) är den energi som behövs för att driva något som förbrukar en watt i tusen timmar eller tusen watt i en timme. Nationellt produceras så mycket elektricitet att det blir terawattimmar (TWh) som är miljarder kilowattimmar. I kommuner som Alvesta kommun används och produceras elektricitet inom storleken gigawattimmar (GWh), som är miljoner kilowattimmar.

3.1.1 Elförsörjning

För att få elektricitet behövs ett elnät som distribuerar elen från den plats där det produceras – till användarna. För att det ska gå är elnätet uppdelat i transmissionsnät (stamnät), regionnät och lokalnät. Transmissionsnätet förvaltas av Svenska kraftnät AB och kan jämföras med bilarnas motorvägar då nätet transporterar elen långa sträckor och kopplar Sveriges elnät med andra länders elnät. Regionnätet transporterar el mellan transmissionsnätet och lokalnätet, stora elförbrukare och en del elproduktion är anslutna

direkt till regionnätet. Lokalnätet är det nät som transporterar elen den sista biten från regionnätet till användarna, alltså hushåll och verksamheter.

Elnätsbolagen ansvarar för att leverera tillgänglig och säker el och för det betalar användarna en elnätsavgift. Som användare finns det bara ett elnätsbolag att välja på. Det beror på att lokalnäten är uppbyggda så att bara ett elnätsbolag har tillstånd (monopol) att bygga och driva elnätet inom deras område.

För att använda el tecknar användare ett avtal med ett elhandelsbolag. Kostnaden kan baseras på ett fast-, rörligt- eller timpris, samt val av energikällor. Klimatvänlig el kan vara antingen från fossilfri eller förnybara energikällor.

Sverige är uppdelat i fyra elområden. Elområde tre och fyra i söder har oftast högre elpriser då det där förbrukas mer el än det produceras. I norr är det tvärtom. Där produceras mer än vad som används. I framtiden kan detta ändras beroende på placering av elintensiva företag eller företag som ställer om från fossil energi till elektricitet. Det beror även på om produktionen av fossilfri energi ökar och effektivisering eller besparingar görs inom energiområden.

3.1.2 Uppvärmning och kyla

Uppvärmning av hus och lokaler kräver mycket energi under vintermånaderna. Det finns olika sätt att värma upp hus och få varmvatten på, som till exempel direktverkande el, värmepumpar, ved- eller pelletspanna och fjärrvärme.

Behovet av att kyla ner byggnader för en svalare inomhusmiljö har ökat och detta behov förväntas fortsätta på grund av klimatförändringarna. En del värmepumpar kan både värma och kyla luften (frikyla), men det finns också enklare sätt att hålla inomhusmiljön sval. Till exempel kan solvärmen hindras från att komma in genom att använda markiser eller gardiner och hålla fönster och dörrar på solsida stängda. Större träd utanför byggnaden kan också ge skugga och minska solens instrålningspåverkan.

3.1.3 Styrning och lagring

Ett problem med dagens elanvändning är att den inte är jämnt fördelad under året och under vissa tider på dygnet är det många som använder el samtidigt. Generellt används mer el på vintern när det är kallt ute, än under de varma sommarmånaderna.

När många använder el samtidigt under ett dygn bildas effektoppar och för hushållen sker det vanligen mellan klockslagen 7–9 och 17–19. Då kanske många väljer att laga mat, ladda elfordon eller starta någon maskin samtidigt. För ett företag kan en effektopp ske vid andra tider på dygnet. För att minska den ojämna fördelningen kan man försöka att

minska elanvändningen vid effekttoppstiderna (7–9 eller 17–19) och sprida ut elanvändningen mer över dygnets alla timmar.

I takt med att mer el produceras från förnybara källor varierar mängden el beroende på vädret och årstid. Ibland, när det finns mer el än vad som efterfrågas, kan priset på el sjunka till negativa nivåer. Då måste elproducenterna betala för att göra sig av med överskottet.

För att minska effekttoppar och anpassa för variationen av elproduktion på grund av vädret kan efterfrågefleksibilitet eller lagring av el vara några alternativ. Efterfrågefleksibilitet inom el innebär att anpassa sin elförbrukning utifrån utbud av el. Två kända tekniker för energilagring är att använda batterier eller vätgas. Av biogas går det också att framställa el med hjälp av en gasturbin, men vanligen används biogas till fordonsbränsle.

3.2 Klimatomställning

Klimatet är det genomsnittliga väderförhållandet i ett område över en längre tidsperiod, vanligtvis 30 år. Området kan vara globalt, nationellt och lokalt och tar med faktorer som temperatur, nederbörd, vindmönster och luftfuktighet. Klimatet har alltid varierat i alla tider, men idag är förändringarna tydligare än någonsin, mycket på grund av mänsklig inverkan. Jordens klimat blir allt varmare.

Klimatomställning handlar om att samhället behöver ändra levnadssätt samt hur man använder energi för att minska utsläppen av växthusgaser.

3.2.1 Mätning av utsläpp

För att mäta utsläppen används något som kallas koldioxidekvivalenter (CO_2 -ekv.). Koldioxidekvivalenter inkluderar alla växthusgaser, såsom koldioxid, metan, lustgas och vissa andra gaser. Eftersom koldioxid är den vanligaste växthusgasen används den som ett mått. Till exempel om ett ton av metangas släpps ut, motsvarar det 28 ton CO_2 -ekv. eftersom metan är 28 gånger mer skadligt för klimatet än koldioxid.

Ett ton koldioxidekvivalenter motsvarar en tur och retur resa med flyg till södra Spanien för en resenär.

3.2.2 Transporter

Transporter och resor har en stor påverkan på klimatet eftersom de bidrar till en betydande del av växthusgasutsläppen. Många fordon använder fossila bränslen som bensin, diesel och flygbränsle. Men det tillverkas också bränslen som inte är fossila,

såsom vätgas, biogas, FAME, HVO, biometanol, ED905 och el. El och vätgas räknas som fossilfri om den produceras från fossilfria källor. För att minska påverkan av fossila drivmedel, som bensin och diesel, kan en inblandning med biodrivmedel göras.

Det finns flera möjliga platser att ladda ett elfordon på, exempelvis hemma, på arbetsplatsen, på allmänna platser och vid snabbbladdningsstationer. Publika laddplatser och bränslestationer med fossilfria alternativ är en viktig del i infrastrukturen som främjar användningen av elfordon och minskar beroendet av fossila bränslen i andra fordon.

Motorfordon kommer aldrig att bli miljövänliga, utan kommer påverka miljön mer eller mindre. Motorfordon ger buller, kräver hårdgjorda ytor till vägar och parkeringsplatser, vägar som dras genom naturen, hälsofarliga partiklar från däck och vägbanor samt omfattande resursförbrukning för tillverkningen.

3.2.3 Markanvändning

Hur mark används kan påverka klimatet genom ökade växthusgasutsläpp och ökad eller minskad förmåga att absorbera koldioxid. Exempel på låg klimatpåverkan från markanvändning är:

- Skogsbruk som utgår från att främja och bevara biologisk mångfald, skydda ekosystemtjänster och säkerställa att avverkning inte överstiger återväxten så att skogen aktivt bidrar till att både minska växthusgasutsläppen och maximera koldioxidupptag.
- Jordbruk som kombinerar produktivitet med miljöhänsyn.
- Återställande av vissa typer av våtmarker.
- Användning av viss mark för produktion av förnybar energi.

3.2.4 Konsumtion

De utsläpp av växthusgaser som vår konsumtion orsakar kallas för konsumtionsbaserade utsläpp. Det mäts i mängd (kilogram eller ton) koldioxidekvivalenter (CO₂-ekv.). Hushållens konsumtion delas in i livsmedel, boende, kläder samt andra varor och tjänster.

Utöver hushållens konsumtion ingår offentlig konsumtion och investeringar i de konsumtionsbaserade utsläppen. Offentlig konsumtion avser när skolor, sjukhus och myndigheter köper in varor och tjänster för sin verksamhet. Investeringar är inköp av byggnation, maskiner, bostäder och värdeföremål.

3.3 Klimatanpassning

Klimatanpassning handlar om att samhället behöver anpassas för att klara framtida och pågående väderhändelser, som kan ske oftare och bli mer extrema på grund av klimatförändringar. Anpassningar behöver ske för att minska skador på mark, vatten och bebyggelse, samt människors och djurs hälsa.

Klimatet förändras och blir inte som det var för 20 år sedan och det kommer om 20 år inte vara samma som det är i dag. Även om forskningen ger olika scenarier för framtiden är det svårt att förutse hur klimatet kommer att utvecklas. Men ju mindre växthusgaser som släpps ut, desto mindre behov finns det för klimatanpassningsåtgärder.

Klimatförändringar leder till fler extrema väderhändelser som skyfall, torka och värmeböljor. Det kan leda till översvämningar, vattenbrist och värmestress.

Förändringarna påverkar också biologisk mångfald och ekosystem, ökar risken för skadegörare och sjukdomar, samt spridning av invasiva främmande arter.

Klimatförändringarna innebär utmaningar för människors hälsa och välmående, med en ökad risk för värmerelaterade sjukdomar, spridning av smittsamma sjukdomar och påverkan på mental hälsa till följd av extremväder och osäkerhet. Det kan även påverka produktionen av och handeln med livsmedel. Klimatförändringar i andra delar av världen kan också påverka livsmedelsförsörjningen och göra att självförsörjandegraden blir viktigare.

3.3.1 Sårbarhet

Att minska sårbarheten genom klimatanpassning betyder att samhället och dess invånare ska vara mindre känsligt för skador, hot och risker som är kopplade till klimatförändringar. Klimatförändringar påverkar många delar av samhället. Hur sårbart det är beror på hur mycket klimatet förändras, men också på hur väl förberett samhället är att möta och anpassa sig till de nya förutsättningarna. Beredskapsplaner och ökad medvetenhet och kunskap om klimatförändringarnas risker minskar sårbarheten.

3.3.2 Robusthet

Att öka robustheten genom klimatanpassning innebär att hantera olika händelser som kan uppstå till följd av klimatförändringarna. För att göra detta behöver följande göras:

- Planera för olika scenarion.
- Studera det som behöver anpassas och hur mycket klimatet kan förändras innan det uppstår problem.
- Ta fram åtgärder som minskar klimatrisker till följd av klimatförändringar.

3.3.3 Klimatkompensering

Klimatkompensering är att kompensera för de växthusgasutsläpp som sker. Det kan göras lokalt eller utanför kommunens gränser genom att bidra med negativa utsläpp.

En metod för klimatkompensering som ger negativt utsläpp är att tillverka och använda biokol. Biokol tillverkas genom en process som heter pyrolys, där växtdelar förbränns i syrefria förhållanden. En stor del av det kol som växterna har tagit upp under sin livstid binds i biokolet som sedan kan återföras till marken.

En annan teknik som används för klimatkompensering är CCS (Carbon Capture and Storage). Med den här tekniken kan koldioxid fångas från rökgaser och sedan lagras. CCS används främst vid kraftverk, förbränningsanläggningar och processindustrier. Även om tekniken är dyr provas den på flera platser runt om i världen.

3.3.4 Mark- och vattenanvändning

Klimatförändringar påverkar naturen och genom att använda mark och vatten på ett hållbart sätt kan naturen stödjas för att växter och djur ska överleva. Inom klimatanpassning i mark- och vattenanvändning tar detta program upp våtmarker, skydd av värdefull natur, grön infrastruktur och invasiva främmande arter.

Våtmarkers egenskap att hålla kvar vatten i landskapet är viktiga för att hantera översvämningar och torka. Genom att återställa våtmarker kan även fler arter och naturtyper bevaras, vilket är bra för den biologiska mångfalden och de fördelar naturen ger exempelvis ekosystemen.

Att skydda värdefull natur är också viktigt för att bevara den biologiska mångfalden (skydda hotade och/eller inhemska arter) och kan också bidra till klimatanpassning (stärkt ekosystem) och en minskning av växthusgasutsläpp (vissa våtmarker). En rik biologisk mångfald är viktig för ett hållbart samhälle och för att klara av både plötsliga och långsiktiga klimatförändringar.

Grön infrastruktur är mänskliga miljöer som efterliknar eller förenas ihop med den naturliga miljön för att skapa hållbara stadslandskap. Stadslandskap omfattar allt från byggnader, infrastruktur, grönområden, gator och torg i staden/orten. Grön infrastruktur är trädplantering som förbättrar luftkvalitet eller ger skugga, gröna tak som absorberar regnvatten, anläggning av gröna korridorer, parker eller naturreservat för att skapa livsmiljöer för djur och ökad biologisk mångfald, dagvattendiken/dammar med mera. Med hjälp av grön infrastruktur kan effekterna av klimatförändringar som översvämningar och torka hanteras med naturbaserade lösningar.

Invasiva främmande arter är ett problem eftersom de tar över stora områden och tränger undan inhemska arter, vilket påverkar den biologiska mångfalden och gör det svårare för ekosystemen att hantera extremt väder. Klimatförändringar kan öka risken för etablering och spridning av invasiva främmande arter, eftersom vissa arter kan gynnas av de förändrade klimatförhållandena och få en ökad konkurrensfördel. Därför är det viktigt att övervaka och bekämpa invasiva arter för att skydda den biologiska mångfalden och bevara ekosystemets funktioner.

4 Lokala mål för Alvesta kommun

I detta avsnitt beskrivs hur situationen i Alvesta kommun ser ut år 2025 för att sedan blicka framåt med vision för 2045 och mål och framtidsbeskrivning för 2030. Mer detaljerad information finns även under 5 Fokusområden.

4.1 Alvesta kommun i dag 2025

I Alvesta kommun år 2025 tar vi steg mot att bli mer ansvarsfulla med vår energianvändning. Tillsammans gör invånare, företag, föreningar, kommunkoncernen och våra besökare medvetna val för att använda energi effektivt i vardagen och vid inköp av energikrävande utrustning och fordon. Vi ser en ökande tendens att fler invånare och företag väljer förnybara energikällor, även om vi fortfarande har en bit kvar mot att göra det till en norm. Sedan några år tillbaka har etableringen av vindkraftsparken bidragit till att vi i Alvesta kommun har ungefär lika stor produktion som användning av elenergi.

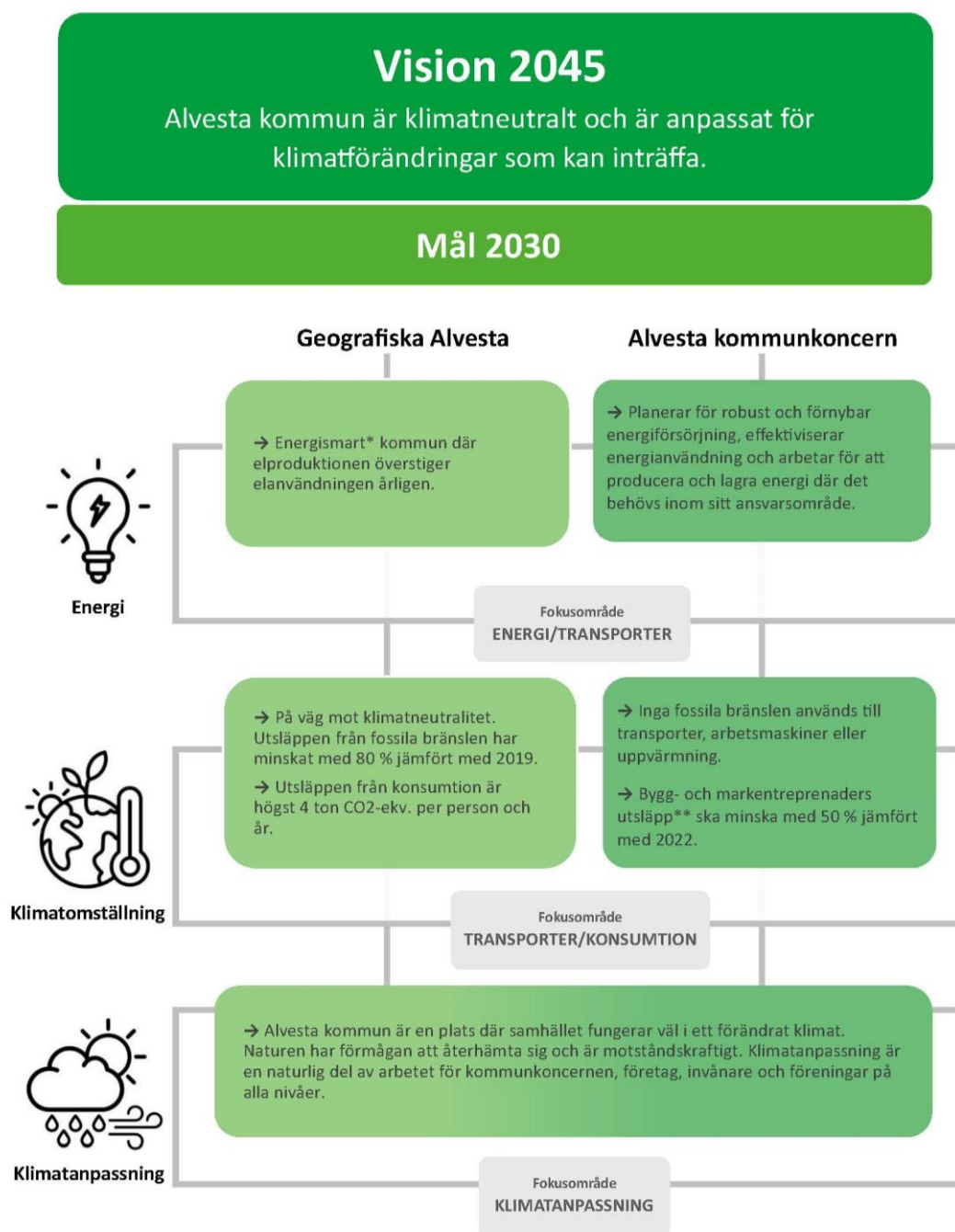
Transportsektorn och industrin börjar gradvis använda förnybara bränslen, även om detta inte är fullt genomfört ännu. Sedan flera år tillbaka finns en biogasanläggning i kommunen som producerar biogas av organiskt avfall från bland annat gödsel från lantbruken, matavfall och slakteriavfall. Biogasen uppgraderas för att kunna användas till fordonsbränsle både inom och utanför kommunen. Vi ser en viss ökning av elfordon under de senaste åren och laddningsinfrastrukturen börjar sakta att förbättras. Besöksnäringen spelar en viktig roll i att främja och använda dessa hållbara alternativ för transporter och energiförsörjning.

Vi ser också en ökad medvetenhet om och installation av solceller på vissa byggnader, men det är inte lika vanligt över hela kommunen ännu. Sortering av avfall och fokus på återanvändning och återvinning har ökat, men det finns fortfarande utrymme till förbättring. Samarbeten företag emellan och med kommunen för att minska avfall och använda resurser på ett hållbart sätt börjar efterfrågas, men tydliga initiativ saknas.

Vi ser också att fler invånare och besökare sakta börjar ändra sina vanor för att minska sin miljöpåverkan, som att välja alternativ till bilen och att konsumera mer medvetet. Målet att bli klimatneutralt är fortfarande en resa, men vi är på väg mot en mer hållbar kommun. Att anpassa oss till klimatförändringar och minimera riskerna för framtida problem är en del av den här resan och vi arbetar stegvis för att uppnå detta.

4.2 Vision 2045 & Mål 2030

Alvesta kommuns vision för energi, klimatomställning och klimatanpassning sträcker sig till 2045 och besvarar vad kommunen vill uppnå på lång sikt. För 2030 har Alvesta kommun tre mål för geografiska Alvesta kommun och tre mål för Alvesta kommunkoncern, samt ett gemensamt mål. Målen för 2030 besvarar vad kommunen behöver uppnå på medellång sikt.

* Innebär att minimera energiförbrukningen (effektivisera och minska användningen) och minska energins klimatpåverkan (fossilfritt).

** Allt eftersom data och system tillgängliggörs kan fler mätbara mål göras inom kommunkoncernens konsumtion. Krav på system för att mäta nuläge och beräkna mål behövs.

4.2.1 Vision för 2045

<i>Alvesta kommun är klimatneutralt och är anpassat för klimatförändringar som kan inträffa</i>	
Visionen innebär	Visionen innebär att det som görs inom kommunens gränser ska utföras utan att bidra till global uppvärmning, samt att alla i Alvesta kommun är förberett för att hantera olika typer av klimatförändringar som uppstår till följd av den globala uppvärmningen.
Samband andra mål	Visionen överensstämmer med de långsiktiga målsättningarna i Regional utvecklingsstrategi, nationella miljömål och Agenda 2030.

4.2.2 Mål för Geografiska Alvesta kommun och Kommunkoncernen 2030

Totalt finns sju mål inom energi, klimatomställning och klimatanpassning. Det finns ett gemensamt mål för geografiska Alvesta kommun och kommunkoncernen inom Klimatanpassning. Inom Energi har geografiska Alvesta kommun och kommunkoncernen ett mål vardera och inom klimatomställning finns två mål vardera.

För varje mål beskrivs det vad målet innebär och för de mål som är mätbara finns ett nuläge och ett framtida målvärde för måluppfyllelse 2030. För mål utan mätbarhet beskrivs hur målet följs upp.

Gemensamt mål 2030

För klimatanpassning har Geografiska Alvesta kommun och Alvesta kommunkoncern ett gemensamt mål:

<i>Alvesta kommun är en plats där samhället fungerar väl i ett förändrat klimat. Naturen har förmågan att återhämta sig och är motståndskraftigt. Klimatanpassning är en naturlig del av arbetet för kommunkoncernen, företag, invånare och föreningar på alla nivåer.</i>	
Målet innebär	Att samhället anpassas till de klimatförändringar som kan komma att ske till följd av global uppvärmning. Anpassning behöver ske så att samhället och dess invånare ska vara mindre känsligt för skador, hot och risker och för att kunna planera åtgärder som minimerar olika klimatrisker som kan uppstå.
Läget	Se nuläge i 5.1.3 Indikatorer för Klimatanpassning

Samband andra mål	Målet utgår från det nationella målet i 2023/24:97 Nationell strategi och regeringens handlingsplan för klimatanpassning.
Uppföljning	Årligen följa upp indikatorerna i 5.4.3 Indikationer Klimatanpassning.
Ansvar för uppföljning	Samhällsbyggnadsförvaltningen

Mål för Geografiska Alvesta kommun 2030

Inom geografiska Alvesta kommun finns ett mål inom energi och två mål inom klimatomställning.

Energimål

<i>Geografiska Alvesta kommun är en energismart kommun och elproduktionen överstiger den totala elanvändningen i geografiska Alvesta kommun på årsbasis.</i>	
Målet innebär	Att kommunen ska vara en pluselkommun, där elproduktionen överstiger elanvändningen totalt för året.
Läget 2021	Elanvändningen har under de senaste åren varit på en ganska jämn nivå, cirka 280 GWh. Vindkraftsparken i Lyngsåsa, som togs i drift hösten 2021, har en årlig produktionskapacitet på 315 GWh. Det innebär att elproduktionen redan nu är något högre än elanvändningen.
Samband andra mål	Målet utgår från de regionala målen "Öka eller behåll elproduktion från förnybara källor" samt "Effektivare användning" i Kronobergs miljömål 2021–2030.
Uppföljning	Årlig uppföljning genom att följa produktionen av elenergi och elförbrukningen i geografiska Alvesta kommun. (Mer el och/eller högre effekt behövs för att ställa om mot ett fossilfritt samhälle samtidigt som effektiviseringar inom el kan göras. Olika incitament kan påverka hur användningen och produktionen ser ut i framtiden.)
Ansvar för uppföljning	Samhällsbyggnadsförvaltningen

Klimatomställningsmål 1

<i>Alvesta kommun är på väg mot en klimatneutral kommun. De totala utsläppen från fossila bränslen inom geografiska Alvesta har minskat med 80 procent jämfört med år 2019.</i>	
Målet innebär	Att koldioxidutsläppen ska minska inom Alvesta kommun. De totala koldioxidutsläppen ska minska från 57 054 ton/år (2019) till 11 411 ton/år (2030). Utifrån invånarantal, för att få en förståelse på hur mycket som behöver minskas baserat per person, ska utsläppen minska från 2,83 ton CO₂ per år (2019, 20 134 invånare) till 0,57 ton CO₂ per år (2030, 20 612 invånare*)
Läget	Utsläppsstatistik för år 2019, 2021 och 2022 var 57 054, 52 667 och 46 217 ton koldioxid. Utsläppen från fossila bränslen inom Alvesta kommun beror: 80 % på transporter, 13 % på arbetsmaskiner och därefter på uppvärmning av bostäder/lokaler, produktanvändning, industri, el och fjärrvärme år 2022.
Samband andra mål	Målet utgår från det regionala målet "Minska utsläppen av fossila bränslen och fasa ut dom" i Kronobergs miljömål 2021–2030.
Uppföljning	Årlig uppföljning, statistik hämtas på SMHI:s emissionsdatabas.
Ansvar för uppföljning	Samhällsbyggnadsförvaltningen

* Prognos

Klimatomställningsmål 2

<i>Utsläppen från konsumtion i Geografiska Alvesta kommun är högst 4 ton CO₂-ekv. per person och år.</i>	
Målet innebär	Att utsläpp från vår konsumtion genomsnittligen behöver minska med mer än hälften per person i Alvesta kommun år 2019 till år 2030.
Läget 2019	9,76 ton CO ₂ -ekv. per invånare (Källa: Konsumtionskompassen)
Samband andra mål	Målet utgår från det regionala målet "Minska konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp" i Kronobergs miljömål 2021–2030.

Uppföljning	Årlig uppföljning (om och när det finns tillgängliga data) genom Konsumtionskompassen.
Ansvar för uppföljning	Samhällsbyggnadsförvaltningen

Mål för Alvesta kommunkoncern 2030

Inom Alvesta kommunkoncern finns ett mål inom energi och två mål inom klimatomställning.

Energimål

<i>Alvesta kommunkoncern planerar för en robust energiförsörjning, effektiviserar energianvändningen och arbetar för att producera och lagra energi där det behövs.</i>	
Målet innebär	Att kommunkoncernen arbetar för att - Säkerställa att det finns trygg och säker tillgång till energi, - Minska energiförbrukningen genom energieffektivisering, - Producera egen energi genom förnybara källor och - Möjliggöra lagring av energi.
Läget	Se nuläget i 5.1.3 Indikatorer för Energi, kommunkoncernen
Samband andra mål	Målet utgår från de regionala målen "Öka eller behåll elproduktion från förnybara källor" samt "Effektivare användning" i Kronobergs miljömål 2021–2030.
Uppföljning	Årlig uppföljning genom uppföljning av indikatorerna i avsnitt 5.1.3 för kommunkoncernen.
Ansvar för uppföljning	Kommunledningsförvaltningen

Klimatomställningsmål 1

<i>Inom Alvesta kommunkoncern används inga fossila bränslen till transporter, arbetsmaskiner eller uppvärmning.</i>	
Målet innebär	Att fossila bränslen inte längre ska användas till transporter, arbetsmaskiner eller uppvärmning år 2030.
Läget	Bränsle till arbetsmaskiner, transporter: ej framtaget Fjärrvärme: 0,4 % fossilt (år 2022)

	Uppvärmning AllboHus: 17 917 liter fossil olja (år 2023)
Samband andra mål	Målet utgår från det regionala målet "Minska utsläppen av fossila bränslen och fasa ut dom" i Kronobergs miljömål 2021–2030. Men att kommunkoncernen går före och ska minska användningen till 0.
Uppföljning	Årlig uppföljning genom att ta fram statistik gällande fossila bränslen i kommunkoncernen.
Ansvar för uppföljning	Kommunledningsförvaltningen

Klimatomställningsmål 2

<i>Bygg- och markentreprenaders utsläpp ska minska med 50 %, jämfört med 2022.</i>	
Målet innebär	Utsläpp från bygg- och markentreprenader ska minska från 14 300 ton CO ₂ -ekv. (år 2022) till 7 650 ton år 2030.
Läget 2022	14 300 ton CO ₂ -ekv.
Samband andra mål	Målet utgår från det regionala målet "Minska konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp" i Kronobergs miljömål 2021–2030. Men det har anpassats till kommunkoncernens miljöspendanalys och till den kategorin som hade högst utsläpp.
Uppföljning	Årlig uppföljning.
Ansvar för uppföljning	Kommunledningsförvaltningen

4.3 Alvesta kommun 2030

I Alvesta kommun tar vi ansvar för vår energianvändning på ett smart sätt och främjar cirkulära flöden. Tillsammans gör invånare, företag, föreningar, kommunkoncern och besökare medvetna val för att använda energi effektivt i vardagen och vid inköp av energikrävande utrustning och fordon. Vi prioriterar förnybara energikällor framför fossila bränslen i alla områden, där det är tekniskt möjligt. Transporter och industrin drivs till stor del av el och förnybara bränslen, bland annat genom den lokalt producerade biogasen i kommunen. Besökare som väljer hållbara resor till och inom Alvesta kommun bidrar också till denna positiva utveckling.

Personbilar och lätta lastbilar körs med el eller andra förnybara drivmedel tack vare ökad efterfrågan och en utbyggd och laddinfrastruktur och bränslestationer med förnybart bränsle. Vi är fler som går, cyklar och/eller åker kollektivt tack vare ökad medvetenhet om hälso- och miljöfördelar, samt förbättrade förutsättningar. Solceller är en självklarhet på nybyggnationer och allt fler befintliga byggnader har solceller installerade på taken. Invånare, företag och även besökare vet hur de använder och lagrar el.

Alla i Alvesta kommun sorterar avfall nära hemmet eller arbetet för att minska avfall och öka återanvändning och återvinning. Genom samarbete företagen emellan och med kommunkoncernen minskar vi avfall och använder resurser på ett hållbart sätt. Vi köper inte mer än vad vi behöver och strävar tillsammans mot ett klimatneutralt Alvesta. Besöksnäringen spelar en viktig roll genom att erbjuda hållbara upplevelser.

Vår kommun är anpassad för klimatförändringar för att vi ska känna oss trygga och säkra. Vi tar vara på positiva effekter av förändringar i klimatet och minimerar riskerna för framtida problem kopplade till klimatet. Alvesta kommun är en plats där både invånare och besökare trivs och deltar i arbetet för en hållbar framtid.

5 Fokusområden

För att nå Alvesta kommuns mål 2030 har fyra fokusområden med tillhörande utmaningar identifierats. Genom att fokusera på områdena och koppla insatser och åtgärder i handlingsplanen till de olika utmaningarna kommer målgrupperna tillsammans att bidra till programmets uppsatta mål. Se tabell 1.

Tabell 1 Energi- och klimatprogrammets fokusområden och utmaningar.

Fokusområde	Utmaningar
Energi	Effektiv energianvändning Hållbar uppvärmning Förnybar energi Effektiv styrning och lagring
Transporter	Hållbara transporter Minskat resande Fossilfria drivmedel
Konsumtion	Cirkulär ekonomi och minskad resursanvändning Klimatsmart byggande och bevarande Klimatsmart mat
Klimatanpassning	Minskad sårbarhet och ökad robusthet Ta vara på möjligheter Lokal kompensering

I beskrivningen av varje fokusområde ingår följande:

- **Nuläge**
I Nuläge beskrivs hur det ser ut för respektive fokusområde, både nationellt och lokalt i Alvesta kommun.
- **Utmaningar**
I Utmaningar, se tabell 1 vilka utmaningar som förekommer, identifieras de områden inom fokusområdena där det finns potential till förbättring. Genom att arbeta med olika insatser och åtgärder inom dessa utmaningar kan de lokala målen för 2030 inom energi, klimatomställning och klimatanpassning uppnås.
 - **Kommunkoncernen**
I kommunkoncernen beskrivs ambitionerna och förväntat förhållningssätt på de åtgärder som förväntas vidtas för att möta och övervinna utmaningen. Exempel på insatser ges.

- Geografiska Alvesta

I geografiska Alvesta beskrivs vilka olika aktiva val och beslut som invånare, företag och föreningar kan göra/ta som bidrar till att möta och övervinna utmaningarna. Exempel på insatser ges.

- Indikatorer

Till varje fokusområde finns indikatorer som visar utvecklingen av fokusområdet och dess utmaningar. Dessa indikatorer används för att följa upp Energi- och klimatprogrammet. För varje indikator finns ett nuläge och ett ansvar för uppföljning. Ansvaret fördelas på förvaltningar och bolag i Alvesta kommunkoncern.

5.1 Energi

För att kommunen ska vara en plats för utveckling och kunna växa är en säker och resurseffektiv energiförsörjning viktig. Det handlar om att se till att det finns tillräckligt med energiresurser för att möta behovet och att dessa resurser är tillförlitliga och hållbara över tid. Det innebär också att utnyttja energin så effektivt som möjligt.

5.1.1 Nuläge

Elproduktion och distribution

I Sverige är nästan all elektricitet (98 procent) producerad utan att använda fossila bränslen. Den typen av el produceras genom vattenkraft, kärnkraft, vindkraft, biobränsleeldade kraftvärmeverk och solkraft (Vattenfall, 2024).

Sverige är uppdelat i fyra elområden. Alvesta kommun tillhör elområde fyra som är ett elområde där det produceras mindre el än vad som behövs. Det kan ibland göra att elpriserna är högre än i andra områden.

Under 2021 producerades 153 GWh förnybar el i Alvesta. Lyngsåsa vindkraftspark, som invigdes hösten 2021, består av 22 vindkraftsverk och beräknas producera 315 GWh elektricitet varje år.

I Alvesta kommun har elproduktion från solceller ökat under de senaste åren. År 2022 var den installerade effekten 388 W per invånare, vilket motsvarar 7,85 MW totalt. I Alvesta kommun är mängden solenergi som installerats per invånare 2022 rankad som nummer 57 bland landets kommuner (Svensk Solenergi, 2024). Inom kommunkoncernen finns flera solcellsanläggningar redan installerade på kommunens byggnader; kommunhuset, Vislandaskolan, Grönkullaskolan, Prästängsskolan, Lunnagårds förskola, Moheda förskola och Högåsen.

I Översiktsplanen kommer tänkbara lokaliseringar för vindkraft visas på en karta tillsammans med information om riktlinjer för att säkra avstånd till närboende. Kommunen tar i Översiktsplanen fram riktlinjer för etablering av solenergi. Områden som nämns som lämpliga är längs större vägar, tidigare torvtäcker och impediment. Impediment är mark med låg förmåga att producera virke, exempelvis kärr.

Senast år 2027 kommer elnätsbolagen att införa en ny prismodell för alla kunder som baseras på effekt. Det innebär att det blir dyrare med effekttoppar. En del svenska elnätsbolag har redan genomfört förändringen. Alvesta Energi AB och E.ON som ansvarar för olika delar av elnäten i Alvesta kommun, kommer att behöva genomföra detta för alla kunder. I dag finns effekttaxa för storförbrukare av el och för en del företag. När

effekttaxan kommer är det viktigt att som användare läsa på hur taxan är uppbyggd för att kunna hålla kostnaden nere.

Genom att elnätsavgiften ändras kan energisystemet styras för att minska effekttoppar inom hushållen.

Som en beredskap för elavbrott har Alvesta kommunkoncern på vissa platser reservkraft som behöver drivas av fossila bränslen vid användning. Planen är att reservkraften ska drivas med HVO och biogas. Kommunkoncernen har inga batterier för energilagring. Hur kommunen arbetar med beredskap ur kris och civilt försvar beskrivs i Program för civil beredskap. Programmet innehåller bland annat att det behöver anskaffas reservkraft, utveckla reserv-värme i prioriterade fastigheter och öka kommuninvånarnas medvetenhet om deras eget ansvar i hemberedskap.

Uppvärmning och kyla

Uppvärmning och varmvattenförbrukning utgör cirka 80 procent av den totala energianvändningen i svenska hem.

Alvesta Energi AB ansvarar för produktion och distribution av fjärrvärme i delar av tätorterna Alvesta, Vislanda och Moheda. År 2024 producerades 98,2 GWh fjärrvärme, varav 99,35 procent var fossilfri.

Det kommunala fastighetsbolaget AllboHus AB har en yta på cirka 272 000 kvm Atemp med verksamhetslokaler och bostäder som de sköter om. För år 2024 är energianvändningen 119 kWh/kvm Atemp och energianvändningen har minskat genom åren genom att isolera klimatskal och uppgradera ventilation med värmeåtervinning med mera.

Inom AllboHus fastigheter används frikyla i ambulansens lokal och i kommunhuset, samt på Askens servicehus, Björkliden, Furuliden och Skatelövskolan (pågående byggnation).

AllboHus fastigheter använder fossila bränslen för en del fastigheter vid kalla dygnstemperaturer (runt -10 till -15 grader Celsius) eller om någon av biobränslepannorna går sönder. Under 2023 förbrukades 17 917 liter fossil olja, vilket var högre än föregående år på grund av ett större fel i en biobränslepanna.

För att minska uppvärmningsbehovet har AllboHus projekterat LSS-boendet på Taggvägen enligt passivhusstandard, samt Moheda förskola och Skatelövsskolan (pågående) enligt miljöklass Silver.

Energisystem

I ett energisystem används el, värme, kyla, transporter och energianvändning inom industriverksamhet. Energins väg börjar från olika energikällor och distribueras till användare efter olika omvandlingar, exempelvis omvandlas fasta biobränslen till fjärrvärme.

År 2021 var den totala energitillförseln i hela Sverige 538 TWh, men den faktiska användningen var 375 TWh på grund av förluster vid produktion, överföring, energisektorns egna behov och annan användning för icke energiändamål (Energimyndigheten, 2024).

Alvesta kommun har tagit fram en energibalans för hela Alvesta kommun som geografiskt område. I Alvesta kommun tillfördes totalt 537 GWh år 2021 (se tabell 2 för energimängd per energikälla).

Tabell 2 Tillförsel av energi och vilken typ av energikälla i Alvesta kommun.

Energikälla	Energimängd (GWh)
Elproduktion utanför kommunen	135
Elproduktion inom kommunen	153 (149 vindkraft och 4 solkraft)
Fasta biobränslen	169
Flytande biodrivmedel och bioolja	9
Biogas	2
Gasolja/naturgas	0,5
Fossila oljeprodukter	68
Totalt	537

Den faktiska användningen i Alvesta kommun var 534 GWh och fördelades på olika slutanvändare enligt tabell 3. Att slutanvändningen är något lägre än energikälla beror på att de sker förluster emellan.

Tabell 3 Energimängd för alla slutanvändare i Alvesta kommun.

Slutanvändare	Energimängd (GWh)
Hushåll	199
Industri och byggverksamhet	178
Andra tjänster som lager, kontor, handel, hotell, restauranger	44
Transporter	44
Jordbruk, skogsbruk och fiske	43
Offentlig verksamhet	26
Totalt	534

Hushållen använde mest energi för uppvärmning och varmvatten, medan industri- och byggverksamhet var stora elförbrukare. Transporter stod för den högsta användningen av fossila oljeprodukter och har av den anledningen ett särskilt fokusområde (4.2 Transporter).

Tillförsel i tabell 2 baseras på slutanvändning i kommunen i tabell 3 och tar inte upp hur mycket energi som produceras i Alvesta kommun. Biogasanläggningen i Alvesta tätort producerade 2 042 507 kg uppgraderad fordonsgas 2024, det motsvarar 26,55 MWh i energi.

5.1.2 Utmaningar inom Energi

- Effektiv energianvändning
- Hållbar uppvärmning
- Förnybar energi
- Effektiv styrning och lagring

Effektiv energianvändning

Effektiv energianvändning handlar om att använda mindre energi av el, värme och kyla genom att välja mindre energikrävande produkter och processer.

Kommunkoncernen

Vid om- och nybyggnation av lokaler som används av kommunkoncernen eftersträvar Alvesta kommunkoncern hög energiprestanda. Prioritet ges åt energieffektivitet framför produktion av förnybar energi. Lokaler ska användas energismart genom styrning av ventilation och värme. AllboHus fastighets AB äger och sköter de flesta av kommunkoncernens lokaler, samt andra övriga lokaler och byggnader, inklusive drygt 1 900 lägenheter. Bolaget kan påverka energianvändningen genom tekniska förbättringar som bättre ventilation, uppvärmning, isolering, belysning och underhåll.

Kommunkoncernen kan också använda lokalerna på ett sätt som främjar minskad energianvändning. Exempelvis ventilerar i tvärdrag en kort stund istället för att ha ett fönster öppet i en liten glipa, stänga ytterdörrar för att minska värmeförluster, släcka lampor eller annan utrustning i rum som inte används.

En stor mängd el används i dag för gatubelysning. Enligt kommunens belysningsplan ska energiförbrukningen minska och arbetet pågår med att byta ut gamla lampor mot moderna LED-lampor och att förbättra styrningen.

För vatten- och avloppshantering i kommunkoncernen sker det kontinuerligt byten till mer energieffektiv utrustning.

Geografiska Alvesta

För företag, föreningar och invånare är det bra att lära sig mer om sin energiförbrukning. Genom att skapa en kultur av att vara medveten om energianvändning kan företag, föreningar och invånare både spara pengar och bidra till hållbarhet. Ett annat sätt är att köpa apparater och utrustning som förbrukar mindre energi. Kommunens energi- och klimatrådgivning kan hjälpa till med detta.

Hållbar uppvärmning

Uppvärmning står för en stor del av energiförbrukningen i fastigheter och lokaler. Hållbar uppvärmning innebär att den ska bestå av förnybara energikällor och vara så effektiv som möjligt. Uppvärmningsmetoder (även för uppvärmning av varmvatten) som används i dag är olika hållbara beroende på energikälla och anläggningens verkningsgrad.

Kommunkoncernen

Alvesta kommunkoncern verkar för att fler invånare, företag och föreningar ska ha möjlighet att välja fjärrvärme. Där fjärrvärme inte finns tillgänglig ska lönsamhetskalkyl för biobränslepannor göras. Användningen av fossila bränslen för uppvärmning ska bytas ut mot förnybara alternativ. Inomhustemperaturen i verksamhetslokaler ska vara anpassad för vad lokalen används till.

Geografiska Alvesta

Företag, föreningar och invånare kan i första hand minska uppvärmnings- och varmvattenbehovet genom att förbättra byggnaders isolering, justera inomhustemperaturen och installera snålspolande duschmunstycken. Dessutom är det viktigt att regelbundet se över och underhålla uppvärmningsutrustningen för att optimera dess prestanda. Efter att åtgärder har gjorts för att minska byggnadens behov av värme kan uppgradering eller byte av uppvärmningssystem genomföras.

Förnybar energi

Att producera förnybar energi är viktigt för att minska beroendet av extern energiförsörjning och fossila bränslen. Exempel på lokalt producerad energi, utöver sol-, vind- och vattenenergi, kan vara biogas, vilket också kan användas som reservkraft för elproduktion. Genom att producera energi lokalt kan risken för strömavbrott minskas och även brist på energi när överföringen av energi är begränsad. Lokal fossilfri elproduktion genom kärnkraft tas inte med i Energi- och klimatprogrammet.

Kommunkoncernen

Alvesta kommunkoncern ska öka andelen förnybar elproduktion inom kommunens verksamhetslokaler. Kommunkoncernen gör lönsamhetskalkyler för solcellsinstallationer vid varje till-, om- och nybyggnation. Kommunkoncernen fortsätter att köpa in el som är

märkt med bra miljöval, vilket innebär att den är producerad från förnybara energikällor. Kommunkoncernen skapar förutsättningar för kommunens invånare, företag och föreningar att bidra till att geografiska Alvestas elförsörjning består av förnybar energi.

Geografiska Alvesta

Företag, föreningar och invånare ser över sina elavtal och väljer avtal med förnybar eller fossilfri energi. Efter att ha genomfört energieffektiviserande och energibesparande åtgärder kan man se över möjligheten att producera egen el, till exempel med solceller som många redan gör.

Effektiv styrning och lagring

Att styra användningen av el till perioder då elproduktionen i samhället är hög och billig eller att lagra el för framtida bruk är ett sätt att anpassa sig till att elproduktionen är mer varierande. Att lagra energi för elanvändning kan göras genom att ladda batterier eller producera vätgas.

Utbyggnad och förstärkning av elnätet är viktig för att kunna framtidssäkra elförsörjningen.

Kommunkoncernen

Alvesta kommunkoncern arbetar för att aktivt sänka höga effekttoppar och sprider kunskap om efterfrågefleksibilitet och effekttaxa. För att främja produktionen av hållbar el med lokal användning utforskar kommunkoncernen möjligheter att lagra energi på kort och lång sikt. Kommunkoncernen ska följa vätgasutvecklingen.

Alvesta Elnät AB arbetar utifrån nätutvecklingsplanen för att kunna framtidssäkra lokalnätet utifrån ett mer elektrifierat samhälle och där mer förnybar energiproduktion kopplas in.

Geografiska Alvesta

Företag, föreningar och invånare kan förbättra kunskapen om effekttoppar och förståelsen för effekttavgifter, eftersom alla kommer att behöva betala utifrån det sättet inom en snar framtid. Företag kan genom smart teknik styra sin användning över dagen i stället för att mycket energi används samtidigt. Vanlig teknik är att ha rörelsesensorer för belysning eller att reglera ventilation för när och hur byggnaden används. I hushåll och andra verksamheter kan maskiner (exempelvis för disk, tvätt samt värmesystem) och laddning av elfordon tidsstyras.

5.1.3 Indikatorer Energi

Inom energi kommer följande indikatorer att följas upp enligt tabell 5.

Tabell 4 Indikatorer för fokusområde energi.

Indikatorer Kommunkoncern	Nuläge	Ambitionsnivå 2030	Ansvarig för uppföljning
Energianvändningen i kommunala lokaler*	121 kWh/m ² A _{temp} ** (2023)	100 kWh/m ²	AllboHus Fastighets AB
Fossila bränslen för uppvärmning av fastigheter ska bytas ut mot förnybara alternativ	17 917 liter (2023)	0 liter	AllboHus Fastighets AB
Kommunal elproduktion	Solenergi: 209 MWh*** Kraftvärme: 0,2 GWh (2020)	Solenergi: 400–500 MWh Kraftvärme: utreds framåt	AllboHus Fastighets AB Alvesta Energi AB
Antal LED-armaturer i kommunens gatubelysning	13 % av cirka 6 000 armaturer (2023)	100 %	Samhällsbyggnadsförvaltningen
Batterilagring	0 kW	500–1 000 kWh	AllboHus Fastighets AB
Indikatorer Geografiska Alvesta	Nuläge	Önskad riktning	Ansvarig för uppföljning
Installerad effekt solel	720 W/invånare (2023)	Öka	Samhällsbyggnadsförvaltningen
Antal fjärrvärmekunder	Alvesta 989 Vislanda 316 Moheda 303 (2023)	Öka	Alvesta Energi AB
Fossil andel i tillförd energi i fjärrvärme-produktion	0,29 %, 8 840 liter fossil olja**** (2023)	0 %	Alvesta Energi AB

*kommunala lokaler är bostäder, verksamhetslokaler och servicehus

**A_{temp} är uppvärmning+ varmvatten+ fastighetsel på år uppvärmd yta över tio grader Celsius

*** Effekten för den installerade solenergi är 209 kW och en kW solcell motsvarar cirka 1 000 kWh.

**** Varierar från år till år beroende på väder och driftstörningar. År 2022 var oljeanvändningen 39 104 liter.

5.2 Transporter

Transporter är ett eget fokusområde i Energi- och klimatprogrammet. I Alvesta kommun är transporter den sektor där det används mest fossila bränslen i energisystemet. När det gäller flygresor är de flesta utsläppen kopplade till konsumtion och sker utanför kommunen. Därför inkluderas flygresor i fokusområdet konsumtion.

5.2.1 Nuläge

Nationellt stod vägtrafiken för ungefär 30 procent av de totala växthusgasutsläppen 2019. Utsläppen har minskat sedan 2007 tack vare bränslesnålare fordon, ökad användning av biobränslen och fler elbilar. Personbilar och tunga lastbilar bidrar mest till utsläppen från inrikes transporter (Naturvårdsverket 1, 2024).

Inom Alvesta kommuns gränser var utsläppen av växthusgaser totalt 5,31 ton CO₂-ekv. per invånare år 2021. Av det består 2,0 ton (38 procent) av transporter (SMHI 1, 2024).

Hållbara transporter

Enligt det nationella cykelbokslutet för 2021 görs drygt var åttonde resa med cykel (Trafikverket, 2022). Det finns ingen statistik för hur många resor som sker på cykel inom Alvesta kommun. Däremot pågår ett arbete med att ta fram en cykelplan för att öka andelen cykelresor i Alvesta kommun.

Enligt Alvesta kommuns Trafikstrategi ska "Trafiksystemet och resandet i Alvesta kommun vara miljömässigt, socialt och ekonomiskt hållbart". Med miljömässigt menas att trafiksystemet är yteffektivt, genererar små utsläppsmängder och förbrukar lite resurser.

Alvesta station är en av landets viktigaste knutpunkter för järnväg, då den binder samman tåg mellan Malmö och Stockholm (Södra stambanan) och tåg mellan Göteborg och Kalmar/Karlskrona (Kust till kust-banan). I december 2023 invigdes kommunens stadstrafiksbuss i Alvesta tätort. För att öka chanserna att många ska välja bussen och få in det som en ny vana, var det gratis att åka för alla resenärer under 2024.

Alvesta kommunkoncern har en policy för tjänsteresor, fordon och val av drivmedel. Policyn anger vilka transportalternativ som ska prioriteras med hänsyn till klimat, miljö, arbetstid och direkta resekostnader. Den ger också riktlinjer för bränsleval och när fordonen bör bytas ut. Inom kommunens förvaltningar finns 115 personbilar och lätta lastbilar. I tabell 5 presenteras vilka drivmedel som används och andel fordon per drivmedel. Att förvaltningarnas personbilar och lätta lastbilar går på el och förnybara

drivmedel är något som kommunkoncernen har satsat på genom att följa policyn för tjänsteresor, fordon och val av drivmedel.

Tabell 5 Drivmedel för Alvesta kommunförvaltningars personbilar och lätta lastbilar (år 2024)

Drivmedel	Antal fordon*	Procentandel (%)
El	47	41
Biogas	48	42
HVO	20	17
Totalt	115	100

* I statistiken ingår inte arbetsmaskiner, utbildnings- eller tunga fordon.

För att öka hållbara transporter för kommunanställda inom Alvesta kommun erbjuds förmånscykel som innebär att man hyr en cykel under 36 månader. Därefter finns möjligheten att köpa ut cykeln eller lämna tillbaka den utan kostnad.

För att underlätta hållbara transporter och skapa möjlighet för elektrifiering i transporten inom Alvesta kommun har Alvesta kommunkoncern antagit ett program för att bygga ut laddinfrastruktur. Planen inkluderar placering och prioritering av laddstolpar för elfordon.

Under 2023 och 2024 har bussen Åsnenlinjen testats som ett hållbart transportalternativ mellan Alvesta och Åsnen nationalpark under sommarsäsongen. Planen är att Åsnenlinjen även ska vara tillgänglig sommaren 2025.

Minskat resande

Inom Sverige var den genomsnittliga körsträckan 617 mil per invånare medan den i Alvesta kommun var 709 mil per invånare för år 2022, enligt KOLADA.

För att minska utsläppen från bensen och diesel (och flygfotogen) har det inom Sverige ställts krav på drivmedelsleverantörer att ha en inblandning av biodrivmedel, så kallad reduktionsplikt. Reduktionsplikten beslutas nationellt och inom kommunen kan det inte påverkas om inblandningen är hög eller låg. Det som kan påverkas inom kommunen är att minska användningen av fossila bränslen (om fordonen använder det) genom att resa mindre.

Kommunkoncernen medverkar aktivt i olika digitala initiativ, såsom införande av säker digital kommunikation (SDK) och utveckling av Digital post, som bidrar till att minska transporter.

Fossilfria drivmedel

I Alvesta kommun finns en biogasanläggning (Alvesta Biogas AB) som ägs gemensamt av elva lantbrukare i kommunen. Produktionen av biogasen är förnybar då det används

organiskt restavfall så som gödsel och matavfall. Anläggningen producerar biogas som omvandlas till fordonsgas och levereras till tankstationen i Alvesta och till andra delar av Småland och Blekinge.

År 2024 finns 36 offentliga kommunala laddplatser för elfordon, varav 34 är nya platser som tillkom samma år med hjälp av bidrag från Klimatklivet.

5.2.2 Utmaningar inom Transporter

Behovet av transporter finns nu och kommer finnas i framtiden. Därför är utmaningarna inom transporter följande:

- Hållbara transporter
- Minskat resande
- Fossilfria drivmedel

Hållbara transporter

För att göra transporter mer hållbara behöver mer miljövänliga sätt att resa användas, som kollektivtrafik (buss och tåg), cykling och gång i stället för att köra bil.

Kommunkoncernen

Alvesta kommunkoncern följer sin policy för tjänsteresor, fordon och drivmedel genom att prioritera möten och resor enligt den. Resor med egen bil i tjänst ska bara göras om det inte finns andra alternativ tillgängliga. Enligt "Rutin för ersättning av personlig egendom" ersätts inte skador på egen bil om det sker under arbetstid eller i samband med arbetets utförande.

Vid infrastrukturprojekt ska användningen av hållbara transportmedel till, från och inom platsen främjas enligt kommunens Trafikstrategi. Alvesta kommunkoncern uppmuntrar aktivt vårdnadshavare, vårdtagare, elever, besökare och andra att välja hållbara transportalternativ när de reser till kommunens verksamheter, turistmål och offentliga platser.

Geografiska Alvesta

Företag, föreningar och invånare överväger att använda andra transportmedel än bilen när de reser både inom och utanför kommunen. Att gå eller cykla minskar utsläppen i samhället och förbättrar samtidigt hälsan för individen. Företag tar initiativ för att anpassa arbetstider och möten så att de sammanfaller med kollektivtrafikens tidtabeller. De uppmuntrar och stödjer användningen av hållbara transportmedel för att resa till och från arbetsplatsen, samt för olika resor och transporter som sker inom företagen.

Föreningar kan inspirera sina medlemmar att resa hållbart till möten och aktiviteter. Besöksnäringen bidrar genom att uppmuntra besökare att välja miljövänliga transportalternativ som kollektivtrafik och cykel.

Minskat resande

I dag görs de flesta resor med fordon som använder fossila bränslen som bensin eller diesel. Även i framtiden kommer många fordon att fortsätta drivas av dessa bränslen och därför är det särskilt nödvändigt att minska antalet resor. För att minska behovet av resor kan andra alternativ som digitala möten, samåkning eller delande av transportmedel öka. Att minska resandet på detta sätt kan bidra till att minska användningen av fossila bränslen och därmed även utsläppen av växthusgaser.

Kommunkoncernen

Alvesta kommunkoncern prioriterar möten och resor utifrån kommunens policy för tjänsteresor, fordon och drivmedel. I första hand ska möten ske digitalt, vilket minskar resandet. Kommunkoncernen fortsätter utvecklingen av införande av digitala arbetssätt och system som bidrar till att minska antalet resor. Dessutom uppmuntras vårdnadshavare, vårdtagare, elever och besökare att samåka till kommunens verksamheter och offentliga platser.

Geografiska Alvesta

För att minska resandet kan företag, föreningar och invånare jobba för att fler ska samåka till jobbet, fritidsaktiviteter eller andra destinationer. Genom samåkning minskas antalet enskilda resor, vilket minskar utsläpp och sänker resekostnader för individen, företaget och föreningen. Att främja samåkning kan också skapa en mer social och hållbar gemenskap i samhället. Allt fler invånare och besökare kan resa med kollektivtrafiken både inom kommunen och till andra destinationer utanför kommunen och se möjligheterna med det alternativet. Samtidigt kan konceptet "hemester" inspirera både invånare och besökare att välja lokala upplevelser och sevärdheter, vilket inte bara minskar behovet av längre resor utan också stärker det lokala engagemanget och gemenskapen.

Fossilfria drivmedel

Att byta från bensin och diesel till fossilfria drivmedel är en viktig åtgärd för att minska utsläpp från transporter. För att det ska vara möjligt behövs tillgång till en god laddinfrastruktur och möjligheter att tanka fossilfria drivmedel, särskilt vid strategiska platser som besöksnoder, sevärdheter och andra samlingspunkter.

Kommunkoncernen

Alvesta kommunkoncern följer program för laddinfrastruktur där kommunen prioriterar placeringar av laddplatser framåt. Laddplatserna kan sättas upp i egen regi eller av externa företag eller föreningar. Alla fordon och arbetsmaskiner som ägs av kommunkoncernen eller som används i upphandlade transporter ska, där det är möjligt, drivas med fossilfria bränslen. Kommunkoncernen ställer krav på utsläppsklasser och maskiners ålder. Gällande ramavtal för markentreprenader är kravet att nyttja 100 procent förnybart drivmedel.

Geografiska Alvesta

När företag, föreningar och invånare köper, hyr eller lånar fordon och arbetsmaskiner bör krav ställas på leverantörerna att använda fossilfria drivmedel. Genom att göra detta aktivt kan användningen av mer miljövänliga alternativ främjas och bidra till att minska utsläppen från transporter. Laddinfrastruktur vid turistmål och besöksmål kan göra det enklare för både invånare och besökare att välja att använda eldrivna fordon.

5.2.3 Indikatorer Transporter

Inom transporter kommer följande indikatorer att följas upp enligt tabell 6.

Tabell 6 Indikatorer för fokusområde transporter

Indikatorer Kommunkoncern	Nuläge	Ambitionsnivå 2030	Ansvarig för uppföljning
Fossiloberoende fordon i kommun-organisationen	87,3 % (2023)	100 %	Kommunledningsförvaltningen (KOLADA)
Antal mil med egen bil i tjänst (kommunkoncern)	7,4 mil/ tillsvidareanställd (2024)	3,5 mil/ tillsvidareanställd	Kommunledningsförvaltningen
Indikatorer Geografiska Alvesta	Nuläge	Önskad riktning	Ansvarig för uppföljning
Fossilfria bilar i geografiska Alvesta	20,4 % (2023)	Öka	Kommunledningsförvaltningen (KOLADA)
Genomsnittlig körsträcka i bil	710,5 mil/invånare och år (2023)	Minska	Kommunledningsförvaltningen (KOLADA)
Total gång- och cykelväg	3,3 meter per invånare (2023)	Öka	Samhällsbyggnadsförvaltningen (KOLADA)

5.3 Konsumtion

Att förändra konsumtionsmönster är viktigt för att nå ett klimatneutralt och hållbart samhälle. Utsläpp som beror på vår konsumtion av varor och tjänster behöver ändras för att spara på naturens resurser och minska växthusgasutsläppen.

5.3.1 Nuläge

Det finns olika metoder för att räkna ut konsumtionsbaserade utsläpp. För Energi- och klimatprogrammet har statistik använts från Konsumtionskompassen.

Konsumtionskompassen är ett digitalt verktyg som visar utsläppsnivåerna för Sveriges kommuner och det finns statistik uppdelat efter kommun och postnummer. Utsläppen delas upp i tre kategorier: hushållens konsumtion, offentlig konsumtion och investeringar. År 2019 var det genomsnittliga utsläppet i Sverige 9,97 ton CO₂-ekv. per person, varav 6,27 ton berodde på hushållens konsumtion (Stockholm Environment Institute, 2023).

För Alvesta kommun var de genomsnittliga konsumtionsbaserade utsläppen per person 9,76 ton CO₂-ekv. år 2019. Av detta var 6,063 ton från hushållens konsumtion och 3,7 ton från offentlig konsumtion och investeringar (Stockholm Environment Institute, 2023). Se tabell 7 för hur hushållens konsumtion fördelades.

Tabell 7 Hushållens konsumtion för hushåll inom Alvesta kommun fördelat inom olika sektorer (år 2019).

Hushållens konsumtion	Andel	Mängd (ton CO ₂ -ekv. per person)
Transporter	43 procent	2, 582
Livsmedel och restaurang	23 procent	1, 374
Boende och möbler	18 procent	1, 103
Kultur, sport och fritid, kläder och skor, hälso-och sjukvård, övrigt*	17 procent	1, 005
Totalt	100 procent	6, 063 ton

*telefonfjänster, försäkringar, finansiella tjänster, personlig omvårdnad, frisör och tandläkare

Utsläppen varierade mellan olika områden i Alvesta kommun beroende på inkomst, typ av boende och att det finns olika livsstilar som påverkar utsläppen. I tabell 8 listas utsläppen från hushåll i alla 26 postnummerområden i Alvesta kommun.

Tabell 8 Hushållens konsumtionsbaserade utsläpp för alla postnummerområden, år 2019.

Område	Postnummer	Hushållens utsläpp (ton CO ₂ -ekv/person)
Alvesta	342 30	5 295
Alvesta	342 31	4 280*
Alvesta	342 32	6 326
Alvesta	342 33	6 123
Alvesta	342 34	6 156
Alvesta	342 35	6 353
Alvesta	342 36	5 109
Vislanda	342 50	6 031
Vislanda	342 51	6 143
Vislanda, Piggaboda, Färanäs mfl.	342 52	7 139**
Lönashult, Västra Torsås, Torne mfl	342 53	6 481
Grimslöv, Norra Arnön	342 54	6 622
Gottåsa, Skatelöv, Kronoberg mfl	342 55	6 277
Moheda	342 60	6 439
Moheda	342 61	6 488
Vitteryd, Lidnäs, Åboda Hässleberg mfl	342 62	6 748
Strömhult, Klasentorp, Musteryd mfl	342 63	6 549
Torpsbruk, Ölsåkra	342 65	6 080
Benestad, Hallanäs, Ånganäs	342 90	6 122
Blädinge, Blädingenäs, Hjälpmaryd	342 91	6 361
Lekaryd, Härlöv, Hjärtanäs mfl.	342 92	6 260
Hjortsberga, Sjöatorp, Ulvagraven mfl	342 93	6 337
Elofstorp, Kvenneberga, Uråsa mfl	342 94	6 174
Billingetorp, Hjortsberga-Vret mfl.	342 95	5 947
Vrankunge, Hössön	355 97	6 959
Lyåsa, Älmhult, Målen	363 92	6 520

*lägst utsläpp bland alla postnummerområden i geografiska Alvesta kommun

** Högst utsläpp bland alla postnummerområden i geografiska Alvesta kommun

Alvesta kommunkoncern har sedan 2021 arbetat med kategoristyrning, som har gett kommunkoncernen möjlighet att utvärdera utsläppsnivåer i olika kategorier (exempelvis fordon, livsmedel, IT) och arbeta med strategi i kategorin för att arbeta mer hållbart och minska utsläppen.

Genom att få en överblick över olika kategorier ökar kunskapen om deras effekter och det blir lättare att se var förbättringar kan göras.

Cirkulär ekonomi

3,4 procent av Sveriges ekonomi är cirkulär, vilket är sämre än det globala genomsnittet på 8,6 procent. Det betyder att majoriteten av de resurser som används i Sverige kommer från nya källor, i stället för att vara återvunna eller återanvända (Re:source, 2024). Ett exempel på cirkulär ekonomi och minskad resursanvändning är biogasproduktionen som sker i kommunen, där organiskt restavfall från lantbruken producerar fordonsbränsle och biogödsel återförs till åkrarna. Samtidigt minskar behovet av handelsgödsel.

Det finns ingen specifik uppskattning för hur cirkulär Alvesta kommun är, men kommunkoncernen arbetar för att öka cirkulariteten genom bland annat kommunens beslutade Avfallsplan, vid inköp, upphandlingar och byggnationer.

Ett initiativ som startades 2023 av kommunkoncernen är Snällkuren i Alvesta tätort. Där kan invånare lämna kläder, skor och saker som de inte längre behöver och andra kan sedan hämta dem helt gratis om de behöver det.

Under 2025 planerar Alvesta kommunkoncern att införa utlåning för sport- och friluftssaker. Då kan invånare eller besökare låna sport- och fritidssaker under en kortare period i stället för att köpa nytt.

Resursanvändning

Resursanvändning handlar om att inte använda mer än nödvändigt. Med kategoristyrning kan processer skapas som minskar behovet av resurser. Att öka återanvändningen och använda mer återvunnet material är också sätt som kan påverka behovet av nya resurser.

Inom kommunen är avfallsmängderna höga. I Alvesta kommun slängdes cirka 541 kilo kommunalt avfall per person år 2022. Den mängden placerar kommunen bland den tredjedel kommuner i Sverige som har mest avfall per person enligt KOLADA.

Under hösten 2023 infördes fastighetsnära insamling av förpackningar för hushåll (lagkrav från och med 1 januari 2027), genom optisk sortering. Genom att underlätta sortering återvinns fler förpackningarna och det minskar risken för att det hamnar i restavfallet. Det resulterar i att fler förpackningar blir till nya produkter i stället för att det eldas upp.

För att förstå var den största klimatpåverkan finns inom kommunkoncernens inköp genomfördes år 2022 en Miljöspendanalys. Kommunkoncernens totala utsläpp var då 30 000 ton CO₂-ekv. Det innebär att konsumtionsutsläppen ökar med 1,5 ton per invånare på grund av kommunkoncernens inköp (utöver utsläppen som ses i tabell 8).

Klimatsmart byggande

Boverket menar att bygg- och anläggning tillsammans med fastighetssektorn orsakar en stor del av Sveriges miljöpåverkan, med 21,7 procent av landets totala utsläpp år 2021 (Boverket, 2024). Totalt släpptes cirka 18,9 miljoner ton CO₂-ekv. ut för år 2021, en ökning från föregående år då utsläppen låg på 16,8 miljoner ton. Sektorernas utsläpp inkluderar även kväveoxid och partiklar, hög energianvändning och utsläpp av farliga kemikalier som påverkar hälsa och miljö. Dessutom orsakar sektorn utsläpp även utanför Sveriges gränser på grund av import.

Under 2020 genererades 40 procent av det totala avfallet av bygg- och fastighetssektorn. Från och med 1 januari 2022 krävs klimatdeklarationer för nya byggnader som ett nationellt åtgärdsmedel. Regeringen har även gett Boverket i uppdrag att ta fram gränsvärden för att ytterligare minska byggnaders klimatpåverkan.

Miljöspendanalysen för år 2022 visade att kategorierna mark, anläggning och fastighet har den största påverkan på utsläpp bland kommunkoncernens inköp (se tabell 9 för utsläppsmängder).

Tabell 9 8 Kommunkoncernens klimatpåverkan inom mark, anläggning och fastighet år 2022.

Miljöspendanalys inom mark, anläggning och fastighet	Utsläpp (ton CO ₂ -ekv.)
Fastighetsproduktion och underhåll	4 900
Fastighetsrelaterade tjänster och material	9 400
Mark och gata	620
Totalt	14 300

För att identifiera förbättringsmöjligheter har olika projekt inom kategoristyrning genomförts. Bland annat utvecklar kommunkoncernen ett verktyg som syftar till att få en tidig överblick av olika materialvals koldioxidpåverkan. Genom att använda detta verktyg kan mer klimatsmarta alternativ identifieras tidigt, vilket kan leda till mer klimatsmarta byggnader.

Bevarande av tillgängliga resurser är också en del av klimatsmart byggande, vilket innebär att beakta möjligheten att använda befintligt material i stället för att direkt efterfråga nytt material.

Klimatsmart mat

Produktion och konsumtion av mat påverkar miljön och klimatet mycket. Enligt Naturvårdsverket var utsläppen från livsmedel för hushållen 1,45 ton koldioxidekvivalenter per person år 2021 (Naturvårdsverket 2, 2024). I Alvesta kommun låg siffran år 2019 på 1,33 ton.

Kommunen serverar dagligen 4 500 luncher inom utbildning och omsorg, samt frukost, fika och middagar. Inköp av livsmedel är den åttonde största kategorin för klimatpåverkan med utsläpp på 1 500 ton CO₂-ekv., enligt kommunens Miljöspendanalys för år 2022.

5.3.2 Utmaningar inom Konsumtion

- Cirkulär ekonomi och minskad resursanvändning
- Klimatsmart byggande och bevarande
- Klimatsmart mat

Cirkulär ekonomi och minskad resursanvändning

Cirkulär ekonomi handlar om att minska resursanvändningen och att material som redan finns i samhället ska användas så länge som möjligt. Det kan göras genom att återanvända, reparera och återvinna material i stället för att skapa nya produkter med nytt material. Minskad resursanvändning handlar även om att låna och dela produkter i stället för att köpa och äga.

Kommunkoncernen

Alvesta kommunkoncern har ett stort ansvar i att minska hur mycket som kommunkoncernen köper in och kan arbeta för att öka cirkulära flöden. Genom att ställa högre krav på leverantörer genom offentlig upphandling kan kommunkoncernen påverka marknaden i en mer hållbar riktning.

Alvesta kommunkoncern arbetar aktivt med att minska behovet av nya resurser genom att främja användning av återbrukat material och skapa cirkulära flöden inom kommunen. Genom att förlänga livslängden för befintliga resurser och minska behovet av nya material, strävar kommunen efter hållbar resursanvändning. Kommunkoncernen följer den beslutade avfallsplanen för att främja den cirkulära ekonomin både internt inom kommunkoncern och för invånare, företag och föreningar.

Geografiska Alvesta

Invånare och föreningar kan bidra till minskad resursanvändning genom att delta i eller skapa cirkulära flöden inom kommunen. Det kan göras genom att dela, låna eller hyra saker (sport-och fritidssaker, verktyg, arbetsmaskiner med mera) med andra i stället för att äga det själv.

Företag kan påverka sin konsumtion genom att tidigt beakta hållbarhet som materialval och sträva efter att förlänga produktens livslängd genom att erbjuda reparationer. Företag kan använda återvunnet material i sin produktion, främja återvinning samt samarbeta med andra företag för att dela resurser och material.

Det är också viktigt att öka källsorteringen enligt kommunkoncernens Avfallsplan för att främja återvinning och för att minska resurser som bränns upp.

Klimatsmart byggande och bevarande

Klimatsmart byggande handlar om att ha kunskap och vara medveten om alternativa lösningar gällande exempelvis en byggnadskonstruktion, arkitektur eller materialval, då olika val påverkar mängden klimatpåverkan. Bevarande innebär att använda det som redan finns och återanvända material när det är möjligt för att främja cirkulära flöden.

Kommunkoncernen

Genom att tidigt jämföra olika byggalternativ utifrån koldioxidutsläpp finns det stora möjligheter att minska utsläppen vid nybyggnation och renovering. Eftersom AllboHus, det kommunägda fastighetsbolaget, hanterar både lägenheter och många av kommunkoncernens fastigheter, kan tidiga jämförelser bidra till att minska klimatpåverkan för både geografiska Alvesta och kommunkoncernen.

Vidare kommer sätta maxnivåer gällande koldioxidutsläpp i samband med exempelvis nybyggnationer på sikt att påverka koldioxidutsläppen.

Slutligen medför ett ökat återbruk och bevarande att kommunkoncernens utsläppsnivåer minskar.

Kommunkoncernen ska regelbundet justera riktlinjer och krav för hållbart byggande, vilket skapar incitament för marknaden att investera i hållbara alternativ. Befintligt material ska användas i första hand, innan nytt material efterfrågas.

Geografiska Alvesta

Genom att välja klimatsmart byggmaterial och energieffektiva lösningar kan invånare bidra till att minska klimatpåverkan vid renoveringar eller nybyggnationer. Klimatsmart byggmaterial innebär miljövänliga alternativ med lägre miljöpåverkan, inklusive trä som är certifierat enligt FSC (Forest Stewardship Council) och/eller PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification) och återvunnet stål samt betong med lägre koldioxidpåverkan. Företag inom branschen kan erbjuda och marknadsföra dessa alternativ eller efterfråga detsamma vid inköp. Föreningslivet kan göra på samma sätt, men också sprida kunskap om fördelarna med klimatsmart byggmaterial och energieffektiva lösningar.

Invånare, företag och föreningar kan också initiera eller delta i samarbeten för att återanvända material och produkter. De kan också engagera sig i samhällsdebatten. Genom att efterfråga klimatsmarta byggnader, klimatsmart material och energieffektiva lösningar kan de påverka beslutsfattare och projektutvecklare.

Klimatsmart mat

Klimatsmart mat handlar om flera saker. Det handlar om

- att planera menyer och köpa in livsmedel efter säsong och låga utsläppsvärden,
- minska mängden matavfall,
- ta vara på maten innan den blir dålig.

Det eftersträvas också att skapa intresse för lokalproducerade råvaror, för att på så sätt minska transporterna och öka kommunens självförsörjning av livsmedel.

Kommunkoncern

I kategoristrategin för Livsmedel från år 2024 beslutades det att tidigt beakta och synliggöra koldioxidutsläpp från olika livsmedel, för att på så sätt när det är möjligt kunna välja mer klimatsmarta alternativ. Genom att tidigt synliggöra och kontinuerligt minska matsvinnet ska kommunkoncernen reducera kategorins klimatpåverkan.

Klimatförändringarna kan leda till längre växtsäsonger, vilket kan leda till ökade möjligheter till självförsörjning av vissa grödor i närområdet. Det ska kommunkoncernens olika verksamheter ta vara på.

Geografiska Alvesta

Företag, föreningar och invånare kan minska sin klimatpåverkan från mat genom att bland annat äta och erbjuda mer växtbaserad mat och minska köttkonsumtionen, välja svenska och certifierade produkter när det är möjligt och undvika att slänga ätbar mat för att minska matsvinnet. Besöksnäringen kan spela en viktig roll genom att erbjuda lokala och hållbara rätter och på så sätt kan även besökare bidra till en minskad klimatpåverkan under sina resor och besök.

5.3.3 Indikatorer Konsumtion

För att följa upp fokusområdet Konsumtion kommer Alvesta kommunkoncern att följa upp indikatorer enligt tabell 10.

Tabell 10 9Indikatorer för fokusområde konsumtion

Indikatorer Kommunkoncern	Nuläge	Ambitionsnivå 2030	Ansvarig för uppföljning
Utsläpp genom klimatsmart byggande och bevarande	Flerbostadshus: 487* kg CO ₂ /m ² BTA Utbildning exkl. förskola: 380** kg CO ₂ /m ² BTA Förskola: 330** kg CO ₂ /m ² BTA Kontor**: 385 kg CO ₂ /m ² BTA Övriga byggnader**: 460 kg CO ₂ /m ² BTA	Flerbostadshus: 290 kg CO ₂ /m ² BTA Utbildning exkl. förskola: 270 kg CO ₂ /m ² BTA Förskola: 220 kg CO ₂ /m ² BTA Kontor: 280 kg CO ₂ /m ² BTA Övriga byggnader: 370 kg CO ₂ /m ² BTA (utifrån Miljöklass Silver)	AllboHus Fastighets AB
Utsläpp gällande mark-entreprenader	5184 ton CO ₂ -ekv för diesel utifrån ett antagande Tvåfältsväg (6,5 m) motsvarar 1/8 del av den totala markentreprenadens utsläpp. 338 ton CO ₂ -ekv., snittet Tvåfältsväg (6,5 m bredd) per år	50 procentig minskning	Samhällsbyggnadsförvaltningen
Utsläpp inom livsmedel	1 500 ton (2022)	50 procentig minskning	Kommunledningsförvaltningen Utbildningsförvaltningen Omsorgsförvaltningen
Indikatorer Geografiska Alvesta	Nuläge	Önskad riktning	Ansvarig för uppföljning
Mängd kommunalt avfall	567 kg/invånare (2023)	Minska	Alvesta Renhållnings AB
Antal utlånade sport- och fritidsartiklar från Fritidsbanken	Fritidsbanken öppnar under 2025	Öka	Kultur- och fritidsförvaltningen

* Nuläge utifrån lokala byggnader i Alvesta kommunkoncern

** Gränsvärden för byggnaders klimatpåverkan från Boverkets rapport 2023:20

5.4 Klimatanpassning

Det här fokusområdet handlar om att förbereda kommunen för ett förändrat klimat och att kompensera för den klimatpåverkan som finns i hela kommunen. Klimatkompensering är en del av anpassningen till klimatförändringar, eftersom vissa åtgärder för att kompensera också kan hjälpa till med anpassning till ett förändrat klimat. I programmet läggs det vikt på kompensering inom Alvesta kommun och inte utanför.

5.4.1 Nuläge

Medeltemperaturen i Sverige har ökat med 1,4–2,1 grader Celsius jämfört med förindustriell tid. Det är en medeltemperatursökning mellan mätperioderna 1860–1900 och 1991–2019. Det är en större ökning av medeltemperatur längre norrut och längs södra och östra kusterna. I Alvesta kommun har temperaturen stigit med 1,4 grader Celsius (SMHI 2, 2024). I Kronobergs län är:

- Översvämningar,
 - Höga temperaturer,
 - Torka,
 - Biologiska och ekologiska effekter (påverkan på natur och ekosystem),
- särskilt viktiga enligt länets Klimat- och sårbarhetsanalys (Länsstyrelsen i Kronobergs län, 2022).

Mark och vatten

I Alvesta planeras mark- och vattenanvändning i kommunens Översiktsplan, som inkluderar riktlinjer för grönstruktur, ekosystemtjänster och klimatanpassning. Alvesta kommunkoncern har genomfört en risk- och sårbarhetsanalys där det identifieras olika risker och sårbarheter som kommunen kan ställas inför, särskilt relaterat till olika händelser och omständigheter såsom naturkatastrofer, klimatförändringar eller andra störningar i samhället. Dessutom undersöks potentiella risker som kan uppstå till följd av klimatförändringar, som skogsbränder eller avbrott i el- och vattenförsörjningen. Genom denna analys arbetar kommunkoncernen inom alla sina verksamheter med att utveckla åtgärder för att minska dessa risker och sårbarheter.

För att kontrollera invasiva främmande arter finns det en EU-lista och ett förslag på en nationell lista med djur- och växtarter som inte får komma in i landet, spridas i naturen eller gynnas att bli fler. Upptäckter av dessa arter rapporteras genom Sveriges Lantbruksuniversitets artportal. I Alvesta kommun finns invasiva främmande växter som exempelvis blomsterlupin, jättebalsamin, jätteloka, kanadensiskt gullris, parkslide och sjögull.

Ett nationellt miljö kvalitetsmål, "Myllrande våtmarker", följs årligen upp på nationell och regional nivå (Naturvårdsverket 3, 2022). I Alvesta kommun har det identifierats 931 potentiella våtmarksytor, vilket motsvarar cirka 5,8 procent av kommunens totala yta. Bland dessa våtmarksytor bedöms det att 137 platser har goda möjligheter, 370 platser har medelstora möjligheter och 424 platser har begränsade möjligheter. Kommunkoncernen arbetar med att bidra till miljö kvalitetsmålet genom att genomföra åtgärder där det går kommunägd mark, genomföra informationsinsatser mot markägare och söka statliga våtmarksbidrag. Innan våtmarker eventuellt restaureras utreds det hur den potentiella våtmarken skulle påverka omgivningen. Ett exempel på en våtmarksåtgärd på kommunal mark är proppning av dike i naturreservatet Björnholmarna. Proppning innebär att blockera dräneringsdiken eller rör för att återställa naturliga mark- och vattenförhållanden och på så sätt förbättra våtmarkens funktioner och minska risken för översvämningar.

Vattentjänstplanen omfattar hur kommunen kommer att se till att de allmänna VA-anläggningarna fungerar, även vid förändrat klimat. Den tar också hänsyn till hur anläggningarna ska klara av att hantera mer vatten om det skulle komma kraftiga regn. För att hantera dagvatten arbetar kommunkoncernen med olika naturbaserade lösningar.

Totalt i Sverige är 15 procent av landytan skyddad genom exempelvis naturreservat (Naturvårdsverket 4, 2024). År 2023 var endast 2 procent av Alvesta kommuns yta på land skyddad natur, enligt KOLADA. Det finns ett grönstrukturprogram för Alvesta, Moheda och Vislanda tätorter som definierar och ger riktlinjer för grönområdets värden och funktioner. Flera olika satsningar görs för att utveckla grönytor i kommunens tätorter. Grönytor har flera syften; attraktiva miljöer med olika funktioner för olika roller och som kan bidra till att minska resandet, plantering av träd för att binda kol och skapa skuggiga ytor för att minska hetta, ökning av blandskog i kommunens skogar för att gynna den biologiska mångfalden och samtidigt minska sårbarheten vid olika insektsangrepp eller stormar.

Kompensering

Kompensering ligger i detta program under Klimatanpassning, då vissa kompenseringssåtgärder även kan vara klimatanpassning.

I Sverige planeras det nationella satsningar för att fånga in koldioxid med CCS-teknik, som förväntas vara i gång inom några år. Att fånga in koldioxid är ingen klimatanpassningsåtgärd, utan en åtgärd för att minska koldioxidutsläpp.

En annan typ av kompensering är produktion av biokol. Även om det inte finns större anläggningar i Sverige som producerar biokol görs det i mindre skala. I Alvesta kommun

producerar ett företag biokol efter att de investerade i en pelletsanläggning och en biokolspanna för uppvärmning 2018. Biokolen som produceras i biokolspannan används i deras produkter. Kommunkoncernen gör tester med att använda biokol, bland annat i perennrabatter, för att minska behovet av vattning och på så sätt dra nytta av färre transporter och minskad användning av vatten.

Att plantera träd kompenserar också för utsläpp, samtidigt som de kan ge skugga vid varma dagar och minska värmeöeffekt på platsen.

5.4.2 Utmaningar inom Klimatanpassning

- Minskad sårbarhet och ökad robusthet
- Ta vara på möjligheter
- Lokal kompensering

Minskad sårbarheten och ökad robusthet

Att minska sårbarheten inom klimatanpassning handlar om att göra samhället och dess invånare mindre mottagliga för skador och risker på grund av klimatförändringar. En ökad robusthet innebär att vara redo för olika konsekvenser som kan uppstå på grund av klimatförändringarna.

Kommunkoncernen

Alvesta kommunkoncern strävar efter att minska sårbarheten för klimatförändringar genom att genomföra risk- och sårbarhetsanalyser inom kommunkoncernens ansvarsområden. Genom att identifiera och hantera potentiella risker arbetar verksamheterna med att förebygga och förbereda sig inför eventuella klimatrelaterade konsekvenser.

Kommunkoncernen kan tillhandahålla information om hälsorisker och tillgång till mentalt stöd. Vid planering av grön infrastruktur i tätorter använder kommunkoncernen grönstrukturprogram för att dels öka gröna värden och funktioner, dels för att skapa svala områden. Åtgärder för bekämpning av invasiva växter prioriteras enligt lagkrav och för platser med höga naturvärden.

För att öka robustheten arbetar kommunkoncernen främst med att hantera vattenbrist och översvämningar på det sätt som Vattentjänstplanen anger. Det innebär bland annat att dagvatten ska hanteras så nära källan som möjligt och att VA-frågor ska beaktas i all planering.

Att minska användningen av fossila bränslen är viktigt för att minska koldioxidutsläpp och minska beroendet av externa leverantörer. Inom området Konsumtion och cirkulär

ekonomi främjar kommunkoncernen användningen av cirkulära flöden för att öka samhällets motståndskraft.

Vid planering och byggande av nya områden och byggnader beaktas redan klimatrelaterade risker. Klimatrelaterade risker behöver även säkerställas inom befintlig bebyggelse. Det kan vara att minska värmeöeffekten genom att anpassa hårdgjorda ytor och öka plantering av träd och grönska samt koppla Risk- och sårbarhetsanalysen med Översiktsplanen.

Geografiska Alvesta

För företag, föreningar och invånare är det viktigt att minska skador och risker som kan inträffa på sin bebyggelse och mark, samt hälsorisker för människor och djur vid ett förändrat klimat. Det är nödvändigt att vara beredd på att vattenbrist, översvämningar, värmeböljor och andra klimatrelaterade utmaningar kan inträffa, och att ha en plan för att säkra vatten och andra viktiga resurser.

Genom att förhindra att översvämningar gör skada, skydda mot vattenflöden och värme, samt bekämpa invasiva arter, kan företag, föreningar och invånare öka robustheten. Invånare kan också ta initiativ genom att investera i hållbara energikällor och engagera sig i lokala initiativ för att främja samhällets robusthet.

Företag kan se över sina lokaler och sin infrastruktur och anpassa den för att klara av klimatrelaterade utmaningar. Genom att variera sin verksamhet och ha flera leverantörer ökar företagen sin robusthet. Föreningar kan utbilda och sprida information i samhället om hur man förbereder sig på ett förändrat klimat.

Ta vara på möjligheter

Ett förändrat klimat som beror på att den globala medeltemperaturen ökar leder framför allt till negativa konsekvenser så som skyfall, torka, värmeböljor och sjukdomar, men det leder även till några nya möjligheter.

Ett förändrat klimat innebär en längre växtsäsong och att andra grödor kan odlas i området. Dessutom förväntas fler turister besöka norra Europa, där de mildare temperaturerna kan locka besökare från varmare delar av Europa. Den ökande turismen, tillsammans med att fler väljer hemester, innebär en möjlighet för den lokala besöksnäringen att växa. En ökad turism kan också belasta naturen och andra resurser, vilket kräver förberedelser för att skydda unika områden och undvika överbelastning.

Kommunkoncernen

Kommunkoncernen tillgängliggör fler ytor för odling av ätbara råvaror, dels genom fler och större odlingslotter till invånare, dels genom att kommunkoncernen själv odlar mer

råvaror som kan användas i kommunkoncernens olika kostverksamheter.

Kommunkoncernen planterar också fler fruktträd som användas både till verksamheterna och för invånarna att plocka frukt ifrån. Vid en ökad turism och hemester behöver kommunkoncernen samarbeta med de lokala företagen inom besöksnäringen för att utveckla produkter och tjänster som lockar besökare till området. Kommunkoncernen har också en roll att förstärka den hållbara infrastrukturen och marknadsföra kommunen för att attrahera fler turister och besökare, samtidigt som naturen och andra lokala resurser skyddas.

Geografiska Alvesta

Vid ett varmare klimat och en längre växtsäsong kan invånare odla andra typer av grödor än tidigare. På så sätt kan fler av kommunens invånare bli alltmer självförsörjande.

Invånare kan också välja att njuta av semestern på hemmaplan i stället för att resa i väg.

Företag, inom framför allt livsmedelssektorn, kan variera sin produktion för att inkludera nya grödor eller anpassa sig till ett förändrat behov på marknaden. En förväntad ökning av turismen ger utökade möjligheter för företag inom besöksnäringen, men samtidigt krävs det att dessa företag tar hänsyn till hållbarhet för att undvika negativa effekter på naturen. Föreningar kan till exempel organisera fler evenemang och aktiviteter utomhus som passar i det mildare vädret och den längre växtsäsongen.

Lokal kompensering

Lokal kompensering innebär att skapa negativa utsläpp (ett upptag av koldioxid) och kompensera för de fossila utsläpp som sker. Lokal kompensering är i vissa fall även klimatanpassning och har därför hamnat i 5.4 Klimatanpassning.

Kommunkoncernen

I första hand ska fossila utsläpp inte ske inom kommunkoncernen, men om det inte går att genomföra på vissa områden ska utsläppen kompenseras lokalt.

Skogen och marken som Alvesta kommunkoncern äger och förvaltar har potential att ta upp koldioxid. Även våtmarker binder koldioxid och kommunen bidrar på flera sätt till att återställa egen mark och stödja andra markägare att göra detsamma. Kommunkoncernen fortsätter sitt arbete med att plantera nya träd och vårda befintliga träd för att exempelvis binda koldioxid, främja biologisk mångfald och minska risken för hetta på öppna platser. Dessutom fortsätter användningen av biokol och utforskningen av nya användningsområden, såsom att binda tungmetaller som sprids från vägmiljöer. Kommunens skogsbruk anpassas för att ta upp så mycket koldioxid som möjligt och vara mer motståndskraftigt mot klimatrelaterade risker.

Geografiska Alvesta

Klimatkompensering bör ses som ett komplement som i många år gör nytta för både klimatet och människor. Prioriteringen bör vara att minska utsläppen i så stor utsträckning som möjligt. Invånare, företag och föreningar kan hjälpa till med lokal kompensering genom att plantera nya och vårda befintliga träd och skapa grönområden med variation som främjar biologisk mångfald. De kan också bidra i arbeten och initiativ till att minska risker för översvämningar och torka, genom att skapa naturliga våtmarker och dammar.

5.4.3 Indikatorer Klimatanpassning

För fokusområdet Klimatanpassning kommer Alvesta kommunkoncern att följa upp indikatorer enligt tabell 11.

Tabell 11 Indikatorer för fokusområde klimatanpassning

Indikatorer Kommunkoncern	Nuläge	Ambitionsnivå 2030	Ansvarig för uppföljning
Uppföljning av åtgärder som kommunen är ansvariga för i den regionala klimatanpassningsplanen Kronobergs län 2024–2028 (och framtida plan som sträcker sig 2029 och framåt)	Planen är ny (beslutad dec 2024) och arbete kan påbörjas 2025 och därefter följas upp.	Antal åtgärder som är genomförda, i huvudsak eller pågår kontinuerligt, är 9 av 9	Samhällsbyggnadsförvaltningen (uppföljning av åtgärderna följs även upp i Åtgärdswebben som Länsstyrelsen tillhandahåller)
Antal platser där EU-listade invasiva främmande växtarter på kommunal mark förekommer	Jätteloka 3 platser, jättebalsamin 14 platser (2023)	Minska*	Samhällsbyggnadsförvaltningen
Grönytefaktor och krontäckning på förskolegårdar, skolgårdar, äldreboenden och i centrummiljöer	Nuläge behöver tas fram.	Öka	AllboHus Fastighets AB Samhällsbyggnadsförvaltningen
Indikatorer Geografiska Alvesta	Nuläge	Önskad riktning	Ansvarig för uppföljning
Öka kunskapen om invasiva främmande arter	Informationsinsatser på kommunens hemsida (2) och facebookside (4), samt på mässor (2) (2023)	Öka	Samhällsbyggnadsförvaltningen
Andelen skyddad natur på land	2,0 % (2023)	Öka	Kommunledningsförvaltningen (KOLADA)

* På grund av att de är invasiva är det svårt att bekämpa helt, det kan även tillkomma fler arter med tiden.

6 Miljöbedömning

Enligt lagen om kommunal energiplanering (1977:439) måste en miljöbedömning (kapitel 6 Miljöbalken) göras på energiplaner. En strategisk miljöbedömning krävs om planen kan antas medföra betydande miljöpåverkan (stor påverkan på miljön).

Kommunen bedömer att Energi- och klimatprogrammet inte kommer ha betydande påverkan på miljön, människors hälsa och säkerhet eller hushållningen med mark, vatten och andra resurser.

Målen och genomförandet av programmet förväntas ge en positiv effekt på klimat, klimatanpassning och den lokala miljön, vilket bidrar till att även nå globala klimatmål och nationella miljö kvalitetsmål.

Programmet innehåller inga åtgärder, utan formulerar ambitioner för kommunkoncernen och möjligheter för invånare, besökare, företag och föreningar. Dessa ambitioner och möjligheter ska ligga till grund för en handlingsplan med konkreta åtgärder för att nå målen. Handlingsplanen kommer också att genomgå en miljöbedömning enligt lagen om kommunal energiplanering (1977:439).

Att genomföra miljöbedömningen i samband med framtagandet av handlingsplanen ger möjlighet att redan i planeringsfasen analysera åtgärdernas kumulativa effekter. Kumulativa effekter uppstår när flera åtgärder påverkar varandra. Dessa effekter kan vara

- Positiva (och negativa),
- Tillfälliga eller varaktiga,
- På kort, medellång eller lång sikt.

Bedömningen omfattar klimatet (omställning och anpassning), miljön, naturen och resurserna.

7 Referenser

- Boverket. (den 25 04 2024). *Miljöindikator- aktuell status*. Hämtat från <https://www.boverket.se/sv/byggande/hallbart-byggande-och-forvaltning/miljoindikatorer---aktuell-status/>
- Energimyndigheten. (den 04 04 2024). *Energianvändning*. Hämtat från [www.energimyndigheten.se: https://www.energimyndigheten.se/energisystemet/energianvandning/](https://www.energimyndigheten.se/energisystemet/energianvandning/)
- Länsstyrelsen i Kronobergs län. (2022). *Klimat- och sårbarhetsanalys Länsstyrelsen Kronobergs län 2022-2026*. Växjö: Länsstyrelsen i Kronobergs län.
- Naturvårdsverket 1. (den 21 03 2024). *Klimatet och transporterna*. Hämtat från [www.naturvardsverket.se: https://www.naturvardsverket.se/arnesomraden/klimatomstallningen/omraden/klimatet-och-transporterna/](https://www.naturvardsverket.se/arnesomraden/klimatomstallningen/omraden/klimatet-och-transporterna/)
- Naturvårdsverket 2. (den 15 04 2024). *Konsumtionsbaserade växthusgasutsläpp per person och år*. Hämtat från [www.naturvardsverket.se: https://www.naturvardsverket.se/data-och-statistik/konsumtion/vaxthusgaser-konsumtionsbaserade-utslapp-per-person/](https://www.naturvardsverket.se/data-och-statistik/konsumtion/vaxthusgaser-konsumtionsbaserade-utslapp-per-person/)
- Naturvårdsverket 3. (2022). *Myllrande våtmarker*. Stockholm: Naturvårdsverket.
- Naturvårdsverket 4. (den 11 04 2024). *Skyddad natur*. Hämtat från [www.naturvardsverket.se: https://www.naturvardsverket.se/arnesomraden/skyddad-natur/](https://www.naturvardsverket.se/arnesomraden/skyddad-natur/)
- Re:source. (den 01 03 2024). *Circularity Gap Report Sweden*. Hämtat från [www.resource-sip.se: https://resource-sip.se/circularity-gap-report-sweden/](https://resource-sip.se/circularity-gap-report-sweden/)
- SMHI 1. (den 01 03 2024). *SMHI nationella emissionsdatabasen*. Hämtat från [www.nationellaemissionsdatabasen.smhi.se: https://nationellaemissionsdatabasen.smhi.se/](https://nationellaemissionsdatabasen.smhi.se/)
- SMHI 2. (den 28 03 2024). *Temperatures ökning i Sverige sedan 1800-talet*. Hämtat från [www.smhi.se: https://www.smhi.se/kunskapsbanken/klimat/sveriges-klimat/temperatures-okning-i-sverige-sedan-1800-talet-1.158913](https://www.smhi.se/kunskapsbanken/klimat/sveriges-klimat/temperatures-okning-i-sverige-sedan-1800-talet-1.158913)
- Stockholm Environment Institute. (den 14 08 2023). *Konsumtionskompassen*. Hämtat från [www.SEI.org: https://www.sei.org/projects-and-tools/tools/konsumtionskompassen/](https://www.sei.org/projects-and-tools/tools/konsumtionskompassen/)
- Svensk Solenergi. (den 20 03 2024). *Solcellstoppen*. Hämtat från [www.svensksolenergi.se: https://svensksolenergi.se/statistik/solcellstoppen/](https://svensksolenergi.se/statistik/solcellstoppen/)
- Trafikverket. (2022). *Nationellt cykelbokslut 2021*. Trafikverket för Nationella cykelrådet .
- Vattenfall. (den 21 03 2024). *Så vet du att din el är fossilfri*. Hämtat från [www.vattenfall.se: https://www.vattenfall.se/fokus/hallbarhet/sa-vet-du-att-din-el-ar-fossilfri/](https://www.vattenfall.se/fokus/hallbarhet/sa-vet-du-att-din-el-ar-fossilfri/)

8 Bilaga

Bilaga 1- Begreppslista

Till programmet finns denna bilaga för att förklara olika begrepp som används, så som Agenda 2030, effekttoppar, hållbarhet och värmeöffekt.

Bilaga 1-Begreppslista

Atemp:

Står för Arbetsplatsens temporära yta och används ofta för att beräkna hyra av lokal eller bostad.

Agenda 2030:

En global handlingsplan för hållbar utveckling som antagits av FN:s medlemsländer för att utrota fattigdom, minska ojämlikheter och skydda planeten. Den består av 17 globala mål som syftar till att skapa en mer hållbar och rättvis värld för alla.

Biobränsle:

Kommer från organiska material, så som träd och växter, som kan förnyas över tid. När biobränslen förbränns släpps den koldioxid som växten tagit upp, ut i atmosfären. Biobränslen kan förnyas över tiden, till skillnad från fossila bränslen som tar miljontals år att bildas och är ändliga resurser.

Biogas:

Ett förnybart bränsle som framställs av exempelvis gödsel, matavfall, slaktavfall, slam från reningsverk eller annan biomassa.

Biokol:

Ett organiskt material, exempelvis trä, som tillverkas genom en process som heter pyrolys. Då förbränns växtdelar i syrefria förhållanden. En stor del av det kol som växterna har tagit upp under sin livstid binds i biokolet som sedan kan återföras till marken.

Biologisk mångfald:

Det är variation av arter, gener och livsmiljöer. Det innebär att det finns olika ekosystem och naturtyper som utgör livsmiljöer, många olika arter i livsmiljöerna och en genetisk variation inom varje art. Biologisk mångfald omfattar allt i naturen, exempelvis skogar, ängar, sjöar, ekar, gullivivor, blåbär, algar och fjärilar.

Biometanol:

Ett bränsle eller ett råmaterial för olika kemiska processer och som är förnybart. Det framställs genom biologiska processer av biomassa eller avfall.

Budgettilldelning:

Budgettilldelning i en kommuns budgetarbete innebär att fördela pengar till olika områden och verksamheter inom kommunen för att uppnå mål och prioriteringar för det kommande året.

CCS (Carbon Capture and Storage):

En teknik för att fånga in koldioxid från rökgaser och sedan lagra dessa. Tekniken används för att ge negativa utsläpp och därmed minska koldioxidutsläppen.

Cirkulär ekonomi:

Det innebär att en ekonomi är uppbyggd på ett kretslopp. Ett avfall från en process kan utgöra en råvara i en annan process och återförs i systemet. Genom en omställning till cirkulär ekonomi kan samhället spara på ändliga resurser och samtidigt få ut högre ekonomiskt värde ur de resurser som används.

Cirkulära flöden:

Cirkulära flöden innebär att resurser hålls i kretslopp och återanvänds eller återvinns så långt det är möjligt. Det syftar till att minska behovet av nya resurser och minska miljöpåverkan från vår konsumtion.

Dagvatten:

Det är regn- eller smältvatten från snö och is som rinner från markytor och tak.

Direktverkande el:

Direktverkande el är ett uppvärmningssätt för hus. Med direktverkande el värms huset upp genom element eller genom elslingor i golv och tak där elen kan omvandlas till värme.

ED905:

Det är ett förnybart drivmedel som består av cirka 90 procent av etanol. Etanolen framställs från socker- eller stärkelserika grödor. För att tanka ED95 krävs att fordon är anpassat för drivmedlet och används främst för lastbil och buss.

Effekttoppar:

När många använder el samtidigt uppstår effekttoppar. För hushållen sker det vanligen mellan klockslagen 7–9 och 17–19. Vid de tidpunkterna är det många som väljer att laga mat, ladda elfordon eller starta några maskiner samtidigt.

Efterfrågeflexibilitet:

Inom elområdet innebär efterfrågeflexibilitet att anpassa av sin elförbrukning utifrån tillgången el.

Ekosystem:

Det är ett område i naturen där allt levande (djur, svampar, mikroorganismer med mera) är beroende eller påverkar varandra. Ett ekosystem kan vara stora och små, exempelvis en stubbe, en trädgård eller hela planeten jorden.

Elhandelsbolag:

Det är ett företag som köper elenergi från elproducenter och säljer den vidare till företag och privatpersoner med flera. Elhandelsbolagen fungerar som mellanhand, och ansvarar för att leverera elenergi till kunderna samt fakturering och kundservice.

Energibesparing:

Det innebär att minska energiförbrukning genom att förändra vanor för att använda mindre energi, som att sänka värmen inomhus eller stänga av elektronik när den inte används.

Energieffektivisering:

Det är att minska energiförbrukning genom att använda energi på ett effektivare sätt, till exempel genom att byta till bättre apparater eller förbättra isoleringen i byggnader.

Energilagring:

Det innebär att spara energi för att använda vid ett senare tillfälle. Två möjliga metoder för att spara elektricitet är genom batterier eller vätgas. Vattenkraft och pumpkraft är andra sätt att lagra energi genom att starta verken när det behövs energi.

Erosion:

Erosion är när jord och/eller sten "slits bort" av vatten, vind eller is över tid. Det är som när naturen sakta men säkert polerar eller gnager bort bitar av landet. När erosion sker kan den förändra landskapet på flera sätt exempelvis skapa nya landsformer, göra att mark försvinner, orsaka översvämningar och göra att viktiga livsmiljöer försvinner.

EU-direktiv:

Lagar som utfärdas av Europeiska unionen och är bindande för medlemsländerna kallas för direktiv. Direktiven fastställer gemensamma mål och regler som medlemsländerna måste följa och genomföra i sin nationella lagstiftning. EU-direktiven syftar till att skapa en enhetlig lagstiftning och främja samarbete och integration mellan medlemsländerna.

Extern finansiering:

Externfinansiering i Energi- och klimatprogrammet innebär att en organisation, eller flera, söker och erhåller pengar eller andra resurser från källor utanför sin organisation. Detta görs för att stödja projekt eller insatser som kräver mer resurser än vad som är tillgängligt internt. Dessa medel kan användas för utveckling eller andra ändamål.

FAME:

Det är en förkortning av *fatty acid methyl ester*, vilket på svenska blir *fettsyremetylester*. Den kan tillverkas av exempelvis rapsolja, solrosolja och fiskolja. FAME uppstår vid så kallad förestring, där råvaran tillåts reagera med metanol. Det används vanligtvis som ett

förnybart bränsle för dieselmotorer. FAME kan blandas med vanlig diesel för att minska användningen av fossila bränslen och minska utsläppen av växthusgaser.

Fjärrvärme:

Det är ett system där värmen produceras centralt på en enda plats och distribueras ut via rör till bostäder, kontor och andra byggnader för att användas till uppvärmning av inomhusmiljö och för att producera varmvatten. Värmen produceras genom exempelvis i ett värmeverk med biobränsle.

Frikyla:

Frikyla är en metod för att kyla ner en byggnad eller ett system utan att använda traditionella kylsystem som kompressorer. I stället utnyttjar frikyla naturliga källor som kall luft eller vatten, ofta från omgivningen.

Fossila bränslen:

Kol, olja och naturgas är exempel på fossila bränslen som består av kolväten från äldre tider i jordens historia. Vid förbränning av fossila bränslen släpps koldioxid ut i atmosfären. Detta bidrar till en förstärkt växthuseffekt och klimatförändringar.

Förnybar energi:

Energi från källor som hela tiden förnyas. Förnybara energikällor är vindkraft, solenergi, vattenkraft, geotermisk energi, biomassa och biodrivmedel.

Gasturbin:

En typ av motor som driver en generator som producerar elektricitet.

Geografiska Alvesta kommun:

Avser målgruppen invånare (inklusive besökare), företag och föreningar.

Geotermisk energi:

Det är värmeenergi som kommer från jordens inre. Den värmen används för att producera elektricitet eller för att värma byggnader och hushållsvatten. Det är en förnybar energikälla och avger inte några växthusgaser.

Global uppvärmning:

Uppvärmning av jordens atmosfär och hav som huvudsakligen orsakas av människans utsläpp av växthusgaser kallas ofta för global uppvärmning. Det beror på att uppvärmningen förstärker den naturliga växthuseffekten, vilket också kallas förstärkt växthuseffekt.

Grön infrastruktur:

Det handlar om att planera stads- och landskapsmiljöer på ett sätt som stödjer naturen och är bra för miljön. Det görs genom att använda mycket växtlighet och grönområden för att främja ekosystemets välbefinnande och hållbarhet.

Gröna korridorer:

Det är naturliga förbindelser mellan olika naturområden. Gröna korridorer möjliggör för djur och växter att sprida sig mellan olika områden och bidrar till en ökad biologisk mångfald.

Gröna tak:

Det är tak som täcks med växtlighet för att öka biologisk mångfald, minska regnvattenavrinning och för att isolera och svalka byggnaden. En annan viktig fördel är att gröna tak förlänger tätskiktets livslängd också.

HVO:

HVO är ett förnybart dieselbränsle som tillverkas av vegetabiliska oljor och fetter genom en process som kallas hydrotvätt. HVO är en förkortning för *Hydrotreated Vegetable Oil*. Det kan användas i vanliga dieselmotorer och är en miljövänligare alternativ än vanlig diesel.

Hållbart/hållbarhet:

Ett begrepp som används för att beskriva en livsstil, ett företag, en produkt eller en tjänst som strävar efter att minimera sin negativa påverkan på miljön, samhället och ekonomin. Det handlar om att verka långsiktigt och ta hänsyn till kommande generationer genom att återanvända resurser, minska avfallet, främja social rättvisa och ekonomisk utveckling.

Invasiva främmande arter:

Det är arter av växter och djur som inte är naturligt förekommande i en viss miljö och som införts genom mänsklig aktivitet. Dessa arter kan sprida sig snabbt och aggressivt i nya områden och orsaka skador på den ursprungliga biologiska mångfalden och ekosystemen.

Klimatförändring:

Med klimatförändringar avses förändringar i det genomsnittliga vädermönstret på jorden, såsom temperaturförändring, förändring i nederbördsmonster, ökade extremväder. Dessa förändringar är i huvudsak orsakade av mänskliga aktiviteter, särskilt utsläpp av växthusgaser som koldioxid och metan. Klimatförändringar i snabb takt leder till allvarliga konsekvenser för miljön, ekonomin och samhället som helhet.

Klimatklivet:

Är ett investeringsstöd som gör det möjligt att satsa på fossilfri framtidsteknik och grön omställning. Det kan sökas av företag, kommuner, regioner och organisationer i hela Sverige.

Klimatkompensering:

Det innebär att ett samhälle (alternativt verksamhet, organisation eller individ) tar ansvar för de utsläpp som uppstår från användningen av fossila bränslen. Detta kan göras genom att investera i projekt som främjar förnybar energi, skogsplantering eller genom att skapa negativa utsläpp genom användning av biokol eller koldioxidinfångningstekniker (CCS).

Klimatneutral:

Det innebär att ett samhälle (eller verksamhet, organisation eller en individ) inte bidrar till global uppvärmning. Det görs genom att inte ha några fossila utsläpp alls och/eller kompensera för de utsläpp av växthusgaser som genereras.

Klimatrisker:

Det är negativa effekter av klimatförändringar på miljön, ekonomin och samhället. Exempelvis brand, erosion, förorenad mark, luftfuktighet, ras och skred, skyfall, stigande hav, vattenbrist, värmebölja och översvämning.

Koldioxid:

Det är en gas som består av en kolatom och två syreatomer. Det är en naturlig del av jordens atmosfär, men är även en växthusgas som bidrar till växthuseffekten. Vid förbränning av fossila bränslen skapas förstärkt växthuseffekt som leder till global uppvärmning.

Koldioxidekvivalenter:

För att mäta utsläpp av alla växthusgaser används enheten koldioxidekvivalenter och förkortas i detta program med CO₂-ekv. Koldioxid används som referenspunkt. De vanligaste växthusgaserna är koldioxid (CO₂), metan (CH₄), lustgas (N₂O) och vattenånga (H₂O).

KOLADA:

Står för Kommuner och Landsting Data och är en plattform som tillhandahåller statistik och jämförelser av statistik och jämförelser av kommunala och landstingsrelaterade data i Sverige.

Kommunalt avfall:

Är mat- och restavfall, grovavfall inklusive trädgårdsavfall, farligt avfall, jämförligt avfall från bland annat affärer, kontor, industrier och restauranger, samt den del av

hushållsavfallet som omfattas av producentansvar (förpackningar, tidningar, elavfall, batterier etc.).

Konsumtion och konsumtionsbaserade utsläpp:

Konsumtion är den slutliga användningen av varor och tjänster. Konsumtionsbaserade utsläpp inkluderar alla växthusgasutsläpp som uppstår när produkter tillverkas, oavsett var i världen det sker. Utsläppen för hushåll delas in i livsmedel, boende, kläder och andra varor och tjänster.

Kommunens helägda bolag:

Delar av Alvesta kommuns verksamheter bedrivs som aktiebolag. Moderbolaget för de helägda kommunala bolagen är Alvesta Kommunföretag AB. De fyra dotterbolagen är: Alvesta Energi, Allbohus Fastighets AB, Alvesta Renhållning AB och Alvesta Utveckling AB. Kommunen är också delägare i flera andra bolag.

Kommunkoncern:

Kommunkoncernen innefattar Alvesta kommuns politiska nämnder och tjänsteorganisation, samt kommunens helägda bolag.

Lustgas:

Lustgas kallas även för kvävedioxid (N_2O) och är en av de vanligare växthusgaserna. Lustgas är en starkare växthusgas än exempelvis koldioxid och har en stor påverkan på klimatförändringarna.

Metan:

Det är en kraftfull växthusgas som är ungefär 25 gånger starkare än koldioxid när det kommer till att fånga in värme i atmosfären. Metan (CH_4) kan frigöras från naturliga källor som våtmarker och sjöar, men det kan också släppas ut som en biprodukt från mänsklig verksamhet som jordbruk, avfallshantering och produktion av fossila bränslen.

Miljöbalken:

Miljöbalken är en svensk lag som reglerar skyddet av miljön och främjandet av hållbar utveckling. Den innehåller bestämmelser om bland annat markanvändning, vatten och avfallshantering.

Miljö kvalitetsnormer:

Det är riktlinjer som sätts upp för att skydda människors hälsa och miljön från skadliga effekter av olika föroreningar. Normerna anger vilka gränsvärden som inte bör överskridas för att säkerställa en god miljö kvalitet.

Miljöspendanalys:

Miljöspendanalys är en inköpsanalys där olika miljöfaktorer har integrerats. Det gör det möjligt att undersöka den miljö- och klimatpåverkan som uppstår till följd av inköp inom offentlig sektor. Analysen visar vilken och hur stor miljöpåverkan olika typer av inköp har i relation till andra typer av inköp.

Nationella miljömål:

De nationella miljömålen är mål som Sveriges riksdag har antagit med syfte att styra och främja arbetet med att bevara och förbättra miljön i Sverige på lång sikt.

Miljömålssystemet består av ett generationsmål, 16 miljö kvalitetsmål och ett antal etappmål inom områdena avfall, biologisk mångfald, farliga ämnen, hållbar stadsutveckling, luftföroreningar och klimat.

Nationell strategi för klimatanpassning:

Den nationella strategin för klimatanpassning är en plan som Sveriges riksdag har antagit med syfte att hjälpa Sverige att förbereda sig för och anpassa sig till de klimatförändringar som sker och kan ske. Strategin innehåller åtgärder och riktlinjer för att minska sårbarheten och öka samhällets motståndskraft mot effekterna av klimatförändringar.

Naturbaserade lösningar:

Det är metoder som använder naturens egna processer för att hantera problem som klimatförändringar. Dessa lösningar bygger ofta på ekosystemtjänster och biologiska processer för att uppnå önskade resultat. Till exempel kan plantering av träd minska luftföroreningar och skapa skugga, eller skapa våtmarker för att minska risken för översvämningar.

Negativa utsläpp:

Det är processer där mer växthusgaser avlägsnas från atmosfären än vad som släpps ut. Det kan uppnås genom metoder som kolsänkor, skogsplantering, och teknologier som direkt avskiljer koldioxid från luften.

Parisavtalet:

Parisavtalet är ett avtal som slöts 2015 för att minska utsläppen från växthusgaser och hejda den globala uppvärmningen. Målet är att hålla temperaturökningen under 2 grader Celsius, helst under 1,5 grader. Parisavtalet anses vara ett av de mest betydelsefulla avtalen för att bekämpa klimatförändringar. Nästan alla länder i världen har skrivit under avtalet.

Publik laddstation:

Det är en plats där elbilar kan laddas av allmänheten.

Pyrolys:

Pyrolys är en kemisk process där organiska material bryts ned till mindre molekyler genom upphettning utan syre. Det resulterar i gaser, vätskor och fast kol. Det fasta kolet kan användas för att skapa biokol.

Ved- eller pelletspanna:

Det är en typ av värmesystem som används för att producera värme och varmvatten i ett hus eller en byggnad. Ved eller pellets förbränns i en brännkammare. Värmen som produceras överförs till vatten i pannan. Det uppvärmda vattnet cirkulerar genom ett värmesystem för att värma upp byggnaden.

Våtmarker:

Våtmarker är områden där marken är mättad med vatten eller där vattnet når upp till markytan regelbundet eller permanent. Dessa miljöer är viktiga för att bevara biologisk mångfald och fungerar som naturliga reningsverk för att rena vatten och hålla klimatet stabilt.

Värmepump:

En värmepump är ett system som flyttar värme från en plats till en annan med hjälp av en kompressor och kylmedium. Den kan användas för att både värma och kyla rum, och är ett energieffektivt sätt att värma byggnaden.

Värmestress:

Det är ett hälsotillstånd som människor och djur kan få vid extrema temperaturer och värmeböljor. Värmestress gör att kroppen överhettas och det kan orsaka obehag, utmattning och andra hälsoproblem. Värmestress kan förvärras av hög luftfuktighet, brist på skugga och otillräckligt vätskeintag.

Värmeöeffekt:

Syftar på det fenomen där städer och tätorter är varmare än omgivande landsbygd. Det beror på att städer har hårdgjorda ytor som absorberar och lagrar värme, byggnader som blockera vind och skapar stillastående luft samt minskad vegetation.

Vätgas:

Vätgas (H_2) är den lättaste gasen i universum. Den kan lagras och användas som en form av energilagring för att omvandla och användas senare. Genom att omvandla den till elektricitet och värme i bränsleceller kan vätgas användas för att driva fordon, byggnader och elektroniska enheter.

Växthusgas, -effekt, - utsläpp:

Runt jorden finns en atmosfär som består av flera olika gaser. Vissa av dessa gaser, såsom vattenånga, koldioxid, metan och lustgas, kallas växthusgaser. Växthusgaserna fångar in solens ljus och bidrar till att värma upp jordens yta.

Växthuseffekt är processen där dessa växthusgaser fångar in och håller kvar värme i jordens atmosfär. Växthuseffekten är nödvändig för allt liv på jorden, utan den skulle jorden vara ungefär 30 grader kallare än den är idag.

Växthusutsläpp innebär utsläpp av växthusgaser, oftast från mänsklig aktivitet genom förbränning av fossila bränslen, skogsavverkning och jordbruk. Det är när utsläppen av växthusgaser är högre än vad atmosfären naturligt kan absorbera som mängden växthusgaser ökar och förstärker växthuseffekten, vilket leder till global uppvärmning och klimatförändringar.

Wattimmar:

Wattimmar (Wh) är en enhet för energi som används för att mäta den totala mängden energi som förbrukas över tid. En wattimma motsvarar mängden energi som förbrukas när en apparat med en effekt på en watt används under en timme.

Återanvändning:

Återanvändning är när använda produkter eller material behandlas eller förbereds för att användas igen, antingen för samma syfte eller för ett annat ändamål. Det är ett sätt att förlänga livslängden på produkter och material och minska behovet av att producera nya.

Återvinning:

Det innebär att material eller produkter samlas in, sorteras och behandlas för att omvandlas till nya produkter eller material. Syftet med återvinning är att minska användningen av jungfruliga (nya) råvaror och minska att mängden avfall som förbränns eller deponeras.

Energi- och klimatprogram - översikt av genomförda justeringar

Nedan finner ni översikt av de övergripande justeringar som har gjorts i programmet utifrån de synpunkter som har inkommit och som har inarbetats i programmet. Översikten utgår ifrån innehållsförteckningen i Energi- och klimatprogrammet.

Tillsammans gör vi Alvesta kommun klimatneutralt

- Här har texten uppdaterats genom att bland annat lyfta fram målkonflikter, samverkan med aktörer utanför kommungränserna samt social hållbarhet.
- Samarbete och samverkan med aktörer utan för kommunens gränser är tillagt.

1 Sammanfattning

- Ett nytt avsnitt har lagts till för att skapa en möjlighet till att få en snabb överblick av programmet.

2 Inledning

2.1 Bakgrund

- Tillägg av statistik och exempel för att stärka bakgrunden.
- Tydliggörande av hur kommunen kommer uppfylla lagkravet i lagen om kommunal energiplanering 1977:439.

2.2 Syfte med programmet

- Förändrat för att tydliggöra hur kommunen ska arbeta för att engagera medborgare och andra aktörer i klimatåtgärder.

2.3 Programmets upplägg

2.3.1 Statistik

- Tillägg av underpunkt 2.3.1 Statistik för att stödja påståenden i programmet.

2.4 Koppling till andra styrande dokument och lagstiftning

- Tillägg av VA-policy, Nätutvecklingsplan, Vattentjänstplan (tidigare benämnt vattenförsörjningsplan)
- Utökad beskrivning av hur programmet kopplar till regionala och nationella mål.
- Justering av formuleringen av de regionala miljömålen.
- Korrigering till korrekt namn på policyn "Policy för resor i tjänsten, fordon och drivmedel".

2.5 Målgrupper

2.5.1 Kommunkoncern

- Förtydligande av kommunkoncernens roll som samarbetspartner och för att skapa mötesplatser.

- Förtydligande av social hållbarhet.

2.5.2 Geografiska Alvesta kommun (invånare, företag och föreningar)

- Utvecklad text kring hur invånare, företag och föreningar kan bidra till energi- och klimatarbetet.
- Förtydligande av social hållbarhet.
- Meningen om besökare som målgrupp har utvecklats.

2.5.3 Aktörer utanför kommungränsen

- Ny målgrupp tillagd för att inkludera samverkan med grannkommuner, regionen, akademiska aktörer m.fl.

2.6 Genomförande

- Principerna förstärks med att lyfta in social hållbarhet och målkonflikter.
- Samarbete och samverkan med aktörer utan för kommunens gränser är tillagt.

2.6.1 Handlingsplan

- Tillägg av hänvisningar mellan handlingsplanen och fokusområdena.
- Förtydligande av kommunens roll i att följa upp och justera åtgärder.
- Målkonflikter lyfts in i texten.
- Samarbete och samverkan med aktörer utan för kommunens gränser är tillagt.

3 Fakta om energi och klimat

3.1 Energi

- Tillägg med transporter och energi inom industriverksamhet i beskrivning av energi.

3.1.1 Elförsörjning

- Tillägg om biogasens roll i kommunens elproduktion.
- Tillägg av en kort definition av förnybar energi.
- Tillägg av information om elnät.

3.1.3 Styrning och lagring

- Förtydligande kring tekniska lösningar för energieffektivisering.

3.2 Klimatomställning

- Justering i punkterna om skogsbruk och jordbruk med en enkel definition av vad hållbart skogsbruk och hållbart jordbruk innebär.

3.2.1 Mätning av utsläpp

3.2.2 Transporter

- Utveckling av avsnittet om fossilfria drivmedel och laddinfrastruktur.
- Ett stycke har lagts till om motorfordons påverkan på miljön.

3.3 Klimatanpassning

- Tillägg om klimatförändringarnas påverkan på människors hälsa.

3.3.2 Robusthet

- Nya exempel på åtgärder för att stärka lokalsamhällets klimatrobusthet.

3.3.4 Mark- och vattenanvändning

- Tillägg om vikten av hållbar markplanering och skydd av vattenresurser.

4 Lokala mål för Alvesta kommun

- Tillägg om hänvisning om mer detaljerad information i 5. Fokusområden.

4.1 Alvesta kommun idag 2025

- Förändringar i nulägesbeskrivningarna för att spegla aktuella data.
- Besöksnäringens roll har lagts till i texten.
- Biogasproduktionen har lagts till i texten.

4.2 Vision 2045 & Mål 2030

- Illustrationen/tabellen för vision och mål har uppdaterats bl.a. för att synliggöra kopplingen mellan målområdena och fokusområdena.

4.2.2 Mål för geografiska Alvesta kommun och kommunkoncern 2030

- Målen har justerat utifrån flera parametrar, bland annat harmonisera lokala mål med nationella och regionala riktlinjer samt tydliggöra ansvarsfördelningen och kopplingen till fokusområdena, energimålet är uppdaterat med att målet är på årsbasis och målet för klimatomställning är justerat, det avser koldioxidutsläpp på totalen.

4.3 Alvesta kommun 2030

- Tydligare åtskillnad mellan mål för kommunkoncernen och geografiska kommunen.
- Besöksnäringens roll har lagts till i texten.
- Biogasproduktionen har lagts till i texten.

5 Fokusområden

- Under varje fokusområde finns det indikatorer, dessa har generellt förändrats genom att kommunkoncernens indikatorer har fått ett målvärde medan geografiska Alvesta kommun fortsatt har en riktning. En del indikatorer har också bytts ut.
- Delar av statistiken har uppdaterats.
- Tillägg av hänvisningar mellan handlingsplanen och fokusområdena.

5.1 Energi

5.1.1 Nuläge

- Tillägg med ytterligare information i nuläget om uppvärmning och kyla utifrån Allbohus fastighetshetsbestånd.

- Uppdateringar av statistiken t.ex. när det gäller biogasproduktionen.
- I avsnittet om energisystem tydliggörs skillnaden mellan energikälla och slutanvändare beror på energiförlust däremellan.

5.1.2 Utmaningar inom Energi

- Nya utmaningar kopplade till styrning, lagring och biogas.
- Tillägg av fossila bränslen i utmaningen om förnybar energi.
- Tillägg om att kommunkoncernen ska följa vätgasutvecklingen.
- Tillägg om vikten av att kunna framtidssäkra elförsörjningen.
- Tillägg av information om belysningsplanen och dess syfte i texten.
- Tillägg av biogasproduktionen i statistiken och därmed som ett exempel på lokalt producerad energi.

5.2 Transporter

5.2.1 Nuläge

- Utveckling av texten om hållbara transporter och laddinfrastruktur vid besöksnoder samt om digitaliseringens möjligheter till minskade transporter.
- Justeringar i texten gällande reduktionsplikten.
- Tillägg om antal offentliga, kommunala laddplatser i kommunen 2024.
- Tillägg av biogasproduktionen.

5.2.2 Utmaningar inom Transporter

- Tillägg av digitaliseringen möjligheter att minska antalet resor.
- Besöksnäringens roll har lagts till i texten.
- Beskrivning av hur trafikslag som redan idag drivs på fossilfritt sätt har lagts till.

5.2.3 Indikatorer Transporter

- Justerad riktning på indikatorn "Genomsnittlig körsträcka i bil", önskad riktning är att indikatorn ska minska.
- Justerad indikator "Andel bilar och lätta lastbilar i Alvesta kommuns förvaltningar som är fossilfria" byts ut till "Fossiloberoende fordon i kommun-organisationen".
- Indikatorn "Antal laddstolpar" tas bort.

5.3 Konsumtion

- Tydliggörande av kommunens roll som konsument.

5.3.1 Nuläge

- Tillägg om lokala initiativ för klimatsmart byggande och mat.
- Justeringar i texten om optisk sortering/fastighetsnära insamling.
- Tillägg om biogasproduktionens roll.

5.3.2 Utmaningar inom Konsumtion

- Besöksnäringens roll har lagts till i texten

- Justering av meningen "...trä från hållbart skogsbruk" till "...trä som är certifierat enligt FSC (Forest Stewardship Council) och/eller PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification)..."

5.4 Klimatanpassning

5.4.1 Nuläge

- En vidareutveckling av textavsnittet om kommunens arbete med vårmarker.
- CCS berörs inom avsnittet, där har ett förtydligande gjorts att det inte är en klimatanpassningsåtgärd, utan en åtgärd för att minska koldioxidutsläpp.

5.4.2 Utmaningar inom Klimatanpassning

- Förtydligande om varför kompensering är placerat under klimatanpassning.
- Utveckling av avsnittet om att ta vara på möjligheter, särskilt kopplat till turism och hemester.
- Besöksnäringens roll har lagts till i texten
- Utveckling av texten kring utmaningen "Minskad sårbarhet och ökad robusthet" som kopplas med innehållet i Vattentjänstplanen och belysa vikten av att minska värmeöeffekten.
- Tillägg om klimatförändringarnas påverkan på människors hälsa och vad som kan göras för att lindra detta.
- Tillägg i exemplet med klimatanpassningsåtgärder av befintlig bebyggelse kan kopplas Risk- och sårbarhetsanalysen med Översiktsplanen.
- Tillägg av att kommunens skogsbruk anpassas för att binda koldioxid och vara mer motståndskraftigt mot klimatrelaterade risker.
- Inom utmaningen "Ta vara på möjligheter" justeras texten för att visa på att klimatförändringar framför allt leder till negativa konsekvenser.

6 Miljöbedömning

- Tillagd strategisk miljöbedömning i linje med lagkrav.

7 Referenser

- Uppdaterad lista över referenser av nya data och källor.

Bilagor

Bilaga 1

- Tillägg av ett antal begrepp

Samrådsredogörelse

Energi- och klimatprogram 2025-2030

**Alvesta
kommun**

Innehåll

Inledning	4
Sammanfattning inkommande yttranden	4
Sändlista internremiss.....	4
Sändlista Extern remiss	4
Inkomna synpunkter	5
Nämnder och förbund inom Alvesta kommun	6
Kultur- och fritidsnämnden.....	6
Nämnden för arbete och lärande	6
Nämnden för myndighetsutövning.....	7
Samhällsbyggnadsnämnden	8
Utbildningsnämnden	8
Värends räddningsförbund	8
Kommunala bolag	8
Allbohus fastighets AB	8
Politiska partier	9
Centerpartiet.....	9
Alvesta Alternativet	11
Miljöpartiet de gröna i Alvesta	12
Moderaterna i Alvesta	15
Sverigedemokraterna i Alvesta	16
Kommuner	17
Tingsryds kommun.....	17
Värnamo kommun	17
Växjö kommun	17
Älmhults kommun.....	18
Regionala och nationella aktörer.....	18
Energikontor Syd (EKS).....	18
Länsstyrelsen i Kronobergs län (LST)	24
Naturskyddsföreningen i Alvesta (NF)	30
Region Kronoberg	31

Styrelsen för Kojta och Mellansjöns förening.....	33
Svenska kraftnät (SKN).....	33
Trafikverket.....	34
Företag och privatpersoner	34
██████████	34
██████████████████	34
Alvesta biogas AB.....	37
██████████████████	38
██████████████████████████████	39
██████████████████	40
██████████	40
██████████	43
██████████████████	44
██████████	45
██████████████████	47
██████████████████	48
██████████	48

Inledning

Ett förslag till ett nytt Energi- och klimatprogram 2025–2030 var under 19 juni – 1 oktober ute på samråd för att kunna ta emot synpunkter från olika målgrupper. Förslaget fanns tillgängligt kommunens webbsida. Under september månad hölls sex samrådsmöten på olika platser i Alvesta kommun, där förslaget presenterades och det fanns möjlighet att ställa frågor och lämna skriftliga synpunkter/inspel.

Denna samrådsredogörelse kommer sammanfatta de synpunkter som inkommit under samrådsprocessen. Synpunkterna kommenteras och det redovisas de eventuella förändringar som synpunkterna medför. Yttrandena i sin helhet finns i kommunens diarium.

Vi tackar alla som har bidragit med sina inspel och synpunkter i denna process och ser fram emot att fortsätta arbetet tillsammans mot en hållbar framtid i Alvesta kommun.

Sammanfattning inkommande yttranden

Förslaget av energi- och klimatprogram skickades på intern och extern remiss 2024-06-24. Nedan kommer de synpunkter som inkommit utifrån sändlista fördelat på interna och externa mottagare som valt att svara samt från allmänheten. Av de inkomna handlingar var 29 genom mejl och 5 genom ett formulär som var tillgängligt på kommunens hemsida. Ett yttrande lämnades muntligt.

Sändlista internremiss

Från politiska styrelser, nämnder och förbund.

	Svarat utan yttrande	Bifaller utan kommentar	Yttrande som föranleder kommentar	Yttrande som föranleder kommentar och ändringar
Kultur- och fritidsnämnden	X			
Nämnden för arbete och lärande				X
Nämnden för myndighetsutövning				X
Samhällsbyggnadsnämnden	X			
Utbildningsnämnden			X	
Värends räddningsförbund		X		

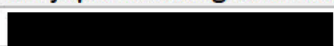
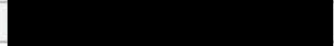
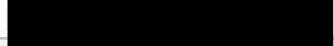
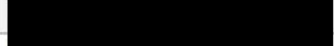
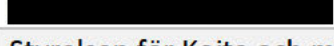
Sändlista Extern remiss

Från kommunala bolag, lokala politiska partier, grannkommuner, myndigheter och övriga intressenter.

	Svarat utan yttrande	Bifaller utan kommentar	Yttrande som föranleder kommentar	Yttrande som föranleder kommentar och ändringar
Allbohus fastighets AB				X
Alvesta Alternativet				X
Centerpartiet				X
Energikontor Syd				X
Länsstyrelsen i Kronobergs län				X
Moderaterna i Alvesta				X
Naturskyddsföreningen i Alvesta				X
Region Kronoberg				X
Svenska kraftnät				X
Sverigedemokraterna i Alvesta				X
Tingsryds kommun				X
Trafikverket	X			
Värnamo kommun	X			
Växjö kommun				X
Älmhults kommun	X			

Inkomna synpunkter

från allmänhet (privatpersoner, företag och föreningar).

	Bifaller utan kommentar	Yttrande som föranleder kommentar	Yttrande som föranleder kommentar och ändringar
		X	
			X
Alvesta biogas AB			X
			X
		X	
Miljöpartiet de gröna i Alvesta		X	
			X
			X
		X	
			X
		X	
Styrelsen för Kojta och mellansjöns förening		X	
		X	

Nämnder och förbund inom Alvesta kommun

Kultur- och fritidsnämnden

Nämnden beslutade att inte lämna yttrande med anledning av att Kultur- och fritidsförvaltningen har varit representerade vid framtagning av programmet.

Kommentar: Ingen kommentar

Nämnden för arbete och lärande

Nämnden önskar en sammanfattning av programmet i början av dokumentet. Energi och klimatanpassning är både mål för 2030 och fokusområden för att nå målen, vilket kan leda till att texten blir otydlig och mer svårläst. De framför även att det skulle vara bra att förtydliga tidigt i texten att programmet innehåller övergripande insatser, men att förslag till konkreta åtgärder finns i respektive handlingsplan.

Kommentar och tillägg i programmet: En sammanfattning av programmet är tillagt. Läggs in i 4.2 Vision 2045 och mål 2030 fokusområden mellan vision och mål i tabellen för att visa vart fokusområden påverkar målen. I 5 Fokusområde finns beskrivning av varje fokusområde. Under rubrikerna Kommunkoncernen förtydligas att insatser som ges är exempel och vilka insatser som kommunkoncernen kommer prioritera läggs i den kommande handlingsplanen.

Nämnden vill att den sociala dimensionen tas med i programmet, till exempel jämställdhets- och jämlikhetsperspektiv samt barnperspektiv lyfts fram.

Kommentar och tillägg i programmet: Programmet har uppdaterats med att inkludera barn och unga, jämställdhet och jämlikhet i Inledningstexten "Tillsammans gör vi Alvesta kommun klimatneutralt" samt i avsnitten 2.5 Målgrupper och i 2.6 Genomförande.

Nämnden anser också att kommunen bör förbereda sig mer för att hantera höga temperaturer vid värmeböljor för att minska risken för negativ påverkan på invånarnas hälsa. Till exempel göra temperatursänkande åtgärder på byggnader för att säkerställa en god inomhusmiljö i skolor, förskolor och lägenheter med mer.

Kommentar: Värmeböljor tas upp i kommunens risk- och sårbarhetsanalys (senaste versionen är för 2023–2027 när denna samrådsredogörelse görs). Dessa risker ska kommunens verksamheter både förebygga och förbereda sig inför. Detta står i avsnittet 5.4.2, Minska sårbarheten, Kommunkoncernen.

Kommentar och tillägg i programmet: I avsnittet 5.4.2 Utmaningar inom klimatanpassning, Minska sårbarheten, Geografiska Alvesta läggs ordet värmeböljor med i andra mening.

Nämnden saknar digitaliseringens möjligheter för att lösa energi- och klimatutmaningar, till exempel utveckla e-tjänster, säker e-post och e-arkiv.

Kommentar med tillägg i programmet: Kommunkoncernen är aktiva inom SKR:s initiativ Digital mognad och även inom handslaget, där deltagande sker i "Införande Säker digital

kommunikation, SDK, för socialtjänsten” och ”Införande och utveckling av Digital post”. Dessa initiativ är tänkta att genomföras inom hela kommunkoncernen och där några verksamheter är med och testar från start. De här insatserna tillsammans med andra digitala initiativ leder till en minskad pappersförbrukning och minskad transport. I programmet kommer vi lägga till texter om kommunens pågående och planerade arbete kring detta under fokusområdena Transport och Konsumtion.

I avsnitt 5.2.1 Nuläge, Minskat resande tilläggs: Kommunkoncernen medverkar aktivt i olika digitala initiativ, såsom införande av säker digital kommunikation (SDK) och utveckling av Digital post, som bidrar till att minska transporter. I avsnitt 5.2.2 Utmaningar inom Transporter, Minskat resande, kommunkoncernen läggs följande till: Kommunkoncernen fortsätter utvecklingen av införande av digitala arbetssätt och system som bidrar till att minska antalet resor.

Vidare ger nämnden flera förslag på åtgärder som till exempel utbyte av nuvarande belysning till LED, miljöutbildning till samtliga anställda och förtroendevalda i inledningen av varje mandatperiod samt översyn av rabatterade biljetter för resor med kollektivtrafiken som löneförmån för att skapa bättre incitament för medarbetare att välja tåg och buss till och från arbetet.

Kommentar: Vi tackar för förslag på åtgärder och tar med dom i beaktning när handlingsplanen till programmet tas fram.

Nämnden för myndighetsutövning

Nämnden för myndighetsutövning anger att de ser positivt på att programmet följs upp kontinuerligt. Nämnden saknar en beskrivning av vad Kolada är.

Kommentar och tillägg i programmet: KOLADA läggs med och beskrivs i Bilaga 1 Begreppslista.

Vidare lämnar nämnden ett par redaktionella synpunkter kring reduktionsplikten på sidan 29 och beskrivningen av optisk sortering i förhållande till andelen återvunna förpackningar på sidan 35.

Kommentar och tillägg i programmet: Reduktionsplikten har ändrats nationellt sedan samrådsförslaget för programmet skrevs. Det kan eventuellt ändras även under programmets giltighetstid. Under avsnitt 5.2.1 Nuläge, Minskat resande ändras stycke två, mening två och tre till: Reduktionsplikten beslutas nationellt och inom kommunen kan det inte påverkas om inblandningen är hög eller låg. Det som kan påverkas inom kommunen är att minska användningen av fossila bränslen (om fordonen använder det) genom att resa mindre.

Under 5.3.1 Nuläge, Resursanvändning, stycke 2: Byts ordet ”Optisk sortering” till ”fastighetsnära insamling” och förtydligar att det är ett lagkrav. Förtydligar även att det gör det lättare för invånare att sortera förpackningar i stället för att det hamnar i restavfall.

Samhällsbyggnadsnämnden

Nämnden beslutade att inte lämna några synpunkter på förslaget.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har medverkat till stor del i framtagandet av programmet.

Kommentar: Ingen kommentar

Utbildningsnämnden

Nämnden anser att kommunens ambitioner och möjligheter för invånare/företag/föreningar är realistiska. Ambitionerna och möjligheterna kommer bidra till att möta de beskrivna utmaningarna så att vi på sikt når målen.

Nämnden nämner att den egna verksamheten har flera möjligheter för att hjälpa till att nå målen.

Kommentar: Vi tackar för synpunkter och att nämnden kan i den egna verksamheten hjälpa till att nå målen i programmet. I den kommande handlingsplanen till programmet kommer även åtgärder att presenteras till hjälp i prioriteringar.

Värends räddningsförbund

Värends räddningstjänst har tagit del av remissen och ställer sig positiv till denna. Värends räddningstjänst har inga ytterligare synpunkter.

Kommentar: Ingen kommentar

Kommunala bolag

Allbohus fastighets AB

Allbohus tycker att energi- och klimatprogrammet är väl uppbyggt.

Texten blandar ofta stort och smått, exempel på det i Rubrik 5.4.2 Stycke 2 under "ambitioner för kommunkoncernen".

Kommentar: Programmet är tänkt att kunna hjälpa till att ge exempel på vad olika målgrupper kan göra, därför är förslagen både stora och små. I den kommande handlingsplanen är det tänkt att lägga in vad som ska prioriteras.

Programmet tar inte upp reella målkonflikter och belyser inte denna del av samhällsutvecklingens står inför svåra målkonflikter. Exempelvis ökade kostnader, prioriteringar mellan andra välfärdsfunktioner och energi- och klimatfrågan.

Kommentar och tillägg i programmet: Generella skrivningar om målkonflikter lyfts in i den inledande texten i programmet "Tillsammans gör vi Alvesta kommun klimatneutralt" och under 2.6 Genomförande dels i principerna "Samverkan och delaktighet" och "Mätning och uppföljning", dels i 2.6.1. Handlingsplan. Genom att det skrivs med i dessa övergripande områden i programmet säkerställs att målkonflikter beaktas och diskuteras under genomförandet av programmet.

På sidan 23 under Uppvärmning och kyla tydliggörs en del projekt som Allbohus genomför inom verksamhetslokaler. Det är endast en liten del av det totala arbetet som Allbohus genomför och stora förändringar sker inom bostäder. Allbohus har kommit långt fram när det gäller energibesparingar och smarta byggnationer.

Kommentar och tillägg i programmet: Under 5.1.1 Nuläge, Uppvärmning och kyla läggs det in ett stycke kring mer information om nuläget kring i Allbohus fastighetsbestånd.

Mål för 2030 "klimatomställning" pekar enbart på minskning av utsläpp, inte minska användningen av fossila bränslen.

Kommentar: Målet " Alvesta kommun är på väg mot en klimatneutral kommun. Utsläppen från fossila bränslen inom geografiska Alvesta kommun har minskat med 80 procent jämfört med år 2019." Här väljs samma formulering som det regionala miljömålet (När denna samrådsredogörelse skrevs är det från "Kronobergs miljömål 2021-2030"). Ett sätt att minska de fossila utsläppen är att fasa ut användningen.

Politiska partier

Centerpartiet

Centerpartiet önskar en del förtydliganden och förklaringar kring begrepp och förkortningar dels för att klargöra begreppet i sitt sammanhang, dels för att undvika missuppfattningar. De lyfter även att det gäller för de olika målgrupperna som används i programmet; Alvesta kommun, Alvesta kommunkoncern, Alvestas geografiska område, invånare, företag och föreningar.

Kommentar: Vi gör en extra översyn av detta i programmet.

Centerpartiet önskar också att förnyelsebar energi också formuleras in i programmet.

Kommentar med tillägg: Förnybar energi omnämns på flera ställen i programmet och är en av utmaningarna under fokusområdena. I fakta-delen under avsnittet 3.1 Energi i andra stycket, läggs följande mening till: Förnybar energi är energi som utvinns från förnybara källor som sol, vind, vatten och biomassa.

Centerpartiet vill se tydligare formuleringar kring nyttorna av att ha en lokal biogasanläggning i kommunen.

Kommentar med tillägg: Programmet uppdateras kring biogas och med aktuella data kring den lokala biogasanläggningen. (Se kommentarer till Alvesta Biogas ABs synpunkter).

Centerpartiet skriver också att helheten ger en diffus ambitionsnivå utifrån att möjligheten att nå klimatneutrala målet då riktningen saknar tydlighet, endast en ökning eller minskning från nuläget samt att det saknas långsiktiga delmål.

Kommentar med tillägg: Visionen för 2045 beskriver hur vi vill att det ska vara i Alvesta kommun och där vill vi att vi ska vara klimatneutrala. Programmet föreslås gälla fram till

2030 och mål för energi, klimatomställning och klimatanpassning som beskriver vad vi behöver uppnå som sedan kan bidra till visionen 2045. Programmet har sedan fyra fokusområden där insatser behöver göras och här finns indikatorer som ska ge oss indikationer på om vi är på rätt väg mot målet. Vissa justeringar kommer göras i det omarbetade programmet för att tydliggöra målen och höja ambitionsnivån där kommunkoncernen har rådighet. Justeringarna innebär att målen för 2030 delas upp så att målen är anpassade och tydliggjorda för geografiska Alvesta kommun respektive Alvesta kommunkoncern.

När det gäller riktningarna på indikatorerna kommer de indikatorer som gäller för kommunkoncernen få ett målvärde utifrån att det är områden där kommunkoncernen har rådighet över. De indikatorer som gäller för geografiska Alvesta kommer kvarstå med önskad riktning utifrån att där har kommunkoncernen ingen egen rådighet, utan vi kan enbart jobba med att skapa förutsättningar, upplysa och inspirera på olika sätt.

Vidare kommenterar Centerpartiet att det finns nyare data till en del av den statistik som redovisas i programmet.

Kommentar: Vi är medvetna om att en del statistik är gammal, till samrådsförslaget valde vi att använda statistik från 2021 då det året som visar en helhet. Att redovisa statistik är en utmaning då den blir gammal direkt och delar av den statistik som skulle behöva presenteras är sekretessbelagd. I den uppdaterade versionen av Energi- och klimatprogrammet kommer delar av statistiken att uppdateras och vi har även lagt till biogasproduktionsstatistiken inom Alvesta (i avsnitt 5.1.1 Nuläge, Energisystem).

Turismen är omfattande i Alvesta kommun, skriver Centerpartiet och de vill gärna se att det ämnet belyses djupare i något avsnitt.

Kommentar: Det stämmer att besöksnäringen inte har ett särskilt avsnitt i programmet och vi har valt att inte lyfta fram någon bransch specifikt i samrådsförslaget till Energi- och klimatprogrammet. Besöksnäringen går in under flera olika delar i Fokusområdena med tillhörande Utmaningar och därför har programmet kompletterat och förtydligat kopplingen till besöksnäringen där det har passat till exempel i beskrivningen av målgrupper och i "Alvesta kommun idag 2025", "Alvesta kommun 2030" samt under följande utmaningar "Hållbara transporter", "Minskat resande", "Fossilfria drivmedel", "Klimatsmart mat" och "Ta vara på möjligheter".

Slutligen önskar Centerpartiet att det tydliggörs att andra planer i kommunen reglerar handhavandet med invasiva arter.

Kommentar: Handhavandet med invasiva främmande arter (IAS) sker framför allt utifrån lagstiftningen. Kommunen har inga andra planer som reglerar handhavandet i nuläget, men det kan finnas behov av det framöver. Med stöd av LONA-bidrag 2023 gjordes en inventering av kommunens mark för att få ett nuläge för en del (IAS). I Energi- och klimatprogrammet

berörs IAS på flera ställen i "Fakta om energi och klimat" och i fokusområdet "Klimatanpassning". Arbetet med IAS kommer också att följas upp i programmet då två indikatorer föreslås, varav en för kommunkoncernen och en för geografiska Alvesta.

Alvesta Alternativet

Partiet saknar järnvägens betydelse och det fattas information om trafikslag som redan idag drivs på fossilfritt sätt.

Med omlastningscentral (Banverkets förslag från 2004) och en ny dragning av väg 126 vid trafikplatsen Orrakullen och Hjälmaryd skulle trafikens miljöpåverkan genom Alvesta förbättras och skapa andra livsbetingelser för boenden längs Allbogatan-Blädingevägen i tätorten.

Kommentar: Rådigheten kring järnväg för kommunen är låg då järnvägen ägs av Trafikverket och det råder idag kapacitetsbrist på järnvägen (många vill nyttja järnvägen). Samrådsförslaget till en ny översiktsplan tar upp mer kring tåg (station, järnväg, godstrafik, stationslägen).

Kommentar och tillägg i programmet: Under avsnitt 5.2.2 Utmaningar inom transporter, Hållbara transporter ändras första meningen till "För att göra transporter mer hållbara behöver mer miljövänliga sätt att resa användas, som kollektivtrafik (buss och tåg), cykling och gång i stället för att köra bil."

Programmet innehåller information om laddplatser för eldrivna fordon men det saknas den miljömässiga konsekvensen som tillverkning av batterier medför. En konsekvensbeskrivning som beskriver både för- och nackdelar med eldrivna bilar och lastbilar behövs.

Kommentar och tillägg i programmet: Programmet kan inte gå in för djupt i olika sakfrågor.

Under 3.2.2 Transporter, läggs ett stycke till: "Motorfordon kommer aldrig att bli miljövänliga, utan kommer påverka miljön mer eller mindre. Motorfordon ger buller, kräver hårdgjorda ytor till vägar och parkeringsplatser, vägar som dras genom naturen, hälsofarliga partiklar från däck och vägbanor samt omfattande resursförbrukning för tillverkningen. ", då belyser programmet att oavsett fordonsval, så kommer de inte vara miljövänliga.

Under avsnitt 5.2.2 Utmaningar inom transporter, "Behovet av transporter finns nu och kommer finnas i framtiden. Därför är utmaningarna inom transporter följande:" (därefter kommer utmaningarna).

Partiet tar upp fördämningarnas borttagande i Mörrumsåns vattensystem som får negativa konsekvenser då mindre sjöar och våtmarker högre upp i systemet torrläggs. Programmet tar upp nya våtmarker utan att närmare precisera hur dessa skapas utan att nya fördämningar krävs. Planen saknar konsekvensanalys kring våtmarksåtgärder och om de kommer få negativa effekter för det djurliv som är vid fördämningarna runt om i landet.

Kommentar och tillägg i programmet: I programmet har våtmarker nämnts på flertalet platser (3.3.4 Mark- och vattenanvändning och i 5.4.1 Nuläge, Mark och vatten). Programmet kommer inte ta upp konsekvenser av dämningar, utan det får utredas när det finns ett intresse att restaurera eller anlägga specifika våtmarker.

I 5.4.1 Nuläget, Mark och vatten, stycke tre mening fyra "Kommunkoncernen arbetar på olika sätt med återställande av våtmarker, exempelvis proppning vid utvecklingen av naturreservatet Björnholmarna." ändras till "Kommunkoncernen arbetar med att bidra till miljökvalitetsmålet genom att genomföra åtgärder där det går kommunägd mark, genomföra informationsinsatser mot markägare och söka statliga våtmarksbidrag. Innan våtmarker genomförs sker utredningar om hur den potentiella våtmarken skulle påverka omgivningen. Ett exempel på en våtmarksåtgärd på kommunal mark är proppning av dike i naturreservatet Björnholmarna."

Miljöpartiet de gröna i Alvesta

I Miljöpartiets inledning på yttrandet skriver de om samrådsversionen av Energi- och klimatprogrammet har få mätbara mål och att de saknar idéer om hur och vad som ska göras.

Kommentar: Visionen för 2045 beskriver hur vi vill att det ska vara i Alvesta kommun och där vill vi att vi ska vara klimatneutrala. Programmet föreslås gälla fram till 2030 och mål för energi, klimatomställning och klimatanpassning som beskriver vad vi behöver uppnå som sedan kan bidra till visionen 2045. Programmet har sedan fyra fokusområden där insatser behöver göras och här finns indikatorer som ska ge oss indikationer på om vi är på rätt väg mot målet. Vissa justeringar har gjorts i programmet för att tydliggöra målen och höja ambitionsnivån där kommunkoncernen har rådighet. Justeringarna innebär att målen för 2030 delas upp så att målen är anpassade och tydliggjorda för geografiska Alvesta kommun respektive Alvesta kommunkoncern.

När det gäller riktningarna på indikatorerna kommer de indikatorer som gäller för kommunkoncernen få ett riktvärde utifrån att det är områden där kommunkoncernen har rådighet över. De indikatorer som gäller för geografiska Alvesta kommer kvarstå med önskad riktning utifrån att där har kommunkoncernen ingen egen rådighet, utan vi kan enbart jobba med att skapa förutsättningar, upplysa och inspirera på olika sätt.

Programmet kommer att kompletteras med en handlingsplan och i den kommer åtgärder att tydliggöras. I programmet ges enbart exempel på vad de olika målgrupperna skulle kunna göra inom respektive fokusområde och utmaning.

Vidare lämnar Miljöpartiet synpunkter kring området energi gällande hur kommunkoncernen idag arbetar med solcellsinstallationer, möjlighet till ökning av biogasproduktionen dels genom en ny biogasanläggning, dels genom biogasproduktion vid reningsverket.

Kommentar: I målbeskrivningen för Alvesta kommun 2030 står det att solceller är en självklarhet på samtliga nybyggnationer och med det avser vi nybyggnationer som sker i kommunen, både de som geografiska Alvesta genomför och de som Alvesta kommunkoncern genomför. Under de senaste åren har kommunens fastighetsbolag AllboHus Fastighets AB (ABHF) byggt solcellsanläggningar på samtliga nybyggnader på både verksamhets- och bostadsfastigheter. Även där det görs omfattande renoveringar, till exempel Hagen och Ängen i Alvesta, installeras solcellsanläggningar. Den nya multiarenan har den hittills största installerade effekten på en kommunal fastighet i Alvesta kommun. ABHF undersöker alltid möjligheten att solavskärma med solceller istället för markiser, i nuläget finns det fem sådana anläggningar.

För att få fler att satsa på solkraft behöver insatser göras och det är sådant som kommer att vara aktuellt i kommande handlingsplan. Det ska dock prioriteras att först minska sin energianvändning och i ett senare steg se om det är möjligt med en solcellsinstallation.

Kommunen har utpekade verksamhetsmark i kommunen, vilket är kommunens sätt att möjliggöra etablering av till exempel en biogasanläggning. Om det inkommer en förfrågan gällande biogasanläggning/mark så kommer detta hanteras efter hand.

Gällande biogasproduktionen vid reningsverket så ingår en ny biogasanläggning i investeringsplanen för VA med målet att utvinna mer biogas för elproduktion inom verksamheten. Produktionen av fordonsgas är dock inte aktuell i dagsläget, eftersom gasproduktionen är för liten för att stödja detta. Projektet kommer att ta längre tid än förväntat då ett politiskt beslut om Alvestas framtida avloppsförsörjning och ett miljötilstånd för avloppsreningsverket fortfarande inväntas. Länsstyrelsen har redan informerat om att nya, strängare krav kommer att ställas, vilket innebär att en ny biologisk process för kväverening måste byggas. Även fosforreningskraven kommer att skärpas. Förhoppningen är att miljötilståndet ska vara klart till sommaren 2025. När den nya biologiska processen och fosforreningen är på plats kommer den nya biogasanläggningen att byggas. Projektet beräknas ta cirka 4–5 år.

I avsnittet om transporter skriver Miljöpartiet bland annat att de välkomnar en ny cykelplan och att planerna på att bygga ut laddinfrastrukturen är bra. De ser även gärna möjligheter till att utveckla kollektivtrafiken och möjligheter till att dela fordon, samt lyfter svårigheterna att klara sig utan egen bil för de som bor på landsbygden.

Kommentar: Vi arbetar just nu med att ta fram en cykelplan som framför allt syftar till att vara ett stöd för beslut om insatser och även för att öka cyklandet i kommunen. Cykelplanen kommer sannolikt att innehålla en prioriteringsmodell där olika parametrar viktas mot varandra för att få fram en prioriteringslista på föreslagna insatser och som sedan kan ligga till grund för olika beslut.

Gällande laddinfrastrukturen så har det under 2024 etablerats flera olika laddmöjligheter runt om i kommunen och totalt finns 36 offentliga kommunala laddplatser för elfordon.

Vidare när det gäller utveckling av kollektivtrafiken så är det Region Kronoberg som ansvarar för den och kommunen har en tät dialog med dem om både nuvarande och framtidens kollektivtrafik. När det gäller möjligheten till att arbeta med appar för samåkning och bilpooler är det bra förslag på åtgärder som vi tar med oss till arbetet med kommande handlingsplan.

I Miljöpartiets avsnitt om konsumtion lyfter de behovet av att fritidsbanken ska finnas på en central och lättillgänglig plats, en återbruksstation för byggmaterial som kan användas av både kommunkoncernen och allmänheten, fyrfackslösning av avfallshanteringen, bättre nyttjandegrad av befintliga lokaler samt växtbaserad kost i verksamheterna.

Kommentar: Fritidsbanken är planerad att öppna när tillräckligt med sport- och fritidsutrustning har lämnats in och placeringen är planerad till Hagaskolan i Alvestas gamla idrottshall, vilket är en central placering i tätorten.

När det gäller återbruksstation, så planeras det för en ny återvinningscentral i Alvesta tätort och i planeringen ingår ett resurshus där invånare kan lämna och hämta återanvändbara saker. Vi planerar också att involvera kommunens enhet för insats och sysselsättning för att säkerställa att verksamheten fungerar smidigt. Byggåtervinning är en annan fråga vi arbetar med, i samarbete med AllboHus Fastighets AB. Omfattningen är ännu inte helt klar, men möjligheterna undersöks.

Gällande kommunens avfallshantering har den optiska sorteringen pågått i cirka ett år nu och Alvesta renhållnings AB gör bedömningen att den fungerar väl och har lett till att fler invånare sorterar plast i den lila påsen, som återvinns till ny plast. Detta minskar mängden plast i den röda påsen och därmed minskar plastförbränningen. I flerfamiljshus, som exempelvis AllboHus fastigheter, läggs plast löst i kärl utan att påsar används, vilket är ytterligare ett hållbart sätt att hantera avfallet. Återvinningscentraler och återvinningsstationer spelar också en viktig roll för att samla in förpackningsmaterial. Så är det i de flesta kommunerna i Sverige och det spelar en viktig roll för invånarna. När det gäller påsarna generellt är de i nuläget av 100 % återvunnen plast och den gröna påsen som används till matavfall fossilfria påsar av majsstärkelse och kvarts. Det finns även planer på att utöka användningen av dessa material till andra påsar framöver. Det viktigaste är att förpackningarna sorteras korrekt, oavsett metod för att minska avfall till förbränning och främja återvinning.

När det uppkommer behov av lokaler i kommunkoncernen, exempelvis behov av förskola eller LSS-boende prioriteras det att i första hand nyttja befintliga lokaler i kommunkoncernen och därefter inom den privata sektorn.

Gällande växtbaserad kosten i verksamheterna planerar kommunen att fortsätta med nuvarande upplägg där det erbjuds ett växtbaserat och ett animaliskt alternativ dagligen.

Under avsnittet Klimatomställning i Miljöpartiets yttrande undrar de om befolkningsstatistiken och varför siffran som finns i samrådsversionen är hämtad från 2021 när det finns nyare statistik tillgänglig.

Kommentar: Vi är medvetna om att en del statistik är gammal, till samrådsförslaget valde vi att använda statistik från 2021 då det året som visar en helhet. Att redovisa statistik är en utmaning då den blir gammal direkt och delar av den statistik som skulle behöva presenteras är sekretessbelagd. I den uppdaterade versionen av Energi- och klimatprogrammet kommer delar av statistiken att uppdateras och vi har även lagt till med biogasproduktionen (i avsnitt 5.1.1 Nuläge, Energisystem).

Slutligen lyfter Miljöpartiet hur vi ska lyckas med beteendeförändringar i vår energianvändning.

Kommentar: Energi- och klimatprogrammet riktar sig till både kommunkoncernen och till geografiska Alvesta kommun. Anledningen till det är att vi som lever och verkar i kommunen behöver hjälpas åt i arbetet med energi- och klimatomställningen. Ambitionen är att involvera samtliga målgrupper i framtagandet av och uppföljning av handlingsplanen för att skapa engagemang och delaktighet. Kommunkoncernen har direkt rådighet över kommunkoncernen, medan för geografiska Alvesta har kommunkoncernen indirekt rådighet. För geografiska Alvesta kommun kan kommunkoncernen därmed fokusera på att skapa förutsättningar och inspirera invånare, föreningar och företag på olika sätt.

Moderaterna i Alvesta

Moderaterna önskar att följande områden ska inkluderas och betonas i planen: återbruk av byggmaterial och cirkulär ekonomi, klimatsmart byggande, markanvändning och klimatanpassning, energibesparing genom återvinning och restaurering av sjöar.

Kommentar och tillägg i programmet:

Återbruk av byggmaterial och cirkulär ekonomi: detta finns i avsnitten klimatsmart byggande och minskad resursanvändning och cirkulär ekonomi och minskad resursanvändning (utmaningar inom Konsumtion).

Klimatsmart byggande: Klimatsmart byggande (och bevarande) finns med som en utmaning i avsnittet konsumtion som handlar om att göra medvetna val för att minska koldioxidutsläpp. I utmaningen Klimatsmart byggande och bevarande har kommunkoncernen som ambition att främja återbrukat material och skapa cirkulära flöden. Genom att förlänga livslängden på befintliga resurser blir materialen som används mer hållbara.

När det gäller energieffektivitet är det en utmaning i avsnittet energi. Där ska kommunkoncernen eftersträva hög energiprestanda.

Markanvändning och klimatanpassning: detta tas upp i avsnitt 5.4.2 utmaningar inom klimatanpassning, Minska sårbarheten och ökad robusthet, Kommunkoncernen. Det

förtydligas vattentjänstplan och VA-policy i stycke tre. I stycke fem läggs meningen: Det kan vara att minska värmeöeffekten genom att anpassa hårdgjorda ytor och öka plantering av träd och grönska, till.

I 2.3 Koppling till andra styrande dokument och lagstiftning, läggs även VA-policyn med (och Vattentjänstplan ändras från vattenförsörjningsplan).

Energibesparing genom återvinning: Enligt kommunens Avfallsplan ska kommunen arbeta utefter avfallstrappan. Först och främst förebygga avfall, därefter återanvända, för att sedan materialåtervinna, energiåtervinna, deponera och i sista hand nedskräpning.

Återvinning kommer därmed fram i den planen och berörs inte lika mycken i energi- och klimatprogrammet. Avfallsplanen finns med bland styrdokument som programmet har koppling till. Det mest hållbara är att det inte uppstår avfall, alltså att det är viktigt att arbeta för att minska resursanvändningen. Det tas upp i programmet i fokusområdet Konsumtion, utmaning Cirkulär ekonomi och minskad resursanvändning.

Restaurering av sjöar: Kommunens översiktsplan tar upp mark- och vattenanvändning. I samrådsförslaget för kommunens översiktsplan i delen om hänsyn tas vattenkvalitet upp och målet är att alla vatten ska nå minst god ekologisk status. En riktlinje är att kommunen ska på ett övergripande sätt arbeta för att nå miljökvalitetsnormerna för vatten.

Vidare önskar Moderaterna att programmet ska kompletteras med en sammanfattning för att kunna ge en översiktlig bild av innehåll, omfattning och riktning. De anser att indikatorerna som anges i planen ger en konkret riktning för kommunens klimatarbete.

Kommentar och tillägg i programmet: Programmet kompletteras med en sammanfattning.

Noterat, dock har det kommit in en del synpunkter kring indikatorer, som har gjort att indikatorerna att ändrats något och förtydligats på sina håll.

Sverigedemokraterna i Alvesta

Partiet belyser att kommunen redan uppfyller energimålet för 2030, men att det finns ett problem de dagar som vindkraft och solkraft inte producerar tillräckligt och vi då är beroende av planerbar energi som vattenkraft och kärnkraft.

Kommentar: Vi ser att elanvändningen kommer att öka i kommunen då det nationellt finns undersökningar som visar att den fossilfria omställningen innebär att elanvändningen kommer öka. Genom energimålet vill vi att den geografiska elproduktionen fortsätter att motsvara den geografiska elanvändningen på årsbasis.

Målet specificerar inte val av elproduktion (den kan både vara planerbar och icke planerbar), men produktionen ska vara klimatneutral år 2045 enligt visionen.

Partiet tycker att fokus bör ligga på fossilfri energi före förnybar energi då kommunen har behov även när varken vindkraft eller solkraft producerar tillräckligt. Här skulle man även

föreslå att företag, föreningar och invånare ser över sina elavtal och väljer avtal med fossilfri energi.

Kommentar: Programmet har valt förnybar energi som en utmaning istället för fossilfri energi, då vi i första hand kollar på energin inom kommunens geografiska område. Här ser vi att fossilfri energi (kärnkraft) inte planeras att byggas här. Kommunens ambition är att öka förnybar energiproduktion och det ser vi att kommunen kan göra genom att fortsätta köpa el som är märkt "Bra miljöval". Detta då kommunkoncernen inte har möjlighet idag att producera lika mycket el som kommunkoncernen använder.

Kommentar och tillägg i programmet: Vi lägger till fossilfri energi i första meningen under 5.1.2 Utmaningar inom Energi, under utmaningen Förnybar energi, Geografiska Alvesta.

Sverigedemokraterna ser gärna att programmet beskriver mer om vätgas och dess betydelse för omställningen.

Kommentar: Vätgasens roll i kommunen vet vi inte i dagsläget och hur vätgasen kan påverka omställningen här (och i andra delar). Vätgasens roll och betydelse är ett bra förslag att ta med att det behöver utredas vidare. Eventuellt kan projektet SEKK, där kommunen är medaktör i, utreda detta.

Kommentar och tillägg i programmet: I 5.1.2 Utmaning inom Energi, Effektiv styrning och lagring, Kommunkoncernen, läggs det till att kommunkoncernen ska följa vätgasutvecklingen.

Övrigt ser de behov av att se över grammatik och andra fel i programmet.

Kommentar: Vår ambition är att beslutsförslaget har korrekta meningsuppbyggnader.

Kommuner

Tingsryds kommun

Tingsryds kommun anser att målen är väldigt vagt uppsatta och att det gör det svårt att följa upp hur väl målen uppfylls.

Kommentar och tillägg i programmet: Målen i programmet revideras. Målen ska peka kommunens riktning i Energi, Klimatomställning och klimatanpassning. Programmet tydliggör hur vi ska följa upp målen för att kunna mäta utvecklingen.

Värnamo kommun

Kommunstyrelsen i Värnamo kommun beslutade att avstå från att lämna synpunkter.

Kommentar: Ingen kommentar

Växjö kommun

Växjö kommun rekommenderar i sitt yttrande att Alvesta kommun förtydligar definitionen om målet för minskade utsläpp huruvida det gäller koldioxid eller växthusgaser. Det finns en

liten risk för otydlighet i målet för klimatomställning både när det gäller formuleringen och siffrorna som visas.

Kommentar med tillägg: Klimatomställningsmålet har förtydligats och gäller för fossila bränslen (koldioxidutsläpp) och gäller på totalen och inte per invånare. Dock har vi med utsläppsminskning per invånare för att öka förståelsen för hur mycket utsläppen behöver minska i genomsnitt på invånarnivå.

Växjö kommun lämnar också synpunkter på att programmet saknar hantering av klimatförändringarnas utmaningar kopplat till människors hälsa.

Kommentar: I avsnitt 3.3 Klimatanpassning läggs följande text till i tredje stycket och efter andra meningen "Klimatförändringarna innebär utmaningar för människors hälsa och välmående, med en ökad risk för värmerelaterade sjukdomar, spridning av smittsamma sjukdomar och påverkan på mental hälsa till följd av extremväder och osäkerhet."

I avsnitt 5.4.2 Utmaningar inom Klimatanpassning, Minska sårbarheten och ökad robusthet, Kommunkoncernen justeras andra stycket till följande: Kommunkoncernen kan tillhandahålla information om hälsorisker och tillgång till mentalt stöd. Vid planering av grön infrastruktur i tätorter använder Alvesta kommunkoncern grönstrukturprogram för att dels öka gröna värden och funktioner, dels för att skapa svala områden. Åtgärder för bekämpning av invasiva främmande växter prioriteras enligt lagkrav och för platser med höga naturvärden.

Älmhults kommun

Kommunstyrelsen i Älmhults kommun beslutade att avstå från att besvara remissen.

Kommentar: Ingen kommentar

Regionala och nationella aktörer

Energikontor Syd (EKS)

Övergripande synpunkter

EKS övergripande synpunkter är att de är positiva till att kommunen sätter ambitiösa mål och att programmet omfattar både kommunkoncern och den geografiska kommunen.

Koppling till andra klimatmål

EKS föreslår att redogöra hur målen korrelerar med klimatmål på global nivå, EU-nivå och nationell nivå.

Kommentar med tillägg: För målen läggs det till hur de relaterar till andra mål på högre nivåer.

Samarbete och samverkan

EKS föreslår att gruppen intressenter/möjliggörare/samarbetspartners läggs till och skulle omfatta till exempel nätbolag, universitet och forskningsinstitut, andra städer, regionala- och nationella offentliga aktörer.

Kommentar: Samarbete och samverkan med andra aktörer utanför kommungränserna har inkluderats i det uppdaterade förslaget till Energi- och klimatprogram. Inledningstexten "Tillsammans gör vi Alvesta kommun klimatneutralt", en ny målgrupp är tillagd i avsnitt 2.5 Målgrupper samt i avsnitt 2.6 Genomförande där beskrivningarna av några principerna har förstärkts samt arbetet med handlingsplanen.

Energi- och klimatrådgivningen är en viktig roll och det är positivt att det lyfts fram under Effektiv energianvändning.

Kommentar: Noterat

EKS föreslår att kommunen tydliggör sin roll som samarbetspartner och som facilitator. Kommunen har en viktig roll att initiera samverkan och skapa de plattformar och mötesplatser där olika aktörer kan samlas, diskutera och samarbeta.

Kommentar: Beskrivning av kommunkoncernens roll har utvecklats och tydliggjorts i avsnitt 2.5 Målgrupper när det gäller rollen som samarbetspartner och skapa mötesplatser för att skapa förutsättningar för ett framgångsrikt genomförande.

I programmet anges att det behövs samarbete för att hantera energiförsörjning, klimatomställningen och klimatanpassningarna. Ge exempel på olika samarbeten kan se ut för att kunna inspirera och förtydliga olika parter roller. Dessa exempel kan med fördel tas fram i en workshop med interna och externa aktörer för ytterligare förankring.

Kommentar: Noterar förslag om workshop kring samarbeten till kommande handlingsplan.

EKS saknar en beskrivning om huruvida det som föreslås i programmet har förankrats med interna och externa aktörer.

Kommentar: Under rubriken "Tillsammans gör vi Alvesta kommun klimatneutralt" skriver vi att programmet har tagits fram i bred samverkan inom kommunkoncernen och företag, föreningar och invånare har getts möjlighet att ge inspel."

Under arbetets gång har workshops gjorts med alla politiska partier kring innehållet i programmet. Det har funnits en politisk styrgrupp, en tjänstepersons styrgrupp, tre projektledare, en arbetsgrupp samt en referensgrupp. Företag och föreningar har vi skickat ut enkäter till, där det även erbjöds ett workshopstillfälle. Samtal har gjorts med Vislandas elevråd samt ungdomsrådet.

Inför att programmet skulle ut på samråd presenterades förslaget på samtliga nämnder, styrelser och råd inom kommunkoncernen.

Under samrådstiden kunde man vid sex olika tillfällen komma på samrådsmöten runt om i kommunen (samarbete med Översiktsplanens samrådsmöten).

Energiplan?

Energi- och klimatprogrammet saknar handlingsplan med tydligt beskrivna åtgärder är den svår att bedöma utifrån lagen om kommunal energiplanering (1977:439).

Kommentar: Vi ser att programmet och den kommande handlingsplanen ska uppfylla att kommunen följer lagen om kommunal energiplanering.

Lagen om kommunal energiplanering anger: "Kommun skall vid sin planering undersöka förutsättningarna att genom samverkan med annan kommun eller betydande intressent på energiområdet såsom processindustri eller kraftföretag gemensamt lösa frågor som har betydelse för hushållningen med energi eller för energitillförseln. Finnes förutsättning för sådan gemensam lösning föreligga, skall den tagas till vara i planeringen." (2 §)

EKS saknar en beskrivning av hur detta har gjorts för att arbeta fram förslaget till energi- och klimatprogram.

Kommentar: Vi noterar att det saknas och att det får vara en åtgärd i kommande handlingsplan.

Energimyndigheten har tagit fram en vägledning för kommunal energiplanering och där det bland annat står att energiplanering sker för att möta samhällets behov. Att energiplanera handlar till stor del om att ta fram sin berättelse kopplat till energiomställningen. Genom att kartlägga sina förutsättningar kan kommunen identifiera nödvändiga förflyttningar och förstå sitt handlingsutrymme.

Kommentar: Vägledningen på Energimyndigheten lanserades strax efter att programmet beslutades att gå ut på samråd. Vi har i stället arbetat med att jämföra andra kommuners beslutade energiplaner och i arbetsgrupper i kommunkoncernen för vad programmet ska innehålla. Vi har även en energibalans för 2021 som vi har kunnat utgå ifrån lokala förutsättningar. Vi ser att energiplanering rör flera styrdokument i kommunkoncernen som också påverkar energianvändningen. Dessa tas upp i avsnitt 2.3 Koppling till andra styrande dokument och lagstiftning, exempelvis Översiktsplan, Nätutvecklingsplan och Bostadsförsörjningsprogram.

I programmet finns till viss del nuläget och önskad framtidsvision beskrivet, men EKS saknar en mer djupgående analys. Exempelvis industrins framtida behov av el och andra energikällor, fjärrvärmens framtidsprognos, möjliga källor för tillvaratagande av spillvärme, utbyggnadsplaner i kommuner, hur elektrifiering av transporter och industri bedöms påverka elbehov, effektbehov, vätgasens roll i Alvesta mm.

Kommentar: Det hade varit önskvärt att vara djupgående, men när programmet togs fram var det viktigt att programmet skulle vara lättbegripligt och att många skulle kunna ta till sig av innehållet. Djupgående analyser är bra förslag på åtgärder till handlingsplanen.

Effektfrågan förklaras övergripande, men EKS saknar en beskrivning utifrån Alvestas förutsättningar och planer för framtiden utifrån frågorna: hur ser effektbehovet ut idag? Vilka faktorer påverkar effektbehovet i framtiden och hur planerar kommunen att möta det behovet? Dessa frågor bör besvaras i energiplanen eller i en tillhörande eleffektplan.

Kommentar: Vi tar med det till kommande handlingsplan.

I Energimyndighetens vägledning om kommunal energiplanering nämns förslag på några åtgärdsområden. Under energieffektivisering nämns följande förslag: upprätta en effektkarta, jämför abonnerad effekt med Säkringsstorlek och nyttjad effekt i kommunens fastigheter och verksamheter, minska och flytta effekttoppar i verksamheter där potential finns.

Kommentar: Idag har inte alla kommunala fastigheter en effekttaxa, men det är något som det blir krav på 2027. Vi ser då att man kan behövas se över hur energianvändningen ser ut för att kostnaden inte ska dra i väg på grund av att man exempelvis använder mycket effekt samtidigt. Vi tar med förslaget på åtgärd till arbetet med framtagandet av handlingsplanen.

I Energimyndighetens vägledning skrivs även ett viktiga frågor att besvara innan kommunen börjar energiplanera: tillgängliga verktyg som kommunen har för att möjliggöra energiomställningen?, vilka beroenden av andra aktörer finns det?, vart finns det behov av samverkan?, vilka stora förflyttningar behöver göras för att möta framtidens behov mot bakgrund av näringslivs- och befolkningsutveckling?, när behöver de vara genomförda?, hur ser energisystemet ut idag?, hur vill ni att energisystemet ska se ut i framtiden?

Dessa frågor kan man fördel användas som utgångspunkt för att ytterligare förstärka innehållet i programmet.

Kommentar: Detta tar vi med under arbetet med handlingsplanen. Detta arbetas även i andra projekt i kommunen när det gäller samhällsbyggnad.

Energisystemens omfattning

I avsnitt 3.1 Energi står "Energi är ett brett begrepp och i Energi- och klimatprogrammet menas den energi som används för el, värme och kyla." På 5.1.1 Nuläge, Energisystem står det "I ett energisystem används el, värme, kyla och transporter". Det saknas industrins energianvändning. Energiplanen bör omfatta samtliga energislag, både förnybara och icke förnybara, till exempel fordonsbränslen och fasta, flytande, gasformiga energikällor som används inom industrin. Tabellerna i 5.1 Energi, Energisystem och texter under beskriver exempel på en del av energianvändarna. En tydligare bild med mer information, illustreras med fördel av ett sankey-diagram.

Kommentar med tillägg: I avsnitt 3.1 läggs det till transporter och energi inom industriverksamhet.

Energi- och klimatprogrammet omfattar samtliga energislag. I tabellerna i 5.1 Energi, Energisystem finns samtliga energislag och vilka slutanvändarna är.

Vi har i energibalansen för 2021 ett Sankey-diagram, men vi har valt att inte ha med den i programmet då formatet är otillgängligt för vissa läsare.

Underlaget för nulägesbeskrivningen (5.1.1 Nuläge) baseras på 2021. EKS rekommenderar att underlaget baseras med de senast tillgängliga siffrorna.

Kommentar: Det hade vi gärna gjort, men just nu sker utredning om energibalanser är ok att ta fram på kommunal nivå utifrån att det finns sekretess som undanröjs vid olika antaganden. Just nu erbjuder inte Energikontoret att genomföra energibalanser, så vi har därmed kvar nuläge för 2021.

I 5.1.1 Nuläge beskrivs hur mycket el som producerades inom kommunens gränser år 2021. Då Lyngsåsa vindkraftspark invigdes hösten 2021 antar vi att siffrorna är betydligt högre kommande år och rekommenderar att man istället använder siffror för helåret 2023 alt. 2022.

Kommentar: Vi har kvar tabellen som den ser ut (då det inte går att göra en energibalans just nu), men i avsnittet 5.1.1 Nuläge, Elproduktion och distribution, står det att Lyngsåsa beräknas ha en årlig produktion från vindkraft på 315 GWh.

Beredskap

Enligt lagen om kommunal energiplanering är syftet med energiplan bland annat att verka för en säker och tillräcklig energitillförsel. Beredskap nämnd översiktligt i 5.1.1 Nuläge, men bör lyftas fram. Kommunens beredskapsplan bör listas bland styrdokument och beskriva dess koppling i programmet.

Kommentar: I 5.1.1 Nuläge, Elproduktion och distribution utökas informationen om beredskap utifrån ett nyligen antaget program "Program för civil beredskap". Detta program läggs även till i 2.3 Koppling till andra styrande dokument och lagstiftning.

Det nämns att reservkraft planeras att drivas med HVO och biogas. Det bör framgå när reservkraftens fossildrift ska vara utfasad.

Kommentar: Det ser vi som en åtgärd som läggs i den kommande handlingsplanen.

Mål

Programmet innehåller ett mål vardera för områdena energi, klimatomställning och klimatanpassning. Att ha få mål är lättare att kommunicera och det är lättare att fokusera på några få mål. Nackdelen kan vara att målen inte omfattar allt som är viktigt och att de tappar tydlighet.

Kommentar: Målen kommer formuleras om utifrån inkomna samrådsyttranden. Det kommer vara sju mål i stället för tre, vilken förhoppningsvis skapar mer tydlighet.

Kapitel 5 visar till viss del vägen för vad kommunen vill uppnå. Texterna som står under rubriken "Ambitioner för kommunkoncernen" är ofta väldigt övergripande och EKS föreslår en ytterligare detaljeringsnivå i dessa texter med fler förslag på vad som kan göras för att olika aktörer ska förstå sin roll i omställningen. Exempel föreslås på detaljering på vissa delar.

Kommentar: Vi har ändrat om rubriksättningen så det endast står kommunkoncernen, för att minska text, men det är fortfarande innehållsmässigt ungefär samma. Mer detaljerat görs inte i programmet utan det kan göras i handlingsplanen. Förslagen kring ökad detaljering tas med i arbetet i handlingsplanen.

Energimålet uppnås idag. Dock beräknas elbehovet öka framöver och då behöver även elproduktionen öka. Utbyggnad av elproduktion tar tid och det kan vara bra att göra en uppskattning av hur elbehovet väntas bli till exempel år 2030 för att redan nu förbereda den elproduktion som behövs för att nå målet 2030.

Kommentar: Vi har valt att inte uppskatta den elproduktionen som förväntas bli år 2030 för att det finns mycket osäkerhet. Vi skriver i programmet att man i första hand minskar energianvändningen innan vi ökar produktionen. Det tycker vi är viktigt. Prognoser kommer kanske också bli tillgängligt (nu i december kom effektprognoser för Sydsverige) som kommunen får analysera i olika sammanhang. Exempelvis när handlingsplanen tas fram.

Önskvärt om energimålet förtydligas så att det framgår om det avses per år, dag eller per timme.

Kommentar med tillägg: Läggs till att målet är på årsbasis.

Klimatomställningsmålet behöver förtydligas så att det framgår om det mäts i totala utsläpp av koldioxidekvivalenter eller koldioxidekvivalenter per invånare. Det är positivt att målet korrelerar med det regionala målet.

Kommentar med tillägg: För att korrelera med det regionala målet ändras målet till koldioxidutsläpp. Det förtydligas att det är på totalen, men vi har med per invånare för att öka förståelsen för hur mycket utsläppen behöver minska i genomsnitt på invånarnivå.

Klimatanpassningsmålet är inte mätbart och liknar mer en vision. Eftersom målet kompletteras av indikatorer kan måluppfyllelse ändå mätas efter dem.

Kommentar med tillägg: Klimatanpassningsmålet har ändrats för att utgå från det nationella målet i 2023/24:97. Men det är fortfarande inte mätbart, då klimatanpassning är brett och svårt att få till mätbara mål. Men som ni kommenterar följs målet upp på indikatorerna (avsnitt 5.4.3).

Indikatorer

EKS tycker att indikatorerna är relevanta. De visar dock endast riktningen och inte en önskad förändringshastighet. Tydligheten i kommunens ambitionsnivå kan öka genom att specificera hur mycket man vill att indikatorerna ska öka eller minska till år 2030.

Kommentar men tillägg: För indikatorer inom kommunkoncernen ändras "önskad riktning" till "Ambitionsnivå 2030" och vi specificerar med hur mycket indikatorn ska minska/öka. För indikatorer för geografiska Alvesta har vi kvar "önskad riktning" och kvar öka/minska.

Indikatorn *Genomsnittlig körsträcka i bil* bör rimligtvis minska i stället för att öka i syfte att uppnå lägre koldioxidutsläpp.

Kommentar med tillägg: Ja, den riktningen ändras från öka till att minska.

Då kommunen har en ambition att alla fordon och arbetsmaskiner som ägs av kommunkoncernen ska drivas med fossilfria bränslen rekommenderas att även ha en indikator för tunga fordon och arbetsmaskiners bränsleanvändning.

Kommentar med tillägg: Indikator "Andel bilar och lätta lastbilar i Alvesta kommuns förvaltningar som är fossilfria" byts ut till "Fossiloberoende fordon i kommunorganisationen", som går att följa genom KOLADA.

EKS rekommenderar också att laddplatser inte bara mäts i antal, utan också i totalt installerad effekt.

Kommentar med tillägg: Indikatorn antal laddplatser tas bort, det beror på att det har satts upp många laddplatser i kommunen. I 5.2.1 Nuläge, Fossila drivmedel, har det lagts till att år 2024 finns 36 offentliga kommunala laddplatser i kommunen.

Framtagning av åtgärdsplan

EKS rekommenderar att arbetsgruppen som ska ta fram åtgärdsplanen har tydlig förankring uppåt i organisationen till chefer med beslutsmandat och budgetansvar. Det är också viktigt att det finns en plan för hur föreslagna åtgärder ska resurs-sättas.

Att årligen se över och justera handlingsplanen kan vara en mycket bra idé. Dock tar flera åtgärder tid och kräver långsiktig planering. Därför är det viktigt att åtgärdsplanen inte bara tar fram åtgärder som kan genomföras under ett år i taget, utan har en långsiktigt fokus. Ibland behöver en kedja av efterföljande åtgärder ske för att uppnå önskvärt resultat.

Kommentar: Vi tackar för tipsen kring arbete med att ta fram handlingsplanen och tar med detta när det arbetet påbörjas.

Länsstyrelsen i Kronobergs län (LST)

LST är positiva till att kommunen har tagit fram ett förslag till ett nytt energi- och klimatprogram. De är positiva till programmet har ett helhetsgrepp över flertal mål- och åtgärdsområden; minska klimatpåverkande utsläpp, säkra energiförsörjningen och

förbereda samhället för klimatförändringar. Kommunen föreslagna mål ansluter sig till de regionala klimat- och energimålen, som fossilbränsleffritt län och plusenergilän.

Kommentar: Noterat

I "2.1 Bakgrund" förklaras lagen om lokal energiplanering (1977:439), men det framgår inte om kommunens avsikt är att förslaget är tänkt att vara kommunens energiplan och på så vis uppfylla lagkravet. Ett resonemang som tydliggör dokumentets status och roll i förhållande till andra styrdokument och lagkravet behövs.

Kommentar med tillägg: I "2.1 Bakgrund" förtydligas det att energi- och klimatprogrammet med tillhörande handlingsplan är kommunens sätt att uppfylla lagkravet i lokal energiplanering 1977:439).

LST ifrågasätter om förslaget program kan nå upp till lagens krav då det i 3 § står:

"I varje kommun skall det finnas en aktuell plan för tillförsel, distribution och användning av energi i kommunen. I en sådan plan skall finnas en analys av vilken inverkan den i planen upptagna verksamheten har på miljön, hälsan och hushållningen med mark och vatten och andra resurser."

En analys av berörda verksamheters inverkan på miljö, hälsa och hushållning av mark, vatten och andra resurser saknas.

Kommentar med tillägg: Programmet kompletteras med en miljöbedömning i slutet av programmet.

Det saknas information om energidistribution. Information om energidistribution kan med fördel föras in i avsnitt Energi 5.1.1 Elproduktion och distribution.

Kommentar med tillägg (samma som SKN): I "3.1.1 Elförsörjning" utökas information om elnät kring att det är uppdelat i transmissionsnät, regionnät och lokalnät. I "5.1.2 Utmaning inom Energi", "Effektiv styrning och lagring" läggs meningen: Utbyggnad och förstärkning av elnätet är viktig för att kunna framtidssäkra elförsörjningen, till. I "Kommunkoncernen" läggs meningen: Alvesta Elnät AB arbetar utifrån nätutvecklingsplanen för att kunna framtidssäkra lokalnätet utifrån ett mer elektrifierat samhälle och där mer förnybar energiproduktion kopplas in, till.

I avsnitt "2.3 Koppling till andra styrande dokument och lagstiftning" sätts förslaget in i ett sammanhang på ett bra sätt. Vi vill dock gärna att meningen om de regionala miljömålen justeras enligt följande förslag: *"Till detta kommer också de regionala miljömålen som Länsstyrelsen i Kronobergs län har samordnings- och uppföljningsansvar för."*

Kommentar med tillägg: Meningen ändras om enligt förslaget.

LST ser positivt till hur handlingsplanen ska tas fram och följas upp.

LST rekommenderar att beskriva platser där risken för översvämning är särskilt stor, konsekvenserna av översvämning blir särskilt stora och/eller områden som blir särskilt varma vid höga temperaturer osv. Eftersom kommunen har som målsättning att även tillvarata möjligheter till följd av ett förändrat klimat, skulle även dessa kunna beskrivas i detta avsnitt.

Kommentar: Vi ser detta som ett förslag till handlingsplanen att göra närmare analyser på klimatförändringarnas konsekvenser på samhället.

Avsnitt "4.1 Alvesta kommun idag 2024" beskriver kortfattat aktuellt energiläge i kommunen. På andra platser i dokumentet finns dock kompletterande information, till exempel i "5.1.1 Nuläge", som bör inkluderas i detta avsnitt för att det ska ge en mer heltäckande bild av kommunens aktuella situation. Detta kan förslagsvis uppnås genom att antingen hänvisa till andra delar av dokumentet eller att kopiera/flytta dessa skrivningar till detta avsnitt.

Kommentar med tillägg: I inledningen av "4 Lokala mål för Alvesta kommun" görs en hänvisning om att mer detaljerad information finns i "5 Fokusområden".

Målet "Alvesta kommun är en energismart kommun där elproduktionen överstiger den totala elanvändningen i geografiska Alvesta kommun" är redan uppnådd och har därmed inte så stor mening. Dock behöver elförsörjningen ses ur ett större perspektiv än den egna kommunen, då elområde 4 fortfarande har underskott av elenergi. En större företagsetablering, både inom och utanför kommunens gränser, kan snabbt förändra läget för kommunens energiförsörjning. Det finns också mycket som talar för ett kraftigt ökat framtida elbehov. Kommunen behöver alltså fortsätta sitt proaktiva arbete, utgå från länets och södra Sveriges förutsättningar och höja målets ambitionsnivå. I förslaget till ÖP för Alvesta kommun finns beskrivningar om vind- och solenergi som stödjer detta arbetssätt. LST ser gärna att kommunen tar fram scenarier om kommunens framtida elbehov och hoppas kunna stödja kommunen i detta arbete inom ett nyligen beslutat projekt, vid namn SEKK (Smart elsystem i Kalmar och Kronobergs län).

Kommentar: Vi ser problematiken med att målet idag är uppnått, men det är uppnått på årsbasis och geografiska Alvesta är fortfarande beroende av energi på andra håll under mer energiintensiva dagar eller när det kanske inte blåser (vindkraft). Idag finns det inget sätt att mäta effektberoendet och därmed får målet vara kvar för årsproduktion. Vi ser heller inte att vi kan sätta exakta siffror på hur mycket som bör produceras, då vi ser att energieffektivitet är viktig också för att klara det energibehov som behövs idag och framåt.

Framtidsscenarier för elbehov ser vi gärna att SEKK stödjer kommunerna i.

Energieffektiviseringsperspektivet skulle kunna förstärkas, inte minst för att det är det enklaste och effektivaste sättet att öka tillgänglig elkapacitet. Det finns skrivningar i avsnitt 5.1.2 men de rör främst Allbohus. Övriga delar av kommunkoncernen kan också lyftas fram,

inte minst då det verkar finnas en god potential då led-konverteringen av gatubelysningen inte nått så långt ännu, enligt nuläge i tabellen inom avsnitt 5.1.3 Indikator Energi.

Kommentar med tillägg: Belysningsplanen läggs till i "5.1.2 Utmaningar inom Energi", "Effektiv energianvändning", "Kommunkoncernen".

Klimatanpassningsmålet har i förslaget en liknanden formulering som regeringens mål för klimatanpassning i den nationella strategin från 2018. Denna strategi har ersatts (Skr.2023/24:97) och innehåller en ny målformulering. Kommunen väljer själv hur egna mål för klimatanpassning formuleras men den nationella strategin kan ge bra vägledning.

Kommentar med tillägg: Klimatanpassningsmålet formuleras för att likna hur det nationella målet. Det nationella målet är aningen svårförståelig, så målet kommer skrivas med enklare språk för att harmonisera programmet som ska vara ett program som många kan förstå och ta till sig.

Målets föreslagna formulering är mindre precis än de andra två målen, vilket kan leda till utmaningar vid uppföljning av målet. När är målet uppnått?

Det vore också bra att tydliggöra om målet avser kommunens geografiska område eller kommunen som organisation. Avgränsningen påverkar hur kommunen avser att arbeta med målet.

Kommentar med tillägg: Uppföljning och ansvar förtydligas i klimatanpassningsmålet.

LST hade gärna sett att det inledande avsnittet tydligare beskriver kopplingen till arbetet med handlingsplaner och att texterna under rubrikerna Ambitioner och Möjligheter är en utgångspunkt och anger vad som eftersträvas.

Kommentar med tillägg: Kopplingen mellan handlingsplanen och de exempel på åtgärder och insatser, som presenteras under fokusområden med tillhörande utmaningar och indikatorer, har förtydligats genom korta hänvisningar i avsnittet 2.6.1 Handlingsplan och i inledningstexten till avsnittet "5 Fokusområden". Vidare har rubrikerna Ambitioner och Möjligheter har ändrats från samrådsversionen till Kommunkoncernen respektive Geografiska Alvesta.

Avsnitt "5.1.1 Nuläge" kopplar på ett bra sätt samman programmet med ÖP-arbetet. Däremot kan perspektivet om energiplanering i förhållande till andra kommuner behöva förstärkas. Planeras det nya bostadsområden eller näringslivsetableringar som kan påverka energikapaciteten i andra kommuner?

Kommentar: Dialog sker med lokala elnätsansvarig vid planering och förfrågningar.

I tabell 3 är det skillnaden mellan tillförsel och användning 3 GWh som beror på förluster, men det behöver förtydligas.

Tabellerna fungerar tillräckligt bra och ett Sankey-diagram kan vara en utmaning att förstå inledningsvis, men ett diagram hade nog ändå varit ett mer överskådligt sätt att presentera informationen.

Kommentar med tillägg: Det blev tabellform för att tillgängliggöra informationen för flera läsare. Vi tydliggör att det är förluster som gör att det mindre energimängd på slutanvändare än energikälla.

Sista meningen i avsnitt "5.1.1 Nuläge" om gatubelysning kan med fördel flyttas till avsnitt "5.1.2 Utmaningar inom Energi" under rubriken "Ambitioner för kommunkoncernen".

Kommentar med tillägg: Meningen "Enligt kommunkoncernens belysningsplan ska energiförbrukningen i gatubelysningen minska och arbetet pågår med att byta ut gamla lampor mot moderna LED-lampor och att förbättra styrningen." flyttas till 5.1.2 Utmaningar inom Energi, Effektiv energianvändning, ambitioner för kommunkoncernen.

I tabellerna med indikatorer föreslår kolumnen "önskad riktning" ändras till "ambitionsnivå". Kolumnen "Önskad riktning" gör dock att bilden av kommunens ambitioner riskerar att bli otydlig och därmed missuppfattas. För indikatorn "Fossil olje användning" kan då följande text stå i kolumnen "Ambitionsnivå": Fossila bränslen för uppvärmning ska bytas ut mot förnybara alternativ.

Kommentar med tillägg: Önskad riktning blir kvar för indikatorer för Geografiska Alvesta, där vi inte har samma rådighet som för kommunkoncernen. För kommunkoncernen ändras Önskad riktning till Ambitionsnivå 2030. Ändrar formulering i indikatorn "fossil olje användning".

För indikatorer inom transporter bör ändra till kommunorganisationens fordon istället för endast förvaltningar. En mer detaljerad målbild kring antalet laddpunkter borde kunna formuleras.

Ett fel har uppmärksamats där den önskade riktningen på indikatorn "Genomsnittlig körsträcka i bil" står öka, men det bör stå minska.

Kommentar med tillägg: Indikatorn ändras till fossiloberoende fordon i kommunorganisationen, vilket är en indikator som kan följas i KOLADA.

Riktningen för genomsnittlig körsträcka i bil ändras från öka till att minska, här hade det blivit ett tryckfel.

I avsnitt 5.4.1 Nuläge, Mark och vatten, har flera textavsnitt som innehåller värdefull kunskap om kommunens förmåga att hantera förändrat klimat. Bra att kommunen tar fram en kommunal klimat- och sårbarhetsanalys.

Kommentar: Kommunen har en risk- och sårbarhetsanalys och i den tas det upp mycket kring klimatet.

I avsnitt 5.4.1 Nuläge, Kompensering finns beskrivningar om begreppet CCS. CCS och även biokol är områden som knyter tydligare till klimatneutral kommun.

Kommentar med tillägg: I programmet hamnade kompensering under klimatanpassning för att vissa kompenseringsåtgärder även är en klimatanpassningsåtgärd. Men vi förtydligar att CCS inte är en klimatanpassningsåtgärd. Biokol ser vi dock som en klimatanpassningsåtgärd då det kan minska behovet av bevattning då biokol har en vattenhållande förmåga.

Den sista meningen inom avsnittet 5.4.2 Utmaningar inom Klimatanpassning, Minska sårbarheten och ökad robusthet, Ambitioner för kommunkoncernen, anger att "Klimatrelaterade risker behöver även säkerställas inom befintlig bebyggelse." Utveckla gärna på vilket sätt kommunen avser att göra det, till exempel genom att koppla samman arbetet inom risk- och sårbarhetsanalysen med ÖP-processen.

Kommentar med tillägg: Rubrikerna Ambitionen för kommunkoncernen har bytts till kommunkoncernen (för att minska antal ord). Vi lägger till i sista stycket, sista meningen "Det kan vara att minska värmeöffekten genom att anpassa hårdgjorda ytor och öka plantering av träd och grönska samt koppla Risk- och sårbarhetsanalysen med Översiktsplanen."

I 5.4.2 Utmaningar inom klimatanpassning, Lokal kompensering finns en beskrivning om vad klimatkompensering och LST har samma synpunkt här om att detta inte tillhör klimatanpassning.

Kommentar med tillägg: Vi förtydligar varför kompensering är under klimatanpassning.

I 5.4.2 Utmaningar inom Klimatanpassning, Lokal kompensering, Ambitioner för kommunkoncernen finns en text om kommunens roll som mark- och skogsägare. Länsstyrelsen vill här uppmuntra kommunen till att ta en aktiv roll och anpassa sin skogsskötsel så att den tar upp så mycket koldioxid som möjligt, genom att anpassa sina skogsbruksmetoder i enlighet med de senaste vetenskapliga rönen. Kommunens skogsbruk behöver även klimatanpassas för att vara mer motståndskraftigt mot klimatrelaterade risker (exempelvis större andel blandskog, vattenutjämnande åtgärder i skogsmark mm.)

Kommentar med tillägg: I avsnittet ("ambitioner för kommunkoncernen" heter endast "kommunkoncernen") som nämns läggs meningen: Kommunens skogsbruk anpassas för att ta upp så mycket koldioxid som möjligt och vara mer motståndskraftigt mot klimatrelaterade risker, till.

Avsnittet 5.4.3 Indikatorer Klimatanpassning innehåller en tabell där LST särskilt vill lyfta fram kommunens arbete med att ta fram ett nuläge för grönytefaktor och krontäckning som en klok och proaktiv insats. Det är dock inte helt tydligt hur de indikatorer som valts ut kopplar till de utmaningar som beskrivs. Kommunen behöver också förtydliga hur man ska mäta att den första indikatorn "ökar".

Kommentar med tillägg: Indikatorn "Uppföljning av åtgärder som kommunen är ansvariga för i den regionala klimatanpassningsplanen Kronobergs län 2024–2028 (och framtida plan som sträcker sig 2029 och framåt), läggs till och indikatorn "Antal styrdokument innehållande klimatanpassning" tas bort, då den är svår att kvantifiera.

Den avslutande indikatorn, som avser "Andelen skyddad natur", har ett värde som avviker från värdet som används tidigare i texten i avsnitt 5.4.1.

Kommentar med tillägg: Nu står det likadant på båda platserna.

Naturskyddsföreningen i Alvesta (NF)

NF tycker att energi- och klimatprogrammet innehåller bra ambitioner och förslag. Klimatkrisen är akut och det är viktigt att rätt åtgärder genomförs i rätt tid och i rätt ordning.

Kommentar: Till programmet kommer en handlingsplan tas fram med åtgärder och där åtgärder som har störst effekt kommer prioriteras.

Klimatkrisen och biologisk mångfald är beroende av varandra. De uppfattar att betydelsen av biologisk mångfald underskattas i det praktiska genomförandet av de olika verksamheterna i kommun, företag och allmänhet.

Kommentar: Klimatomställning och klimatanpassning (där en del biologisk mångfald gås igenom) ingår i programmet och sätter ambitioner för hur kommunkoncernen ska arbeta med frågan.

Noterar till kommande handlingsplan att vi bör undersöka och öka kunskapen om klimatomställning och klimatanpassning för flera målgrupper i programmet.

NF listar sedan konkreta förslag på vad som kan göras inom cirkulära system, transporter, markanvändning, konsumtion, energi och klimatanpassning. Bland förslagen ställs frågan: Är den förändrade markanvändningen till företag som Jysk, Jem & fix och Dollarstore verkligen i linje med energi- och klimatprogrammet?

Det är viktigt att kommunen gör en relativt kortfattad och tillgänglig text om vad kommuninvånarna kan göra för energiförbrukning och klimatkrisen.

Kommentar: Noterar förslagen till kommande handlingsplan, men också att flera förslag redan arbetas med.

Ett handelsområde går inte i linje med Energi- och klimatprogrammet, mer än att invånarna i kommunen inte behöver transportera sig långa avstånd, utan handlar i närområdet. Handelsområdet har mer ett socialt värde som skapar jobb och kan vara ett sätt för personer att komma in i arbetslivet, vilket kan innebära ett välmående och som i sin tur belastar samhället mindre. Butiker som har låga priser innebär att personer som inte har så hög inkomst har möjlighet att kunna handla det de behöver. Men det blir viktigare som individ

att tänka efter och inte bara köpa för att det är billigt, något som redan är svårt i dagens samhälle.

I programmet står det "ett förändrat klimat innebär även nya möjligheter".

Naturskyddsföreningen anser att det inte finns något positivt med ett kraftigt förändrat klimat och negativ påverkan överväger i så stor grad i forma av skyfall, torka, invasiva arter och sjukdomar.

Kommentar med tillägg: Det är helt rätt att kraftigt förändrat klimat är negativt och inte något positivt. I avsnitt 5.4.2 Utmaningar inom Klimatanpassning, Ta vara på möjligheter, ändras texten så att det tydliggörs att klimatförändringar leder till framför allt negativa konsekvenser.

Region Kronoberg

Med detta Energi- och klimatprogram tar Alvesta kommun ett helhetsgrepp om energiförsörjning, klimatomställning och klimatanpassning. Programmet är logiskt och tydligt upp byggt med nulägesbilder och konkreta mål. I programmet anges en tydlig beskrivning av ansvarsfördelning metod för genomförande och uppföljning vilket ger en transparens och ökar förutsättningarna för ett kraftfullt genomförande.

Programmet adresserar de viktigaste samhällsutmaningar som kommunen står inför inom området och viktiga fokusområden att arbeta med för att åstadkomma önskad förändring. Om målen är möjliga att nås med de beskrivna fokusområdenas aktiviteter beror av ambitionsnivån och andra aktörers vilja och möjlighet att agera i samma riktning. Möjligheten att nå målen påverkas också i stort av hur utvecklingen påverkas på nationell och EU-nivå.

Kommentar: Noteras

Regionen kommenterar att den långsiktiga visionen för 2045 överensstämmer med de långsiktiga målsättningarna i Regionala utvecklingsstrategin, nationella miljömål och Agenda 2030.

Kommentar med tillägg: Det läggs in under avsnitt 4.2.1 Vision för 2045, för att öka förståelsen för val av vision.

Mål om att vara en pluselkommun är viktigt för att kommunen ska kunna utvecklas. Ett mål om att vara en pluselkommun under så många timmar per år som möjligt kan ge en mer heltäckande bild av utmaningen i elsystemet. Alternativt kan ett nyckeltal för antal timmar under året som kommunen är självförsörjande på el läggas till. Genom att enbart mäta energiproduktion och konsumtion på årsbasis synliggörs inte den utmaning som effektbrist och de volatila priser det medför.

Kommentar med tillägg: Det hade varit önskvärt att ha ett sådant mål, alternativt nyckeltal. För idag vet vi bara att kommunen är självförsörjande på årsbasis och inte på hur många

timmar under året som kommunen är självförsörjande. Idag ser vi inte hur detta skulle kunna mätas för att kunna följas upp. Energi-målet för geografiska Alvesta kommun görs ett tillägg om att elproduktion ska överstiga elkonsument på årsbasis.

I avsnitt 4.2.2 Mål för geografiska Alvesta kommun 2030, Energimål, tilläggs vad som menas med årsbasis i första meningen efter målformuleringen.

Mål om att reducera koldioxidutsläppen med 80 % är väldigt ambitiöst och innebär omfattande åtgärder som inte avspeglas i föreslagna arbetsområden. Det framgår inte om minskningen kan kompenseras genom minusutsläpp lokalt eller utom kommunen.

Kommentar med tillägg: Målet har uppdaterats för att följa koldioxidutsläppen och inte växthusgasutsläppen. Målet kommer följas upp i SMHI:s emissionsdatabas och kompensering tas inte med i målet.

Klimatanpassningsmålet saknar mätvärden och därför inte möjligt att följa i sin helhet. Klimatanpassning är ett arbetsområde som vi inte kommer bli klara med och därför får icke-mätbarheten tolereras.

Kommentar med tillägg: Klimatanpassningsmålet är inte mätbart regionalt eller nationellt heller. Vi har uppdaterat målet utifrån det senaste nationella målet. Målet följs upp genom att följa indikatorerna för klimatanpassning (5.4.3).

Programmet ger beskrivningar på möjliga aktiviteter och arbetsområden kan inte en bedömning göras om dessa är tillräckligt kraftfulla för att nå målen. För att möjliggöra att nå målen är samverkan mellan aktörer i länet både offentliga och privata viktiga. Denna faktor kan stärkas i skrivningarna för hur kommunen som aktör agerar.

Kommentar med tillägg: Samarbete och samverkan med andra aktörer utanför kommungränserna har inkluderats i det uppdaterade förslaget till Energi- och klimatprogram. Inledningstexten "Tillsammans gör vi Alvesta kommun klimatneutralt", en ny målgrupp är tillagd i avsnitt 2.5 Målgrupper samt i avsnitt 2.6 Genomförande där beskrivningarna av några principerna har förstärkts samt arbetet med handlingsplanen.

Kommunens roll som konsument och samarbetspartner kan belysas tydligare. Offentlig upphandling av produkter och tjänster kan påverka marknaden och påskynda omställningen mot cirkulära affärsmodeller och fossilfria transporter.

Kommentar med tillägg: I avsnitt 5.3 Konsumtion läggs det till kommunkoncernens roll som konsument. I avsnitt 2.5 Målgrupper läggs det till att Alvesta kommun samarbetar med andra offentliga och privata aktörer.

Vidare kan kommunen genom bidragssystem och investeringsstöd främja målsättningarna inom civilsamhället att bidra till att nå målet.

Kommentar: Noterar förslag till kommande handlingsplan.

Alvesta som knutpunkt för hållbara godstransporter är av stor vikt för hela länet och behöver adresseras.

Kommentar: Styrning och skapa förutsättningar för transporter av gods på järnväg är en statlig fråga och därför kompletteras inte information om godstransporter.

Styrelsen för Kojta och Mellansjöns förening

De vill fokusera sina synpunkter på avsnittet kring markanvändning, då det är av störst intresse vad gäller området Kojta och Mellansjön. Det är viktigt att kommunen medverkar för att skydda mer mark. Alvesta kommun har liten andel skyddad mark (2,8 %) jämfört med hela Sverige (15 %). Alvesta kommun bör påverka Växjö Stift att undanta en del av stiftets skog vid Kojta och Mellansjön från ren produktionsskog.

Kommentar: Alvesta kommun har ett nytt kommunalt naturreservat (2024), 48,7 hektar och det är det första kommunala naturreservat som kommunen har genomfört. I samrådsförslaget till kommunens översiktsplan i delen om Grönstruktur ska kommunen sträva efter att skydda värdefull natur genom att tillskapa kommunala naturreservat eller främja insatser som medför ökad biologisk mångfald. I förslaget föreslås att Västermaden ska införlivas i Björnholmarnas naturreservat och att kommunen på sikt ska utreda möjligheten till ett kommunalt naturreservat vid Bruntes Hage.

Noterar förslag om att kommunen bör påverka Växjö Stift att undanta en del av stiftets skog vid Kojta och Mellansjön från ren produktionsskog.

De hänvisar till EU:s förordning om att restaurering av natur. Alvesta kommun bör ligga i framkant och i tidigt skede planera hur man kan göra för att återställa livsmiljöer som är i dåligt skick och inte vänta på centrala direktiv. Kommunen bör samarbeta med Växjö stift att driva på återställandet av Kvarnsjön.

Kommentar: I samrådsförslaget till kommunens översiktsplan i delen om Ekosystemtjänster finns förslag riktlinjer om att i all fysisk planering ska befintliga ekosystemtjänster tillvaratas och utvecklas.

Noterar förslag om att kommunen bör samarbeta med Växjö Stift att driva återställandet av Kvarnsjön.

Svenska kraftnät (SKN)

SKN belyser att för att få ett helhetsperspektiv är det bra om elens betydelse beskrivs i Energi- och klimatprogrammet. Framför allt bör transmissionsnätets betydelse beskrivas i förhållande till dess betydelse i energi- och klimatomställningen.

Kommentar med tillägg: I avsnitt 3.1.1 Elförsörjning utökas information om elnät kring att det är uppdelat i transmissionsnät, regionnät och lokalnät. I avsnitt 5.1.2 Utmaning inom Energi, Effektiv styrning och lagring läggs meningen: Utbyggnad och förstärkning av elnätet

är viktig för att kunna framtidssäkra elförsörjningen, till. Under "Kommunkoncern" läggs meningen: Alvesta Elnät AB arbetar utifrån nätutvecklingsplanen för att kunna framtidssäkra lokalnätet utifrån ett mer elektrifierat samhälle och där mer förnybar energiproduktion kopplas in, till.

Trafikverket

Trafikverket avstod från att yttra sig i remissen.

Kommentar: Ingen kommentar

Företag och privatpersoner

██████████

██████████ kontaktade kommunen under samrådstiden via telefon och lämnade sina synpunkter muntligt. Hon lämnade synpunkter kring klimathänsyn när det gäller utvecklingen av kommunalt vatten och avlopp. Ledningar innebär både markarbete och inköp av material som påverkar klimatet. En annan aspekt är om sårbarheten ökar eller minskar genom att centralisera vatten och avlopp.

Kommentar: Krav på utbyggnad grundar sig på vattentjänstlagen och är därmed tvingande.

Klimatpåverkan ska beaktas i allt arbete som utförs. Det är inte helt enkelt att göra värderingar av effekter. En överföringsledning har väldigt lång livslängd, troligtvis uppemot 200 år (dock med enstaka reparationer under livslängden). Detta ger vinster utifrån ett klimatperspektiv jämfört med ett stort antal enskilda anläggningar.

Frågan om vattenleverans vid exempelvis orostider är i högsta grad aktuell. Vid dessa tillfällen är målet i första hand att leverera ett vatten som får vardagen till att fungera. Detta sker nödvändigtvis inte via kran utan genom hämtning på bestämda platser. Detta problem blir än större vid större tätorter, i Härlöv kommer detta inte vara något större problem då ett flertal vattenbrunnar kommer att vara kvar. Den största orsaken till vattenbrist kommer troligtvis vara pga. elavbrott som drabbar större delar av kommunen. En centralisering innebär inte bara nackdelar, där finns reservkraft och större möjlighet till åtgärder som reparationer mm (lagerhållning, dubblering av pumpar som fungerar som reserv mm).

██████████

Det saknas konsekvens- och riskanalyser i förslaget till Energi- och klimatprogrammet.

Kommentar med tillägg: I Energi- och klimatprogrammet inkluderas en strategisk miljöbedömning (Avsnitt 6 Miljöbedömning) och till tillhörande handlingsplan kommer miljöbedömningar också att göras.

██████████ lämnar synpunkter på upplägget för samrådsmötena, där hon hade önskat att annorlunda upplägg med mer gemensam diskussion om förslagets för- och nackdelar.

Kommentar: Att skapa ett upplägg som passar alla deltagare är svårt. Vid samrådsmötena för Energi- och klimatprogrammet och Översiktsplanen under hösten 2024 valde vi ett upplägg där fokus blev på de mindre dialogerna. En del deltagare föredrog det upplägget, andra deltagare inte. Vi tar lärdom av det som fungerade bra och av det som vi kan förbättra till kommande dialoger med invånare och andra aktörer.

██████████ anser också att kommunen borde ha möjliggjort det för deltagarna att lämna muntliga synpunkter vid samrådsmötena eftersom de flesta av invånarna i "vardagslivet" inte tar sig tid eller anser sig ha möjlighet eller kunskap att formulera sina åsikter i en skrivelse.

Kommentar: Anledningen till att vi ville ha in synpunkterna skriftligen var att vi såg en risk för missförstånd och egna tolkningar när muntliga synpunkter lämnas. Vid samrådsmötena fanns det en station där det fanns möjlighet att lämna synpunkter på plats och där vi erbjöd hjälp. Vidare fanns också instruktioner på papper om hur synpunkterna kunde lämnas och vi gick igenom det under presentationen.

Vidare lyfter också ██████████ de avsnitt som behandlar skog i Energi- och klimatprogrammet och att det ges långtgående förslag kring framtida markanvändning med minskad skogsavverkning för att minska koldioxidhalten i luften.

Kommentar: I Energi- och klimatprogrammet anges förslag på mål för energi, klimatomställning och klimatanpassning med fokusområden och tillhörande utmaningar. I programmet finns inga långtgående förslag kring minskad skogsavverkning vare sig för kommunkoncernen som markägare eller för invånare som är markägare. I avsnitt 3 finns fakta om energi och klimat, och under avsnitt 3.2.3 berörs det kort om skog och det som anges där är exempel som relaterar till låg klimatpåverkan från markanvändning. Det är alltså inte något förslag i programmet utan enbart exempel under ett faktaavsnitt.

██████████ saknar att det inte finns någon diskussion i programmet kring utbyggnad av sol- och vindkraft och tillhörande ekonomiska tillskott som kan komma att krävas av stat och kommun. Vidare belyser ██████████ att det saknas diskussion om de etableringar som sker i kommunen kommer att tillförsäkra kommuninvånarna tillgång till el.

Kommentar: Det stämmer att Energi- och klimatprogrammet inte berör utbyggnaden av sol- och vindkraft med tillhörande konsekvensanalys i programmet. När det gäller vindkraft hänvisar programmet till Översiktsplanen som pekar ut möjliga områden för vindkraft och tillhörande riktlinjer där bland annat det så kallade respektavståndet hanteras. I dagsläget är inte solcellsparken tillståndspliktiga men kräver en anmäla enligt 12 kap 6 § Miljöbalken till Länsstyrelsen. Det är dock möjligt för solcellsparken att söka ett frivilligt tillstånd hos Miljöprövningsdelegationen enligt 9 kap Miljöbalken. Kommunen ges möjlighet att yttra sig i de fallen då det krävs tillstånd eller frivilligt tillstånd söks.

El köps genom elhandelsbolag och då kan man som användare välja ett elhandelsavtal med el som produceras exempelvis från förnybara källor och/eller är lokalproducerad. Genom ursprungsgarantier kan elhandelsbolag garantera vilken energikälla som elen kommer ifrån.

I avsnittet om Markanvändning lyfts kolbindningen Energi- och klimatprogrammet samtidigt som stora områden tas i anspråk för boende och industribyggnation som en målkonflikt. Vidare lyfter [REDACTED] att det saknas en beskrivning av vilken befolkningstillväxt som är realistisk för den period som programmet avser.

Kommentar: I Energi- och klimatprogrammet betonas betydelsen av grönska för att binda kol, biologiska mångfald och välbefinnande. Vi arbetar aktivt för att integrera grönområden och vattenelement i planeringen, vilket är i linje med förslaget till bostadsförsörjningsprogram och översiktsplan. När det gäller bostads- och verksamhetsmark är det viktigt att kommunen har beredskap för framtida behov, vilket ibland innebär att områden förbereds innan konkreta intressenter finns och ibland blir inte vissa affärer av som planerat. Prognoser är svåra och påverkas av konjunkturen, men vi eftersträvar att möta efterfrågan på ett flexibelt och hållbart sätt.

Den östliga tillväxtinriktningen är en strategisk del av kommunens långsiktiga planering. Vi arbetar även för att främja förtätning där det är möjligt för att undvika behovet av ny markexploatering.

[REDACTED] skriver också att kommunen idag prioriterar nybyggnation före underhåll av befintligt kommunägt fastighetsbestånd, vilket hon skriver rimmar dåligt med programmets återbruksresonemang.

Kommentar: Det kommunala fastighetsbolaget AllboHus fastighets AB (ABHF) jobbar kontinuerligt med att renovera sitt bestånd. Allt från lite enklare renoveringar så som att gå in och byta mattor i badrum och byta fönster i fastigheter, till rena stamrenoveringar.

Några exempel på detta är Freja-området som renoverades på mitten av 90-talet och omfattar ca 400 lägenheter. Här har ABHF börjat byta ytskikten i badrummen till nya mattor och porslin. Järnvägsgatan är ett annat exempel där man bytt alla våtrumsmattor i badrummen. ABHF har även bytt fönster och ventilationsaggregat i ett antal lägenheter, exempel på detta är Storgatan 26, övre och nedre Björklövet, Järnvägsgatan, Sockenvägen, Humblevägen med flera, där man bytt fönster och fönsterdörrar för att få ner energiåtgången i fastigheterna. Andra exempel på mindre renoveringar är Humblevägen, Cavalus och Håldala där man bytt värmesystem och ventilationsaggregat för att få effektivare system och få ned energiförbrukningen.

På Ängagårdsvägen och Hagagårdsvägen hel renoverar man alla lägenheter med nya invändiga installationer så som ventilation, värmesystem, fönster och tilläggs isolerar husen för att få en bättre standard och få ned energiförbrukningen. Eklövet hus tre och fyra görs

helt stomrent för att sedan byggas upp på nytt med helt nya installationer och tilläggsisolering av fastigheterna.

Ett nytt projekt som kommer i gång under början på 2025 är Stjärnhuset mitt i Alvesta. Även detta hus kommer rensas ut till stommen, och där man installerar helt nya system på el, ventilation, värme och tilläggsisolering av huset.

ABHF har en väl genomarbetad plan på att renovera miljonprogrammet och övriga fastigheter. Detta för att öka standarden i vårt bestånd, och jobba aktivt med att få ned energiförbrukning i våra fastigheter.

Slutligen lyfter [REDACTED] området faktaunderlag och statistik och vikten av att ta in olika faktorer som kan påverka siffrornas aktualitet i nuläget samt bakgrunden till siffrorna som presenteras kring konsumtionsbaserade utsläpp och då framför allt kopplat till Vislandas siffror.

Kommentar: Statistik och siffror är viktiga beslutsunderlag, precis som [REDACTED] skriver och programmet belyser utmaningen med statistik, dels att den ofta är ett par år gammal, dels att den ibland är belagd med sekretess. För att få en helhet valde vi att använda statistik från 2021 då det året ansågs vara det år där det fanns så när som komplett statistik för samma år. I den uppdaterade versionen av Energi- och klimatprogrammet har vi lagt till ett avsnitt kring lokal biogasproduktion i kommunen.

När det gäller konsumtionsbaserade utsläpp kommer tabellen kompletteras med samtliga postnummer i kommunen. Konsumtionskompassen syftar till att visa på sambandet mellan konsumtion och klimatpåverkan. Klimatkompassen kan bidra till viktiga diskussioner och reflektioner kring dessa frågor. Statistiken baseras på en rad olika faktorer utifrån en metod utvecklad av Stockholm Environment Institute. Olika data är hämtade på olika nivåer; nationell, regional, kommun och postnummer. Data som är på postnummernivå är MOSAIC profile data (socio-demografiska data utifrån 44 livsstilsprofiler inklusive inkomst och utgifter på olika ting), direkta bilutsläpp (utifrån bilar som hushållet äger) och fjärrvärmeförbrukning.

Alvesta biogas AB

Alvesta Biogas AB önskar se en vidare beskrivning av biogasens viktiga betydelse för Alvesta kommun ur klimatsynpunkt och ur beredskapssynpunkt.

Kommentar med tillägg: I nulägesbeskrivningen av Alvesta kommun 2024, avsnitt 4.1 Alvesta kommun idag 2024, läggs följande text till i andra stycket: "Sedan flera år tillbaka finns en biogasanläggning i kommunen som producerar biogas av organiskt avfall från bland annat med gödsel från lantbruken, matavfall och slakteriavfall. Biogasen uppgraderas för att kunna användas till fordonsbränsle både inom och utanför kommunen."

I avsnitt 4.3 Alvesta kommun 2030 läggs följande text till i första stycket efter fjärde meningen, "...bland annat genom den lokalt producerade biogasen i kommunen".

Under avsnitt 5.2.1 Nuläge, Fossilfria drivmedel läggs följande text till efter första meningen: "Produktionen av biogasen är förnybar då det används organiskt restavfall så som gödsel och matavfall."

Under avsnittet 5.3.1 Nuläge, Cirkulär ekonomi läggs följande text till efter första stycket "Ett exempel på cirkulär ekonomi och minskad resursanvändning är biogasproduktionen som sker i kommunen, där organiskt avfall från lantbruken producerar fordonsbränsle och biogödsel återförs till åkrarna. Samtidigt minskar behovet av handelsgödsel."

Ur beredskapssynpunkt läggs följande text till under avsnitt 5.1.2 Utmaningar inom energi, Förnybar energi, första stycket och efter andra meningen. "Exempel på lokalt producerad energi, utöver sol-, vind- och vattenenergi, kan vara biogas, vilket kan användas som reservkraft för elproduktion".

Alvesta Biogas anser också att statistiken som presenteras om biogas fel på flera ställen, bland annat mängden biogas som produceras i kommunen.

Kommentar med tillägg: I tabellen med tillförsel av energi presenteras den ungefärliga användningen av biogas inom Geografiska Alvesta kommun och inte den produktion som sker i kommunen.

Avsnitt 5.1.2 Utmaningar inom Energi, Energisystem kompletteras med biogasproduktionsstatistik.

Alvesta Biogas lämnar även synpunkter kring den cirkulära hantering av matavfall och anser att kommunen bör söka ett samarbete med SSAM på sikt då de, enligt Alvesta Biogas, har en mycket väl fungerande anläggning för matavfall. Med nuvarande lösning med plastpåsar kan Alvesta Biogas inte ta emot matavfall från kommunen.

Kommentar: I nuläget har Alvesta kommun ett samarbete med Ljungby kommun, som är ansvariga för hanteringen av matavfallet. Likt Alvesta kommun eftersträvar Ljungby kommun så korta transporter som möjligt. I nuläget är det som Alvesta Biogas skriver i sitt yttrande att nuvarande lösning gör att Alvesta Biogas inte kan ta emot matavfall från kommunen.

lyfter fram att kommunen beskriver i sin upphandling vad man vill uppfylla för mål vad gäller till exempel CO₂ minskning eller klimatpåverkan istället för att bara titta på priset. Vidare görs en beskrivning av hur Arla arbetar för att minska CO₂-utsläppen och hur den enskilde mjölkproducenten bidrar till det. uppmärksammar kommunen till att upphandla mejerivaror från Arla då det minskar CO₂-utsläppen mer än vad det gör med nuvarande leverantör utifrån flera parametrar. De lyfter även att ju mer ekologiska

livsmedel som kommunen upphandlar desto mer bidrar kommunen till nationella miljömål. Vidare informerar [REDACTED] om att det finns regioner i landet som klarar att upphandla ekologiskt och konventionellt producerade livsmedel inom kommunen.

Kommentar: Rådande avtal gällande mejeriprodukter erbjuder redan produkter från olika underleverantörer. Vid upphandling finns ingen möjlighet att ställa krav gällande lokal produktion. Miljökrav kan dock ställas och miljöarbete pågår hos nuvarande underleverantörer.

Vidare lyfter [REDACTED] vikten av att använda biogasbilar i stället för elbilar utifrån flera olika aspekter. De föreslår även att kommunen bör skapa förutsättningar för att starta upp biogasmackar i södra och norra kommundelarna också. De lyfter även fram sårbarheten med elbilar utifrån risk för sabotage mot elleverans. En annan aspekt som också lyfts är att kväveförlusten minskar när lantbrukaren sprider ut gödseln efter biogasprocessen.

Kommentar och tillägg i programmet: I 2.3 Koppling till andra styrande dokument och lagstiftning "Policy för fordon och resor" byts till det rätta namnet "Policy för resor i tjänsten, fordon och drivmedel". I denna policy står det att kommunkoncernen ska, vid anskaffning av personbilar, lätta lastbilar och tunga fordon i första hand välja drivmedel biogas eller el och i andra hand andra förnybara drivmedel.

[REDACTED] Energidelen i programmet innehåller statistik som är gamla och inaktuella och hänvisar till att elproduktion har ökat mycket sedan det året som statistiken är ifrån (2021).

Programmet bör innehålla aktuell statistik för att kommunpolitiken ska kunna ta beslut.

Kommentar: Statistiken togs fram med hjälp av Energikontor Syd och vi har haft till vår hjälp en så kallad Energibalans för 2021. Statistiken togs fram i början av arbetet med att ta fram programmet (år 2023) för att ha nuläget. Därefter tar det tid att jobba fram ett program. Energistatistik som redovisas i programmet har Energikontor syd använt sig av Statistiska centralbyrån (SCB) och Energimyndighetens och den är cirka 2 år gammal från den dagen man tittar. Så idag (2024) skulle det gå att ta fram statistik för 2022, så statistiken blir ett år nyare jämfört med det som finns i programmet.

Ett annat problem med energistatistik är att det finns en del sekretess och det gör att man inte kan ta fram korrekta siffror helt, utan det har behövts göras några antaganden.

Kommentar med tillägg i programmet: i 2.3 Bakgrund har programmet tagit upp problematiken med statistik. För att belysa det mer så läggs en underrubrik upp "2.3.1 Statistik" för att synliggöra det mer.

[REDACTED] vill gärna veta den aktuella statistiken över elproduktionen i kommunen och vad redan beviljade anläggningar som ej är byggda kommer att ge.

Kommentar: Vindkraftsparken i Lyngsåsa producerar cirka 315 GWh, källa: <https://nordic.baywa-re.com/sv/projektportfoeli/lyngsasa> 2024-11-12). Enligt Kolada var den installerade effekten för solcellsanläggningar 14,43 MW (för varje watt som installeras är det cirka 0,8–1,1 kWh/år) år 2023, källa: [Jämföraren - Kolada](#), 2024-11-12). Sedan finns den en liten elproduktion från vattenkraft också.

När det gäller solcellsparker i geografiska Alvesta finns det tillstånd för att anlägga solcellspark vid Lyngsåsa (blir en hybridpark) med årlig produktion 110 GWh.

Det finns fler solcellsparker som undersöks i olika stadier. Tillstånd för solcellsparker sköts inte av kommunen utan tillsynsmyndighet är Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen eller försvarsinspektören.

██████████ fokuserar på cyklingens påverkan på klimatet med minskade koldioxidutsläpp och kopplar an till kommunens trafikstrategi och de önskar att kommunen visar ledarskap i klimatomställningen genom att satsa mer på cykelvägar. Specifikt önskas en cykelväg eller säkrare cykelmöjligheter längs väg 126 mellan Hjärtanäs och Björnstorp.

Kommentar: Programmet har fokus på transporter just på grund av den höga klimatpåverkan den har just nu. Samtidigt pågår ett arbete med att ta fram en cykelplan för att öka cyklingen i kommunen. Cykelplanen kommer ha förslag och prioriteringar på åtgärder inom bland annat nya cykelvägar. Cykelplanen nämns bland styrdokument som relaterar till Energi- och klimatprogrammet.

██████████ har lämnat flera inspel och synpunkter till Energi- och klimatprogrammet. Inledningsvis framför ██████████ ett önskemål kring att samrådsmötena även skulle ha haft en gemensam diskussion för att alla ska få höra hur andra som bor i kommunen tänker och vilka aspekter de funderat på.

Kommentar: Att skapa ett upplägg som passar alla deltagare är svårt. Vid samrådsmötena för Energi- och klimatprogrammet och Översiktsplanen under hösten 2024 valde vi ett upplägg där fokus blev på de mindre dialogerna. En del deltagare föredrog det upplägget, andra deltagare inte. Vi tar lärdom av det som fungerade bra och av det som vi kan förbättra till kommande dialoger med invånare och andra aktörer.

██████████ efterlyser en övergripande analys och prioritering av de viktigaste faktorerna till att minska klimatpåverkan utifrån programmets målgrupper och hänvisar till miljöspendanalysen, som han vill ska ingå bland referenserna.

Kommentar: Kommunkoncernen har genom sin miljöspendanalys en övergripande analys på de utsläpp som kommunkoncernen gör utifrån de inköp som kommunkoncernen gör. Delar av miljöspendanalysen presenteras under olika delar i avsnitt 5.3 Konsumtion. Miljöspendanalysen kommer att läggas som en bilaga till Energi- och klimatprogrammet.

När det gäller invånarnas utsläpp presenteras det under avsnitt 5.3.1 Nuläge där det dels presenteras inom vilka sektorer som utsläppen sker, dels utifrån postnummerområde utifrån en metod utvecklad av Stockholm Environment Institute. Vid justeringen av samrådsversionen kommer samtliga postnummerområden presenteras.

När det gäller företagens CO₂-utsläpp så finns det ingen officiell statistik på det i nuläget.

När det gäller prioritering av de viktigaste områdena, så är fokusområdena utvalda utifrån att det är områden. Vi behöver arbeta brett med insatser för att minska klimatpåverkan, men prioriteringar och fokuseringar på vissa områden kommer behöva göras i handlingsplanen.

Vidare tycker [REDACTED] att det är viktigt med indikatorer som inte bara nämner förändringsinriktningen utan att det ska vara kvantitativa mål.

Kommentar: När det gäller riktningarna på indikatorerna kommer de indikatorer som gäller för kommunkoncernen få ett riktvärde utifrån att det är områden där kommunkoncernen har rådighet över. De indikatorer som gäller för geografiska Alvesta kommer kvarstå med önskad riktning utifrån att där har kommunkoncernen ingen egen rådighet, utan fokus kommer vara på att skapa förutsättningar, upplysa och inspirera på olika sätt.

Vidare undrar [REDACTED] hur kommunen arbetar med förlusten av biologisk mångfald.

Kommentar: Kommunen arbetar aktivt med att stärka den biologiska mångfalden på många olika sätt i de miljöer som kommunen har rådighet över. Arbetet utgår bland annat ifrån en grönstrukturplan. Exempel på insatser som görs är bekämpande av invasiva främmande arter, planering av ängsytor, frihuggning av ekar och tillskapande av ett kommunalt naturreservat.

[REDACTED] anser att kommunen bör kunna påverka det privata byggandet med de verktyg som kommunen har.

Kommentar: Svensk lags krav på energi vid ny- och tillbyggnad granskas i bygglovsprocessen. Högre krav kan inte myndigheten ställa vid bygglovsprövning. Krav på specifika energilösningar vid försäljning av mark är inget kommunen i dagsläget jobbar med generellt. Kommunen arbetar med och kan arbeta mer med att delge information vid nybyggnation om hur de som väljer att bygga även kan välja energibesparande val.

Kring sårbarhet önskar [REDACTED] se en riskanalys för vad den ökade uppvärmningen kan leda till i programmet samt åtgärder för att hantera det.

Kommentar: Kommunens risk- och sårbarhetsanalys finns publicerad på kommunens hemsida där olika typer av naturolyckor och extrema väderhändelser beskrivs. När det gäller åtgärder för att mildra och förbereda samhället på ett förändrat klimat så kommer handlingsplanen innehålla åtgärder kring detta. Programmet har kompletterats med en skrivning kring vad den ökade uppvärmningen kan få för effekter på hälsan. I programmet

finns indikatorer kring bland annat grönytefaktor och krontäckning på förskolor, skolgårdar, äldreboenden och i centrummiljöer. Kommunkoncernen arbetar aktivt med olika klimatanpassningsinsatser och kommer fortsätta att göra det, bland annat genom plantering av träd och klimatanpassning är också ett av kommunfullmäktiges utvecklingsmål med tillhörande indikatorer för 2025.

■■■■ har frågor kring den mat och dryck som serveras i kommunens verksamheter.

Kommentar: I kommunens verksamheter serveras ett animaliskt och ett vegetariskt alternativ varje dag, förutom i förskolan. I förskolan tillagas en rätt (som varierar mellan kött och vegetariskt) och det finns en möjlighet att få vegetarisk kost men då behöver barnet äta vegetariskt varje dag. När det gäller dryck serveras komjölk och vatten, det är ungefär lika många som dricker mjölk som vatten. Det planeras inte för att erbjuda växtbaserad mjölk.

Vidare undrar ■■■■ om återbruk och att kultur- och fritidsförvaltningen inte svarat på en ställd förfrågan från honom.

Kommentar: I kommunen planeras det för en ny återvinningscentral i Alvesta tätort och i planeringen ingår ett resurshus där invånare kan lämna och hämta återanvändbara saker. Vi planerar också att involvera kommunens enhet för insats och sysselsättning för att säkerställa att verksamheten fungerar smidigt. Byggåtervinning är en annan fråga vi arbetar med, i samarbete med det kommunala fastighetsbolaget. Omfattningen är ännu inte helt klar, men möjligheterna undersöks. Anledningen till att kultur- och fritidsförvaltningen inte har besvarat er förfrågan har vi ingen förklaring till och beklagar det inträffade.

■■■■ undrar hur kommunen arbetar med motståndskraft mot skyfall och torka.

Kommentar: Kommunkoncernen har precis utarbetat ett förslag till vattentjänstplan som är ute på samråd. Samrådsperioden pågår fram till den 24 januari 2025. Vattentjänstplanen syftar till att visa kommunens långsiktiga planering för att tillgodose behovet av allmänna vattentjänster. Med vattentjänster menas dricksvatten, spillvatten och dagvatten. Därutöver ska den innehålla vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna VA-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall. Vattentjänstplanen redogör även för ansvarsfördelning för dagvatten, det vill säga vad som är kommunens respektive fastighetsägarens ansvar.

Kommunkoncernen har utrett vart det finns potential för att restaurera våtmarker i hela geografiska Alvesta kommun. Våtmarker har många positiva effekter och kan bland annat ta emot stora mängder vatten och därmed minska risken för översvämning. Kontakt kommer göras med fastighetsägare och eventuellt hjälpa till i utredning och projektering av våtmark på deras mark om intresse finns.

Torka berör många sektorer och kommunen distribuerar kommunalt dricksvatten till flera orter i Alvesta kommun. Kommunen följer noga tillgången på vatten. Vid situationer där Alvesta kommun riskerar att inte kunna leverera dricksvatten kan tillfälliga begränsningar

för användning av kommunalt vatten ibland behöva införas. Begränsningarna kan till exempel vara ett förbud mot bevattning med vattenspridare och att fylla badbassänger och pooler.

Hushåll som har en sinad brunn eller andra problem med sin vattenförsörjning kan gratis hämta dricksvatten i egen medhavd dunk från tappvattenkranar som finns i alla större orter i kommunen. Vid kommunens vattenkiosk i Alvesta tätort kan entreprenörer som till exempel spolbilar, tankbilar, vägentreprenörer och lantbrukare, hämta dricksvatten i större volymer på ett snabbt och säkert sätt mot en avgift.

Gällande invasiva arter föreslår [REDACTED] hur kommunen bör arbeta med en lista över (potentiellt) invasiva arter som ska tas bort på de ytor som kommunen och Allbohus sköter.

Kommentar: Vi tar med förslaget till åtgärd till kommande handlingsplan för programmet. I nuläget sker handhavandet med invasiva främmande arter (IAS) framför allt utifrån lagstiftningen. I nuläget sker det både direkta och indirekta insatser för att bekämpa IAS. Kommunen har inga andra planer som reglerar handhavandet i nuläget, men det kan finnas behov av det framöver. Med stöd av LONA-bidrag gjordes en inventering 2023 av kommunens mark för att få ett nuläge för en del IAS. I Energi- och klimatprogrammet berörs IAS på flera ställen i "Fakta om energi och klimat" och i fokusområdet "Klimatanpassning". Arbetet med IAS kommer också att följas upp i programmet då två indikatorer föreslås, varav en för kommunkoncernen och en för geografiska Alvesta kommun.

Slutligen undrar [REDACTED] hur kommunen kan bidra till att fler personer kan och vill välja kollektivtrafik eller "långsamtrafik" (cykel, gående) i vardagen.

Kommentar: Vi arbetar just nu med att ta fram en cykelplan som framför allt syftar till att vara ett stöd för beslut om insatser och även för att öka cyklandet i kommunen. Löpande sker insatser för att ta bort olika hinder och tillgängliggöra för gående, cyklister och de som åker kollektivt. Kollektivtrafiken ansvarar Region Kronoberg för och kommunkoncernen har en tät dialog med dem. Vi arbetar också internt inom kommunkoncernen med att skapa fler hållbara transporter genom bland annat följa resepolicy och erbjudande om förmånsbussar till medarbetarna på kommunen. I förslaget till Energi- och klimatprogram finns fokusområdet Transporter med utmaningarna Hållbara transporter, Minskat resande och Fossilfria drivmedel. I handlingsplanen kommer åtgärder kopplas till dessa.

[REDACTED]
[REDACTED] inkom sammanfattade synpunkter under samrådstiden. Han ville gärna muntligt förklara sina synpunkter och därför bokades ett möte med [REDACTED] och tjänstepersoner inom kommunen för att kunna ta emot synpunkterna. Många synpunkter skrev han direkt i utskrivet samrådsförslag och några kommentarer utvecklade han i mötet. Han föreslår att hållbart jordbruk och skogsbruk förklaras för att det ska vara tydligt i programmet. Därefter föreslås en del grammatiska ändringar. Statistiken poängterar han att den är gammal.

Kommentar och tillägg: Vi tog emot det utskrivna samrådsförslaget efter mötet och har gått igenom kommentarer och ändrat på en del ställen för att öka tydligheten i programmet.

När det gäller att definiera vad hållbart skogsbruk och jordbruk är, så blir svaret sannolikt olika beroende på vem som tillfrågas. I faktaavsnittet om markanvändning i 3.2

Klimatomställning justeras punkterna som berör skogsbruk och jordbruk med en enkel definition av vad hållbart skogsbruk och hållbart jordbruk innebär. I avsnitt 5.3.2

Utmaningar inom Konsumtion, Klimatsmart byggande och bevarande, Geografiska Alvesta uppdateras texten "...trä från hållbart skogsbruk..." till "...trä som är certifierat enligt FSC (Forest Stewardship Council) och/eller PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification)..."

När det gäller statistik är den tyvärr äldre och för att ha en helhet och inte blanda med flera årtal (för en del statistik kan vara nyare) väljer vi att ha kvar för 2021. Men exempelvis indikatorer mm ändras om det finns nyare statistik.

███ tycker att kollektivtrafiken får för lite utrymmen i programmet. Det finns inga konkreta mål eller uppföljningspunkter som syftar till att resandet med kollektivtrafiken inom kommunen ska öka eller stärkas.

Vid planläggning av nya bostadsområden bör tillgänglighet till kollektivtrafik vara en högst relevant fråga och att verka för att resandet med kollektivtrafiken ska öka bland kommunens invånare bör vara en målsättning.

Alvestas långa historia som järnvägsknutpunkt och stadigvarande trafiknav för hela länet, samt de möjligheter detta ger till hållbart resande, återspeglas inte i programmet.

Kommentar med tillägg: Att Alvesta kommun är en viktig järnvägsknut läggs till i programmet under avsnitt 5.2.1 Nuläge, Hållbara transporter.

I samrådsförslaget till Översiktsplanen beskrivs det vad kommunen vill verka för inom kommunikation och infrastruktur när det gäller kollektivtrafik. Bland annat dubbelspår mellan Alvesta- Växjö, Stationsläge i Aringsås och stationsläge i Hjortsberga.

Tillgänglighet av kollektivtrafik är en relevant fråga i planläggning av nya bostadsområden.

När det gäller indikator för kollektivtrafiken så kommer det inte att läggas i programmet, men vi kommer fortsätta undersöka möjliga indikatorer som passar för att följa utvecklingen. En anledning till att indikator inte tas med är att den statistik som vi har fått för 2024 inte innehåller antal resenärer för lokalbussen i Alvesta tätort (då den var gratis under 2024). Därmed vet vi redan nu att statistiken inte överensstämmer med verkligheten.

■■■■ efterlyser mätbara mål och indikatorer i programmet och hänvisar till en av programmets principer om Mätning och uppföljning samt att idéer om hur företag, invånare osv ska förmås göra saker.

Kommentar: Visionen för 2045 beskriver hur vi vill att det ska vara i Alvesta kommun och där vill vi att vi ska vara klimatneutrala. Programmet föreslås gälla fram till 2030 och mål för energi, klimatomställning och klimatanpassning som beskriver vad vi behöver uppnå som sedan kan bidra till visionen 2045. Programmet har sedan fyra fokusområden där insatser behöver göras och här finns indikatorer som ska ge oss indikationer på om vi är på rätt väg mot målet. Vissa justeringar har gjorts omarbetade programmet för att tydliggöra målen och höja ambitionsnivån där kommunkoncernen har rådighet. Justeringarna innebär att målen för 2030 delas upp så att målen är anpassade och tydliggjorda för geografiska Alvesta kommun respektive Alvesta kommunkoncern.

När det gäller riktningarna på indikatorerna kommer de indikatorer som gäller för kommunkoncernen få ett riktvärde utifrån att det är områden där kommunkoncernen har rådighet över. De indikatorer som gäller för geografiska Alvesta kommer kvarstå med önskad riktning utifrån att där har kommunkoncernen ingen egen rådighet, utan vi kan enbart jobba med att skapa förutsättningar, upplysa och inspirera på olika sätt.

Programmet kommer att kompletteras med en handlingsplan och i den kommer åtgärder att tydliggöras. I programmet ges enbart exempel på vad de olika målgrupperna skulle kunna göra inom respektive fokusområde och utmaning.

■■■■ ställer en fråga kommunens avvägningar kring solcellsinstallationer på nybyggnationer och hur man kan få fler invånare och företag att satsa på solel.

Kommentar: I målbeskrivningen för Alvesta kommun 2030 (4.3) står det att solceller är en självklarhet på samtliga nybyggnationer och med det avser vi nybyggnationer som sker i kommunen, både de som geografiska Alvesta genomför och de som Alvesta kommunkoncern genomför. Under de senaste åren har kommunens fastighetsbolag AllboHus Fastighets AB (ABHF) byggt solcellsanläggningar på samtliga nybyggnationer på både verksamhets- och bostadsfastigheter. Även där det görs omfattande renoveringar, till exempel Hagen och Ängen i Alvesta, installeras solcellsanläggningar. Den nya multiarenan har den hittills största installerade effekten på en kommunal fastighet i Alvesta kommun. ABHF undersöker alltid möjligheten att solavskärma med solceller istället för markiser, i nuläget finns det fem sådana anläggningar.

För att få fler att satsa på solkraft behöver insatser göras och det är sådant som kommer att vara aktuellt i kommande handlingsplan. Det ska dock prioriteras att först minska sin energianvändning och i ett senare steg se om det är möjligt med en solcellsinstallation.

■■■■ önskar se en utveckling av kollektivtrafiken utifrån att det är krångligt att åka kollektivt från Vislanda tätort och särskilt för de som bor på landsbygden. Hon föreslår en anropsstyrd trafik eller att kommunen skulle kunna köpa in/utveckla en samåkningsapp.

Kommentar: Dessa insatser är bra förslag på åtgärder som noteras till arbetet med kommande handlingsplan. När det gäller kollektivtrafiken är det Länstrafiken Kronoberg/Region Kronoberg som är ansvarig och där kommunen har en kontinuerlig dialog med Länstrafiken Kronoberg om kollektivtrafiken i kommunen.

Vidare föreslår ■■■■ en återbruksstation för byggmaterial som både kommunkoncern och geografiska Alvesta kan använda sig utav.

Kommentar: Tack för tipsen kring en återbruksstation. I kommunen planeras det för en ny återvinningscentral i Alvesta tätort och i planeringen ingår ett resurshus där invånare kan lämna och hämta återanvändbara saker. Vi planerar också att involvera kommunens enhet för insats och sysselsättning för att säkerställa att verksamheten fungerar smidigt. Byggåtervinning är en annan fråga vi arbetar med, i samarbete med kommunens fastighetsbolag. Omfattningen är ännu inte helt klar, men möjligheterna undersöks.

■■■■ skriver också att den optiska sorteringen av sopor borde innebära att folk slänger med plast, eftersom allt ska ligga i plastpåsar.

Kommentar: Den optiska sorteringen har pågått i cirka ett år nu och Alvesta renhållnings AB gör bedömningen att den fungerar väl och har lett till att fler invånare sorterar plast i den lila påsen, som återvinns till ny plast. Detta minskar mängden plast i den röda påsen och därmed minskar plastförbränningen. I flerfamiljshus, som exempelvis AllboHus fastigheter, läggs plast löst i kärl utan att påsar används, vilket är ytterligare ett hållbart sätt att hantera avfallet. Återvinningscentraler och återvinningsstationer spelar också en viktig roll för att samla in förpackningsmaterial. Så är det i de flesta kommunerna i Sverige och det spelar en viktig roll för invånarna. När det gäller påsarna generellt är de i nuläget av 100 % återvunnen plast och den gröna påsen som används till matavfall fossilfria påsar av majsstärkelse och kvarts. Det finns även planer på att utöka användningen av dessa material till andra påsar framöver. Det viktigaste är att förpackningarna sorteras korrekt, oavsett metod för att minska avfall till förbränning och främja återvinning.

■■■■ lyfter i delen om klimatsmart byggande att se över befintliga byggnader och se om det går att nyttja i stället för att bygga nytt.

Kommentar: När det uppkommer behov av lokaler i kommunkoncernen, exempelvis behov av förskola eller LSS-boende prioriteras det att i första hand nyttja befintliga lokaler i kommunkoncernen och därefter inom den privata sektorn.

Hon ställer frågan "hur kan man öka folks benägenhet att låna och dela resurser i stället för att köpa nytt" och undrar om kommunen kan underlätta på något sätt. Hon föreslår att det

exempelvis kan göras genom en app, en fysisk lokal, en modell som byar på landet kan kopiera och använda.

Kommentar: I handlingsplanen till energi- och klimatprogrammet kommer åtgärder tas fram. Att ha en åtgärd där kommunen arbetar för underlätta resurshushållning (utöver det som görs idag, så som bibliotek och snart en fritidsbank) kan då undersökas. Bra tips!

■■■■ avslutar med att kommunkoncernen bör fortsätta uppmuntra växtbaserad kost och föreslår att kommunen ska erbjuda växtbaserad kost som standard och eventuellt kött som alternativ.

Kommentar: Våra verksamheter erbjuder både kött- och vegetariska alternativ dagligen. Inom kategoristyrning för livsmedel finns åtgärder för att bland annat räkna ut utsläpp som olika måltider ger upphov till och arbeta för att den ska minskas.

■■■■
■■■■ lyfter fram att kommunen beskriver i sin upphandling vad man vill uppfylla för mål vad gäller t.ex. CO₂ minskning eller klimatpåverkan istället för att bara titta på priset. Vidare görs en beskrivning av hur Arla arbeta för att minska CO₂-utsläppen och hur den enskilde mjölkproducenten bidrar till det. ■■■■ uppmanar kommunen till att upphandla mejerivaror från Arla då det minskar CO₂-utsläppen mer än vad det gör med nuvarande leverantör utifrån flera parametrar.

Kommentar: Inköp av mejeriprodukter hanteras idag via leverantör som erbjuder produkter från olika underleverantörer. Krav gällande lokal produktion kan inte ställas inför en upphandling, krav gällande miljöarbete kan dock ställas och de underleverantörer som används idag gällande mejeri, har ett pågående miljöarbete.

Vidare lyfter ■■■■ vikten av att använda biogasbilar i stället för elbilar utifrån flera olika aspekter.

Kommentar och tillägg i programmet: I 2.3 Koppling till andra styrande dokument och lagstiftning "Policy för fordon och resor" byts till det rätta namnet "Policy för resor i tjänsten, fordon och drivmedel". I denna policy står det att kommunkoncernen ska, vid anskaffning av personbilar, lätta lastbilar och tunga fordon i första hand välja drivmedel biogas eller el och i andra hand andra förnybara drivmedel.

Om kommunen upplåter mark i södra o norra delen samt infrastruktur för att låta företag starta upp biogasmack, finns det möjlighet för kommunens bilar att tanka i hela kommun. Det skulle också stimulera vanliga privatpersoner och transportföretag att byta till biogasbilar.

Kommentar: Det finns utpekad verksamhetsmark i kommunen, det är kommunens sätt att möjlighetgöra etablering. Om det kommer in förfrågan gällande biogasanläggning/mark så hanteras detta efter hand.

██████████
 ██████████ tackar kommunen för kommunens arbete kring energi- och klimatfrågor. De vill framföra att det är viktigt att närmiljön skyddas mot stora ingrepp som förstör möjligheter till ett liv i samklang med naturen och framtida engagemang.

Kommentar: Energi- och klimatprogrammet berör inte utbyggnaden av sol- och vindkraft med tillhörande konsekvensanalys i programmet. När det gäller vindkraft hänvisar programmet till översiktsplanen som pekar ut möjliga områden för vindkraft och tillhörande riktlinjer där bland annat det så kallade respektavståndet hanteras. Gällande tillstånd för solkraft och batterilager (OBS!) är det Länsstyrelsen, Skogsstyrelsen eller försvarsinspektören som är tillsynsmyndighet. Kommunen ges möjlighet att yttra sig i de fallen då det krävs samråd.

För miljöns skull och för att Alvesta kommun har en bra elproduktion, tack vare Lyngsåsa och planerade solcellsparker, bör kommunen gå varsamt framåt med ytterligare vindkraftsetableringar. Behövs det mer energi så måste den vara planerbar, exempelvis kraftvärmeverk med biobränsle och med ett system som kan fånga in koldioxid.

*Kommentar: Omställningen bort från fossila bränslen ger en ökad elektrifiering med mer förnybar väderberoende elproduktion. Det innebär att flera aktörer behöver samverka för att elsystemet ska ha möjlighet att klara den produktion och konsumtion av el som kommer ske framåt. Just nu sker ett tre-årigt projekt (SEKK, Smarta elsystem i Kalmar och Kronobergs län) i denna fråga inom Kronoberg och Kalmars län, där bland annat Alvesta kommun och Alvesta energi ingår som aktörer.
 I Programmet förordas effektivisering framför att producera förnybar energi.*

██████████
 Programmet bör ha mycket större fokus på samhällsplanering. Vid planering av nya bostadsområden bör de planeras till befintlig kollektivtrafik för att minska bilberoendet. Cykelleder bör anläggas så att de är färdiga innan bostäderna så att resmönster kan formas direkt av nyinflyttade. Trollvägen anses vara ett exempel på ohållbar samhällsplanering bil behövs för att komma dit och det är långt till busshållplats, där det saknas gångväg dit.

Kommentar: I kommunens översiktsplan föreslår kommunen nya områden för bostäder. Nya områden föreslås oftast i anslutning till befintliga i syfte att uppnå en ändamålsenlig struktur som möjliggör en utbyggnad av såväl kollektivtrafik som cykelvägar.

Projekt "Alvestas väg mot jobb 2025-2027"

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta att:

1. Fastställa projektplanen för arbetsmarknadsprojektet "Alvestas väg mot jobb 2025-2027"
2. Finansiera projektet med tre miljoner kronor per år under projekttiden 2025-2027 med avsatta medel i kommunstyrelsens budget.
3. Återrapportering av projektet ska ske till kommunstyrelsen årligen senast under november månad.
4. En utvärdering av projektets utfall gentemot målen för projektperioden ska göras vid projektets slut.
5. Ge projektledningen i uppdrag att under projektets gång arbeta för att hela eller delar av projektet, under och/eller efter projektiden, ska kunna finansieras med externa medel.

Sammanfattning

Arbetslösheten i Alvesta kommun är den näst högst i Kronobergs län och den har varit hög över tid. I kommunens mål och budget för 2025 med plan för 2026-2027 finns avsatt fyra miljoner kronor för projekt och satsningar för att minska arbetslösheten i kommunen, en utökning med två miljoner kronor mot tidigare år. Projektet avser nyttja tre miljoner kronor av dessa per år.

Arbetsmarknadspolitik är i grunden en statlig fråga och det är Arbetsförmedlingen som operativt ska genomföra statens politik. De insatser som just nu är vanligast i kommunen är Rusta och Matcha 2 och Steg till arbete.

Alvesta kommun och Arbetsförmedlingen tecknar årligen en lokal överenskommelse, LÖK, om hur arbetet ska ske lokalt och hur samarbetet ska ske. Detta är ett arbete som håller på att utvecklas för att öka stödet för den som är arbetslös i Alvesta kommun.

En av de utmaningar som kommunen delar med Arbetsförmedlingen är de cirka 260 hushåll som uppbär försörjningsstöd. Dessa medborgare står i varierande grad till arbetsmarknadens förfogande. HR-avdelning och förvaltningen för arbete och lärande har tillsammans utvecklat ett nytt projekt med ett tydligt fokus på arbete eller studier som riktar sig till denna målgrupp.

Varje deltagare i projektet ska ha en tydlig väg för vilka insatser som behöver till för att göra personen anställningsbar eller redo för studier, eller en kombination av de två. Genom att jobba med både arbetsgivarfokus som deltagarfokus ska nya metoder utvecklas och de erfarenheter som finns sedan tidigare projekt tas tillvara.

Yrkanden

Mats Johnsson (SD) yrkar bifall till beslutsförslaget.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2025-02-17

Förslag på projektplan "Alvestas väg mot jobb 2025-2027", 2025-02-14

Projekt "Alvestas väg mot jobb 2025-2027"

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att:

1. Fastställa projektplanen för arbetsmarknadsprojektet "Alvestas väg mot jobb 2025-2027"
2. Finansiera projektet med tre miljoner kronor per år under projekttiden 2025-2027 med avsatta medel i kommunstyrelsens budget.
3. Återrapportering av projektet ska ske till kommunstyrelsen årligen senast under november månad.
4. En utvärdering av projektets utfall gentemot målen för projektperioden ska göras vid projektets slut.
5. Ge projektledningen i uppdrag att under projektets gång arbeta för att hela eller delar av projektet, under och/eller efter projektiden, ska kunna finansieras med externa medel.

Sammanfattning

Arbetslösheten i Alvesta kommun är den näst högst i Kronobergs län och den har varit hög över tid. I kommunens mål och budget för 2025 med plan för 2026-2027 finns avsatt fyra miljoner kronor för projekt och satsningar för att minska arbetslösheten i kommunen, en utökning med två miljoner kronor mot tidigare år. Projektet avser nyttja tre miljoner kronor av dessa per år.

Arbetsmarknadspolitik är i grunden en statlig fråga och det är Arbetsförmedlingen som operativt ska genomföra statens politik. De insatser som just nu är vanligast i kommunen är Rusta och Matcha 2 och Steg till arbete.

Alvesta kommun och Arbetsförmedlingen tecknar årligen en lokal överenskommelse, LÖK, om hur arbetet ska ske lokalt och hur samarbetet ska ske. Detta är ett arbete som håller på att utvecklas för att öka stödet för den som är arbetslös i Alvesta kommun.

En av de utmaningar som kommunen delar med Arbetsförmedlingen är de cirka 260 hushåll som uppbär försörjningsstöd. Dessa medborgare står i varierande grad till arbetsmarknadens förfogande. HR-avdelning och förvaltningen för arbete och lärande har tillsammans utvecklat ett nytt projekt med ett tydligt fokus på arbete eller studier som riktar sig till denna målgrupp.

Varje deltagare i projektet ska ha en tydlig väg för vilka insatser som behöver till för att göra personen anställningsbar eller redo för studier, eller en kombination av de två. Genom att jobba med både arbetsgivarfokus som deltagarfokus ska nya metoder utvecklas och de erfarenheter som finns sedan tidigare projekt tas tillvara.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2025-02-17

Förslag på projektplan "Alvestas väg mot jobb 2025-2027", 2025-02-14

Camilla Holmqvist
Kommunchef

Pierre Thorell
HR-chef

Beslutet skickas till

HR-avdelningen

Alvesta
kommun

Alvesta kommun

Projektplan - Alvestas väg mot jobb 2025-2027

Datum: 14 februari 2025
Fastställd av: Kommunstyrelsen, 11 mars 2025 § XX
Enhet: Kommunledningsförvaltningen (projektägare)
Diarienummer: KS-2025-00093

Innehållsförteckning

1. Inledning	3
2. Mål	4
2.1. Mål för projektperioden	4
2.2. Delmål	4
3. Målgrupp	5
4. Metod	5
4.1. Deltagarens väg genom projektet	5
4.2. Rustande moment	5
4.3. Matchande moment	6
5. Organisation	7
5.1. Styrgrupp	7
5.2. Projektgrupp	7
6. Projektägare	7
7. Koppling till näringslivet	7
8. Lokal överenskommelse med Arbetsförmedlingen	7
9. Rapportering	8
10. Ekonomi	8
10.1. Ekonomisk effekthemtagning	8

1. Inledning

Arbetslösheten i Alvesta kommun är en av länets högsta, något som den också har varit över tid. Arbetslöshet bidrar till utanförskap och ohälsa för enskilda individer, men påverkar också hela familjer. Den som är arbetslös länge kan lätt hamna i hopplöshet. Den som är arbetslös har heller inte möjlighet att bidra i samhället på samma sätt utan kan i stället vara i behov av samhällets stöd, exempelvis genom försörjningsstöd.

Många har också varit arbetslösa under en längre tid vilket kan bero på flera olika orsaker. Det kan exempelvis vara bristande utbildning, språk eller ohälsa. Alternativt en kombination av flera olika orsaker.

Trots en hög arbetslöshet är kompensationsförsörjningen en stor utmaning, både i Alvesta kommun som nationellt. Detta gäller både inom den privata som den offentliga sektorn. En stor utmaning är inom äldreomsorgen, där antalet invånare över 80 år ökar dramatiskt.

I den regionala utvecklingsstrategin, Framtidens Kronoberg i världen 2025-2035, pekas kompetensförsörjning ut som ett av fyra utvecklingsområden. I strategin lyfter man fram mångkulturen som en framgångsfaktor samt att höja utbildningsnivån men också att få specialister att vilja bo i regionen.

Arbetsförmedlingen och kommunen har idag ett antal olika redskap för att stödja arbetslösa att få arbete. Det kan vara olika former av sysselsättningar i kommunens regi som Rusta och matcha hos en kompletterande aktör hos Arbetsförmedlingen. Trots detta verkar det inte riktigt räcka till i kommunen.

För att sätta ytterligare fokus på frågan har kommunstyrelsen avsatt medel för att ta fram lokala satsningar på att hjälpa arbetslösa invånare ytterligare på nya sätt. Förvaltningen för arbete och lärande har tillsammans med HR-avdelningen arbetat med hur Alvesta kommun skulle kunna arbeta med utmaningarna med arbetslöshet och kompetensbrist. Detta arbete har lett fram till "Alvestas väg mot jobb".

2. Mål

2.1. Mål för projektperioden

- Vid projektet är slut ska projektet ha jobbat med minst 80 deltagare totalt
- Minst 50 deltagare ska fått en anställning med eller utan bidrag eller börjat studera
- Fördelningen mellan kommunkoncernen och näringslivet är minst 50 procent av deltagarna är anställda i näringslivet
- Jobbspår som motsvarar den kommunala kompetensförsörjningen är etablerade
- Metoden i Alvesta kommuns väg till jobb är etablerad och finansierad
- Projektledningen har ökat sin kunskap hur arbetsmarknadssatsningar kan utvecklas och finansieras

2.2. Delmål

2.2.1. År 2025

- Projektorganisationen är i gång
- Ett första urval av deltagare är klar
- Styrgruppen är etablerad
- När året är slut ska projektet ha jobbat med minst 20 deltagare
- Minst 10 deltagare ska fått en anställning med eller utan bidrag eller börjat studera

2.2.2. År 2026

- När året är slut ska projektet ha jobbat med minst 30 ytterligare deltagare
- Minst 20 deltagare ska fått en anställning med eller utan bidrag eller börjat studera
- Fördelningen mellan kommunkoncernen och näringslivet är minst 25 procent av deltagarna är anställda i näringslivet

2.2.3. År 2027

- När året är slut ska projektet ha jobbat med minst ytterligare 30 deltagare
- Minst 20 deltagare ska fått en anställning med eller utan bidrag eller börjat studera
- Fördelningen mellan kommunkoncernen och näringslivet är minst 50 procent av deltagarna är anställda i näringslivet

3. Målgrupp

Invånare i Alvesta kommun som har försörjningsstöd och har rätt till anställningsstöd från Arbetsförmedlingen.

4. Metod

4.1. Deltagarens väg genom projektet

Starten för deltagandet i projektet sker genom att projektledarna gör ett gemensamt urval från målgruppen för projektet. Det är viktigt att det är deltagare som verkligen har motivation och vilja. Därifrån går det att jobba med rustande och matchande insatser.

När urvalet har skett gör projektledningen en plan för individen. Planen utgår från nuläget och de mål som individen har för en anställning.

Vägen genom projektet bygger på att individen ska rustas och matchas mot den arbetsmarknad som finns lokalt i Alvesta kommun. Det är arbetsgivaren som definierar vad som är lägsta anställningsbarhet.

Deltagarna får coaching, utbildning och praktik genom projektledningen och den plan som finns. Målet är en anställning i slutändan, med bidrag först och sedan förhoppningsvis utan. Det är ett tydligt fokus på anställning och planen utgår från arbetsgivarens behov och möjligheter.

4.2. Rustande moment

När urvalet är genomfört och deltagaren är klar för projektet börjar den rustande delen omgående. Denna kan innehålla flera olika delar utefter den plan som finns för just denna deltagare. Nedan ges ett antal exempel på insatser som kan vara aktuella:

4.2.1. Coaching

Coaching av deltagarna är ett viktigt inslag. Att jobba med deltagarna en mot en är metoden i coachningen i detta projekt. Det är genom detta arbete som deltagaren kan få stöd i att utveckla sig själv. Det är coachen som lotsar deltagaren mot de krav som finns på arbetsmarknaden idag.

4.2.2. Språkpedagog

Ett koncept som utvecklats inom ramen för ett annat projekt är språkpedagog. Det har visat sig framgångsrikt inom näringslivet. Detta koncept kommer finnas inom detta projekt också. Uppdraget är att arbeta med arbetsplatser och deltagarna i deras språkliga utveckling.

4.2.3. Utbildning

Inom ramen för projektet kan det bli aktuellt med utbildningar. Det sker inom ramen för Komvux utefter individuella behov.

4.2.4. Kommunala jobbspår

Projektet kommer undersöka möjligheter tillsammans med förvaltningar och bolag för egna jobbspår inom ramen för projektet. Detta för att kunna svara upp mot de kompetensbehov som finns inom kommunen på ett bättre sätt. Genom att utgå från arbetsgivarens behov ökar träffsäkerheten i utbildningarna.

4.2.5. Praktik

I programmet ingår praktik. Praktiken kan med fördel påbörjas tidigt så den kan kombineras med utbildning. Detta är fördelaktigt exempelvis när språket är en utmaning för att kunna utveckla språket på annat sätt än via traditionell SFI. Praktiken kan behöva ske i olika steg utefter deltagarens behov. Detta innebär att de mer grundläggande delarna på arbetsmarknaden tränas först för att allt efterhand bli mer avancerande.

4.3. Matchande moment

4.3.1. Matchning

Med ett tydligt fokus på anställning utgår de rustande insatserna från arbetsgivarens behov, både innan praktik och under praktik. Men det kan också vara insatser under anställningen med bidrag. Det innebär att projektledaren från HR-avdelningen behöver arbeta i nära dialog med chefer inom kommunen men efterhand med rekryterande chefer i näringslivet. Där matchningen av rätt individ mot rätt framtida arbete är viktigt. I detta arbete blir teamet i projektet viktigt då coaching och utbildning är en avgörande del för att individen ska bli anställningsbar. Men arbetsgivaren/chefen behöver vara tydlig med behoven av kompetens.

Målet med denna del är att deltagaren ska erhålla en anställning med anställningsstöd inom kommunen eller dess bolag. När individen har utvecklats i denna anställning kan den senare även matchas mot behov i näringslivet.

4.3.2. Stöd vid och i anställning

Arbetsgivaren och chefen får hjälp med alla delar i anställningen. Det handlar om att ta reda på och säkerställa vilka bidrag som är möjliga att få under anställningen. Det kan handla om olika former av anställningsstöd till handledarbidrag. Projektledningen hjälper även till att säkerställa att rutiner finns så att bidragen hamnar på rätt enhet och konto hos arbetsgivaren och ansökan görs regelbundet. Projektledningen deltar exempelvis på möten med arbetsförmedlingen.

Projektet kan i början av anställningen i kommunen bidra med stöd till den del som enheten behöver finansiera själva. Detta stöd kan inte ges till näringslivet då det kan räknas som otillåtet stöd.

5. Organisation

5.1. Styrgrupp

Projektet leds av en styrgrupp som består av kommunchef, HR-chef och förvaltningschef för förvaltningen för arbete och lärande. Styrgruppen träffas minst en gång per termin för uppföljning, vid behov tätare.

5.2. Projektgrupp

Det operativa arbetet utförs av projektledare och projektmedarbetare. Dessa medarbetare utgör projektgruppen. Här planeras arbetet gemensamt efter projektplanen. Återrapportering till styrgruppen sker från denna grupp. Medarbetare från Arbetsförmedlingen ingår vid behov i gruppen.

6. Projektägare

Alvesta kommuns HR-avdelning är projektägare. Till detta kommer projektledare finnas inom förvaltningen för arbete och lärande.

7. Koppling till näringslivet

En viktig del i projektet är att deltagarna i projektet också ska ha möjlighet att kunna få en anställning i näringslivet. Genom både befintliga kontakter i förvaltningen för arbete och lärande och nätverk för rekrytering som är under uppstart via HR-avdelningen kommer näringslivets möjligheter och behov fångas in.

8. Lokal överenskommelse med Arbetsförmedlingen

En av detta projekts viktigaste medspelare är Arbetsförmedlingen. Alvesta kommuns övergripande arbete tillsammans med Arbetsförmedlingen regleras av den lokala överenskommelsen som tecknas med Arbetsförmedlingen. Denna satsning kommer integreras i det arbetet och den lokalt ansvarige medarbetaren från Arbetsförmedlingen kommer behöva arbeta nära projektgruppen för detta projekt.

9. Rapportering

Projektet ska återskärnas till kommunstyrelsen utefter mål och delmål senast i november under perioden 2025-2027 samt till nämnden för arbete och lärande ytterligare en gång per halvår.

En utvärdering av projektets utfall gentemot målen för projektperioden ska göras vid projektets slut.

10. Ekonomi

Kostnad	2025	2026	2027
Projektledare	750 000	800 000	750 000
Coach	750 000	800 000	750 000
Språkpedagog	375 000	375 000	375 000
Utbildning/jobbspår	500 000	500 000	500 000
Anställningar	625 000	625 000	625 000
Summa	3 000 000	3 000 000	3 000 000

Antalet deltagare	20	30	30
-------------------	----	----	----

10.1. Ekonomisk effekthemtagning

Effekt	2025*	2026*	2027*
Minskat försörjningsstöd	1 000 000	2 000 000	2 000 000
Skatteintäkter	550 000	1 100 000	1 100 000

*Gäller vid full effekt av antalet deltagare.

Utredning av buss till Åsnens nationalpark sommaren 2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att finansiera abonnering av Länstrafikens buss inklusive bemanning för trafik mellan Alvesta och Åsnens nationalpark med tre turer per dag under totalt 44 dagar sommaren 2025 till en kostnad om cirka 250 000 kronor.

Kommunstyrelsen beslutar att avsätta 100 000 kronor till marknadsföring och information om bussturen.

Finansiering sker genom strategiska medel.

Kommunstyrelsen beslutar att ge kommunchef i uppdrag att upprätta avtal med Region Kronoberg avseende bussturen.

Kommunstyrelsen beslutar att utgå ifrån regionens taxa för bussturen mellan Alvesta och Åsnens nationalpark.

Kommunstyrelsen beslutar att uppdraget till kommunchef om att hitta en långsiktig lösning som kan permanentas kvarstår och ska redovisas till kommunstyrelsen så snart som möjligt.

Sammanfattning

Åsnens Nationalpark är ett starkt besöksmål inom Alvesta kommun. Under några veckor på sommaren 2023 och 2024 har Alvesta kommun finansierat en busstur mellan Alvesta tätort och Åsnens nationalpark i syfte att bland annat möjliggöra för fler personer att besöka nationalparken samt motverka stillasittande och få fler personer att röra på sig. Kollektivt och hållbart resande är en viktig del i utvecklingen av Åsnens nationalpark och det minskar också belastningen på parken i form av biltrafik. Att turen utgår från Alvesta järnvägsstation underlättar också för besökare som kommer med tåg eller buss att ta sig till nationalparken kollektivt, även om man inte är bosatt direkt i anslutning till turens sträckning.

Under sommaren 2023 var målgruppen sommarlovslediga barn och ungdomar som fick åka gratis medan målgruppen sommaren därpå var hela allmänheten, med gratisresor för personer över 65 år genom finansiering från Familjen Kamprads stiftelse.

Kommunstyrelsen beslutade 2024-11-26, § 192, att ge kommunchef i uppdrag att utreda förutsättningar för busstrafik till nationalparken Åsnen sommaren 2025. Utredningen ska ge förslag på upplägg samt finansiering. Avsikten ska vara att hitta en långsiktig lösning som kan permanentas. Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen den 11 mars 2025.

En utredning av förutsättningar inför 2025 samt på längre sikt pågår och är inte helt färdig ännu. Det pågår bland annat diskussioner om möjligheten till samarbete med en annan kommun. Eftersom det finns ett behov av att redan nu planera för och marknadsföra en busstur under sommaren 2025 är förslaget att beslut fattas om

detta i väntan på fortsatt utredning gällande eventuella samarbeten och långsiktig lösning.

Förslag på upplägg inför sommaren 2025 är att turen körs tre gånger per dag under totalt 44 dagar med preliminär start i mitten av juli 2025. Turen kommer då trafikeras av en buss med 49 platser som har anpassningar för personer med funktionshinder och har möjlighet att ta med cyklar och bagage. Målgruppen är liksom föregående sommar allmänheten.

En av de synpunkter som lyftes i utvärderingen av bussturen under sommaren 2024 var önskemål om fler stopp. Tanken inför denna sommar är att utnyttja Länstrafikens befintliga hållplatser mer samt att inkludera några extra stopp, vilket är tänkt att göra turen mer flexibel.

Under föregående år avsattes 200 000 kronor i budget till marknadsföring av bussturen men då endast cirka hälften av denna summa nyttjades är bedömningen att det räcker att avsätta 100 000 kronor till marknadsföring i år.

Beslutsunderlag

Kommunstyrelsens beslut § 192, 2024-11-26

Camilla Holmqvist
Kommunchef

Markus Bruns kog
Verksamhetsutvecklare

Beslutet skickas till

Utvecklingsavdelningen

Utredning av buss till Åsnens nationalpark sommaren 2025

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott lämnar ärendet utan beredning.

§ 192

Dnr KS-2024-00486

Inriktningsbeslut om buss till Åsnens nationalpark sommaren 2025

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar att ge kommunchef i uppdrag att utreda förutsättningar för busstrafik till nationalparken Åsnen sommaren 2025. Utredningen ska ge förslag på upplägg samt finansiering. Avsikten ska vara att hitta en långsiktig lösning som kan permanentas.

Uppdraget ska återrapporteras till kommunstyrelsen den 11 mars 2025.

Protokollsanteckning

Claudia Crowley Sörensson (M) lämnar följande protokollsanteckning: I en tid där kommunala resurser är begränsade och behoven många bör prioriteringen ligga på att tillhandahålla väsentliga och effektiva tjänster som gagnar samtliga invånare. Med hänsyn till detta och med ansvar gentemot skattebetalarna avslår vi förslaget.

Sammanfattning

Under år 2023 och 2024 har Alvesta kommun finansierat en buss från Alvesta till Åsnens nationalpark. En utvärdering har genomförts av trafiken under sommaren 2024. I utvärderingen framkommer bland annat önskemål om mer långsiktighet vilket även skulle underlätta marknadsföringen av bussen. Möjligheterna till samverkan med andra aktörer, exempelvis angränsande kommuner, för att öka attraktiviteten lyfts också fram.

Yrkanden

Claudia Crowley Sörensson (M) och Kajsa Sivertsson (M) yrkar avslag till arbetsutskottets förslag till beslut.

Thomas Haraldsson (C) och Lena Nikolausson (SD) yrkar bifall till arbetsutskottets förslag till beslut.

Beslutsgång

Ordförande finner att det finns två förslag till beslut, arbetsutskottets förslag samt Claudia Crowley Sörenssons (M) avslagsyrkande.

Ordförande ställer arbetsutskottets förslag mot Claudia Crowley Sörenssons (M) avslagsyrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt arbetsutskottets förslag.

Beslutsunderlag

Arbetsutskottets beslut § 134, 2024-11-12

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2024-11-05

Beslutet skickas till

Kommunchef

Stämmodirektiv till årsstämma med Växjö Småland Airport AB 31 mars 2025

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta att kommunens ombud vid årsstämma med Växjö Småland Airport AB den 31 mars 2025 får i uppdrag att rösta för att (förslaget nedan gäller under förutsättning att revisor och lekmannarevisor lämnar yttranden enligt sammanfattning nedan; i annat fall får stämmodirektivet skrivas om)

- resultaträkning och balansräkning fastställs
- disponera bolagets vinst/förlust enligt fastställd balansräkning
- bevilja styrelse och VD ansvarsfrihet
- fastställa arvoden åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisorn med suppleant
- välja revisor i förekommande fall
- besluta om anmälan av styrelseledamöter, styrelsesuppleanter, lekmannarevisor med suppleant utsedda av kommunfullmäktige i förekommande fall

Sammanfattning

Styrelsen för Växjö Småland Airport AB planerar att cirka två veckor innan årsstämman ska årsredovisning för 2024 vara godkänd och signerad då det föreslås att årsstämman i ny räkning ska överföra vinst/förlustmedel. Efter styrelsens beslut kommer auktoriserad revisor att lämna revisionsberättelse. Den innehåller normalt tillstyrkan att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Bolagets lekmannarevisor uttalar vanligtvis i sin granskningsrapport att sammantaget bedöms bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2025-02-10

Stämmodirektiv till årsstämma med Växjö Småland Airport AB 31 mars 2025

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att kommunens ombud vid årsstämma med Växjö Småland Airport AB den 31 mars 2025 får i uppdrag att rösta för att (förslaget nedan gäller under förutsättning att revisor och lekmannarevisor lämnar yttranden enligt sammanfattning nedan; i annat fall får stämmodirektivet skrivas om)

- resultaträkning och balansräkning fastställs
- disponera bolagets vinst/förlust enligt fastställd balansräkning
- bevilja styrelse och VD ansvarsfrihet
- fastställa arvoden åt styrelsen, revisorn och lekmannarevisorn med suppleant
- välja revisor i förekommande fall
- besluta om anmälan av styrelseledamöter, styrelsesuppleanter, lekmannarevisor med suppleant utsedda av kommunfullmäktige i förekommande fall

Sammanfattning

Styrelsen för Växjö Småland Airport AB planerar att cirka två veckor innan årsstämman ska årsredovisning för 2024 vara godkänd och signerad då det föreslås att årsstämman i ny räkning ska överföra vinst/förlustmedel. Efter styrelsens beslut kommer auktoriserad revisor att lämna revisionsberättelse. Den innehåller normalt tillstyrkan att bolagsstämman disponerar vinsten enligt förslaget i förvaltningsberättelsen och beviljar styrelsens ledamöter och verkställande direktören ansvarsfrihet för räkenskapsåret.

Bolagets lekmannarevisor uttalar vanligtvis i sin granskningsrapport att sammantaget bedöms bolagets verksamhet har skötts på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt samt att bolagets interna kontroll har varit tillräcklig

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2025-02-10

Camilla Holmqvist
Kommunchef

Kjell Rosenlöf
Kommunstrateg

Beslutet skickas till

Utsett ägarombud och ersättare

Redovisning av delegationsbeslut

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner redovisningen av delegationsbesluten.

Sammanfattning

Enligt kommunallagen får en nämnd med vissa undantag delegera sin beslutanderätt. En delegat fattar beslut på kommunstyrelsens vägnar och besluten har samma rättsverkan som kommunstyrelsens egna beslut. Kommunstyrelsen har överlåtit sin beslutanderätt till utskott, ordförande och tjänstemän i enlighet med kommunstyrelsens delegationsordning.

Delegationsbeslut ska redovisas till kommunstyrelsen. Redovisningen innebär inte någon möjlighet att ändra i de redovisade besluten. Däremot står det kommunstyrelsen fritt att när som helst återkalla beslutanderätten.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2025-03-04

Lista över fattade delegationsbeslut för kommunledningsförvaltningen 2025-01-27 - 2025-03-04

Camilla Holmqvist
Kommunchef

Peggy Hall
Kommunsekreterare

Delegationsbeslut kommunstyrelsen

Kommunledningsförvaltningen 2025-01-27 - 2025-03-04

Ärende (beskrivning av ärende)	Beslut	Datum	Delegat
Anställning av Inköpsanalytiker	4.14 Anställningsbeslut inklusive löne- och anställningsvillkor vid nyanställning av	2025-01-30	Avdelningschef
Beslut att inte anmäl personuppgiftsincident	2.5 Beslut att anmäla en personuppgiftsincident (art 33)	2025-02-21	Avdelningschef
Beslut om anställning verksamhetsutvecklare tillsvidare	4.14 Anställningsbeslut inklusive löne- och anställningsvillkor vid nyanställning av personal inom kommunledningsförvaltningen för a) avdelningschef b) övrig personal	2025-02-21	Avdelningschef
Beslut att ingå personuppgiftsbiträdesavtal med Digitalstudion AB avseende webbsändning av kommunfullmäktiges sammanträden	2.4 Ingå personuppgiftsbiträdesavtal inklusive instruktioner (art 28)	2025-03-03	Avdelningschef
Beslut att lämna synpunkter på EU-direktiven för upphandling	1.3 Yttrande över remisser från myndigheter då svarstiden inte medger att kommunstyrelsen behandlar ärendet	2025-02-26	Kommunstyrelsens ordförande
Beslut om upphandling av utbildningstjänster i distansform	6.1 Godkänna förfrågningsunderlag inför upphandling av varor, tjänster och entreprenader med ett sammanlagt kontraktsvärde över 2 miljoner kr	2025-02-25	Upphandlingsutskottet
Beslut om upphandling av färskt bröd	6.1 Godkänna förfrågningsunderlag inför upphandling av varor, tjänster och entreprenader med ett sammanlagt kontraktsvärde över 2 miljoner kr	2025-02-25	Upphandlingsutskottet

Meddelanden

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner redovisningen av meddelandena.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan och har ansvar för hela kommunens utveckling och ekonomiska ställning. Kommunstyrelsen ska också utöva fortlöpande uppsikt över nämndernas verksamhet och sådan verksamhet som bedrivs i kommunens företag.

För att kommunstyrelsen ska hållas informerade om vad som sker både inom den egna nämnden som i hela kommunkoncernen delges kommunstyrelsen meddelanden innehållande information om vad som är på gång i kommunen. Det kan vara allt från inkomna skrivelser, inkomna ärenden eller protokoll från andra myndigheter som delges till kommunstyrelsen i detta ärende.

Beslutsunderlag

Kommunledningsförvaltningens tjänsteskrivelse, 2025-03-04

Protokoll från styrelsemöte i Alvesta Kommunföretag AB 2025-02-24

Protokoll från Alvesta utveckling AB:s styrelsemöte 2025-02-12

Protokoll från överförmyndarnämnden östra Kronobergs sammanträde 2025-02-05

Protokoll från Allbohus fastighets AB:s styrelsemöte 2025-01-30

Protokoll från samordningsförbundet Värends styrelsemöte 2025-01-24

Svar på förfrågan om utredning av gemensamt förbund för räddningstjänst, 2025-02-23

Meddelande från styrelsen nr 1/2025: Överenskommelse mellan staten och Sveriges kommuner och regioner (SKR) 2025 Strategiska insatser inom området psykisk hälsa och suicidprevention, 2025-01-23

Sjukfrånvarostatistik kommunledningsförvaltningen per december månad 2024

Camilla Holmqvist
Kommunchef

Peggy Hall
Kommunsekreterare